

«Назерке» бөбекжай балабақшасы

Бекітемін:

«Назерке» бб меңгерушісі:

А.Аманжолова

Вариативтік компонент

«Өсімдіктер әлеміне саяхат»

«Балбөбек» тобы

2021-2022 оқу жылы

Тәрбиеші: Дусматова Амангүл.

Ай аттары	Тақырыптар	Сағат саны
Қыркүйек	1.«Не жоқ» (танымдық ойын).	1
	2. «Дәнді дақылдар» әңгіме (дәнді-дақылдармен жұмыс)	1
	3. «Бидай» әңгіме (боямақпен жұмыс).	1
	4. «Гүлдер» туралы санамақ (мозаикамен жұмыс).	1
Қазан	1. «Көкөністер» әңгімелесу (картоп бастырмасымен жұмыс)	1
	2. «Көкөністер дауы» (үстел-үсті театры).	1
	3. «Ағаш» туралы әңгімелесу (субояумен сурет салу).	1
	4.«Қызанақ» әңгімелесу (сурет қылқаламмен жұмыс.	1
Қараша	1. «Терек» (Альбом көру)	1
	2. «Көкөністер дүкені» (желілі-рөлдік ойын).Жарнама	1
	3. «Күзгі жапырақтар» .Серуен.	1
	4. «Дала гүлдері» әңгімелесу (мүсіндеу)	1
Желтоқсан	1. «Жидектер» әңгімелесу (мүсіндеу)	1
	2. «Гүлдер» туралы суреттер (жапсыру)	1
	3. «Шыршаны безендірейік» (жапсыру)	1
	4. «Алма» әңгімелесу (саусақпен сурет салу)	1
Қаңтар	1. «Қысқы ағаштар» (боямақпен жұмыс)	1
	2. «Бөлме гүлдері» әңгімелесу (еңбек гүлге су құю,гүлдің жапырақтарын сүрту)	1
	3. «Гүлдер дүкені» (дидактикалық ойын)	1
	4. «Дәрумендер» әңгімелесу (жапсыру) (Аузымызға не түсті,тісімізге не тиді?)ойын	1
Ақпан	1. «Жемістер» туралы әңгімелесу (боямақпен жұмыс)	1
	2. «Ағаштар неге ашуланды?» әңгіме	1
	3. «Ағаштар ұйықтай ма» (жылжымалы папка театры)	1
	4. «Түймедақ» туралы әңгімелесу (жапсыру)	1
Наурыз	1.«Көктемгі гүлдер» әңгімелесу (трафарет)	1
	2. «Саңырауқұлақ» туралы әңгімелесу (боямақпен жұмыс)	1
	3. «Гүлдер» (қайшымен жұмыс альбом	1

	жасау). 4. «Ақ бидай» ертегісі.	1
Сәуір	1. «Дала гүлдері» туралы .	1
	2.«Арпаны сеуіп үйренеміз» (тәжірибе жасау).	1
	3.«Ағаштар жайлы » (суреттер көру).	1
	4. «Алма» ертегісін әңгімелеу.	1
Мамыр	1. «Гүлдер» (суретпен әңгіме).	1
	2. «Қызанақ» әңгімелесу (мүсіндеу).	1
	3. Дидактикалық ойын «Жасыл қияр» (боямақпен жұмыс).	1
	4. «Заты мен аты» Өлең шумақтары	1
Барлығы		36

Қыркүйек айы Тақырыбы: «Не жоқ?»(танымдық ойын)Балаларға дәнді-дақылдарды таныстыруға арналған танымдық ойын.

Мақсаты:Балаларға дәнді дақылдармен таныстыру.Ойын арқылы зеінін,есте сақтау қабілетін дамыту. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру.Бірлесе ойнауға баулу.Баланың қол моторикасын дамыту.

Көрнекілігі: суреттер,дәнді-дақылдар.

Әдіс-тәсілі: түсіндіру,сұрақ-жауап,ойын.

Билингвалдық компонент: дән-зерно.

Сабақ барысы:Балалар дәнді-дақылдарды білесіңдер ме?-Ия білеміз.Балалар үстел- үстіндегі дәнді-дақылдарға қарайықшы қандай дәнді-дақылдар?

-Дәнді-дақылдарды атаңдаршы?-Бидай,арпа, сұлы,маш,күріш,тары.-Дұрыс айтасыңдар балалар.Біз осы маш,күрішті күнделікті тағамға пайдаланамыз.

-Дәнді-дақылдар неден шығады?-Дәннен.-Дән нені қажет етеді?-Суды,күн шуағын керек етеді.Балалар біз осы дәнді-дақылдарды жақсылап қарап еңбек етсек ,бізге көп өнім сыйлайды Балалар «Не жоқ?» ойынын ойнағыларың келе ме?

Балалар ия.

-Ал олай болса балалар мына сендердің алдарыңда ыдыста салынып тұрған дәндер араласып кетіпті,біз осы дәнді-дақылдарды әрқайсын жеке-жеке ажыратып, топтастырамыз балалар.

Балалар бүгінгі ойын сендерге ұнады ма?Балалар ия.

-Жарайсыңдар балалар бүгін сендер тапсырманы дұрыс орындадыңдар.

Қорытынды:Балалар дәнді дақылдарды ажырата біледі.Оларға су,күннің шуағы жылу керек екенін түсінеді.Балаларға сұрақ-жауап,мақтап,мадақтау.Балалардың жұмысын бағалау.

Вариативтік компонент Қыркүйек айы

Тақырыбы: «Дәнді дақылдар» әңгіме (дәнді-дақылдармен жұмыс).

Мақсаты:Балаларды дәнді дақылдар мен таныстыру.Дәнді-дақылдардың пайдасы туралы әңгімелесу.Күнделікті тұрмыста қолданылатынын балаларға түсіндіру.Боямақтармен жұмыс жасауды үйрету.Түстерін ажыратуды үйрету.

Көрнекілігі: дәнді дақылдар туралы суреттер, кітаптар, дәнді-дақылдар, желім, ақ парақ

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, түсіндіру, сұрақ-жауап, ойын

Билингвалдық компонент: жүгері- кукуруз

Сабақ барысы: Балалар сендер дәнді –дақылдарды білесіңдер ме? -Ия білеміз.
.-Қандай дәнді-дақылдарды

білесіңдер. Арпа, бидай, сұлы, маш, ноқат, жүгері. т.б. -Дәнді –дақылдар қайда өседі? -Үлкен алқапта. -Адамдардың көмегінсіз өсе ме? -Жоқ. -Оларды дәннен егеді, арам шөптерден тазартады, суғарады, және күтіп баптайды.

-Балалар дәнді-дақылдардың түстерін атайықшы? -Маштың түсі қандай болады?

Балалар жасыл.

Бұл машты біз неге пайдаланамыз?

Күнделікті асымызға пайдаланамыз.

Арпаның түсі қандай?

Сары

Бидайдың түсі қандай?

Қоңыр

Ноқаттың түсі қандай?

Сары болады. Бұл ноқатта көптеген витаминдер бар. Біз бұл ноқатты асымызға пайдаланамыз.

Жүгерінің түсі қандай?

Сары болады

Жүгеріден не жасауға болады?

Көже жасауға болады. Осы дәнді-дақылдардың көптеген пайдасы бар екен. Балалар бүгін біз дәнді-дақылдармен жұмыс жасайтын боламыз. Ақ парақта бейнеленген жүгерінің үстіне желімді жағып, жүгеріні үстіне әдемілеп орналастырып, жабыстырамыз. Балалар қараңдаршы жүгерінің түсі сары, жапырағы жасыл болады. Барлығымыз тақтадағы үлгіге қарап, тапсырманы ұқыпты және таза жасауды үйренеміз. Балалар іке сәт.

Қорытынды: Дәннің адамға пайдалы екенін түсінді. Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап, мадақтау. Балалардың жұмыстарын бағалау.

Вариативтік компонент Қыркүйек айы

Тақырыбы: «Бидай» әңгіме (боямақпен жұмыс) **Мақсаты:** Балаларды ауыл адамдарының еңбегімен таныстыру. Нанның ас атасы және оны өсіру өте қиын жұмыс екенін айтып түсіндіру, диқаншылардың еңбегімен таныстыру, балаларды үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. Балаларды бидаймен таныстыру. Бізге берер, пайдасын түсіндіру. Балаларға ақ параққа салынған бидайдың суретін мұқият ұқыпты етіп бояуға үйрету

Көрнекілігі: суреттер, бидай алқабы туралы. Түрлі-түсті боямақтар, қылқаламлеңдер жаттау.

Әдіс-тәсілі: түсіндіру, сұрақ-жауап, ойын.

Билингвалдық компонент: бидай-пшеница.

Сабақ барысы: Б. Ә. Дүйсеков «Дән» өлеңін оқу, жаттау.

Жарып шыққан қауыздан

Дән өмірлік азығың

Жегеніңде ақ нанды

Нәрге толар ауызың

Балалар өлең жолдарын қайталап, жаттайды.

Балалар өлең не туралы және кім жайлы айтылған?

Балалар диқаншылар мен бидай туралы. Дұрыс айтасыңдар балалар.

Балалар тақтадағы суретке қарайықшы ненің суреттері бар екен? - Балалар бибайдың суреті.

Балалар сендер бидайды білесіңдер ме? - Балалар ия. - Бидайды кім өсіреді? Бидайды егін даласында диқан өсіреді.

- Дәннен егеміз, комбайынмен орамыз, қамбаға тасиды. Балалар бидай өте кішкентай дән екен.

Бидайдың түсі қандай?

Балалар қоңыр деп жауап береді. - Одан біз не жасаймыз? - Диірменге апарып ұн жасаймыз. - Ұннан не жасаймыз? - Наубайханаға апарып түрлі тәтті нандар пісіріп дүкендерге апарамыз. - Оны кімдер жасайды? - Біздің үлкен әпке, аналарымыз. - Нан болмаса біз өмір сүре аламыз ба? - Жоқ. - Балалар енді алдарыңда тұрған ақ параққа салынған бидайдың суретін сызықтан шығармай, мұқият етіп бояймыз. Балалар тапсырманы ұқыпты орындайды.

Қорытынды: Балалар бидаймен танысты, оның бізге берер пайдасын түсінді. Бидайды қадірлеуіміз керек. Үлкендердің еңбегін құрметтеуіміз керек

екенін түсінді. Сабаққа белсене қатысқан балаларды бағалау, мақтау, мадақтау.

Вариативтік компонент

Қыркүйек айы Тақырыбы: «Гүлдер» туралы санамақ. (Мозайкамен жұмыс). **Мақсаты:** Балаларды гүлдер туралы санамақтармен таныстыру. Гүлдердің түрлерімен таныстыру. Санамақты түсініп, есте сақтауға үйрету. Мозайкамен жұмыс жасауды үйрету. Саусақ қимылдарын дамыту. **Көрнекілігі:** гүлдер туралы суреттер, бейнетаспа, мозайка.

Әдіс-тәсілі: гүл туралы санамақтар жаттау, түсіндіру, сұрақ-жауап, ойын

Билингвалдық компонент: гүл-цветок, қызыл-красный. **Сабақ барысы:-**

Балалар сендер гүлдерді білесіңдер ме? -Ия білеміз.

Сендерге гүлдер ұнай ма?

Әрине ұнайды.

Гүлдердің қандай түстерін білесіңдер?

Сары, қызыл, күлгін, ақ т.б

Гүлдердің хош иістері ұнай ма?

Ұнайды.

Бейнетаспа көреміз. Балалар суретке қарайықшы? Мынау қандай гүл?

Қызғалдақ, түймедақ, сарыгүл, бәйшешек.

Қызғалдақтың түсі қандай?

Балалар қызыл.

Мынау қандай гүл?

Түймедақ .

Түймедақтың түсі қандай ?

Балалар ақ.

Күлтесі қандай?

Кіші, жапырағы жіңішке ұзындау болады.

Гүлдердің өзіндік әдемі хош иісті, жұпар иістері бар. -Гүлдерді қалай күтіп баптаймыз? -Су құямыз, арам шөптерден тазартамыз, күннің жылуы керек. —

Гүлдер қайда өседі? -Аулада, көшеде, тауларда өседі. Дұрыс айтасыңдар

балалар. -Гүл бізге не үшін керек? -Біз оны анамызға, ана әпкелерімізге

сыйлаймыз. -Сендер гүлдер туралы санамақ білесіңдер ме? -Ия.

Қабланбек. Бір дегенім- бақбақ,

Үлгідегі жақсы-ақ.

Жол шетінде тұрса,

Кетпеңіздер таптап.

Саян. *Он дегенім-оймақгүл,*

Оймақгүл қырда жайнап тұр.

Оймақгүлдің үстінде,

Көбелек қонып, ойнап тұр.

Аяла. *Саусағыңды бүгін,*

Алғын атын біліп

Мәңгі есіңе сақта

Қасиетін ұғып

Ақбота. *Санамақты жатта,*

Барғын жиі баққа

Өсімдікті танып

Біліміңді бапта

Айханым: *Екі дегенім-ерінгүл,*

Гүл күтудің ебін біл.

Гүлдейді көктемде

Күн нұрын жерге төккенде

-Жарайсыңдар, балалар сендер гүлдер туралы санамақтарды біледі екенсіңдер.

Балалар бүгін біз сендермен мозайкамен жұмыс жасайтын боламыз. Балалар мен сендерге мозайканы беремін, сендер бүгін мозайкамен гүлді құрастырасыңдар. Сендер менің жасаған гүліме қарап, жұмысымызды бастаймыз. Гүлдің күлтесі қызыл, сабағы, жапырағы жасыл болады. Іске сәт балалар.

Қорытынды: *Балалар гүлдер туралы санамақты жатқа айта біледі. Гүлдерді атай білді. Гүлдердің әдемі қош иістері туралы түсінді. Балалардың жұмыстарын бағалау.*

Вариативтік компонент Қазан айы

Тақырыбы: «Көкөністер» туралы әңгімелесу (картон бастырмасымен жұмыс).

Мақсаты: Балаларды көкөністермен таныстыруды жалғастыру. Сөздік қорын байту, қойылған сұрақтарға жауап беруге үйрету. Картон бастырмасымен жұмыс жасауды үйрету. Дөңгелек, сопақша заттар суретін салу біліктерін арттыру. Ұсақ қол қимылдарын дамыту.

Көрнекілігі: көкөністер, суреттер, муляждар, картон.

Әдіс-тәсілі: түсіндіру, сұрақ-жауап, жұмыс жасау іскерлігін дамыту.

Билингвалдық компонент: сәбіз-морковь, пияз-лук, қызанақ-помидор.

Сабақ барысы: -Балалар қараңдаршы көкөністердің муляждары бар.
Бұл жерде қандай көкөністер бар?

Сәбіз, картон, пияз, қызанақ, қияр, асқабақ, орамжапырақ.

Сәбіздің түсі қандай?

Қызылсары, сары.

Сәбіздің дәмі қандай?

Балалар тәтті.

Пияздың түсі қандай?

Сары.

Дәмі қандай?

Ащы.

Қызанақтың түсі қандай?

Қызыл.

Дәмі қандай?

Тәтті.

Асқабақтың түсі қандай?

Сары, қызыл.

Дәмі қандай?

Тәтті.

Осы көкөністер күтіп-баптаумен өседі, үлкейеді. Балалар сендер көптеген көкөністерді біледі екенсіңдер.

-Балалар көкөністер қайда өседі? -Бау-бақшада жерде өседі. Балалар көкөністердің бізге пайдасы бар ма? -Ия оны азық-тамақ ретінде пайдаланамыз, пайдасы мол дәрумендерге бай.

Бүгін сендермен картоп бастырмасымен жұмыс жасаймыз. Сендердің алдарыңда үстелде субоямақ бар кесілген картопты субоямаққа батырып, ақ парақ бетіне бастырамыз. Көрдіңдер ме балалар қандай көкөністің бейнесі пайда болды? Картоптың. Дұрыс айтасыңдар балалар. Ал енді барлығымыз жұмысымызды ұқыпты орындайтын боламыз. Қауіпсіздік ережесін сақтайтын боламыз. Балалар іске сәт.

Қорытынды: Балалар көкөністерді атай білді. Көкөністердің түстерін, дәмдерін айта білді. Картоп бастырмасымен жұмыс жасай алатынын түсінді.

Вариативтік компонент. Қазан айы.

Тақырыбы: «Көкөністер дауы». (Үстел-үсті саусақ театры)

Мақсаты: Көкөністер туралы білімдерін кеңейту. Күзде пісетін көкөністерді атау, оларды өсіруге және күтім жасауға үйрету. Ертегіні сахналау арқылы есте сақтау қабілеттерін дамыту. Балалардың тілін дамыту, сөздік қорын байыту.

Көрнекілігі: суреттер, муляждар, көкөністер, ертегі кітаптар, ертегі кейіпкерлері саусақ театры

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, сұрақ-жауап, ойын, ертегіні сахналау.

Билингвалдық компонент: қияр-огурец, помидор-қызанақ, огурец зеленый-қияр жасыл, помидор красный-қызанақ қызыл.

Сабақ барысы:

-Балалар сендер көкөністерді білесіңдер ме?

-Ия білеміз.

—Қандай көкөністерді білесіңдер?

-қияр, қызанақ, қауын, қарбыз, қызылша т.б.

—Жарайсыңдар балалар. —Көкөністерді қай мезгілде егеміз?

-Көктем мезгілінде.

—Көкөністер қай мезгілде піседі?

-Күз мезгілінде .

—Дұрыс айтасыңдар.

—Көкөністер туралы тақпақ білесіңдер ме?

-ия білеміз.

Балалар сендер ертегі тыңдағыларың келеме?

Балалар ия. «Көкөністер дауы» ертегісін үстел-үсті театры арқылы сахналап беремін. Ертегіні мұқият тыңдап отырамыз. Сәуленің әжесінің бақшасында әртүрлі көкөністер: қияр, қызанақ, қырыққабат өсіпті. Бір күні ертеңгісін ең үлкен қияр мақтанып- Мен сондай әдемімін, жасылмын, мықты және қытырлауықпын!-депті.

– Балалар, қияр шынымен «әдемі, жасыл, мықты әрі қытырлауық па» байқап көрейікші. Балаларға қиярдың дәмін татуды ұсынады, алдын ала барлық көкөністерді тәрелкеге салып коюға болады.

Бұл сөзге қызыл қызанақ басын көтеріп былай депті: - Мен сондай тәттімін, қызылмын және дөңгелекпін ! Сендердің орталарыңдағы ең әдемісі менмін !

Сол кезде шыдай алмаған орамжапырақ: - Жоқ! Сендердің араларыңдағы ең аппақ, ең қытырлауық, ең пайдалысы –менмін! Мен керемет сұлумын!

Көкөністер көпке дейін дауласыпты, бір кезде қиярды көрген Әсет: - Қандай әдемі, дәмді шығар! деп қиярды үзіп алып, әжесіне көрсетуге үйіне жүгіріп кетті. Балалар қиярдың бөртпелерін ұстап көреді. Әсеттен кейін қарындасы Алтынай келіп: - Ой, қандай әдемі қызыл қызанақ!-деп таңқалды. Қызанақты үзе салып, ағасының соңынан кетті. Бақшаға иесі келіп, орамжапырақты көріп: Ой менің аппағым! –деп салат жасауға үзіп алды. Барлық көкөністер дауласқанын қойып, тым-тырыс болды. Олар адамдарға ұнағанына қуанып, тіпті тез өсе бастады. Балалар сендерге ертегі ұнады ма?

Балалар сендерге қандай көкөністер ұнады?. Кім айтады. Саян «маған қызанақ ұнады». Раяна «маған орамжапырақ ұнады». Дұрыс айтасыңдар балалар. Бұл көкөністерде көптеген дәрумендер бар. Біз көбірек жеуіміз керек. Сонда біздің денсаулығымыз мықты болады.

Қорытынды: Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап, мадақтау.

Вариативтік компонент Қазан айы

Тақырыбы: «Ағаш» туралы әңгімелесу (субояумен сурет салу)

.Мақсаты: Балаларды өсімдіктер әлемімен таныстыру. Ағаштар және оның құрылысы туралы түсінік беру: топтан заттарды бөліп алу, оларды топтарға біріктіру іскерліктерін бекіту, сөйлеуде баланың «бір», «көп» деген сөздерді орынды қолдануға үйрету. Балаларды табиғатпен таныстыру

арқылы көрнекі-әсерлі және көрнекі-бейнелі ойлаудың қарапайым түрлерін дамыту. Сурет салуға деген қызығушылығын қалыптастыру.

Көрнекілігі: ағаштардың суреті. Субоямақ, қылқалам, шүберек, ақ парақ

.Әдіс-тәсілі: түсіндіру, серуен кезінде ағаштарды бақылау, сұрақ-жауап.

Билингвалдық компонент: ағаш-дерево, көп-много, біреу-один.

Сабақбарысы: «Ағаш» туралы әңгімелесу.

– Балаларға түрлі ағаштардың суретін көрсетіп, серуен кезінде көрген ағаштарын естеріне түсіріп, әңгімелеседі. Ағаштар ауаны тазартып тұрады және жазда күннен, ыстықтан қорған, көлеңке болады. Оларды қорғау керек. – Ағаш биік өсімдік.

Балалар ағаштың бөліктерін атайықшы?

Балалар – ағаштың жапырағы, бұтақтары және діңі бар.

Балалар ағаштың тамыры жердің астында, тереңде жатады, сондықтан бізге көрінбейді. Ағаштар тірі: олар дем алады, қоректенеді, өсіп-өнеді. Күз мезгілінде ағаштардың жапырақтары сарғайып, түсіп қалады

.Ойын «Біреу-көп» түсінігін бекіту.

Ойынның шарты: Балалардың назарын екі құмыраға аударады. Бірінші құмыраға сары және жасыл түсті жапырақтар жиналған, ал екінші құмыра бос тұр. Педагог қолына жапырақ алып:

- Мен қанша жапырақ алдым?

Балалар біреу.

– Ал құмырада қанша жапырақ қалды?

Балалар көп.

Мен қазір бір-бірлеп жапырақты қолыма алып жинаймын, құмырадағы жапырақ шоғы біртіндеп азая береді, соңында құмырада бір де бір жапырақ қалмайды, – деп, сөзін қимылмен көрсетіп шығады.

– Аянаның жапырағының түсі қандай?

Балалар жасыл.

– Мерейдің жапырағының түсі қандай?

Балалар сары. Олардың әрқайсысында неше жапырақтан бар?

Балалар көп деп жауап береді.

Құмырада көп жапырақ болу үшін не істеу керек?

– Дұрыс айтасыңдар, құмырада көп жапырақ болу үшін барлығымыз бір жапырақтан салуымыз керек. Балалар екі құмыраны жапыраққа толтырады. Балаларға сурет салуды ұсынады. Сурет салудың ретін көрсетеді. Балалар тақтадағы үлгіге қарап, тапсырманы

орындайды. Сендердің алдарыңда ақ парақ, қылқалам, акварель су боямақ, шұңғыл ыдысқа құйылған су, шүберек. Балалар қылқаламды алып, қоңыр түсті боямаққа батырады ақ параққа ағаштың бейнесін сызып шығады, қыламды суға батырып, жасыл түсті боямаққа батырып, ағаштардың шыбықтарына жапырақтарын бейнелеп сызып шығады.

Қорытынды: Балалардың жұмысын бағалау. Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап, мадақтау.

Вариативтік компонент

Қазан айы

Тақырыбы: «Қызанақ» туралы әңгімелесу (сурет салу, қылқаламмен жұмыс).

Мақсаты: Балаларды көкөністермен таныстыруды жалғастыру. Қызанақпен таныстыру, сөздік қорын кеңейту. Қағазға салынған дайын бейнені қылқаламмен бояу іскерлігін дамыту.

Көрнекілігі: қызанақтың суреті боямақтар, қызанақтар, көкөніс муляждары

Әдіс-тәсілі: түсіндіру, боямақтармен сурет салуды үйрету.

Билингвалдық компонент: қызанақ-помидор, қызыл-красный.

Сабақбарысы: Балалар үстел-үстіндегі қызанақтарды бақылайды.

Балалар қараңдаршы менің үстелімде көптеген көкөністердің муляждары бар.

Көкөністерді атайықшы?.

Балалар: қызанақ, қияр, картоп, сәбіз, пияз, сарымсақ.. Дұрыс айтасыңдар балалар, сендер көкөністерді атай білдіңдер.

Бүгін қызанақпен танысамыз.

Балалармен дәмді қызанақ өсіру үшін көп еңбек ету керек екенін әңгімелесу.

Бақшада жерге дән сеуіп, оны суғарып, топырағын қопсытып, баптайды.

Ол өскенде дәмді қызанақтарды береді. Қызанақтың өсуіне күн де, жаңбыр да көмектеседі.

Балалар қызанақтың түсі қандай?.

Балалар қызыл.

Пішіні қандай ?

Балалар дөңгелек.

Дәмі қандай болады?

Балалар тәтті болады деп жауап береді.

Қызанақтан не жасауға болады?.Балалар: сок,томат,салат жасауға болады.Дұрыс айтасыңдар балалар. Қызанақта көптеген дәрумендер бар,ол балалардың ауырмай өсуіне көмектеседі.

«Жылы сөз айту» сөздік ойын.

Ойынның шарты: Балалар айтылған әрбір көкөністің атын айтудың алдына оның түр- түсін немесе дәмін білдіретін сөзді қоса айту керек.

Қызанақ-қызыл қызанақ.

Қияр-жасыл қияр.

Картоп-қоңыр картоп.

Бұрыш- тәтті бұрыш.

Жуа-ашишы жуа.

Сәбіз-қызылсары сәбіз.Ойын осылай жалғасып ойналады.

Балалар сендердің алдарыңда ақ параққа бейнеленген қызанақтың суретін қызыл түсті боямаққа қылқаламды батырып бояйтын боламыз.Тақтадағы үлгіге қарап тапсырманы орындаймыз.

Қорытынды:*Көкөністер денсаулыққа өте пайдалы екенін білді.Түсін ажырата айта білді.Қызығушылықпен жұмыс жүргізді.Балаларды мақтап,мадақтау.*

Вариативтік компонент Қараша айы

Тақырыбы: *«Терек».(Альбом көру)*

Мақсаты:*Өсімдіктер әлемімен таныстыру.Өсімдіктер әлемі туралы түсініктерін кеңейту; өсімдіктерді күтіп-баптауға үйрету.Табиғаттың әсемдігін тамашалай білуге үйрету.Өсімдіктер туралы альбомдар көрсету.*

Көрнекілігі: *суреттер,альбомдар.*

Әдіс-тәсілі: *балаларға ағаштар туралы альбомдар көрсету,түсіндіру,сұрақ-жауап.*

Билингвалдық компонент: *терек-тополь ,діңі-ствол ,ёлка-шырша*

Сабақ барысы:*Терезеден нені көрдік?*

Балаларға терезеге қарауды ұсынып,әңгімелеседі.Балалар қараңдаршы біздің балабақшамызда көптеген ағаштар бар.

Қандай ағаш түрлері бар?

Балалар : емен,терек,қарағай,шырша,жеміс ағаштары бар.Дұрыс

айтасыңдар балалар.Бүгін біз осы ағаштардың ішіндегі терек ағашымен танысатын боламыз.

Барлығымыз мына альбомға қарайықшы.

Ненің суретін көріп отырмыз?

Терек ағаштың.

Терек ағашы қандай?.

Балалар биік.

Бұл ағаштың өзгешелегіне қарайықшы не байқап тұрмыз?

Балалар бұл терек ағаштың шыбықтары тікесінен ұзындау,биіктігі өте үлкен.

Жарайсыңдар балалар.Терек үлкен болып өседі.

Теректің діңі қандай болады?

Балалар жуан.

Теректің түсі қандай?.

Балалар ақ.

Діңі бүдірлі ме әлде тегіс пе?.

Балалар тегіс деп жауап береді.

Ағашта не көп?Жапырақтар көп.Жапырақтардың түстері қандай болады?.

Балалар жасыл,қызыл,сары.Өсімдіктерге жарық керек,күн сәулесі түспейтін жерде олар өліп қалады.Өсімдіктерді үнемі суғару қажет және суды жақсы сіңіріп, тыныс алу үшін топырағын қопсытып отыру қажет

.Қорытынды: Ағаш үлкен және ол адамдарға өте пайдалы өсімдік туралы түсінді.Ағаштарға қамқорлық жасауды білді.Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап,мадақтау.

Вариативтік компонент

Қараша айы

Тақырыбы: «Көкөністер дүкені»(жселілі-рөлдік ойын).Жарнама

Мақсаты: Көкөністермен таныстыруды жалғастыру,қойылған сұрақтарға жауап беруге үйрету.Балалардың есте сақтауын,зейінін және «әртістік» қабілетін дамыту.Өз құрбыларын сыйлауға және бірлесіп ойнауға қызығушылығын тудыру.Көкөністер мен жемістерді сипап сезу арқылы және хош исті ажырата білуге үйрету.

Көрнекілігі: көкөністердің суреті,муляждар.

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, түсіндіру, сұрақ-жауаптар.

Билингвалдық компонент: қауын-дыня, алма-яблоко, жүзім-виноград, қарбыз-арбуз,

Сабақбарысы: Көкөністер туралы әңгімелесу. Балаларға төмендегі сұрақтарға толық жауап беруге шақырады.

Үстелде көкөністермен жемістердің қанша түрі жатыр?

Балалар көп.

Көкөністер қайда өседі? Балалар жерде бау-бақшада өседі.

Жемістер қайда өседі? Жеміс ағаштарында өседі.

Үстел -үстіндегі көкөністермен жемістердің муляждарын ажыратып топтастырайық. Мен Ақбота мен Қабланбекті ортаға шақырамын.

Ақбота сен көкөністерді жинап топтастырады. Қабланбек жемістерді жинап топтастырады. Ал балалар Ақбота мен Қабланбек жемістермен көкөністерді дұрыс ажырата білді ме?

Балалар ия. Жарайсыңдар балалар. Балалар мынау не?.

Балалар :қияр, сәбіз, картоп, қызанақ, бұрыш.

Мынау не?.

Балалар қияр.

Қиярдың түсі қандай?

Балалар жасыл.

Мынау не ?

Балалар сәбіз.

Сәбіздің түсі қандай?

Қызылсары.

Мынау не?

Балалар картоп.

Картоптың түсі қандай?

Балалар қара.

Балалар мынау не?.

Қауын, қарбыз, алма, жүзім. Балалар өзіне тән хош иістері бар.

Қауынның түсі қандай?.

Балалар сары.

Қауынның хош иісі

Аңқиды бау-бақтағы,

Өзін-өзі,

Мұнысы,

Жарнамалап жатқаны.

«Мен-тәттімін» , -дегені,

Сездіргені жан сырын,
«Менің елдің жегені

Дәмімді алмақ бал шырын»

Алманың түсі қандай?

Балалар қызыл.

Алманың хош иісі

Бұрқырап тұр бақтағы,

Өзін –өзі,

Мұнысы,

Жарнамалап жатқаны.

«Мен тәттімін», -дегені,

Білдіргені жан сырын

«Мені елдің жегені Дәмімді алмақ бал шырын»

Мынау не?

Балалар жүзім.

Жүзімнің түсі қандай?

Балалар жасыл.

Хош иісі жоқ болса да,

«Тәттімін»деп айтпайды,

Жүзім өзін соншама

Жарнамалап жатпайды.

Мынау не?.

Балалар қарбыз.

Қарбыздың түсі қандай?.

Балалар жасыл.Қарбыздың хош иісі бар ма?

Балалар жоқ. Хош иісі жоқ болса да, «Тәттімін» деп айтпайды,

Қарбыз да өзін,

Соншама,Жарнамалап жатпайды.

«Көкөністер дүкені» желілі- рөлдік ойыны.

Ойынның шарты: Бұл ойын үшін көп атрибуттарды қолдануға

болады.Балалар үстелге көкөністерді немесе олардың муляжсын қояды.Бір немесе бірнеше бала сатушы рөлін таңдап алады,ал қалған балалар сатып алушылар болады.Балалар сыпайы сөздерді қолдана отырып,өздеріне керекті көкөністерді сатып алады.Сатушылар да сатып алушыларға сыпайы жауап беруі керек.Ойын 2-3рет қайталанып ойналады.

Қорытынды: Рөлдерін қызыға орындап, жақсы көрініс беруі. Адамдардың барлығы бір-бірімен сыпайы қарым-қатынас жасау керек екенін, түрлі көкөністердің дәмі де әртүрлі болатынын түсінді. Балаларды мақтап, мадақтау.

Вариативтік компонент Қараша айы

Тақырыбы: «Күзгі жапырақтар». Серуен

Мақсаты: Күз мезгілі, құдылыстары туралы түсініктерін қалыптастыру. Серуен кезінде күзгі табиғат ерекшеліктерін көре білуге үйрету. Тілдерін дамыту, байланыстырып сөйлеуге үйрету.

Көрнекілігі: суреттер, серуен кезінде жапырақтарды бақылау.

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, түсіндіру, сұрақ-жауап, қорытынды.

Билингвалдық компонент: күз-осень, жапырақ- листья, сары- жёлтый, қызыл-красный, жасыл-зелёный.

Сабақбарысы: Қазір жылдың қай мезгілі? Балалар күз мезгілі.

Күзде табиғатта қандай өзгерістер болады?

Балалар жапырақтар сары, қызыл, қоңыр түске енеді. Жауын- шашын көбейіп, күн суытады.

Балалар біз серуенге шыққанда нені бақылаймыз?

Ағаштарды, жапырақтарды бақылаймыз.

Күз мезгілінде ағаштардың жапырақтары сарғайып, жерге түсе бастайды.

Біздің бақшамызда көптеген ағаштар бар. Балалар қараңдаршы әр ағаштың жапырағы әртүрлі болады.

Мысалы: теректі алатын болсақ оның жапырағы қандай болады?

Балалар майдалау болып келеді. Дұрыс айтасыңдар балалар.

Балалар жапырақтардан не жасауға болады?

Балалар моншақ, гүл, сырға жасауға болады. Олай болса барлығымыз сары түсті жапырақтарды жинап, бір-бірімізге моншақ, сырға, гүл жасап, сыйлық жасаймыз.

Барлығымыз үлгіге қарап жасайтын боламыз.

Балалар, қыздар ең алдымен сары жапырақтарды жинап, жіпке тізіп шығамыз ол үлкендеу болғаны дұрыс.

Гүлді қалай құрастырамыз? Жапырақтардың қызыл түсін жинап алып, үлкендеуін бір-біріне жақындатып, гүлдің күлтелерін құрастыруға болады. Барлығын осылай біріктітсек ол неге ұқсады? Балалар гүлге. Сырғаны қалай жасауға болады. Үлкен жапырақты алып, жоғарғы жағын қайырып қоямыз.

Бұл неге ұқсады?

Балалар сырғаға.

Сырғаны кімдер тағады?

Қыздар. Айзере сен не жасағың келеді? Мен моншақ жасағым келеді.

Олай болса барлығымыз бір-бірімізге көмектесіп, жұмысымызды бастаймыз. Іске сәт балалар.

Қорытынды: *Күзде жапырақтар сарғаяды. Күзгі табиғаттың ерекшеліктері туралы түсінді. Балаларды мақтап, мадақтау.*

Вариативтік компонент Қараша айы

Тақырыбы: *«Дала гүлдері» туралы әңгімелесу (мүсіндеу)*

Мақсаты: *Дала гүлдерімен таныстыру. Гүлдердің атымен таныстыру, балалардың сөздік қорын молайтып, ой-өрісін, тілін, қиялын дамыту. Мүсіндеу арқылы қолдың ұсақ қимылдарын дамыту.*

Көрнекілігі: *дала гүлдердің суреттері, бейнетаспа*

Әдіс-тәсілі: *дала гүлдері туралы түсіндіру, сұрақ-жауап*

Билингвалдық компонент: *гүл-цветок, қызыл-красный.*

Сабақбарысы: *Дала гүлдері туралы әңгімелесу. Бейнетаспа көру.*

Балалар тақтадағы суретке қарайықшы, қандай гүлдерді көріп отырмыз.

Балалар: қызғалдақ, роза, түймедақ гүл, қоңыраугүл, сарыгүл.

Дұрыс айтасыңдар балалар.

Балалар мына қызғалдақ гүлінің түсі қандай?

Балалар қызыл. Бұл гүл кез-келген жерде өседі.

Бұл гүлдің өзіне тән хош иістері бар.

Мынау қандай гүл?

Балалар розагүл.

Розагүл сендерге ұнай ма?

Балалар ия.

Розагүл үлкен болып өседі. Бұл гүлдің сабағының тікенектері бар, абайлап ұстауымыз керек. Өзіне тән хош иістері бар.

Мынау қандай гүл?

Балалар түймедақ.

Бұл гүлдің күлтесінің түсі қандай?

Балалар ақ.

Түймедақ гүлінің күлтесі ұзындау болып келеді, сабағы жіңішке, жапырағы

жіңішке ұзындау болады.Бұл гүл өте әдемі екен.

Сендерге ұнай ма?.

Балалар ия.Мынау қандай гүл?.

Балалар қоңыраугүл.

Бұл гүл қоңырауга ұқсай ма?.

Ия.

Гүлдің түсі қандай?.

Балалар ақ.

Бұл гүлдің сабағы жіңішке ұзын болады,жапырағының түсі жасыл болады.

Мынау қандай гүл?.

Бұл бақбақгүл.

Бақбақ гүлдің түсі қандай?.

Сары.

Бұл гүлдің күлтелері майдалау болып келеді. Балалар көрдіңдер ме гүлдермен де танысып алдық.Әр гүлдің өзіне тән хош иістері болады. Гүлдердің түстерін де атай білдік.Гүлдерді күтіп баптауымыз керек.Гүлдерді жұлуга болмайды.

Сергіту сәті :Балалар,бір сәт біз де гүл болып жайқалып тербелейікші.

Гүлдер,гүлдер көп гүлдер,

Қызыл гүлдер,көк гүлдер

Өсе берші нұрланып,

Өсе берші ырғалып.

Балалар ойынды қызыға ойнайды. Балалар біз бүгін түймедек гүлін

мүсіндейтін боламыз.Ермексаздың аппақ түрін алып,бөліктерге

бөліп,гүлінің күлтелерін құрастырамыз.Жасыл түсті

алып,сабағын,жапырағын жасап болғаннан кейін,жасалған гүлдің күлтесін құрастырамыз.Балалар жасағанымыз гүлге ұқсады ма?.

Балалар ия.

Олай болса барлығымыз үлгіге қарап жасаймыз.

Қорытынды: *Дала гүлдері туралы білді.Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап,мадақтау.Балалардың жұмыстарын бағалау.*

Вариативтік компонент Желтоқсан айы

Тақырыбы: *«Жидектер» туралы әңгімелесу (мүсіндеу).*

Мақсаты: *Өсімдіктер әлемімен таныстыруды жалғастыру.Жидектер және оның атауларымен таныстыру,олардың денсаулыққа пайдасы туралы ұғымдарын кеңейту.Ағаштың және бұтаның ерекшеліктерін ажырата және салыстыра білуге үйрету.Шығармашылық*

ойлауын, қиялын дамыту. Ермексазды кішкентай домалақ жасап, оны орналастыруды үйрету, қолдың ұсақ бұлишық еттерін дамыту. Ермексазбен ұқыпты жұмыс жасауға дағдыландыру.

Көрнекілігі: суреттер, ермексаз, тақтайша.

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, түсіндіру, сұрақ-жауап, қорытынды.

Билингвалдық компонент: жидек-ягода, қызыл красный.

Сабақ барысы: Жидектер туралы әңгімелесу. Балалар қараңдаршы мына суреттерде нені көріп отырсыңдар? Балалар жеміс бағын, жеміс ағаштары мен жидек бұталары өсіп тұр. Қараңдаршы мынау қарақат және таңқурай бұтасының суреттері. Бұта ағашқа ұқсайды. Оның жапырағы, бұтақшалары, тамыршалары бар. Олардың айырмашылығы бұталардың діңі болмайды, тек бұтақшалары өте көп болады. Бұталардың тамыршалары ағаштікі сияқты көрінбейді, олар жердің астында өсімдіктердің құлап қалмауына, сондай-ақ су ішіп, пайдалы заттармен қоректенуіне көмектеседі. Ал бұталардың жапырақтары, ағаштың жапырақтары сияқты, адамдардың дендері сау, мықты болып өсуі үшін таза ауа береді. Сондықтан, өсімдіктерді қорғап, жапырақтарын жұлмау керек! Түрлі бұталарда түрлі жидектер өседі.

–Қараңдаршы, біздің бұталарда не өсіп тұр екен?.

Балалар –қарақат, таңқурай өсіп тұр.

Таңқурайдың бұталарында ұсақ нелері бар?.

Балалар тікенектері. Дұрыс айтасыңдар балалар. Таңқурайдың тікенектері жануарлардан қорғайды.

Осы таңқурайдан, қарақаттың жидектерінен не жасалады?.

Балалар тосап жасалады. Өл өте дәмді әрі пайдалы, суық тигенде шайға қосып ішеді. Балалар бүгін біз ермексаздан жидекті мүсіндейтін боламыз. Балалар жидектер бейнеленген суреттерді қарап, оның түсін, пішінін, атын атайды, мүсіндеу үшін ермексазды таңдайды. Жидектердің түсі қандай? Балалар қызыл деп жауап береді. Дұрыс айтасыңдар балалар. Жидектерді мүсіндеу үшін қай түсті аламыз?.

Балалар қызы түсті аламыз. Ермексаздан балалар саусақтарымен шымшып алып кішкене бөлшектерді үзіп алып, екі алақанның ортасына салып айналдыра домалақтайды. Іске сәт балалар. Тапсырманы ұқыпты орындайтын боламыз.

Қорытынды: Таңқурай мен қарақат-бұталарда өсетін пайдалы жидектер туралы түсінді. Олар суық тиіп ауырғанда көмектеседі. Балалардың

жұмыстарын бағалау. Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап, мадақтау.

Вариативтік компонент Желтоқсан айы

Тақырыбы: «Гүлдер» туралы суреттер (жапсыру).

Мақсаты: Гүлдер туралы таныстыру. Сөздік қорын дамыту. Ойын арқылы есте сақтау қабілеттерін дамыту. Гүлдерді күтіп-баптап, қорғай білуге тәрбиелеу. Гүлдер туралы суреттер көрсету. Қайшымен жұмыс істеудегі қауіпсіздік техникасын естеріне салу, тиянақтылыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу.

Көрнекілігі: гүлдер туралы суреттер.

Әдіс-тәсілі: түсіндіру, жұмыс жасау іскерлігін дамыту, сұрақ-жауап, қорытынды.

Билингвалдық компонент: гүл-цветок, ақ-белый.

Сабақбарысы: Балалар қараңдаршы тақтада қандай гүлдердің суреттерін көріп отырмыз? Балалар: лалагүл, раушангүл, қоңырау, түймедақ т.б

Дұрыс айтасыңдар балалар.

Балалар сендерге гүлдер ұнай ма?.

Балалар ия. Балалар осы гүлдердің өзіне тән хош иістері бар.

Гүлдердің қандай түстерін білесіңдер?.

Балалар: ақ, сары, қызыл, ашық көк, күлгін. Осы гүлдерді күтіп-баптасақ біздің гүлдеріміз өте әдемі болып өседі.

Гүлдерді кім күтіп-баптайды?.

Бағбан атай. Дұрыс айтасыңдар балалар. Біз гүлдерді жұлмауымыз керек, оларға су құйып, түбін қопсытып, гүлдерді шомылдырып тұруымыз керек. «Гүл қандай?» сөздік ойыны.

Гүл туралы әдемі сөздерді айтайық. Гүл қандай?.

Балалар: гүл әдемі, көгілдір, хош иісті, нәзік үлгілдік, жұпар иісті. Балалар осы сөздерді қайталап айтады.

Дидактикалық ойын «Не жоқ?».

Ойынның шарты: тақтаға гүлдердің суретін іліп қояды. Балаларға көздерін жұмуды ұсынады. Бір суретті алып жасырып қояды. Балалар көздерін ашып, суреттер ішінде қай гүлдің жоқ екенін айтады. Ойын балалардың зеректігін шыңдайтын болғандықтан, оны бірнеше рет қайталауға болады. Балалар

бүгін біз түймедақты жапыстыратын боламыз. Сендердің алдарыңда бейнелеген түймедақ гүлінің суреті бар. Біз тақтадағы үлгіге қарап тапсырманы орындайтын боламыз. Балалар іске сәт.

Қорытынды: Гүлдердің түрлерімен танысты. Гүлдерге қамқорлық жасау керектігін түсінді. Балаларды мақтап, мадақтау.

Вариативтік компонент Желтоқсан айы

Тақырыбы: «Шыршаны безендірейік» (жапсыру).

Мақсаты: Мерекенің белгісі шыршамен таныстыру. Шыршаның түсімен таныстыру. Заттарды салыстыру арқылы «биік, орташа, аласа» ұғымдарымен таныстыру. Есте сақтау қабілеттерін, қолдың ұсақ және ірі қимылдарын дамыту. Табиғатты қорғауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

Көрнекілігі: шыршаның суреті. Серуен кезінде шыршаны тамашалау

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, түсіндіру, бақылау, ойын, қорытынды.

Билингвалдық компонент: шырша-ёлка, жасыл-зеленный.

Сабақ барысы: Жұмбақ .

Тікен, тікен тік пісте,

Қысы, жазы бір түсте.

Балалардың жауаптары (шырша).

Серуен кезінде нені бақылаймыз? Балалар шыршаны. Балаларға шыршаның суретін көрсетіп, әңгімелеседі. Бұл не? Балалар шырша деп жауап береді.

Шыршаның түсі қандай?

Балалар жасыл. Балалар қысы-жазы шыршаның түсі бір түсте болады. Шыршалар биік, орташа, аласа болады.

Қай мерекеде шыршаны безендіреміз?

Балалар Жаңа жыл мерекесінде.

Шырша қандай геометриялық пішінге ұқсайды?

Балалар үшбұрыш пішінге ұқсайды. Дұрыс айтасыңдар балалар.

«Ақшақар қар ұшқынымен ойнайды» тыныс алу жаттығуы.

Ойынның шарты: алақанға әдемі қар ұшқыны қонды. Оны үрлеп ұшырайық. Қолымыз тоңды-жылытайық. Қимылмен көрсетіп ойнайды.

Ойын осылай екі-үш рет қайталанып ойналады.

Шыршаны жапсыру. Балалар альбомдағы үлгіге қарап, шыршаның қандай геометриялық пішінге ұқсайтынын, түстерін, пішіндердің көлемін атайды. Үшбұрышты көлеміне қарай бірінің үстіне бірін жапсырады. Әртүрлі қағаздан ойыншықтар, дөңгелек пішіндер жасап, оны қиып, дайын болған шыршаны безендіреміз. Балалар тапсырманы

ұқыпты,таза орындайды.

Қорытынды: Шыршалардың түстерін атай білді.Шыршалар биік болатынын түсінді.Балалардың жұмыстарын бағалау.Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап,мадақтау.

Вариативтік компонент Желтоқсан айы

Тақырыбы: «Алма» туралы әңгімелесу (дәстүрден тыс саусақпен сурет салу)

Мақсаты: Жемістермен таныстыру.Алманың түсімен таныстыру. Жемістердің дәмін ажырата білуге үйрету.Сурет салуға деген қызығушылығын,шығармашылығын дамытуу; логикалық ойлауын,есте сақтау зейінін қалыптастыру.

Көрнекілігі: жемістердің суреті,муляждар,туралаған жемістер

Әдіс-тәсілі: түсіндіру,көрсету.

Билингвалдық компонент: жеміс-фрукты,алма-яблоко.

Сабақ барысы: Жемістер туралы әңгімелесу.

Балалар тақтадағы суретте нені көріп отырсыңдар?

Балалар жеміс ағаштарын.

Жеміс ағашта қандай жемістер бар ?Балалар алма. Ағашта көптеген алма бар екен.Алманың қандай түстері бар?

Балалар : сары,жасыл,қызыл.

Оның пішіні ше?

Балалар -дөңгелек.Алманың дәмі қандай?Балалар –тәтті,дәмді.

Алма қатты ма-жұмсақ па?

Балалар қатты.Қараңдаршы біздің ойыншық сөреде көптеген жемістердің муляждары бар.Бұл муляждарды ұқыпты ұстамасақ тесіліп қалуы мүмкін.Күнделікті сабағымызға пайдаланамыз.Бұл муляждар жұмсақтау болып келеді екен.Бұларды бір сөзбен недеп айтамыз? Балалар жемістер деп жауап береді.Дұрыс айтасыңдар балалар. Балалар біз бүгін саусақпен сурет салатын боламыз.Сендердің алдарыңда боямақ,ақ қағаз,су,майлық бар.Балалар барлығымыз ең алдымен тақтаға қараймыз,мен қалай салуды көрметемін.Саусағымызды қызыл түсті боямаққа батырып,ақ қағаздың ортасына дөңгелек етіп,сызып аламыз.Сызылған дөңгелекті қызыл түсті боямақпен бояймыз. Алманың таяғын жасыл түсті боямақпен бояп,жапырағын сызып аламыз,сызылған жапырақты жасыл түспен бояймыз. Ұқыпты,таза орындаймыз.Іске сәт балалар.

Дидактикалық ойын «Дәмін татып,не екенін тауып көр»

Жемістерді жуып бөліктерге бөліп, балаларға көздерін жұмуды ұсынып, кезекпен жемістердің бөліктерін балалардың ауыздарына салады. –Сенің аузыңдағы не? Балалар алма деп жауап береді. Жемістерді жуып жеу керек. Кір қолмен жемістерді ұстауға болмайды. Ойын осылай қайталанып ойналады. **Қорытынды:** Жемістерді атай білді. Жемістер қандай пішінге ұқсас келетінін түсінді. Балаларды мақтап, мадақтау.

Вариативтік компонент Қаңтар айы

Тақырыбы: «Қысқы ағаштар» (баямақпен жұмыс)

Мақсаты: Қыс мезгілі туралы түсінік беру. Қыс мезгілінің табиғат ерекшеліктерімен таныстыру; ауа райының негізгі белгілерін білуге үйрету. Сурет бойынша заттарды атай білу қабілетін дамыту.

Көрнекілігі: қысқы табиғаттың суреттері.

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, түсіндіру, сұрақ-жауап, ойын.

Билингвалдық компонент: қысқы ағаштар-зимние деревья

.Сабақ барысы: Қысқы ағаштар туралы әңгімелесу.

–Балалар қыс мезгілінде ауа райы қандай болады? –Суық.

Дұрыс айтасыңдар балалар.

Балаларды терезенің алдына жинап, далаға көз тастап әңгімелеседі.

–Үйдің шатырынан, ағаштың басынан, жерден не көріп тұрсыңдар?

–Қар.

–Қардың түсі қандай? – Аппақ.

–Қар жылы ма? – Мұздай.

Дұрыс айтасыңдар балалар.

Серуен кезінде қысқы ағаштарға бақылау жүргізу. Балаларға далаға серуенге шығатынын айтады. Балалар жылы киімдерін киіп, даладағы табиғатты тамашалай бастайды.

–Балалар, қараңдаршы жерде не өсіп тұр? – Ағаш.

–Қыста ағашта жапырақтар болады ма? –Балалардың жауаптары жоқ.

–Қыста ағаштың үстінде қар жамылып тұр.

–Жерде тағы не бар? –Қар.

–Қане, қарды басып жүріп көрейікші, қандай дыбыс шығады екен? –Гырт-гырт.

Балалар қараңдаршы қысқы табиғатымыз өте әдемі.ақ көрпе жамылып жатқандай.Барлығымыз жерде жатқан қарды алақанымызбен ұстап көрейікші,алақанымыздағы қарды қатты умаждан қысып ұстаймыз,балалар не байқадық,қолымыздағы қарымыз кішірейіп,суланып,ери бастады. Балалар бүгін біз қысқы ағаштарды түсін есте сақтайық. Қимылды ойын «Қар жинау».Балалар ойынды көңілдене ойнайды

Түскі ұйқыдан соң көк қағаздарға ақ бояумен қысқы ағаш бейнесін саламыз.Боямақтармен жұмыс.Іске сәт балалар.Тапсырманы ұқыпты,таза орындаймыз.

Қорытынды: Балалар қыс мезгілінің ерекшеліктерін атай білді.Қыста ағаштың жапырағы болмайтынын түсінді.Балалардың жұмыстарын бағалау,мақтап,мадақтау.

Вариативтік компонент Қаңтар айы

Тақырыбы: «Бөлме гүлдері» әңгімелесу (еңбек гүлге су құю, гүлдің жапырақтарын сүрту).

Мақсаты: Бөлме гүлдерімен және оны күтудің ережелерімен таныстыру.Ұсақ қол қимылдарын,қиялын дамыту.Гүлдердің сұлулығын тамашалауға тәрбиелеу.

Көрнекілігі: бөлме гүлдері,суреттер.

Әдіс-тәсілі: бөлме гүлдері туралы әңгімелесу,түсіндіру,сұрақ-жауап,ойын,қорытынды.

Билингвалдық компонент: бөлме гүлдері-комнатные цветы

Сабақ барысы: «Бөлме гүлдері» туралы әңгімелесу.Балаларға бөлме гүлдерін көрсетіп,әңгімелеседі.

–Барлық өсімдіктер күнді және жарықты жақсы көреді, сондықтан да оларды терезенің алдына қоямыз.Бөлме гүлдерінің басқа өсімдіктер сияқты тамыры,сабағы,жапырағы және гүлдері бар.Біз енді өсімдіктерді қалай күтіп-баптау керектігін білетін боламыз.

–Тамыры топырақтың астында болады,олар көрінбейді,өсімдіктердің су ішуіне көмектесеміз,сондықтан да оларға су құйып тұру қажет.Гүлдердің тамыры дем алып тұруы үшін топырағын қопсытамыз.

Бөлме гүлдерін күтіп- баптаудағы іс –тәжірибе.

Балалармен бірге өсімдіктерді қарап,оларға су құйып,гүлдің астына қоятын

тұғырықты жуады. Балаларды өзінің жұмысына тартып, кейде көмектесуін өтінеді. Оларға су құйғышты беріп өсімдікке қалай су құю керек екенін түсіндіреді (су құйғышты жоғары көтермей, суды байқап құю). Алдымен баланың қолымен су құйғышты ұстауына көмектесу керек. Сонымен қатар, педагог біртіндеп барлық балаларды гүлге су құюға, үйретеді. Балалар педагогтың көмегімен өсімдіктерге су құюды, су құйғышты дұрыс ұстап, суды баппен абайлап құюды, дымқыл шүберекпен гүлдің жапырағын сұртуді білуі керек. Балаларды топырағы көп мөлшерде ылғалды қажет ететін гүлдерді күтіп баптауға үйрету керек. Мұндай жұмыстарды бірнеше бүлдіршіндерге беруге болады. Баланың гүлді күтіп-баптауға деген қызығушылығын арттыру, талпынысын ынталандыру үшін олар педагогпен бірге берілген тапсырманы орындауы шарт. Міне, бұл кезеңде бүлдіршіндер тек бөлме гүлдерімен танысып, табиғат бұрышында еңбектеніп қана қоймай бақылауға да үйренеді.

Қорытынды: Бөлме гүлдері өте жоғары күтімді талап ететінін білді. Үлкендердің еңбегін бағалау керектігін түсінді.

Вариативтік компонент Қаңтар айы

Тақырыбы: «Гүлдер дүкені» (желілі-танымдық ойын).

Мақсаты: Бөлме гүлдерімен және оны күту ережелерімен таныстыру. Бөлме гүлі-қазтамақпен таныстыру. Есте сақтауын, қиялын, ойлау қабілетін дамыту. Әдептілікке, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

Көрнекілігі: бөлме гүлдері, суреттер.

Әдіс-тәсілі: бөлме гүлдері туралы суреттермен әңгіме жүргізу, түсіндіру, сұрақ-жауап, қорытынды.

Билингвалдық компонент: бөлме гүлдері-комнатные цветы.

Сабақ барысы: «Гүлдер дүкені» туралы әңгімелесеміз.

Алдын ала түстері әртүрлі ыдыстағы қазтамақ гүлі бейнеленген гүлдердің суреттерін дайындап алады. Мүмкіндік болса, дүкеннің сатушысы ересек топтың баласы немесе үлкендер болуына болады. Қуыршақты қолына алып ойынды бастайды.

—Сәлеметсіз бе, менқызыл ыдыстағы ақ қазтамақ гүлін сатып алайын деп едім.

—Алыңыз, өтінемін!

—Рахмет!

Сәлеметсіз бе, мен үлкен ыдыстағы қызыл қазтамақ гүлін алайын деп едім.
–Алыңыз !

Ойын осылай жалғаса береді. Балалар ойынды көңілдене ойнайды.

Балалар сатушы болған сендерге ұнай ма? Балалар қараңдаршы терезенің алдында көптеген гүлдер бар. Сендерге гүлдер ұнай ма? –ия.

–Балалар бөлме гүлдері-ауаны тазартып, үйдің ішін әсемдейді, емделеді. Гүлдің пайдасы мол. Сергіту сәті.

Бала, бала, балақан,

Қане қайсы алақан.

Саусақтарың әйбат,

Былай-былай ойнат.

Балалар өлеңге сәйкес қимылдар жасайды.

«Гүл» саусақ ойыны.

Балалар қолдарын көтеріп, саусақтарын біріктіріп, жабылып тұрған гүлдердің бүршіктерін келтіреді. Жайлап саусақтарын ашып, алақандарын жайып «гүлдің ашылғанын» көрсету. Төмендегі тақпақты қайталату:

Міне, гүлдің бүршіктері,

Ашылады әдемі. Балалар ойынды көңілдене ойнайды.

Қорытынды: Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап, мадақтау.

Вариативтік компонент Қаңтар айы

Тақырыбы: «Дәрумендер» әңгімелесу (жапсыру). (Аузымызға не түсті, тісімізге не тиді?) ойын. **Мақсаты:** Балалардың тағамдар жөнінде түсініктерін қалыптастыру. Дәрумендер және олардың пайдасы туралы алғашқы түсінік беру; жемістер мен көкөністердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын ажырата білуге үйрету. Тыңдай және қарапайым ойын ережелерін орындай білу іскерліктерін дамыту.

Көрнекілігі: муляждар, картиналар

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, сұрақ-жауап, ойын

Билингвалдық компонент: жемістер-фрукты

Сабақ барысы: Әңгімелесу «Дәрумендер»

–Балалар, бізге қонаққа қуыршақ Әйгерім келіпті. Ол ауырып қалыпты. Дәрігер тексеріп, оған дәрумендер жетіспейтінін анықтапты. Дәрумендер дегеніміз не? –Дәрумендер-денсаулығымызға және сергек болуымызға көмектеседі. Егер тамақта дәрумендер жетіспесе, адамдар біздің қуыршағымыз сияқты ауырып, әлсіз болып қалады.

Қуыршақ:

-Мен дәрумендерді қайдан аламын?

-Біз дәрумендердің қайда екенін білемізгой! Қане, қуыршаққа айтайық . Көкөністерде ,жеміс-жидектерде.Егер жемістер мен көкөністер ұзақ уақыт сақталса, оларда дәрумендер азаяды.Ал қыста дәрумендерді қайдан аламыз?

Өзімізге пайдалы дәрумендерді көп жеуіміз керек.

(Аузымызға не түсті,тісімізге не тиді?) ойын.

Үстелге жемістер мен көкөністерді қойып, «Бұл не?» деп көрсетіп сұрайды.Содан соң жемістер мен көкөністерді кесектеп турап,балаларды жанына шақырып, көздерін жұмғызып,аузын ашуды сұрайды.Баладан «Аузыма не түсті,тісімізге не тиді?» деп сұрап,шанышқымен жемістер мен көкөністерді аузына салады.Бала аузына салынған заттың не екенін тауып айтады.Енді ортаға шыққан басқа баланы жанына шақырып, ойынды жалғастырады.Қажетті жағдай туса, педагог балаларға сыбырлап көмектеседі.

Қорытынды : Дәрумендер көкөністер мен жеміс-жидектерде болады.Балаларды мақтап,мадақтау.

Вариативтік компонент *Ақпан айы*

Тақырыбы: «Жемістер» туралы әңгімелесу (боямақпен жұмыс).

Мақсаты: Жемістермен таныстыру.Сурет салуға деген қызығушылығын қалыптастыру: логикалық ойлауын,есте сақтауын қалыптастыру.**Көрнекілігі:** жемістердің муляждары,суреттер.

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу,сұрақ-жауап,ойын,қорытынды.

Билингвалдық компонент: жеміс-фрукты .

Сабақбарысы: Әңгімелесу.

Балалар тақтадағы суреттерге назар аударайықшы ненің суреттерін көріп отырмыз?- Жемістердің.

-Дұрыс айтасыңдар.Жемістерді атайықшы?-

Алма,өрік,жүзім,алмұрт,шие.т.б

-Сендер жемісті жақсы көресіңдер ме?-Ия.Жемістерге жеке-жеке тоқталып өтеміз.

Мынау не?-Алма.

Алманың түсі қандай?-Сары,қызыл,жасыл.Алманың дәмі тәттіме

ашиыма? -Тәтті. Алманың пішіні қандай? -дөңгелек .

Мынау не? -Өрік. Өріктің түсі қандай? -Сары. Дәмі қандай ? -тәтті. Пішіні қандай? -сопақша, дөңгелек. Мынау не? -Жүзім. Түсі қандай? -

Қызыл, жасыл. Дәмі қандай? –Тәтті. Пішіні қандай? -Дөңгелек, сопақша болып келеді.

Мынау не? –Алмұрт. Түсі қандай? -Сары, жасыл. Пішіні қандай? -Сопақша . Дәмі қандай? -тәтті. «Алманың » суретін салу (баямақпен). Балаларға ең бірінші шеңбердің суретін салып үйренетіндерін түсіндіреді. Балалар үлгіге қарап тапсырманы ұқыпты, таза орындайтын боламыз.

«Дәмін татып, не екенін тауып көр» танымдық ойын.

Жемістерді жуып бөліктерге бөліп, балаларға көздерін жұмуды ұсынып, кезекпен жемістердің бөліктерін балалардың ауыздарына салады.

–Сенің аузыңдағы не? –Алма ма, әлде алмұрт па? Тауып көр.

–Жемістерді міндетті түрде жуып жеу керек. Кір қолмен жемістерді ұстауға болмайды. Ойын 2-3 рет қайталанып ойналады.

Қорытынды: *Жемістерге нелер жататынын білді. Балдардың жасаған жұмыстарын бағалау.*

Вариативтік компонент Ақпан айы

Тақырыбы: *«Ағаштар неге ашуланды?» әңгіме.*

Мақсаты: *Балаларды Б.Соқпақбаевтың «Ағаштар неге ашуланды?» әңгімесімен таныстыра отырып, ағаштар және олардың пайдасы туралы жан-жақты дамыту. Балалардың дүниетанымын кеңейту, табиғатты қорғай білуге тәрбиелеу.*

Көрнекілігі: *кітап, суреттер, дәптермен жұмыс*

Әдіс-тәсілі: *әңгіме, сұрақ-жауап*

Билингвалдық компонент: *ағаш-дереве*

Сабақ барысы: *Педагог төмендегі өлең жолдарын қайталайды.*

Мейірімді жүрекпен

Бөлісемін бақытты

Ақ ниетпен шын тілеп Ізгі істерді жақұтты.

Шеңбер бойына тұрып, өлең жолдарын қайталап, қимылдар жасайды.

Әңгіме.

–Бүгінгі оқу іс-әрекетінде жазушы Б.Соқпақбаевтың «Ағаштар неге ашуланды?» әңгімесін оқып, мазмұнымен танысамыз.

Әңгімені оқып беру. Сұрақ-жауап арқылы әңгіменің мазмұнын ашу.

–Оқылған әңгімеде жылдың қай мезгілі туралы айтылған?-Көктем.
–Алмабек не отырғызды?-Тал екті.
-Алмабектің сыныптастары отырғызған ағаштарды қалай күтті?-
Суғарды.
–Алмабек отырғызған ағаштарын күтті ме?
-Жоқ, күтпеді.
–Алмабек жолдастарымен қайда барды?
-Өзенге шомылуға.
–Алмабек нене шыңғырды?
-Қорықты.
–Алмабектің істеген қылықтары туралы не ойлайсыңдар?
-Дұрыс емес.
Сергіту сәті
Тербеледі ағаштар,
Алдымыздан жел еседі.
Кіп-кішкентай ағаштар,
Үп-үлкен боп өседі. Қимылдар жасайды.
Дәптермен жұмыс.
Суретке қарап әңгіме құрастыр. Ойларын айтады. Балалардан әңгіменің
мазмұнын сұрау. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат»
Қорытынды: *Әңгіменің мазмұнын білді. Ағаштардың адам өміріне пайдасы*
бар екенін түсінді. Табиғатты қорғайық.
Вариативтік компонент Ақпан айы
Тақырыбы: *«Ағаштар ұйықтай ма?» (жылжымалы папка театры).*

Мақсаты: *Өсімдіктер туралы түсіндіру. Сөздік қорын дамыту мен*
дыбыстарды айтуға баулу. Еңбексүйгіштікке табиғатты аялауға
тәрбиелеу.
Көрнекілігі: *Суреттер, атрибуты.*
Әдіс-тәсілі: *түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап.*
Билингвалдық компонент: *емен-дуб.*
Сабақтың барысы: *Балалар бүгін сендер «Ағаштар ұйықтай ма?» ертегісін*
жылжымалы папка арқылы сахналап бересіңдер.
Балалар ертегіні мұқият тыңдап, сахналап береді.
Инжу-емен ағашы болып айтамыз.
Балалар -Даяна орманды жақсы көреді екен.
Мерей- Каусар қызымыз болады.
Көркем-емен ағашы болып әңгімелеседі.
Көркем еменнен не сұрайды.

–Қабығы.

Тақпақ айтамыз.

Тербеледі ағаштар

Алдымнан жел еседі.

Кіп-кішкентай ағаштар,

Үп-үлкен боп өседі.

Балалар өлеңге сәйкес қимылдар жасайды.

Дидактикалық ойын «Қай ағаштың жапырағы?»

Қорытынды: Балалар өзіне берілген тапсырманы орындауды білді.

Тақпақты ретімен орындап қимыл жасауды түсінді.

Вариативтік компонент Ақпан айы

Тақырыбы: «Түймедақ» туралы әңгімелесу (жапсыру).

Мақсаты: Өсімдіктер әлемімен таныстыруды жалғастыру. Өсімдіктер әлемі туралы түсініктерін кеңейту; өсімдіктерді күтіп-баптауға үйрету, бөліктерден гүл құрастыруға, бөліктерге желім жағып оларды параққа жабыстыра білуге үйрету. Табиғаттың әсемдігін тамашалай білуге үйрету.

Көрнекілігі: суреттер, картиналар, желім, қайшы, ақ парақ.

Әдіс-тәсілі: өсімдіктер туралы әңгімелесу, сұрақ-жауап, ойын.

Билингвалдық компонент: гүл-цветок.

Сабақтың барысы: Балалар бүгін біз түймегүл туралы әңгімелесеміз.

Барлығымыз тақтаға суреттерге назар аударайықшы.

Балалар мынау қандай гүл? -Түймедақ. Дұрыс айтасыңдар балалар. Біз бүгін түймегүл гүлімен танысатын боламыз. Түймедақ өте әдемі гүл.

Түймедақтың түсі қандай? -Ақ. Түймедақтың ортасы сары болады екен.

Гүлдің бөліктерін атайықшы? -Олардың сабақтары, жапырақтары, гүлі және тамыры бар. Балалар күлтешесі ақ болады екен. Олардың өзіндік хош иісі бар.

–Қане бәріміз иіскеп көрейікші. Не деген хош иіс?!

Дайын бейнеленген гүлдің күлтешелерін, сабақтарын

жапырақтарын, ортасындағы сары түсті дөңгелекті қойып желіммен жұмыс жасайтын боламыз.

Барлығымыз тақтадағы үлгіге қарап тапсырманы орындаймыз. Гүлдерді біз қайда егеміз? -Баубақшада, үйде егеміз. Гүлдер үйге сән беріп тұрады.

Дидактикалық ойын : «Гүл жинау» балалар ойынды көңілдене ойнайды.

Қорытынды: Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап, мадақтау.

Вариативтік компонент Наурыз айы

Тақырыбы: «Көктемгі гүлдер» әңгімелесу (трафарет)

Мақсаты: Көктемдегі табиғат ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту. Көктем мезгілі туралы жалпы түсініктерін бекіту. Ақыл-ойын дамыту; сұраққа толық жауап беруді, үйретуді жалғастыру. Табиғаттың сұлулығын көре білуге тәрбиелеу

Көрнекілігі: суреттер, картиналар. слайд.

Әдіс-тәсілі: көктемгі гүлдер туралы әңгімелесу, сұрақ-жауап, ойын, қорытынды.

Билингвалдық компонент: бақбақ-одуванчик бәйшешек-подснежник

Сабақтың барысы: «Көктем гүлдері» тақырыбында әңгімелесу. «Не жоқ?» ойыны.

—Қазір жылдың қай мезгілі? (Көктем).

—Дұрыс айтасыңдар, көктем мезгілі. Біз апта бойы көктем мезгілінің табиғатын далаға, серуенге шығып бақылаған, тамашалаған болатынбыз. Фотосуреттерге аударып, ондағы қардың еріп су болып аққаны, ағаштардың бүршік жарғаны жайлы балалардан сұрау.

—Балалар, сендер көктемгі табиғат ерекшеліктерінен нені байқадыңдар?

—Балалар неліктен қар ериді? (Күн жылы).

—Көктемде ағаштарда не пайда болады? (Бүршік).

—Бүршіктердің түсі қандай? (Жасыл). Ал ағаштың ше? (Қоңыр).

—Міне көрдіңдер ме, көктем айында жер беті құлпырып өзгеше бір ерекшелікте болады. Күн жылынып, қар ериді. Жылы жақтан құстар ұшып келеді, тіпті жер беті жап-жасыл болып, қар астынан шыққан гүлдер-бәйшешектер жерге көрік беріп тұрады.

—Көктемгі гүлдерді атайықшы? —Бақбақ гүл, бәйшешек.

—Балалар бүгін біз Трафарет сұлбасымен бақбақ гүлінің суретін салатын боламыз.

Сұқсаусағымызды боямаққа батырып нүкте арқылы гүлдің сурет саламыз. Барлығымыз тақтадағы үлгіге қарап тапсырманы таза, ұқыпты орындайтын боламыз.

Қорытынды: Балалардың жұмыстарын бағалау, мақтау, мадақтау.

Вариативтік компонент Наурыз айы

Тақырыбы: «Саңырауқұлақ» туралы әңгімелесу (боямақпен жұмыс).

Мақсаты: Өсімдіктер әлемімен таныстыруды

жалғастыру. Саңырауқұлақтармен таныстыруды жалғастыру; заттың пішінін, түсін ажыратуға үйрету; заттың атын атағанда толық жауап беруге үйрету. Оның денсаулыққа тигізер пайдасын түсіндіру, улы болатынын түсіндіру.

Көрнекілігі: суреттер, муляждар.

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, түсіндіру, сұрақ-жауап.

Билингвалдық компонент: саңырауқұлақ-грибы

Сабақтың барысы: Саңырауқұлақ туралы әңгімелесу.

–Балалар саңырауқұлақтың муляждарына қарайықшы. Бұл саңырауқұлақтар. Саңырауқұлақ қай кезде пайда болады? –Көктем мезгілінде. Көктем мезгілінде жауын жауып болғаннан кейін саңырауқұлақтар қаптап шығады. Саңырауқұлақтың көптеген түрлері бар екен. Оның арасында улы саңырауқұлақтар бар. Біз улы саңырауқұлақтан сақтануымыз керек. Саңырауқұлақтардың көптеген түстері бар. Түстерін атайықшы? Балалардың жауаптары ;қызыл, сары, қоңыр, ақ. Жейтін саңырауқұлақты 4-5 рет жақсылап жууымыз керек. Саңырауқұлақты ауызға салуға болмайды. Қолымызды тазалап жууымыз керек. Педагог балаларға алдын ала салынған дайын саңырауқұлақтың суретін үлестіріп береді. Балалар езілген дайын ақ бояуға саусақтарын малып саңырауқұлақтың қызыл қалпақшасына ақ дақтар салады. Сурет салып болғаннан кейін қолымызды жуамыз.

Сергіту сәті

Бала-бала-балақан,

Қане қайсы алақан.

Саусақтарың әйбат,

Былай-былай ойнат. Балалар саусақ қимыл қозғалыстар жасайды. Балалар бүгінгі сабақ сендерге ұнады ма? Несімен ұнады? **Қорытынды:** Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап , мадақтау.

Вариативтік компонент Наурыз айы

Тақырыбы: «Гүлдер» (қайшымен жұмыс)

Мақсаты: Көктем гүлдерімен таныстыру. Көктем гүлдерімен және олардың түрлерімен таныстырып, салыстыра білуге үйрету. Ұсақ қол қимылдарын дамыту. Желімен жұмыс жасау іскерлігін дамыту.

Көрнекілігі: гүлдердің суреттері, желім, қайшы, аққағаз.

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, түсіндіру, сұрақ-жауап, ойын, желімен, қайшымен жұмыс жасау.

Билингвалдық компонент: гүл-цвeтoк.

Сабақтың барысы: Жылулық шеңбері. «Қол ұстасып тұрайық, шаттық шеңбер құрайық!» Әңгімелесу.

Тақтадағы көктем гүлдерінің суреттерін көрсете отырып, балалармен әңгімелеседі.

—Қандай көктем гүлдерін білесіңдер? —Бақбақ, бәйшешек, қызғалдақ
Гүлдердің түстері қандай болады? —Сары қызыл, ақ. Мүмкіндік болса, бақбақ гүлін балаларға ұстатып, иіскетіп, өз әсерлерімен бөлісуін сұрауға болады.

—Гүлдің иісі қандай екен? Хош иісті. Ал осы гүлдер не үшін керек деп ойлайсыңдар? Адамдар гүлдерді не үшін өсіреді?

—Бақбақ гүлі сары болады да, бірте-бірте ақшақардай үлгілдеп, аппақ болып үрлесек болды ұшып кетеді.

Ж.Кәрбозиннің «Бақбақ» өлеңін оқу

Үлбіреген бақбақ,

Үлгілдеген аппақ.

Үф-десем, бақбақ,

Ұшасың ғой қаптап. Балалар бүгін біз бәйшешектің суретін жапсыратын боламыз. Барлығымыз тақтадағы үлгіге қарап тапсырманы орындайтын боламыз. Сендердің алдарыңда қиылған бәйшешектің сұлбасы бар, ақпараққа желім арқылы жапсырады. Іске сәт балалар.

«Не артық?» дидактикалық ойын.

Гүлдердің суретінің ішіне бірнеше бөтен заттардың суреттерін де қосып қояды. Балалар жинауы тиіс. Кім көп гүл жинаса, сол жеңіске жетеді. Ойын 2-3 рет қайталанып ойналады.

Қорытынды: Балалар көктемгі гүлдерді атай білді. Жұмыстарын бағалау.

Наурыз айы.

Тақырыбы: «Ақ бидай» ертегісі.

Мақсаты: Ертегілердің ерекшеліктері туралы түсініктерін кеңейту. Ертегі кейіпкерлерінің жағымды, жағымсыз қасиеттерін көруге, олардың іс — әрекеттерін бағалауға үйрету. Дәнді дақылдар және бақша өсімдіктері туралы айту.

Көрнекілігі: Бидайдың суреттері, бидай.

Әдіс-тәсілі: ертегінің мазмұнын түсіндіру, сұрақ-жауап, қорытынды.

Билингвалдық компонент: бидай- пшеница.

Сабақтың барысы: Жылулық шеңбер «Ақ бидай дәндері» Балалар

педагогпен бірге шеңберге тұрады. Педагог балаларға өздерін «бидай дәндері» деп сезінуді сұрайды. Ұнтаспадан ақырын жәй әуен ойналып тұрады.

Балалар педагогтың айтуы бойынша қимыл жасайды.

-Балалар сендер ертегі тыңдағанды жақсы көресіңдер ме?

-Балалар Ия.

Қандай ертегілерді білесіңдер? -Түлкі мен қырғауыл, шортан балық, алтын балық т.б.

Балалар мен сендерге жұмбақ жасырамын.

Ұзын мұртты сарылар, қойынында наны бар Бұл не? (Бидай).

Дұрыс айтасыңдар балалар. Балалар мен сендерге «Ақ бидай» ертегісін оқып беремін, ертегіні мұқият тыңдап отырамыз.

Ерте заманда бидай өз бетімен өседі екен. Бір жылы қатты қуанишылық болады. Күннің оттай ыстық аптабынан, ылғалдың тапшылығынан өсімдік сұмдық тарығады. Сол бір кезде тіршілік үшін жанталасқан өсімдік атаулы Ақ бидайды жан-жағынан қаумалай, тұс-тұсынан алқымға ала бастайды. Тамыры мықтылары Бидай өсіп тұрған жердің астындағы суды тартып алады. Оның маңындағы корегін жырып әкетіп жатады. Кейбір бойшаң бұталар күннің көзіне қасақана тұрып алып, жарық түсірмей бағады. Сөйтіп, Ақ бидайдың жағдайы күннен-күнге нашарлай бастайды. Ақырында, өлер халге жетеді. Сосын ол олай-былай жүгіріп, жортып өткен әр қилы аңдардан жәрдем сұрайды. Үстінен әрлі-берлі қалықтап ұшып өткен үлкен-кіші құстарға да жалбарынады. Бірақ оның өтінішіне, мұңзарына ешқайсысы құлақ аса қоймады. Енді өлдім ғой деген сәтте Ақ бидайға садақ асынған, қолында найзасы бар аң, аулап жүрген адам кезігеді. Бидай байқұс көзінің жасын төгіп тұрып, адамға мұңын шағады, мүшкіл халін бастан-аяқ баяндап береді. Адам біраз ойланып тұрып ақырында, бидайдың өтінішін қабыл алады. Садағын жерге қойып, найзасын бұтаға сүйей салады да, білегін сыбанып жіберіп, бірден іске кіріседі. Ақ бидайдың айналасындағы жауыз шөптердің бәрін қолымен жұлып отап, тып-типыл қылады. Олардың бидайға ауыз салып жатқан арам тамырларын найзасының ұшымен қопарып тастайды. Сосын біраз жердегі ағып жатқан бұлаққа барып, тақиясын толтырып су әкеледі. Әлсіреп қалған Ақ бидай мөлдір суға қанып, өзінің көзін құртқалы тұс-тұсынан анталап келіп қалған жауыннан құтылғаннан кейін бой түзеп, құлпырып сала береді. Адам да ауық-ауық келіп-кетіп, Ақ бидайға қамқор болып жүреді. Қаскөй шөптер мен тікендерді. Бидайдың маңына жолатпай, мезгіл-мезгіл суарып тұрады. Содан күзге салым Бидай сарғайып

піседі. Баданадай бар дәнін, бір түйірін шашау шығармай Адамға тарту етеді. Адам сыйға алған дәнін бір күз, бір қыс сақтайды. Көктем шыққаннан кейін ақылы мен білігінің арқасында үйшігінің алдындағы тегістеу жерді қопсытып, соған әлгі дәндерді сеуіп тастайды. Жаз бойы арам шөптерді жұлып, уағында суарады, баптап тұрады. Ақырында, еңбегі заяға кетпей, күзде Адам дән сепкен жерінен бір дорба бидай алады. Келесі жылы – бір қап, сосын – он қап, сөйте-сөйте-мың гап алады. Адам мен Ақ бидайдың ажырамас достастығы есте жоқ ерте заманда осылай басталған екен. Балалар сендерге ертегі ұнады ма?

Қорытынды: Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап, мадақтау.

Вариятивтік компонент . Сәуір айы.

Тақырыбы: «Дала гүлдері» туралы (жұмбақтар)

Мақсаты: Дала гүлдері туралы түсініктерін кеңейту. Дала гүлдеріне қандай гүлдер жататынын айту. Дала гүлдердің пайдасы.

Көрнекілігі: дала гүлдерінің суреттері.

Әдіс-тәсілі: сұрақ-жауап әңгімелеу, ойын.

Билингвалдық компонент: дала гүлдері-

Сабақтың барысы: Жұмбақ .

Адамдардың бәрі қызығады, ұстай берсең сәні бұзылады. Бұл не?

Балалардың жауаптары (гүл).

Әңгімелесу.

Балалар тақтадағы суреттерге назар аударайықшы. Қандай гүлдерді көріп отырсыңдар, дала гүлдерін. Дұрыс айтасыңдар балалар. Осы дала гүлдеріне жеке-жеке тоқталып өтеміз.

-Мынау қандай гүл? -Түймедақ гүлі. -Түсі қандай? -Ақ,

Келесі гүлге қарайықшы. Мынау қандай гүл? –Қызғалдақ. Түсі қандай? -

Қызыл. –Мынау қандай гүл? Роза гүл. Түсі қандай? -Қызыл. Гүлдеріміздің өзіне тән хош иістері бар. Балалар гүлдер адамдарға хош иіс сыйлайды. Өзіне тән хош иістері бар. бір сөзбен не деп атаймыз. Дала гүлдері деп аталады.

Балалар мен сендерге жұмбақ жасырамын.

Дидактикалық ойын «Не өзгерді?»

Тақтаға түрлі-түсті гүлдің түрлері бейнеленген суреттер қойылады. Балалар олардың қойылған орнын анықтап қарап алып, содан кейін көздерін жұмады. Педагог екі-үш гүлдің екі-үшеуінің орнын ауыстырып қояды. Балалар көздерін ашып тақтада не өзгергенін атаулары қажет. Педагог балалардың назарын Қарлығаштың жіберген хатына аударады.

Сергіту сәті

Біз доспыз гүлдермен,

Текке оны жұлмаймыз,

Той күні бір-бірлеп,

Анамызға сыйлаймыз.Балалар өлеңге сәйкес қимылдар жасайды.

Қорытынды: *Дала гүлдерін атай білді.Түстерін ажырата білді.Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап,мадақтау.*

Вариятивтік компонент . Сәуір айы.

Тақырыбы: «Арпа сеуіп үйренеміз» (тәжірибе жасау)

Мақсаты: *Арпа сеуіп үйрету.Зерттеу,тәжірибе жасау қорытындысын шығару. Өзіне ,өзінің мүмкіншілігі мен күшіне сенуіне жағдай жасау, белсенділігін арттыру,өзін және өзінің еңбегін бағалауға дағдыландыру.*

Көрнекілігі: *арпаның өсіп тұрған суреті.*

Қажетті –құрал жабдықтар: *үш жәшік:біреуінің ішіне топырақ салынған,екеуі бос,әр бала санына жететіндей қағаздан жасалған стақан,үлкен қасықтар,ішіне арпаның дәнегі салынған тәрелке.*

Әдіс-тәсілі: *сөздік,сұрақ-жауап әңгімелесу.*

Билингвалдық компонент: *арпа-ячмен*

Сабақтың барысы:*Тәрбиеші балаларды шаттық шеңберіне шақырады.Балалар шаттық шеңберін құрып,өздеріне таныс өлең жолдарын айтады. –Балалар ,біз бүгін арпа себеміз.Арпа өскен соң онымен біз құстарды тамақтандырамыз.Міне,мынау- арпаның дәнегі.Арпаны көшет арқылы отырғыза алмаймыз.Оны тек себуге ғана болады.Біз арпаны сепкенде жай ғана сеуіп қана қоймаймыз,біріншіден зерттеу жүргіземіз, екіншіден бақылаймыз.Ол үшін сендер алдыларыңа алжапқыштарыңды киіп алыңдар. Балалар алжапқыштарын тағады.*

–Сендердің алдарыңдағы екі ыдыста арпаның дәнегі жатыр.Екі ыдыстағы арпаның дәнегінен қандай өзгерістер байқалады.Енді құрғақ дәнді қолдарыңа алып,оның екі жақ ұшына назар аударыңдар.

–Бірінші тәрелкедегі арпаның дәні құрғақ,екіншісі суға салынған.

–Енді құрғақ дәнді қолдарыңа алып,оның екі жақ.Қалай ойлайсыңдар,суда тұрған арпа қатты ма жұмсақ па.

–Не себепті суға салынды?

-Арпаның отырғызбас бұрын не істейміз?

-Дұрыс айтасыңдар, бәрің бері жақында жәшіктегі топырақтан стақандарыңа кішкене ғана топырақ салыңдар.Балалар екі орталыққа

бөлінеді. Стақандарға топырақ саламыз.

–Енді бірінші орталықтың балалары құрғақ арпаны, екінші орталықтың балалары сулы арпаны алып топыраққа шаншу арқылы себеміз де үстін топырақпен жабамыз. Сеуіп болғаннан кейін екі жәшікке салып қоямыз. Бірінші орталықтағы балалар құрғақ арпаны екінші орталықтағы балалар судағы арпаны сеуіп, үстіне тағы да топырақ салады да өздеріне көрсетілген бос жәшікке салады. Суғарамыз.

Арпа тез өсіп шығу үшін не істейміз? Дұрыс айтасыңдар, құрғатпай суғарып тұрамыз. Және әркім өзінің сепкен арпасын бақылайды. Педагог балалардан бүгінгі жиыннан алған әсерлерін, көңіл күйлерін, немен айналысқандарын, не үйренгендерін сұрайды.

Қорытынды: Өсімдіктердің де дәннен өсіп шығатындығын, бірінші шөптің шығатынын, онан кейін жемісінің пайда болатынын білді. Арпаның дәннен өсетіндігін жемісінің қалай пайда болатындығын түсінді.

Вариятивтік компонент . Сәуір айы.

Тақырбы: «Ағаштар жайлы жұмбақтар» (суреттер көру)

Мақсаты: Балаларды өсімдіктер әлемімен таныстыру. Ағаштар және оны құрлысы туралы түсінік беру; заттарды бөліп алу, оларды топтарға біріктіру іскерліктерін бекіту, сөйлеу де баланың «бір» , «көп» деген сөздерді орынды қолдануға үйрету. Балаларды табиғатпен таныстыру арқылы көрнекі әсерлері және көрнекі-бейнелі ойлаудың қарапайым түрлерін дамыту.

Көрнекілігі: ағаштардың суреттері

Әдіс-тәсілі: сөздік, сұрақ-жауап әңгімелесу.

Билингвалдық компонент: ағаш-дереве.

Сабақтың барысы: Ағаш туралы әңгімелесу.

Педагог балаларға түрлі ағаштардың суретін көрсетіп, серуен кезінде көрген мағлұматтарын естеріне түсіріп, әңгімелеседі. Ағаштар ауаны тазартып тұрады және жазда күннен, ыстықтан қорған, көлеңке болады. Оларды қорғау керек. –Ағаш-биік

өсімдік. Ағаштың жапырағы, бұтақтары және діңі бар. Ал оның тамыры жердің астында, тереңде жатады, сондықтан көрінбейді. Ағаштар тірі олар дем алады, көректенеді, өсіп-өнеді. Күзде ағаштардың жабырақтары сарғайып түсіп қалады. Балалар серуенге шыққанымызды біз нені бақылаймыз? Ағаштарды. Біздің балабақшаның айналасында көптеген ағаштар, шыршалар бар екен. Бі ағаштарды сындырмауымыз керек. Оларға

күтім жасау.Балалар ағаштардың қандай пайдасы бар.Маған кім айтып береді.Мерей келегой ағаш бізге не үшін керек?Біз ағашты үйге пайдаланамыз,тағы не пайдаланамыз,Күнделікті тұрмыста қолданатын заттар ағаштардан жасалады.Дұрыс айтасың отырағой.Балалар көрдіңдерме біздің бақшаның айналасындағы ағаштарымыз өте әдемі болып тұр. Біз күн ыстық болған жағдайды ағаштың көлеңкесін паналаймыз.Балалар барлығымыз алдарымыздағы суреттерге қарап назар аударамыз.Сендер қандай суреттер көріп отырсыңдар.Ақниет ағаштардың суреттері.Ағаштардың көптеген түрлері бар екен.Хансұлтан ағаштардың аттарын атап берші?
(емен,қарағай,шырша,терек)т.Жарайсында балалар.Балалар ойын ойнағыларың келе ме?

Сергіту сәті

Тербеледі ағаштар ,

Алдымнан жел еседі.

Кіп-кішкентай ағаштар ,

Үп-үлкен боп өседі.

Балалар өлеңге сәйкес қимылдар жасайды. «Ағашты тап » ойыны. «Бір,екі, үш еменді(қайыңды,шыршаны,т.б) тап» деген команда бойынша аталған ағашқа жүгіріп барып,оны құшақтайды.Ойын қайталанып ойналады.

Қорытынды: Ағаштар табиғаттың-бір бөлішегі.

Вариятивтік компонент . Сәуір айы.

Тақырбы:«Алма» ертегісін әңгімелеу

.Мақсаты:Ертегілердің ерекшеліктері туралы түсініктерін кеңейту.ертегі жанрымен таныстыруды жалғастыру.Ертегі кейіпкерлерінің жағымды,жағымсыз қасиеттерін көруге олардың іс-әрекеттерін бағалауға үйрету.

Көрнекілігі: ертегі кітап. Қоян, кірпі, аю, қарға киімдері.

Әдіс-тәсілі:ертегінің мазмұнын тыңдау,сұрақ-жауап .

Билингвалдық компонент: алма-яблоко

Сабақтың барысы:

Тақпақ

Мен алмамын алмамын

Таңдай жұтар бал дәмім

Мен жүзіммін жүзіммін

Моншақ болып тізілдім.

Мен өрікпін өрікпін

Табиғатқа көрікпін

Балалар не туралы тақпақ айттым?

-Жемістердің бізге қандай пайдасыбар?

-Сендер тағы қандай жемістерді білесіңдер?
-Қандай жемістерді жақсы көресіңдер?
-Жемістерді жумай жеуге болама?
-Балалар сендер алманы жақсы көресіңдерме?
Мен сендерге «Алма» ертегісін айтып беремін.
-Сендерге ертегі ұнадыма?
Алманы не көрді бірінші?
-Оны не үзіп берді?
-Не қазып алды алманы?
-Олар неге таласты?
-Оларды кім татуластырды?
-Осы ертегіні сахналап шығамыз.

«Қонжықты қуантайық!» ойыны.

Педагог балаларға қонжықтың қонаққа келгенін айтады. Қонжықты мадақтап бал, тәтті тосап, жемістер берейік, тіпті онымен жасырынбақ ойнайық. Балалар кезектесіп қонжыққа бал жейсің бе?

Қонжығым тосап, алма ше? т.б. Педагог балаларға қонжықтың жылы сөздер айтса екен деп тосап отырғанын айтады. Ойыншықпен сөйлескенде әртүрлі жылы сөздер айту керек, мысалы: «Кішкентай қонжығым мен саған дәмді алма бергім келеді, «Мен саған компот қайнаттым.» т.б. Содан кейін балалар қонжықпен жасырынбақ ойнады. Қонжық жасырынады, ал балалар оны іздеп табады.

Вариятивтік компонент . Мамыр айы.

Тақырбы: «Гүлдер» (суретпен әңгіме)

Мақсаты: Гүлдердің түрлерімен таныстыру. Бақша гүлдерімен таныстыру. Өсімдіктерді күту ережелерімен таныстыру. Гүлдерді күтіп-баптауға тәрбиелеу.

Көрнекілігі: гүлдер, суреттер.

Әдіс-тәсілі: Әңгімелесу, сұрақ-жауап, ойын, қорытынды.

Билингвалдық компонент: Гүл-цветок.

Сабақтың барысы: Гүлдер туралы әңгімелесу.

Балалар тақтадағы гүлдерге назар аударайықшы, Қандай гүлдерді көріп отырсыңдар.

Осы гүлдерге тоқталып өтеміз.

–Мынау қандай гүл? –Түймедақ гүлі. Гүлдің түсі қандай? Ақ. Түймедақтың күлтешелері ұзындау жіңішке болып келеді. Өзіне тән хош иісі бар.

-Мынау қандай гүл? –Қызғалдақ гүлші. Дұрыс айтасыңдар балалар. Ерте көктемде гүлдітін қызғалдақ гүлі. Қызғалдақ өте әлсіз

болады, қызғалдақтың түсі қандай? –Қызыл. Өзіне тән хош иісті гүл.
–Мынау қандай гүл? Раушан гүлі. Түсі қандай-қызыл, Хош иісті гүл.
Балалар гүлдер қайда өседі? –Баубақшада, алқаптарда, үйде өседі. Біз гүлдерді
жұлмауымыз керек гүлдерді күтіп-баптауымыз керек. Арнайы гүлге
қараушы Бағбан аталарымыз бар. Сол аталарымыздың арқасында гүлдеріміз
әдемі болып өседі.

Сергіту сәті
Бала , бала, балақан,
Қане қайсы алақан .
Саусақтарың әйбат,
Былай-былай ойнат. Балалар өлеңге сәйкес қимылдар жасайды.
«Гүл жинау» ойыны түстеріне қарай жинайды балалар. Балалар ойынды
көңілдене ойнайды
С.Қалиев «Гүл» өлеңі. Жаттау.
Үйде тұрып өсетін,
Әкеп гүлдің көшетін.
Топырақты салдым да,
Отырғыздым қалбырға. Мына өлеңді жаттап аламыз.
Қорытынды: Гүлдер бізге қуаныш сыйлайды. Гүлдерді жұлғуға
болмайтынын түсінді

Вариятивтік компонент . Мамыр айы.

Тақырбы: «Қызанақ» (Мүсіндеу)

Мақсаты: Балалрады көкөністермен таныстыруды
жалғастыру. Көкөністермен таныстыруды жалғастыру және табиғи
шырынның пайдасы туралы мағлұмат беру: екі бөліктен пішіні әртүрлі
затты мүсіндеуге үйрету. Дөңгелек затты мүсіндеу дағдыларын дамыту.

Көрнекілігі: қызанақтың суреті.

Әдіс-тәсілі: Әңгімелесу, сұрақ-жауап, ойын, қорытынды.

Билингвалдық компонент: қызанақ-помидор.

Сабақтың барысы: Қызанақ туралы әңгімелесу. Педагог балаларға Сәуле
әжесі «бақша отырғызуға» көмектесуді ұсынады. Балалар бақшаны
қазып, тұқым сеуіп, суарып жатқан сияқты қимыл-қозғалыстар жасайды.

–Қызанақ, сәбіз, орамжапырақ, жуа осы көкөністер қайда өседі? –

Баубақшада. Дұрыс айтасыңдар балалар.

–Сендер бақшаға неге отырғыздыңдар?

–Кім қиярдың тұқымын септі?

-Үлкендер бақшаны немен қазды?

-Ал топырақты немен қопсытты?

Педагог гүл өсіретін қыш құмыраны пайдалана отырып, топырақты қалай қопсытатынын міндетті түрде көрсетуі керек.

–Бақшаны немен суарды?

-Күрек,тырма кетпен темірден жасалған,бұндай заттармен кесіп алмай,байқап жұмыс істеген жөн.Соныме бірге осындай құралдарды жерге тастай салу өте қауіпті. Балалар бүгін біз ермексازдан қызанақты мүсіндейтін боламыз. –Қызанақта көптеген дәрумендер бар,ол балаларды ауырмай өсуіне көмектеседі.Қызанақтан өте дәмді де,пайдалы томат шырынын жасауға болады. (Мүмкіндік болса,балаларға томат шырынын беруге болады). –Балалар қызыл және жасыл ермексازдан қызанақты мүсіндейді–Ермексазды алақанның ортасына салып домалақтап қызанақты мүсіндейді. –Балалар ермексазды есіп,созу арқылы таяқша жасап,екіге бөлігін қосады. Ойын «Дәміне қарай ажырат» Балалардың көздері жұмулы күйде дәмін татып көріп,қызанақ немесе қияр екенін ажыратады.Қиярда қызанақ сияқты бақшада өседі.Қиярдың түсі қандай ?-Жасыл -Қане бәріміз қиярды ұстап көрейікші.Ол қандай?-Тікенегі бар,өзі бұжыр .Ойын екі-үш рет қайталанып ойналады.

Қорытынды: Қызанақты мүсіндей жасай алды.Көкөністер туралы түсінді.Балалардың жасаған жұмыстарын бағалау,мақтап,мадақтау.

Вариятивтік компонент . Мамыр айы.

Тақырыбы: Дидактикалық ойын « Жасыл қияр» (Боямақпен жұмыс).

Мақсаты:Балаларды көкөністермен таныстыруды жалғастыру.Қиярмен таныстыру,сөздік қорын кеңейту,қағазға салынған дайын бейнені боямақпен бояу іскерлігін дамыту.

Көрнекілігі: қиярдың суреті,муляждар.

Әдіс-тәсілі: Әңгімелесу,сұрақ-жауап,ойын,қорытынды.

Билингвалдықкомпонент: қияр-огурец.

Сабақтыңбарысы: Қияр туралы әңгімелесу.

–Балалар біз қиярды білеміз бе?-Ия. Қиярдың түсі қандай болады?-Жасыл Мен сендерге «Көкөністер достығы»ертегісін оқып беремін.

Ертегіні мұқият тыңдаймыз балалар. Алдын ала балаларға үстел үсті театры арқылы ертегінің басталуын естеріне түсіру.Міне көкөністер сол баяғы даудан кейін кикілжіңсіз тату болып,бір-бірімен сыйластыққа өмір сүріпті.Жаздың ортасында бақшаға тышқан пайда болыпты.Күнде ертеңгісін көкөністер: «Не деген аянышты!»-деп шуласып

қалатын.Шынымен де олардың ренжитін жөні бар.Өйткені,тышқан түнде,бәрі ұйқыда жатқан кезде,енді өсіп келе жатқан қиярлардың ішінен күнде біреуін сабағынан үзіп алды.Бір күні кешке бақшадағы көкөністер ақылдасып,қиярларды жасыруды шешті.Олар өздерінің жапырақтарымен,өсіп тұрған шөптерімен қиярларды жасырды.Таңертеңгісін көкөністер қатты қуанды,өйткені қиярлардың бәрі аман-есен орнында екенін көрді.Яғни,тышқан оларды тауып ала алмады.Достық көмектесті. —Балалар

көңілдене «Жасыл қияр» ойынын ойнап алайық.

Балалар шеңбер бойымен айнала жүреді.Ал шеңбердің ортасындағы орындықта тышқан ұйықтаған болып отырады.Балалар төмендегі өлең жолдарын айтады.

Қияр,қияр,қиярлар,Алысқа

кетіп қалмаңдар.Ұйықтап жатыр дәу тышқан,Оятып қане алмаңдар.Ойын екі-үш рет қайталанып ойналады.

Балалар бүгін біз қиярдың суретін салатын боламыз. Барлығымыз тақтадағы үлгіге қарап тапсырманы ұқыпты,таза орындайтын боламыз.Сендердің алдарыңда дайын бейнеленген қиярдың суреті бар, сендер жасыл түсті боямақпен бояйтын боларсыңдар .Балалар жұмысымызды бастаймыз.Іске сәт балалар.

Қорытынды :Көкөністер денсаулыққа өте пайдалы.Балалардың жұмыстарын бағалау.

Вариативтік компонент Мамыр айы.

Тақырбы: «Заты мен аты» (Өлең шумақтары)

Мақсаты: Балаларды бау-бақшада өсетін жеміс-жидек,көкөністерді өлең шумақтары мен қызықты суреттер арқылы таныта отырып,балалардың сөздік қорын байытуға,дұрыс сөйлеуге,өсімдіктердің пайдалану ерекшеліктерін ажыратуға үйрету.

Көрнекілігі: жемістер мен көкөністердің қызықты суреттері

Әдіс-тәсілі: Әңгімелесу,суреттер көру,сұрақ-жауап,ойын,қорытынды.

Билингвалдық компонент: қияр-огурец,шие-вишня,

Сабақтыңбарысы: Балалар бүгін біз қызық-қызық суреттерді көріп ,қызықтаймыз.Мұқият болыңдар .

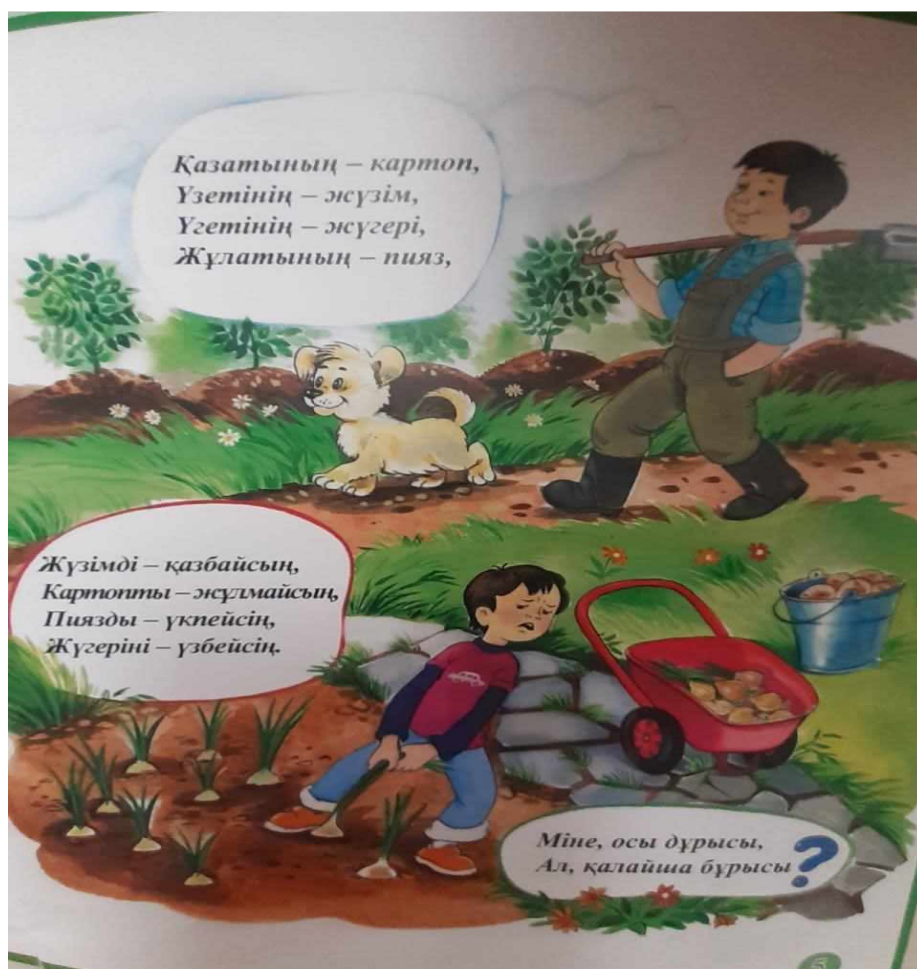

Жемістердің бәрі бар,
Бау-бақшадан танып ал.
Ол үшін не керекін,
Берем әр зат дерекін.

Біреуін – қағу керек,
Біреуін – шағу керек,
Біреуін – жару керек,
Біреуін – ору керек.

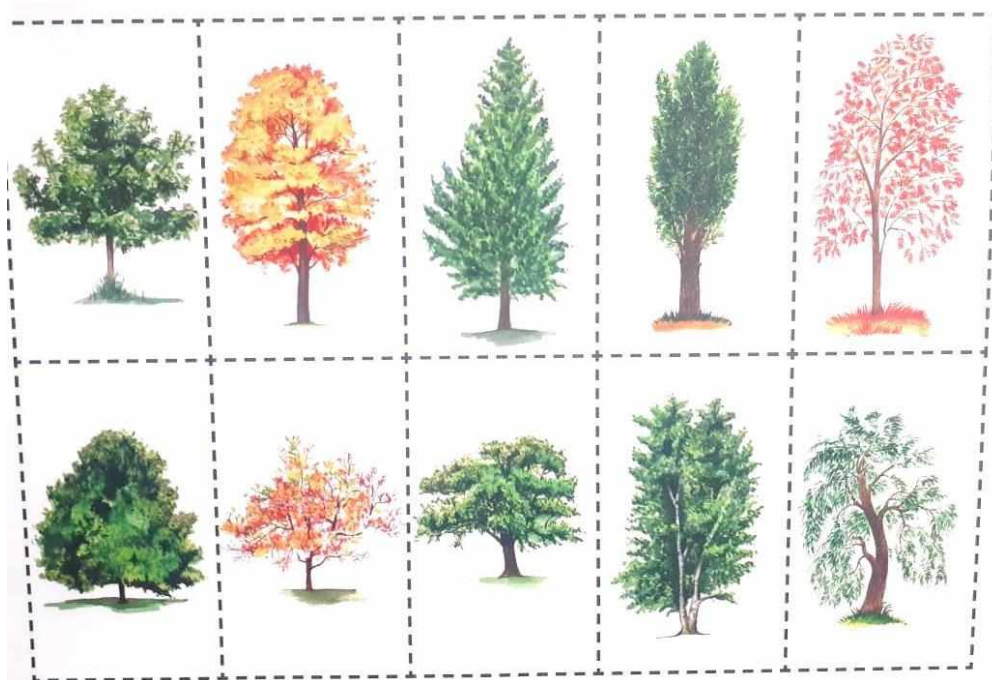
Шатастырмай айт кәне,
Ол қай жеміс аттары ?

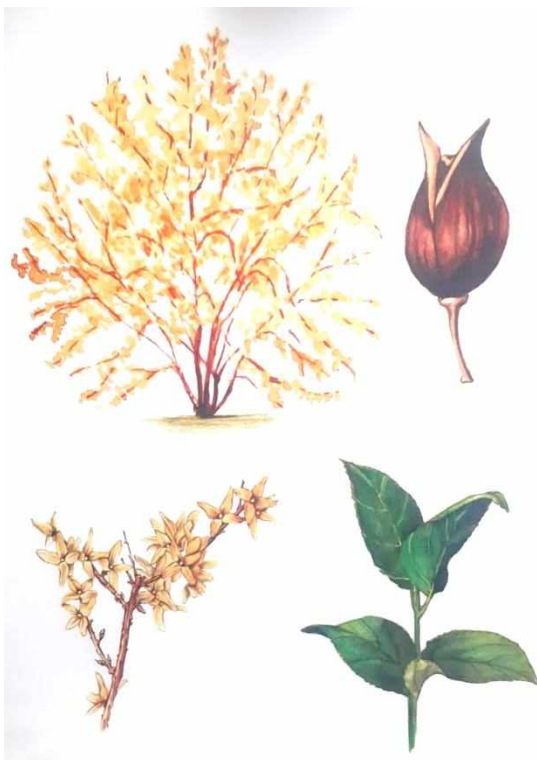

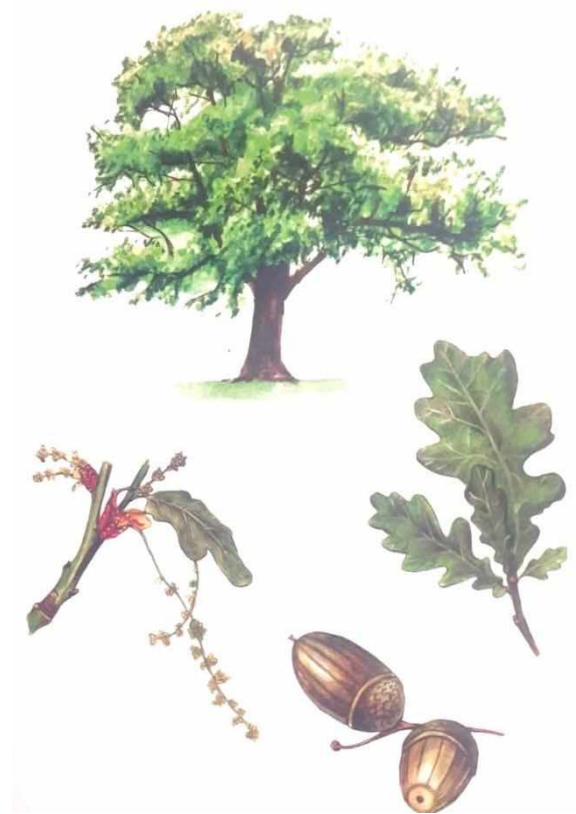
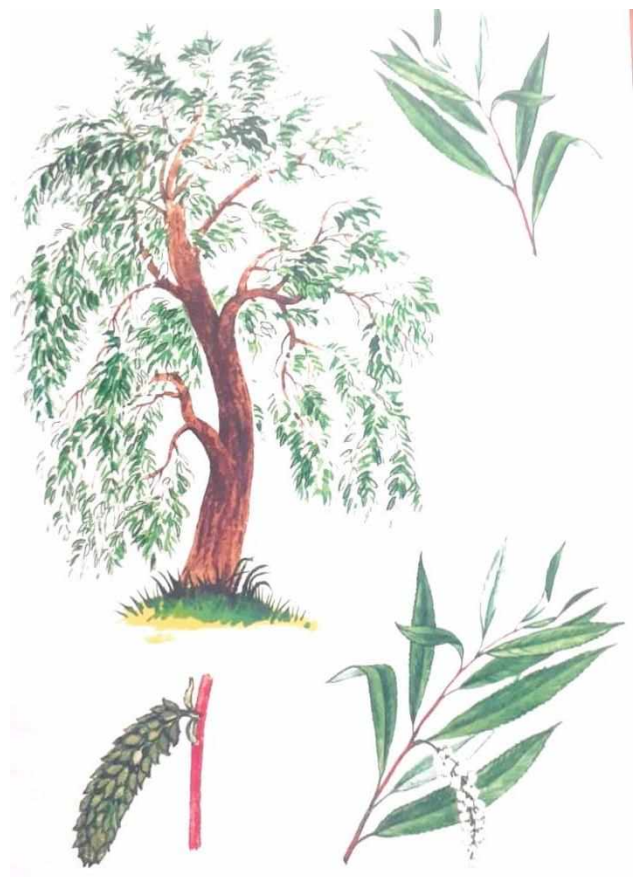

Ағаш түрлері

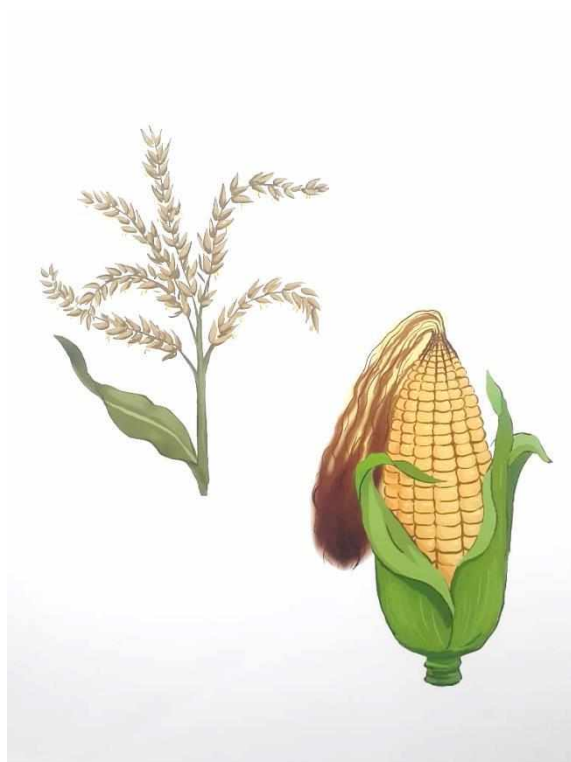

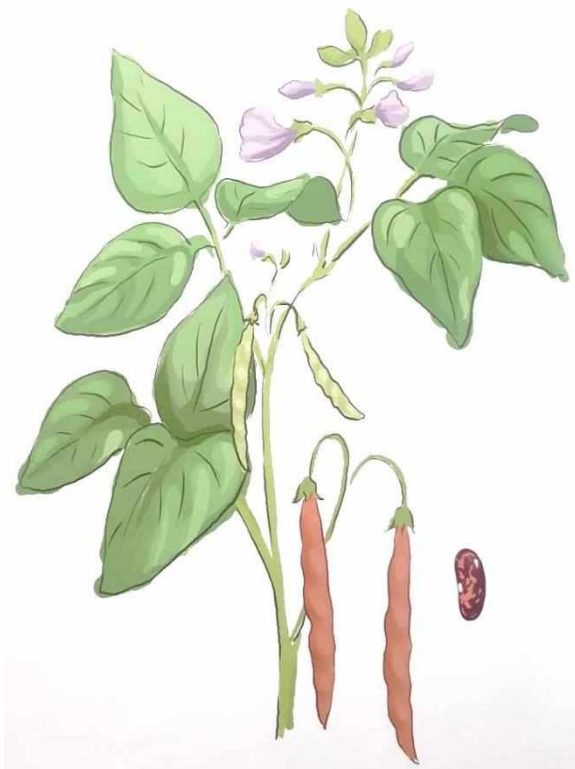
Дала гүлдері

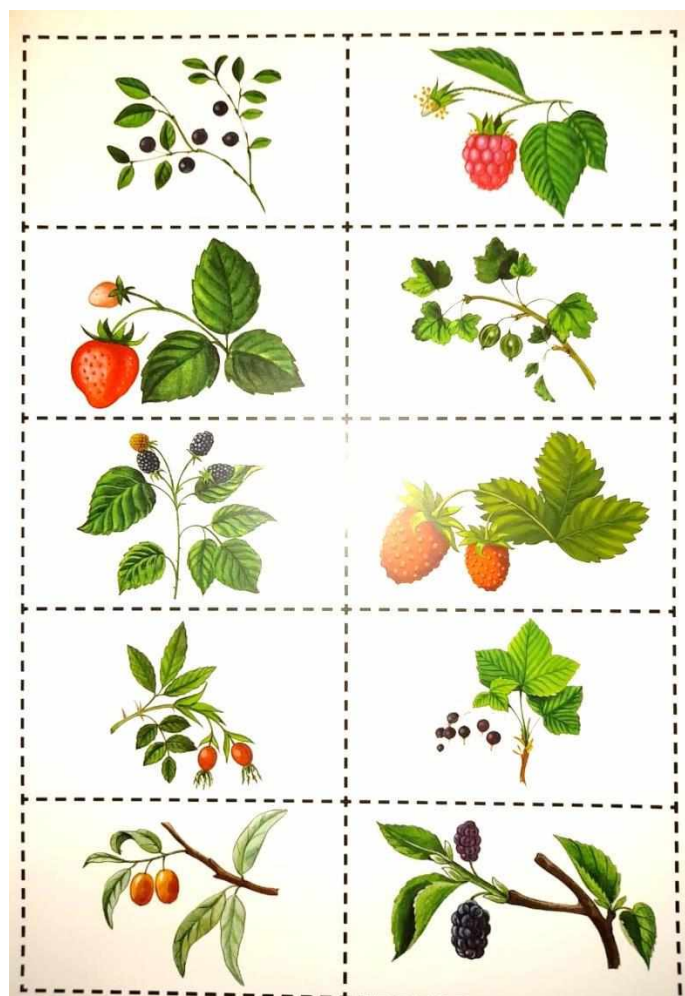

Дәнді дақылдар

Жидектер

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазан № 604 бұйрығы
2. « Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасын бекіту туралы » Қазақстан Республикасы Білім мен ғылым министрінің м.а 2016 жылғы № 499 бұйрығы
3. Қазақстан Республикасы «ГҮЛСТАН» ЖШС «Өсімдіктер әлемі» оқу әдістемелік кешені дидактикалық материалдары, плакаттар, боямақтар, әңгімелер, жарнамалары

«Назерке» бөбекжай балабақшасы

Бекітемін:

«Назерке» бб меңгерушісі:

А.Аманжолова

Вариативтік компонент

«Өсімдіктер әлеміне саяхат»

«Балдәурен» тобы

2021-2022 оқу жылы

Вариативтік компонент

«Өсімдіктер әлеміне саяхат»

Ай аттары	Тақырыптар	Сағат саны
Қыркүйек	1.«Не жоқ» (танымдық ойын).	1
	2. «Дәнді дақылдар» әңгіме (дәнді-дақылдармен жұмыс)	1
	3. «Бидай» әңгіме (боямақпен жұмыс).	1
	4. «Гүлдер» туралы санамақ (мозаикамен жұмыс).	1
Қазан	1. «Көкөністер» әңгімелесу (картоп бастырмасымен жұмыс)	1
	2. «Көкөністер дауы» (үстел-үсті театры).	1
	3. «Ағаш» туралы әңгімелесу (субояумен сурет салу).	1
	4.«Қызанақ» әңгімелесу (сурет қылқаламмен жұмыс).	1
Қараша	1. «Терек» (Альбом көру)	1
	2. «Көкөністер дүкені» (желілі-рөлдік ойын).Жарнама	1
	3. «Күзгі жапырақтар» .Серуен.	1
	4. «Дала гүлдері» әңгімелесу (мүсіндеу)	1
Желтоқсан	1. «Жидектер» әңгімелесу (мүсіндеу)	1
	2. «Гүлдер» туралы суреттер (жапсыру)	1
	3. «Шыршаны безендірейік» (жапсыру)	1
	4. «Алма» әңгімелесу (саусақпен сурет салу)	1
Қаңтар	1. «Қысқы ағаштар» (боямақпен жұмыс)	1
	2. «Бөлме гүлдері» әңгімелесу (еңбек гүлге су құю,гүлдің жапырақтарын сүрту)	1
	3. «Гүлдер дүкені» (дидактикалық ойын)	1
	4. «Дәрумендер» әңгімелесу (жапсыру) (Аузымызға не түсті,тісімізге не тиді?)ойын	1
Ақпан	1. «Жемістер» туралы әңгімелесу (боямақпен жұмыс)	1
	2. «Ағаштар неге ашуланды?» әңгіме	1
	3. «Ағаштар ұйықтай ма» (жылжымалы папка театры)	1

	4. «Түймедақ» туралы әңгімелесу (жапсыру)	1
Наурыз	1.«Көктемгі гүлдер» әңгімелесу (трафарет)	1
	2. «Саңырауқұлақ» туралы әңгімелесу (боямақпен жұмыс)	1
	3. «Гүлдер» (қайшымен жұмыс альбом жасау).	1
	4. «Ақ бидай» ертегісі.	1
Сәуір	1. «Дала гүлдері» туралы .	1
	2.«Арпаны сеуіп үйренеміз» (тәжірибе жасау).	1
	3.«Ағаштар жайлы » (суреттер көру).	1
	4. «Алма» ертегісін әңгімелеу.	1
Мамыр	1. «Гүлдер» (суретпен әңгіме).	1
	2. «Қызанақ» әңгімелесу (мүсіндеу).	1
	3. Дидактикалық ойын «Жасыл қияр» (боямақпен жұмыс).	1
	4. «Заты мен аты» Өлең шумақтары	1
Барлығы		36

Қыркүйек айы Тақырыбы: «Не жоқ?»(танымдық ойын)Балаларға дәнді-дақылдарды таныстыруға арналған танымдық ойын.

Мақсаты:Балаларға дәнді дақылдармен таныстыру.Ойын арқылы зеінін,есте сақтау қабілетін дамыту. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру.Бірлесе ойнауға баулу.Баланың қол моторикасын дамыту.

Көрнекілігі: суреттер,дәнді-дақылдар.

Әдіс-тәсілі: түсіндіру,сұрақ-жауап,ойын.

Билингвалдық компонент: дән-зерно.

Сабақ барысы:Балалар дәнді-дақылдарды білесіңдер ме?-Ия білеміз.Балалар үстел- үстіндегі дәнді-дақылдарға қарайықшы қандай дәнді-дақылдар?

-Дәнді-дақылдарды атаңдаршы?-Бидай,арпа, сұлы,маш,күріш,тары.-Дұрыс айтасыңдар балалар.Біз осы маш,күрішті күнделікті тағамға пайдаланамыз.

-Дәнді-дақылдар неден шығады?-Дәннен.-Дән нені қажет етеді?-Суды,күн шуағын керек етеді.Балалар біз осы дәнді-дақылдарды жақсылап қарап еңбек етсек ,бізге көп өнім сыйлайды Балалар «Не жоқ?» ойынын ойнағыларың келе ме?

Балалар ия.

-Ал олай болса балалар мына сендердің алдарыңда ыдыста салынып тұрған дәндер араласып кетіпті,біз осы дәнді-дақылдарды әрқайсын жеке-жеке ажыратып, топтастырамыз балалар.

Балалар бүгінгі ойын сендерге ұнады ма?Балалар ия.

-Жарайсыңдар балалар бүгін сендер тапсырманы дұрыс орындадыңдар.

Қорытынды:Балалар дәнді дақылдарды ажырата біледі.Оларға су,күннің шуағы жылу керек екенін түсінеді.Балаларға сұрақ-жауап,мақтап,мадақтау.Балалардың жұмысын бағалау.

Вариативтік компонент Қыркүйек айы

Тақырыбы: «Дәнді дақылдар» әңгіме (дәнді-дақылдармен жұмыс).

Мақсаты:Балаларды дәнді дақылдар мен таныстыру.Дәнді-дақылдардың пайдасы туралы әңгімелесу.Күнделікті тұрмыста қолданылатынын балаларға түсіндіру.Боямақтармен жұмыс жасауды үйрету.Түстерін ажыратуды үйрету.

Көрнекілігі: дәнді дақылдар туралы суреттер, кітаптар, дәнді-дақылдар, желім, ақ парақ

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, түсіндіру, сұрақ-жауап, ойын

Билингвалдық компонент: жүгері- кукуруз

Сабақ барысы: Балалар сендер дәнді –дақылдарды білесіңдер ме? -Ия білеміз.
.-Қандай дәнді-дақылдарды

білесіңдер. Арпа, бидай, сұлы, маш, ноқат, жүгері. т.б. -Дәнді –дақылдар қайда өседі? -Үлкен алқапта. -Адамдардың көмегінсіз өсе ме? -Жоқ. -Оларды дәннен егеді, арам шөптерден тазартады, суғарады, және күтіп баптайды.

-Балалар дәнді-дақылдардың түстерін атайықшы? -Маштың түсі қандай болады?

Балалар жасыл.

Бұл машты біз неге пайдаланамыз?

Күнделікті асымызға пайдаланамыз.

Арпаның түсі қандай?

Сары

Бидайдың түсі қандай?

Қоңыр

Ноқаттың түсі қандай?

Сары болады. Бұл ноқатта көптеген витаминдер бар. Біз бұл ноқатты асымызға пайдаланамыз.

Жүгерінің түсі қандай?

Сары болады

Жүгеріден не жасауға болады?

Көже жасауға болады. Осы дәнді-дақылдардың көптеген пайдасы бар екен. Балалар бүгін біз дәнді-дақылдармен жұмыс жасайтын боламыз. Ақ парақта бейнеленген жүгерінің үстіне желімді жағып, жүгеріні үстіне әдемілеп орналастырып, жабыстырамыз. Балалар қараңдаршы жүгерінің түсі сары, жапырағы жасыл болады. Барлығымыз тақтадағы үлгіге қарап, тапсырманы ұқыпты және таза жасауды үйренеміз. Балалар іке сәт.

Қорытынды: Дәннің адамға пайдалы екенін түсінді. Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап, мадақтау. Балалардың жұмыстарын бағалау.

Вариативтік компонент Қыркүйек айы

Тақырыбы: «Бидай» әңгіме (боямақпен жұмыс) **Мақсаты:** Балаларды ауыл адамдарының еңбегімен таныстыру. Нанның ас атасы және оны өсіру өте қиын жұмыс екенін айтып түсіндіру, диқаншылардың еңбегімен таныстыру, балаларды үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. Балаларды бидаймен таныстыру. Бізге берер, пайдасын түсіндіру. Балаларға ақ параққа салынған бидайдың суретін мұқият ұқыпты етіп бояуға үйрету

Көрнекілігі: суреттер, бидай алқабы туралы. Түрлі-түсті боямақтар, қылқаламлеңдер жаттау.

Әдіс-тәсілі: түсіндіру, сұрақ-жауап, ойын.

Билингвалдық компонент: бидай-пшеница.

Сабақ барысы: Б. Ә. Дүйсеков «Дән» өлеңін оқу, жаттау.

Жарып шыққан қауыздан

Дән өмірлік азығың

Жегеніңде ақ нанды

Нәрге толар ауызың

Балалар өлең жолдарын қайталап, жаттайды.

Балалар өлең не туралы және кім жайлы айтылған?

Балалар диқаншылар мен бидай туралы. Дұрыс айтасыңдар балалар.

Балалар тақтадағы суретке қарайықшы ненің суреттері бар екен? - Балалар бибайдың суреті.

Балалар сендер бидайды білесіңдер ме? - Балалар ия. - Бидайды кім өсіреді? Бидайды егін даласында диқан өсіреді.

- Дәннен егеміз, комбайынмен орамыз, қамбаға тасиды. Балалар бидай өте кішкентай дән екен.

Бидайдың түсі қандай?

Балалар қоңыр деп жауап береді. - Одан біз не жасаймыз? - Диірменге апарып ұн жасаймыз. - Ұннан не жасаймыз? - Наубайханаға апарып түрлі тәтті нандар пісіріп дүкендерге апарамыз. - Оны кімдер жасайды? - Біздің үлкен әпке, аналарымыз. - Нан болмаса біз өмір сүре аламыз ба? - Жоқ. - Балалар енді алдарыңда тұрған ақ параққа салынған бидайдың суретін сызықтан шығармай, мұқият етіп бояймыз. Балалар тапсырманы ұқыпты орындайды.

Қорытынды: Балалар бидаймен танысты, оның бізге берер пайдасын түсінді. Бидайды қадірлеуіміз керек. Үлкендердің еңбегін құрметтеуіміз керек

екенін түсінді. Сабаққа белсене қатысқан балаларды бағалау, мақтау, мадақтау.

Вариативтік компонент

Қыркүйек айы Тақырыбы: «Гүлдер» туралы санамақ. (Мозайкамен жұмыс). **Мақсаты:** Балаларды гүлдер туралы санамақтармен таныстыру. Гүлдердің түрлерімен таныстыру. Санамақты түсініп, есте сақтауға үйрету. Мозайкамен жұмыс жасауды үйрету. Саусақ қимылдарын дамыту. **Көрнекілігі:** гүлдер туралы суреттер, бейнетаспа, мозайка.

Әдіс-тәсілі: гүл туралы санамақтар жаттау, түсіндіру, сұрақ-жауап, ойын

Билингвалдық компонент: гүл-цветок, қызыл-красный. **Сабақ барысы:-**

Балалар сендер гүлдерді білесіңдер ме? -Ия білеміз.

Сендерге гүлдер ұнай ма?

Әрине ұнайды.

Гүлдердің қандай түстерін білесіңдер?

Сары, қызыл, күлгін, ақ т.б

Гүлдердің хош иістері ұнай ма?

Ұнайды.

Бейнетаспа көреміз. Балалар суретке қарайықшы? Мынау қандай гүл?

Қызғалдақ, түймедақ, сарыгүл, бәйшешек.

Қызғалдақтың түсі қандай?

Балалар қызыл.

Мынау қандай гүл?

Түймедақ .

Түймедақтың түсі қандай ?

Балалар ақ.

Күлтесі қандай?

Кіші, жапырағы жіңішке ұзындау болады.

Гүлдердің өзіндік әдемі хош иісті, жұпар иістері бар. -Гүлдерді қалай күтіп баптаймыз? -Су құямыз, арам шөптерден тазартамыз, күннің жылуы керек. —

Гүлдер қайда өседі? -Аулада, көшеде, тауларда өседі. Дұрыс айтасыңдар

балалар. -Гүл бізге не үшін керек? -Біз оны анамызға, ана әпкелерімізге

сыйлаймыз. -Сендер гүлдер туралы санамақ білесіңдер ме? -Ия.

Қабланбек. Бір дегенім- бақбақ,

Үлгідегі жақсы-ақ.

Жол шетінде тұрса,

Кетпеңіздер таптап.

Саян. *Он дегенім-оймақгүл,*

Оймақгүл қырда жайнап тұр.

Оймақгүлдің үстінде,

Көбелек қонып, ойнап тұр.

Аяла. *Саусағыңды бүгін,*

Алғын атын біліп

Мәңгі есіңе сақта

Қасиетін ұғып

Ақбота. *Санамақты жатта,*

Барғын жиі баққа

Өсімдікті танып

Біліміңді бапта

Айханым: *Екі дегенім-ерінгүл,*

Гүл күтудің ебін біл.

Гүлдейді көктемде

Күн нұрын жерге төккенде

-Жарайсыңдар, балалар сендер гүлдер туралы санамақтарды біледі екенсіңдер.

Балалар бүгін біз сендермен мозайкамен жұмыс жасайтын боламыз. Балалар мен сендерге мозайканы беремін, сендер бүгін мозайкамен гүлді құрастырасыңдар. Сендер менің жасаған гүліме қарап, жұмысымызды бастаймыз. Гүлдің күлтесі қызыл, сабағы, жапырағы жасыл болады. Іске сәт балалар.

Қорытынды: *Балалар гүлдер туралы санамақты жатқа айта біледі. Гүлдерді атай білді. Гүлдердің әдемі қош иістері туралы түсінді. Балалардың жұмыстарын бағалау.*

Вариативтік компонент Қазан айы

Тақырыбы: «Көкөністер» туралы әңгімелесу (картон бастырмасымен жұмыс).

Мақсаты: Балаларды көкөністермен таныстыруды жалғастыру. Сөздік қорын байту, қойылған сұрақтарға жауап беруге үйрету. Картон бастырмасымен жұмыс жасауды үйрету. Дөңгелек, сопақша заттар суретін салу біліктерін арттыру. Ұсақ қол қимылдарын дамыту.

Көрнекілігі: көкөністер, суреттер, муляждар, картон.

Әдіс-тәсілі: түсіндіру, сұрақ-жауап, жұмыс жасау іскерлігін дамыту.

Билингвалдық компонент: сәбіз-морковь, пияз-лук, қызанақ-помидор.

Сабақ барысы: -Балалар қараңдаршы көкөністердің муляждары бар. Бұл жерде қандай көкөністер бар?

Сәбіз, картон, пияз, қызанақ, қияр, асқабақ, орамжапырақ.

Сәбіздің түсі қандай?

Қызылсары, сары.

Сәбіздің дәмі қандай?

Балалар тәтті.

Пияздың түсі қандай?

Сары.

Дәмі қандай?

Ащы.

Қызанақтың түсі қандай?

Қызыл.

Дәмі қандай?

Тәтті.

Асқабақтың түсі қандай?

Сары, қызыл.

Дәмі қандай?

Тәтті.

Осы көкөністер күтіп-баптаумен өседі, үлкейеді. Балалар сендер көптеген көкөністерді біледі екенсіңдер.

-Балалар көкөністер қайда өседі? -Бау-бақшада жерде өседі. Балалар көкөністердің бізге пайдасы бар ма? -Ия оны азық-тамақ ретінде пайдаланамыз, пайдасы мол дәрумендерге бай.

Бүгін сендермен картоп бастырмасымен жұмыс жасаймыз. Сендердің алдарыңда үстелде субоямақ бар кесілген картопты субоямаққа батырып, ақ парақ бетіне бастырамыз. Көрдіңдер ме балалар қандай көкөністің бейнесі пайда болды? Картоптың. Дұрыс айтасыңдар балалар. Ал енді барлығымыз жұмысымызды ұқыпты орындайтын боламыз. Қауіпсіздік ережесін сақтайтын боламыз. Балалар іске сәт.

Қорытынды: *Балалар көкөністерді атай білді. Көкөністердің түстерін, дәмдерін айта білді. Картоп бастырмасымен жұмыс жасай алатынын түсінді.*

Вариативтік компонент. Қазан айы.

Тақырыбы: *«Көкөністер дауы». (Үстел-үсті саусақ театры)*

Мақсаты: *Көкөністер туралы білімдерін кеңейту. Күзде пісетін көкөністерді атау, оларды өсіруге және күтім жасауға үйрету. Ертегіні сахналау арқылы есте сақтау қабілеттерін дамыту. Балалардың тілін дамыту, сөздік қорын байыту.*

Көрнекілігі: *суреттер, муляждар, көкөністер, ертегі кітаптар, ертегі кейіпкерлері саусақ театры*

Әдіс-тәсілі: *әңгімелесу, сұрақ-жауап, ойын, ертегіні сахналау.*

Билингвалдық компонент: *қияр-огурец, помидор-қызанақ, огурец зеленый-қияр жасыл, помидор красный-қызанақ қызыл.*

Сабақ барысы:

-Балалар сендер көкөністерді білесіңдер ме?

-Ия білеміз.

-Қандай көкөністерді білесіңдер?

-қияр, қызанақ, қауын, қарбыз, қызылша т.б.

-Жарайсыңдар балалар. –Көкөністерді қай мезгілде егеміз?

-Көктем мезгілінде.

-Көкөністер қай мезгілде піседі?

-Күз мезгілінде.

-Дұрыс айтасыңдар.

-Көкөністер туралы тақпақ білесіңдер ме?

-ия білеміз.

Балалар сендер ертегі тыңдағыларың келеме?

Балалар ия. «Көкөністер дауы» ертегісін үстел-үсті театры арқылы сахналап беремін. Ертегіні мұқият тыңдап отырамыз. Сәуленің әжесінің бақшасында әртүрлі көкөністер: қияр, қызанақ, қырыққабат өсіпті. Бір күні ертеңгісін ең үлкен қияр мақтанып- Мен сондай әдемімін, жасылмын, мықты және қытырлауықпын!-депті.

– Балалар, қияр шынымен «әдемі, жасыл, мықты әрі қытырлауық па» байқап көрейікші. Балаларға қиярдың дәмін татуды ұсынады, алдын ала барлық көкөністерді тәрелкеге салып коюға болады.

Бұл сөзге қызыл қызанақ басын көтеріп былай депті: - Мен сондай тәттімін, қызылмын және дөңгелекпін ! Сендердің орталарыңдағы ең әдемісі менмін !

Сол кезде шыдай алмаған орамжапырақ: - Жоқ! Сендердің араларыңдағы ең аппақ, ең қытырлауық, ең пайдалысы –менмін! Мен керемет сұлумын!

Көкөністер көпке дейін дауласыпты, бір кезде қиярды көрген Әсет: - Қандай әдемі, дәмді шығар! деп қиярды үзіп алып, әжесіне көрсетуге үйіне жүгіріп кетті. Балалар қиярдың бөртпелерін ұстап көреді. Әсеттен кейін қарындасы Алтынай келіп: - Ой, қандай әдемі қызыл қызанақ!-деп таңқалды. Қызанақты үзе салып, ағасының соңынан кетті. Бақшаға иесі келіп, орамжапырақты көріп: Ой менің аппағым! –деп салат жасауға үзіп алды. Барлық көкөністер дауласқанын қойып, тым-тырыс болды. Олар адамдарға ұнағанына қуанып, тіпті тез өсе бастады. Балалар сендерге ертегі ұнады ма?

Балалар сендерге қандай көкөністер ұнады?. Кім айтады. Саян «маған қызанақ ұнады». Раяна «маған орамжапырақ ұнады». Дұрыс айтасыңдар балалар. Бұл көкөністерде көптеген дәрумендер бар. Біз көбірек жеуіміз керек. Сонда біздің денсаулығымыз мықты болады.

Қорытынды: Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап, мадақтау.

Вариативтік компонент Қазан айы

Тақырыбы: «Ағаш» туралы әңгімелесу (субояумен сурет салу)

.Мақсаты: Балаларды өсімдіктер әлемімен таныстыру. Ағаштар және оның құрылысы туралы түсінік беру: топтан заттарды бөліп алу, оларды топтарға біріктіру іскерліктерін бекіту, сөйлеуде баланың «бір», «көп» деген сөздерді орынды қолдануға үйрету. Балаларды табиғатпен таныстыру

арқылы көрнекі-әсерлі және көрнекі-бейнелі ойлаудың қарапайым түрлерін дамыту. Сурет салуға деген қызығушылығын қалыптастыру.

Көрнекілігі: ағаштардың суреті. Субоямақ, қылқалам, шүберек, ақ парақ

.Әдіс-тәсілі: түсіндіру, серуен кезінде ағаштарды бақылау, сұрақ-жауап.

Билингвалдық компонент: ағаш-дерево, көп-много, біреу-один.

Сабақбарысы: «Ағаш» туралы әңгімелесу.

– Балаларға түрлі ағаштардың суретін көрсетіп, серуен кезінде көрген ағаштарын естеріне түсіріп, әңгімелеседі. Ағаштар ауаны тазартып тұрады және жазда күннен, ыстықтан қорған, көлеңке болады. Оларды қорғау керек. – Ағаш биік өсімдік.

Балалар ағаштың бөліктерін атайықшы?

Балалар – ағаштың жапырағы, бұтақтары және діңі бар.

Балалар ағаштың тамыры жердің астында, тереңде жатады, сондықтан бізге көрінбейді. Ағаштар тірі: олар дем алады, қоректенеді, өсіп-өнеді. Күз мезгілінде ағаштардың жапырақтары сарғайып, түсіп қалады

.Ойын «Біреу-көп» түсінігін бекіту.

Ойынның шарты: Балалардың назарын екі құмыраға аударады. Бірінші құмыраға сары және жасыл түсті жапырақтар жиналған, ал екінші құмыра бос тұр. Педагог қолына жапырақ алып:

- Мен қанша жапырақ алдым?

Балалар біреу.

– Ал құмырада қанша жапырақ қалды?

Балалар көп.

Мен қазір бір-бірлеп жапырақты қолыма алып жинаймын, құмырадағы жапырақ шоғы біртіндеп азая береді, соңында құмырада бір де бір жапырақ қалмайды, – деп, сөзін қимылмен көрсетіп шығады.

– Аянаның жапырағының түсі қандай?

Балалар жасыл.

– Мерейдің жапырағының түсі қандай?

Балалар сары. Олардың әрқайсысында неше жапырақтан бар?

Балалар көп деп жауап береді.

Құмырада көп жапырақ болу үшін не істеу керек?

– Дұрыс айтасыңдар, құмырада көп жапырақ болу үшін барлығымыз бір жапырақтан салуымыз керек. Балалар екі құмыраны жапыраққа толтырады. Балаларға сурет салуды ұсынады. Сурет салудың ретін көрсетеді. Балалар тақтадағы үлгіге қарап, тапсырманы

орындайды. Сендердің алдарыңда ақ парақ, қылқалам, акварель су боямақ, шұңғыл ыдысқа құйылған су, шүберек. Балалар қылқаламды алып, қоңыр түсті боямаққа батырады ақ параққа ағаштың бейнесін сызып шығады, қыламды суға батырып, жасыл түсті боямаққа батырып, ағаштардың шыбықтарына жапырақтарын бейнелеп сызып шығады.

Қорытынды: Балалардың жұмысын бағалау. Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап, мадақтау.

Вариативтік компонент

Қазан айы

Тақырыбы: «Қызанақ» туралы әңгімелесу (сурет салу, қылқаламмен жұмыс).

Мақсаты: Балаларды көкөністермен таныстыруды жалғастыру. Қызанақпен таныстыру, сөздік қорын кеңейту. Қағазға салынған дайын бейнені қылқаламмен бояу іскерлігін дамыту.

Көрнекілігі: қызанақтың суреті боямақтар, қызанақтар, көкөніс муляждары

Әдіс-тәсілі: түсіндіру, боямақтармен сурет салуды үйрету.

Билингвалдық компонент: қызанақ-помидор, қызыл-красный.

Сабақбарысы: Балалар үстел-үстіндегі қызанақтарды бақылайды.

Балалар қараңдаршы менің үстелімде көптеген көкөністердің муляждары бар.

Көкөністерді атайықшы?.

Балалар: қызанақ, қияр, картоп, сәбіз, пияз, сарымсақ.. Дұрыс айтасыңдар балалар, сендер көкөністерді атай білдіңдер.

Бүгін қызанақпен танысамыз.

Балалармен дәмді қызанақ өсіру үшін көп еңбек ету керек екенін әңгімелесу.

Бақшада жерге дән сеуіп, оны суғарып, топырағын қопсытып, баптайды.

Ол өскенде дәмді қызанақтарды береді. Қызанақтың өсуіне күн де, жаңбыр да көмектеседі.

Балалар қызанақтың түсі қандай?.

Балалар қызыл.

Пішіні қандай ?

Балалар дөңгелек.

Дәмі қандай болады?

Балалар тәтті болады деп жауап береді.

Қызанақтан не жасауға болады?.Балалар: сок,томат,салат жасауға болады.Дұрыс айтасыңдар балалар. Қызанақта көптеген дәрумендер бар,ол балалардың ауырмай өсуіне көмектеседі.

«Жылы сөз айту» сөздік ойын.

Ойынның шарты: Балалар айтылған әрбір көкөністің атын айтудың алдына оның түр- түсін немесе дәмін білдіретін сөзді қоса айту керек.

Қызанақ-қызыл қызанақ.

Қияр-жасыл қияр.

Картоп-қоңыр картоп.

Бұрыш- тәтті бұрыш.

Жуа-ашиы жуа.

Сәбіз-қызылсары сәбіз.Ойын осылай жалғасып ойналады.

Балалар сендердің алдарыңда ақ параққа бейнеленген қызанақтың суретін қызыл түсті боямаққа қылқаламды батырып бояйтын боламыз.Тақтадағы үлгіге қарап тапсырманы орындаймыз.

Қорытынды:*Көкөністер денсаулыққа өте пайдалы екенін білді.Түсін ажырата айта білді.Қызығушылықпен жұмыс жүргізді.Балаларды мақтап,мадақтау.*

Вариативтік компонент Қараша айы

Тақырыбы: *«Терек».(Альбом көру)*

Мақсаты:*Өсімдіктер әлемімен таныстыру.Өсімдіктер әлемі туралы түсініктерін кеңейту; өсімдіктерді күтіп-баптауға үйрету.Табиғаттың әсемдігін тамашалай білуге үйрету.Өсімдіктер туралы альбомдар көрсету.*

Көрнекілігі: *суреттер,альбомдар.*

Әдіс-тәсілі: *балаларға ағаштар туралы альбомдар көрсету,түсіндіру,сұрақ-жауап.*

Билингвалдық компонент: *терек-тополь ,діңі-ствол ,ёлка-шырша*

Сабақ барысы:*Терезеден нені көрдік?*

Балаларға терезеге қарауды ұсынып,әңгімелеседі.Балалар қараңдаршы біздің балабақшамызда көптеген ағаштар бар.

Қандай ағаш түрлері бар?

Балалар : емен,терек,қарағай,шырша,жеміс ағаштары бар.Дұрыс

айтасыңдар балалар.Бүгін біз осы ағаштардың ішіндегі терек ағашымен танысатын боламыз.

Барлығымыз мына альбомға қарайықшы.

Ненің суретін көріп отырмыз?

Терек ағаштың.

Терек ағашы қандай?.

Балалар биік.

Бұл ағаштың өзгешелегіне қарайықшы не байқап тұрмыз?

Балалар бұл терек ағаштың шыбықтары тікесінен ұзындау,биіктігі өте үлкен.

Жарайсыңдар балалар.Терек үлкен болып өседі.

Теректің діңі қандай болады?

Балалар жуан.

Теректің түсі қандай?.

Балалар ақ.

Діңі бүдірлі ме әлде тегіс пе?.

Балалар тегіс деп жауап береді.

Ағашта не көп?Жапырақтар көп.Жапырақтардың түстері қандай болады?.

Балалар жасыл,қызыл,сары.Өсімдіктерге жарық керек,күн сәулесі түспейтін жерде олар өліп қалады.Өсімдіктерді үнемі суғару қажет және суды жақсы сіңіріп, тыныс алу үшін топырағын қопсытып отыру қажет

.Қорытынды: Ағаш үлкен және ол адамдарға өте пайдалы өсімдік туралы түсінді.Ағаштарға қамқорлық жасауды білді.Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап,мадақтау.

Вариативтік компонент

Қараша айы

Тақырыбы: «Көкөністер дүкені»(жселілі-рөлдік ойын).Жарнама

Мақсаты: Көкөністермен таныстыруды жалғастыру,қойылған сұрақтарға жауап беруге үйрету.Балалардың есте сақтауын,зейінін және «әртістік» қабілетін дамыту.Өз құрбыларын сыйлауға және бірлесіп ойнауға қызығушылығын тудыру.Көкөністер мен жемістерді сипап сезу арқылы және хош иісті ажырата білуге үйрету.

Көрнекілігі: көкөністердің суреті,муляждар.

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, түсіндіру, сұрақ-жауаптар.

Билингвалдық компонент: қауын-дыня, алма-яблоко, жүзім-виноград, қарбыз-арбуз,

Сабақбарысы: Көкөністер туралы әңгімелесу. Балаларға төмендегі сұрақтарға толық жауап беруге шақырады.

Үстелде көкөністермен жемістердің қанша түрі жатыр?

Балалар көп.

Көкөністер қайда өседі? Балалар жерде бау-бақшада өседі.

Жемістер қайда өседі? Жеміс ағаштарында өседі.

Үстел -үстіндегі көкөністермен жемістердің муляждарын ажыратып топтастырайық. Мен Ақбота мен Қабланбекті ортаға шақырамын.

Ақбота сен көкөністерді жинап топтастырады. Қабланбек жемістерді жинап топтастырады. Ал балалар Ақбота мен Қабланбек жемістермен көкөністерді дұрыс ажырата білді ме?

Балалар ия. Жарайсыңдар балалар. Балалар мынау не?.

Балалар :қияр, сәбіз, картоп, қызанақ, бұрыш.

Мынау не?.

Балалар қияр.

Қиярдың түсі қандай?

Балалар жасыл.

Мынау не ?

Балалар сәбіз.

Сәбіздің түсі қандай?

Қызылсары.

Мынау не?

Балалар картоп.

Картоптың түсі қандай?

Балалар қара.

Балалар мынау не?.

Қауын, қарбыз, алма, жүзім. Балалар өзіне тән хош иістері бар.

Қауынның түсі қандай?.

Балалар сары.

Қауынның хош иісі

Аңқиды бау-бақтағы,

Өзін-өзі,

Мұнысы,

Жарнамалап жатқаны.

«Мен-тәттімін» , -дегені,

Сездіргені жан сырын,
«Менің елдің жегені

Дәмімді алмақ бал шырын»

Алманың түсі қандай?

Балалар қызыл.

Алманың хош иісі

Бұрқырап тұр бақтағы,

Өзін –өзі,

Мұнысы,

Жарнамалап жатқаны.

«Мен тәттімін», -дегені,

Білдіргені жан сырын

«Мені елдің жегені Дәмімді алмақ бал шырын»

Мынау не?

Балалар жүзім.

Жүзімнің түсі қандай?

Балалар жасыл.

Хош иісі жоқ болса да,

«Тәттімін»деп айтпайды,

Жүзім өзін соншама

Жарнамалап жатпайды.

Мынау не?.

Балалар қарбыз.

Қарбыздың түсі қандай?.

Балалар жасыл.Қарбыздың хош иісі бар ма?

Балалар жоқ. Хош иісі жоқ болса да, «Тәттімін» деп айтпайды,

Қарбыз да өзін,

Соншама,Жарнамалап жатпайды.

«Көкөністер дүкені» желілі- рөлдік ойыны.

Ойынның шарты: Бұл ойын үшін көп атрибуттарды қолдануға

болады.Балалар үстелге көкөністерді немесе олардың муляжсын қояды.Бір немесе бірнеше бала сатушы рөлін таңдап алады,ал қалған балалар сатып алушылар болады.Балалар сыпайы сөздерді қолдана отырып,өздеріне керекті көкөністерді сатып алады.Сатушылар да сатып алушыларға сыпайы жауап беруі керек.Ойын 2-3рет қайталанып ойналады.

Қорытынды: Рөлдерін қызыға орындап, жақсы көрініс беруі. Адамдардың барлығы бір-бірімен сыпайы қарым-қатынас жасау керек екенін, түрлі көкөністердің дәмі де әртүрлі болатынын түсінді. Балаларды мақтап, мадақтау.

Вариативтік компонент Қараша айы

Тақырыбы: «Күзгі жапырақтар». Серуен

Мақсаты: Күз мезгілі, құдылыстары туралы түсініктерін қалыптастыру. Серуен кезінде күзгі табиғат ерекшеліктерін көре білуге үйрету. Тілдерін дамыту, байланыстырып сөйлеуге үйрету.

Көрнекілігі: суреттер, серуен кезінде жапырақтарды бақылау.

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, түсіндіру, сұрақ-жауап, қорытынды.

Билингвалдық компонент: күз-осень, жапырақ- листья, сары- жёлтый, қызыл-красный, жасыл-зелёный.

Сабақбарысы: Қазір жылдың қай мезгілі? Балалар күз мезгілі.

Күзде табиғатта қандай өзгерістер болады?

Балалар жапырақтар сары, қызыл, қоңыр түске енеді. Жауын- шашы нкөбейіп, күн суытады.

Балалар біз серуенге шыққанда нені бақылаймыз?

Ағаштарды, жапырақтарды бақылаймыз.

Күз мезгілінде ағаштардың жапырақтары сарғайып, жерге түсе бастайды.

Біздің бақшамызда көптеген ағаштар бар. Балалар қараңдаршы әр ағаштың жапырағы әртүрлі болады.

Мысалы: теректі алатын болсақ оның жапырағы қандай болады?

Балалар майдалау болып келеді. Дұрыс айтасыңдар балалар.

Балалар жапырақтардан не жасауға болады?

Балалар моншақ, гүл, сырға жасауға болады. Олай болса барлығымыз сары түсті жапырақтарды жинап, бір-бірімізге моншақ, сырға, гүл жасап, сыйлық жасаймыз.

Барлығымыз үлгіге қарап жасайтын боламыз.

Балалар, қыздар ең алдымен сары жапырақтарды жинап, жіпке тізіп шығамыз ол үлкендеу болғаны дұрыс.

Гүлді қалай құрастырамыз? Жапырақтардың қызыл түсін жинап алып, үлкендеуін бір-біріне жақындатып, гүлдің күлтелерін құрастыруға болады. Барлығын осылай біріктітсек ол неге ұқсады? Балалар гүлге. Сырғаны қалай жасауға болады. Үлкен жапырақты алып, жоғарғы жағын қайырып қоямыз.

Бұл неге ұқсады?

Балалар сырғаға.

Сырғаны кімдер тағады?

Қыздар. Айзере сен не жасағың келеді? Мен моншақ жасағым келеді.

Олай болса барлығымыз бір-бірімізге көмектесіп, жұмысымызды бастаймыз. Іске сәт балалар.

Қорытынды: *Күзде жапырақтар сарғаяды. Күзгі табиғаттың ерекшеліктері туралы түсінді. Балаларды мақтап, мадақтау.*

Вариативтік компонент Қараша айы

Тақырыбы: *«Дала гүлдері» туралы әңгімелесу (мүсіндеу)*

Мақсаты: *Дала гүлдерімен таныстыру. Гүлдердің атымен таныстыру, балалардың сөздік қорын молайтып, ой-өрісін, тілін, қиялын дамыту. Мүсіндеу арқылы қолдың ұсақ қимылдарын дамыту.*

Көрнекілігі: *дала гүлдердің суреттері, бейнетаспа*

Әдіс-тәсілі: *дала гүлдері туралы түсіндіру, сұрақ-жауап*

Билингвалдық компонент: *гүл-цветок, қызыл-красный.*

Сабақбарысы: *Дала гүлдері туралы әңгімелесу. Бейнетаспа көру.*

Балалар тақтадағы суретке қарайықшы, қандай гүлдерді көріп отырмыз.

Балалар: қызғалдақ, роза, түймедақ гүл, қоңыраугүл, сарыгүл.

Дұрыс айтасыңдар балалар.

Балалар мына қызғалдақ гүлінің түсі қандай?

Балалар қызыл. Бұл гүл кез-келген жерде өседі.

Бұл гүлдің өзіне тән хош иістері бар.

Мынау қандай гүл?

Балалар розагүл.

Розагүл сендерге ұнай ма?

Балалар ия.

Розагүл үлкен болып өседі. Бұл гүлдің сабағының тікенектері бар, абайлап ұстауымыз керек. Өзіне тән хош иістері бар.

Мынау қандай гүл?

Балалар түймедақ.

Бұл гүлдің күлтесінің түсі қандай?

Балалар ақ.

Түймедақ гүлінің күлтесі ұзындау болып келеді, сабағы жіңішке, жапырағы

жіңішке ұзындау болады.Бұл гүл өте әдемі екен.

Сендерге ұнай ма?.

Балалар ия.Мынау қандай гүл?.

Балалар қоңыраугүл.

Бұл гүл қоңырауга ұқсай ма?.

Ия.

Гүлдің түсі қандай?.

Балалар ақ.

Бұл гүлдің сабағы жіңішке ұзын болады,жапырағының түсі жасыл болады.

Мынау қандай гүл?.

Бұл бақбақгүл.

Бақбақ гүлдің түсі қандай?.

Сары.

Бұл гүлдің күлтелері майдалау болып келеді. Балалар көрдіңдер ме гүлдермен де танысып алдық.Әр гүлдің өзіне тән хош иістері болады. Гүлдердің түстерін де атай білдік.Гүлдерді күтіп баптауымыз керек.Гүлдерді жұлуга болмайды.

Сергіту сәті :Балалар,бір сәт біз де гүл болып жайқалып тербелейікші.

Гүлдер,гүлдер көп гүлдер,

Қызыл гүлдер,көк гүлдер

Өсе берші нұрланып,

Өсе берші ырғалып.

Балалар ойынды қызыға ойнайды. Балалар біз бүгін түймедек гүлін

мүсіндейтін боламыз.Ермексаздың аппақ түрін алып,бөліктерге

бөліп,гүлінің күлтелерін құрастырамыз.Жасыл түсті

алып,сабағын,жапырағын жасап болғаннан кейін,жасалған гүлдің күлтесін құрастырамыз.Балалар жасағанымыз гүлге ұқсады ма?.

Балалар ия.

Олай болса барлығымыз үлгіге қарап жасаймыз.

Қорытынды: *Дала гүлдері туралы білді.Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап,мадақтау.Балалардың жұмыстарын бағалау.*

Вариативтік компонент Желтоқсан айы

Тақырыбы: *«Жидектер» туралы әңгімелесу (мүсіндеу).*

Мақсаты: *Өсімдіктер әлемімен таныстыруды жалғастыру.Жидектер және оның атауларымен таныстыру,олардың денсаулыққа пайдасы туралы ұғымдарын кеңейту.Ағаштың және бұтаның ерекшеліктерін ажырата және салыстыра білуге үйрету.Шығармашылық*

ойлауын, қиялын дамыту. Ермексазды кішкентай домалақ жасап, оны орналастыруды үйрету, қолдың ұсақ бұлишық еттерін дамыту. Ермексазбен ұқыпты жұмыс жасауға дағдыландыру.

Көрнекілігі: суреттер, ермексаз, тақтайша.

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, түсіндіру, сұрақ-жауап, қорытынды.

Билингвалдық компонент: жидек-ягода, қызыл красный.

Сабақ барысы: Жидектер туралы әңгімелесу. Балалар қараңдаршы мына суреттерде нені көріп отырсыңдар? Балалар жеміс бағын, жеміс ағаштары мен жидек бұталары өсіп тұр. Қараңдаршы мынау қарақат және таңқурай бұтасының суреттері. Бұта ағашқа ұқсайды. Оның жапырағы, бұтақшалары, тамыршалары бар. Олардың айырмашылығы бұталардың діңі болмайды, тек бұтақшалары өте көп болады. Бұталардың тамыршалары ағаштікі сияқты көрінбейді, олар жердің астында өсімдіктердің құлап қалмауына, сондай-ақ су ішіп, пайдалы заттармен қоректенуіне көмектеседі. Ал бұталардың жапырақтары, ағаштың жапырақтары сияқты, адамдардың дендері сау, мықты болып өсуі үшін таза ауа береді. Сондықтан, өсімдіктерді қорғап, жапырақтарын жұлмау керек! Түрлі бұталарда түрлі жидектер өседі.

–Қараңдаршы, біздің бұталарда не өсіп тұр екен?.

Балалар –қарақат, таңқурай өсіп тұр.

Таңқурайдың бұталарында ұсақ нелері бар?.

Балалар тікенектері. Дұрыс айтасыңдар балалар. Таңқурайдың тікенектері жануарлардан қорғайды.

Осы таңқурайдан, қарақаттың жидектерінен не жасалады?.

Балалар тосап жасалады. Өл өте дәмді әрі пайдалы, суық тигенде шайға қосып ішеді. Балалар бүгін біз ермексаздан жидекті мүсіндейтін боламыз. Балалар жидектер бейнеленген суреттерді қарап, оның түсін, пішінін, атын атайды, мүсіндеу үшін ермексазды таңдайды. Жидектердің түсі қандай? Балалар қызыл деп жауап береді. Дұрыс айтасыңдар балалар. Жидектерді мүсіндеу үшін қай түсті аламыз?.

Балалар қызы түсті аламыз. Ермексаздан балалар саусақтарымен шымшып алып кішкене бөлшектерді үзіп алып, екі алақанның ортасына салып айналдыра домалақтайды. Іске сәт балалар. Тапсырманы ұқыпты орындайтын боламыз.

Қорытынды: Таңқурай мен қарақат-бұталарда өсетін пайдалы жидектер туралы түсінді. Олар суық тиіп ауырғанда көмектеседі. Балалардың

жұмыстарын бағалау. Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап, мадақтау.

Вариативтік компонент Желтоқсан айы

Тақырыбы: «Гүлдер» туралы суреттер (жапсыру).

Мақсаты: Гүлдер туралы таныстыру. Сөздік қорын дамыту. Ойын арқылы есте сақтау қабілеттерін дамыту. Гүлдерді күтіп-баптап, қорғай білуге тәрбиелеу. Гүлдер туралы суреттер көрсету. Қайшымен жұмыс істеудегі қауіпсіздік техникасын естеріне салу, тиянақтылыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу.

Көрнекілігі: гүлдер туралы суреттер.

Әдіс-тәсілі: түсіндіру, жұмыс жасау іскерлігін дамыту, сұрақ-жауап, қорытынды.

Билингвалдық компонент: гүл-цветок, ақ-белый.

Сабақбарысы: Балалар қараңдаршы тақтада қандай гүлдердің суреттерін көріп отырмыз? Балалар: лалагүл, раушангүл, қоңырау, түймедақ т.б

Дұрыс айтасыңдар балалар.

Балалар сендерге гүлдер ұнай ма?.

Балалар ия. Балалар осы гүлдердің өзіне тән хош иістері бар.

Гүлдердің қандай түстерін білесіңдер?.

Балалар: ақ, сары, қызыл, ашық көк, күлгін. Осы гүлдерді күтіп-баптасақ біздің гүлдеріміз өте әдемі болып өседі.

Гүлдерді кім күтіп-баптайды?.

Бағбан атай. Дұрыс айтасыңдар балалар. Біз гүлдерді жұлмауымыз керек, оларға су құйып, түбін қопсытып, гүлдерді шомылдырып тұруымыз керек. «Гүл қанда?й» сөздік ойыны.

Гүл туралы әдемі сөздерді айтайық. Гүл қандай?.

Балалар: гүл әдемі, көгілдір, хош иісті, нәзік үлгілдік, жұпар иісті. Балалар осы сөздерді қайталап айтады.

Дидактикалық ойын «Не жоқ?».

Ойынның шарты: тақтаға гүлдердің суретін іліп қояды. Балаларға көздерін жұмуды ұсынады. Бір суретті алып жасырып қояды. Балалар көздерін ашып, суреттер ішінде қай гүлдің жоқ екенін айтады. Ойын балалардың зеректігін шыңдайтын болғандықтан, оны бірнеше рет қайталауға болады. Балалар

бүгін біз түймедақты жапыстыратын боламыз. Сендердің алдарыңда бейнелеген түймедақ гүлінің суреті бар. Біз тақтадағы үлгіге қарап тапсырманы орындайтын боламыз. Балалар іске сәт.

Қорытынды: Гүлдердің түрлерімен танысты. Гүлдерге қамқорлық жасау керектігін түсінді. Балаларды мақтап, мадақтау.

Вариативтік компонент Желтоқсан айы

Тақырыбы: «Шыршаны безендірейік» (жапсыру).

Мақсаты: Мерекенің белгісі шыршамен таныстыру. Шыршаның түсімен таныстыру. Заттарды салыстыру арқылы «биік, орташа, аласа» ұғымдарымен таныстыру. Есте сақтау қабілеттерін, қолдың ұсақ және ірі қимылдарын дамыту. Табиғатты қорғауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

Көрнекілігі: шыршаның суреті. Серуен кезінде шыршаны тамашалау

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, түсіндіру, бақылау, ойын, қорытынды.

Билингвалдық компонент: шырша-ёлка, жасыл-зеленный.

Сабақ барысы: Жұмбақ .

Тікен, тікен тік пісте,

Қысы, жазы бір түсте.

Балалардың жауаптары (шырша).

Серуен кезінде нені бақылаймыз? Балалар шыршаны. Балаларға шыршаның суретін көрсетіп, әңгімелеседі. Бұл не? Балалар шырша деп жауап береді.

Шыршаның түсі қандай?

Балалар жасыл. Балалар қысы-жазы шыршаның түсі бір түсте болады. Шыршалар биік, орташа, аласа болады.

Қай мерекеде шыршаны безендіреміз?

Балалар Жаңа жыл мерекесінде.

Шырша қандай геометриялық пішінге ұқсайды?

Балалар үшбұрыш пішінге ұқсайды. Дұрыс айтасыңдар балалар.

«Ақшақар қар ұшқынымен ойнайды» тыныс алу жаттығуы.

Ойынның шарты: алақанға әдемі қар ұшқыны қонды. Оны үрлеп

ұшырайық. Қолымыз тоңды-жылытайық. Қимылмен көрсетіп ойнайды.

Ойын осылай екі-үш рет қайталанып ойналады.

Шыршаны жапсыру. Балалар альбомдағы үлгіге қарап, шыршаның қандай геометриялық пішінге ұқсайтынын, түстерін, пішіндердің көлемін

атайды. Үшбұрышты көлеміне қарай бірінің үстіне бірін

жапсырады. Әртүрлі қағаздан ойыншықтар, дөңгелек пішіндер жасап, оны қиып, дайын болған шыршаны безендіреміз. Балалар тапсырманы

ұқыпты,таза орындайды.

Қорытынды: Шыршалардың түстерін атай білді.Шыршалар биік болатынын түсінді.Балалардың жұмыстарын бағалау.Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап,мадақтау.

Вариативтік компонент Желтоқсан айы

Тақырыбы: «Алма» туралы әңгімелесу (дәстүрден тыс саусақпен сурет салу)

Мақсаты: Жемістермен таныстыру.Алманың түсімен таныстыру. Жемістердің дәмін ажырата білуге үйрету.Сурет салуға деген қызығушылығын,шығармашылығын дамытуу; логикалық ойлауын,есте сақтау зейінін қалыптастыру.

Көрнекілігі: жемістердің суреті,муляждар,туралаған жемістер

Әдіс-тәсілі: түсіндіру,көрсету.

Билингвалдық компонент: жеміс-фрукты,алма-яблоко.

Сабақ барысы: Жемістер туралы әңгімелесу.

Балалар тақтадағы суретте нені көріп отырсыңдар?

Балалар жеміс ағаштарын.

Жеміс ағашта қандай жемістер бар ?Балалар алма. Ағашта көптеген алма бар екен.Алманың қандай түстері бар?

Балалар : сары,жасыл,қызыл.

Оның пішіні ше?

Балалар -дөңгелек.Алманың дәмі қандай?Балалар –тәтті,дәмді.

Алма қатты ма-жұмсақ па?

Балалар қатты.Қараңдаршы біздің ойыншық сөреде көптеген жемістердің муляждары бар.Бұл муляждарды ұқыпты ұстамасақ тесіліп қалуы мүмкін.Күнделікті сабағымызға пайдаланамыз.Бұл муляждар жұмсақтау болып келеді екен.Бұларды бір сөзбен недеп айтамыз? Балалар жемістер деп жауап береді.Дұрыс айтасыңдар балалар. Балалар біз бүгін саусақпен сурет салатын боламыз.Сендердің алдарыңда боямақ,ақ қағаз,су,майлық бар.Балалар барлығымыз ең алдымен тақтаға қараймыз,мен қалай салуды көрметемін.Саусағымызды қызыл түсті боямаққа батырып,ақ қағаздың ортасына дөңгелек етіп,сызып аламыз.Сызылған дөңгелекті қызыл түсті боямақпен бояймыз. Алманың таяғын жасыл түсті боямақпен бояп,жапырағын сызып аламыз,сызылған жапырақты жасыл түспен бояймыз. Ұқыпты,таза орындаймыз.Іске сәт балалар.

Дидактикалық ойын «Дәмін татып,не екенін тауып көр»

Жемістерді жуып бөліктерге бөліп, балаларға көздерін жұмуды ұсынып, кезекпен жемістердің бөліктерін балалардың ауыздарына салады. –Сенің аузыңдағы не? Балалар алма деп жауап береді. Жемістерді жуып жеу керек. Кір қолмен жемістерді ұстауға болмайды. Ойын осылай қайталанып ойналады. **Қорытынды:** Жемістерді атай білді. Жемістер қандай пішінге ұқсас келетінін түсінді. Балаларды мақтап, мадақтау.

Вариативтік компонент Қаңтар айы

Тақырыбы: «Қысқы ағаштар» (баямақпен жұмыс)

Мақсаты: Қыс мезгілі туралы түсінік беру. Қыс мезгілінің табиғат ерекшеліктерімен таныстыру; ауа райының негізгі белгілерін білуге үйрету. Сурет бойынша заттарды атай білу қабілетін дамыту.

Көрнекілігі: қысқы табиғаттың суреттері.

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, түсіндіру, сұрақ-жауап, ойын.

Билингвалдық компонент: қысқы ағаштар-зимние деревья

.Сабақ барысы: Қысқы ағаштар туралы әңгімелесу.

–Балалар қыс мезгілінде ауа райы қандай болады? –Суық.

Дұрыс айтасыңдар балалар.

Балаларды терезенің алдына жинап, далаға көз тастап әңгімелеседі.

–Үйдің шатырынан, ағаштың басынан, жерден не көріп тұрсыңдар?

–Қар.

–Қардың түсі қандай? – Аппақ.

–Қар жылы ма? – Мұздай.

Дұрыс айтасыңдар балалар.

Серуен кезінде қысқы ағаштарға бақылау жүргізу. Балаларға далаға серуенге шығатынын айтады. Балалар жылы киімдерін киіп, даладағы табиғатты тамашалай бастайды.

–Балалар, қараңдаршы жерде не өсіп тұр? – Ағаш.

–Қыста ағашта жапырақтар болады ма? –Балалардың жауаптары жоқ.

–Қыста ағаштың үстінде қар жамылып тұр.

–Жерде тағы не бар? –Қар.

–Қане, қарды басып жүріп көрейікші, қандай дыбыс шығады екен? –Гырт-гырт.

Балалар қараңдаршы қысқы табиғатымыз өте әдемі.ақ көрпе жамылып жатқандай.Барлығымыз жерде жатқан қарды алақанымызбен ұстап көрейікші,алақанымыздағы қарды қатты умаждан қысып ұстаймыз,балалар не байқадық,қолымыздағы қарымыз кішірейіп,суланып,ери бастады. Балалар бүгін біз қысқы ағаштарды түсін есте сақтайық. Қимылды ойын «Қар жинау».Балалар ойынды көңілдене ойнайды

Түскі ұйқыдан соң көк қағаздарға ақ бояумен қысқы ағаш бейнесін саламыз.Боямақтармен жұмыс.Іске сәт балалар.Тапсырманы ұқыпты,таза орындаймыз.

Қорытынды: Балалар қыс мезгілінің ерекшеліктерін атай білді.Қыста ағаштың жапырағы болмайтынын түсінді.Балалардың жұмыстарын бағалау,мақтап,мадақтау.

Вариативтік компонент Қаңтар айы

Тақырыбы: «Бөлме гүлдері» әңгімелесу (еңбек гүлге су құю, гүлдің жапырақтарын сүрту).

Мақсаты: Бөлме гүлдерімен және оны күтудің ережелерімен таныстыру.Ұсақ қол қимылдарын,қиялын дамыту.Гүлдердің сұлулығын тамашалауға тәрбиелеу.

Көрнекілігі: бөлме гүлдері,суреттер.

Әдіс-тәсілі: бөлме гүлдері туралы әңгімелесу,түсіндіру,сұрақ-жауап,ойын,қорытынды.

Билингвалдық компонент: бөлме гүлдері-комнатные цветы

Сабақ барысы: «Бөлме гүлдері» туралы әңгімелесу.Балаларға бөлме гүлдерін көрсетіп,әңгімелеседі.

–Барлық өсімдіктер күнді және жарықты жақсы көреді, сондықтан да оларды терезенің алдына қоямыз.Бөлме гүлдерінің басқа өсімдіктер сияқты тамыры,сабағы,жапырағы және гүлдері бар.Біз енді өсімдіктерді қалай күтіп-баптау керектігін білетін боламыз.

–Тамыры топырақтың астында болады,олар көрінбейді,өсімдіктердің су ішуіне көмектесеміз,сондықтан да оларға су құйып тұру қажет.Гүлдердің тамыры дем алып тұруы үшін топырағын қопсытамыз.

Бөлме гүлдерін күтіп- баптаудағы іс –тәжірибе.

Балалармен бірге өсімдіктерді қарап,оларға су құйып,гүлдің астына қоятын

тұғырықты жуады. Балаларды өзінің жұмысына тартып, кейде көмектесуін өтінеді. Оларға су құйғышты беріп өсімдікке қалай су құю керек екенін түсіндіреді (су құйғышты жоғары көтермей, суды байқап құю). Алдымен баланың қолымен су құйғышты ұстауына көмектесу керек. Сонымен қатар, педагог біртіндеп барлық балаларды гүлге су құюға, үйретеді. Балалар педагогтың көмегімен өсімдіктерге су құюды, су құйғышты дұрыс ұстап, суды баппен абайлап құюды, дымқыл шүберекпен гүлдің жапырағын сұртуді білуі керек. Балаларды топырағы көп мөлшерде ылғалды қажет ететін гүлдерді күтіп баптауға үйрету керек. Мұндай жұмыстарды бірнеше бүлдіршіндерге беруге болады. Баланың гүлді күтіп-баптауға деген қызығушылығын арттыру, талпынысын ынталандыру үшін олар педагогпен бірге берілген тапсырманы орындауы шарт. Міне, бұл кезеңде бүлдіршіндер тек бөлме гүлдерімен танысып, табиғат бұрышында еңбектеніп қана қоймай бақылауға да үйренеді.

Қорытынды: Бөлме гүлдері өте жоғары күтімді талап ететінін білді. Үлкендердің еңбегін бағалау керектігін түсінді.

Вариативтік компонент Қаңтар айы

Тақырыбы: «Гүлдер дүкені» (желілі-танымдық ойын).

Мақсаты: Бөлме гүлдерімен және оны күту ережелерімен таныстыру. Бөлме гүлі-қазтамақпен таныстыру. Есте сақтауын, қиялын, ойлау қабілетін дамыту. әдептілікке, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

Көрнекілігі: бөлме гүлдері, суреттер.

Әдіс-тәсілі: бөлме гүлдері туралы суреттермен әңгіме жүргізу, түсіндіру, сұрақ-жауап, қорытынды.

Билингвалдық компонент: бөлме гүлдері-комнатные цветы.

Сабақ барысы: «Гүлдер дүкені» туралы әңгімелесеміз.

Алдын ала түстері әртүрлі ыдыстағы қазтамақ гүлі бейнеленген гүлдердің суреттерін дайындап алады. Мүмкіндік болса, дүкеннің сатушысы ересек топтың баласы немесе үлкендер болуына болады. Қуыршақты қолына алып ойынды бастайды.

—Сәлеметсіз бе, менқызыл ыдыстағы ақ қазтамақ гүлін сатып алайын деп едім.

—Алыңыз, өтінемін!

—Рахмет!

Сәлеметсіз бе, мен үлкен ыдыстағы қызыл қазтамақ гүлін алайын деп едім.
–Алыңыз !

Ойын осылай жалғаса береді. Балалар ойынды көңілдене ойнайды.

Балалар сатушы болған сендерге ұнай ма? Балалар қараңдаршы терезенің алдында көптеген гүлдер бар. Сендерге гүлдер ұнай ма? –ия.

–Балалар бөлме гүлдері-ауаны тазартып, үйдің ішін әсемдейді, емделеді. Гүлдің пайдасы мол. Сергіту сәті.

Бала, бала, балақан,

Қане қайсы алақан.

Саусақтарың әйбат,

Былай-былай ойнат.

Балалар өлеңге сәйкес қимылдар жасайды.

«Гүл» саусақ ойыны.

Балалар қолдарын көтеріп, саусақтарын біріктіріп, жабылып тұрған гүлдердің бүршіктерін келтіреді. Жайлап саусақтарын ашып, алақандарын жайып «гүлдің ашылғанын» көрсету. Төмендегі тақпақты қайталату:

Міне, гүлдің бүршіктері,

Ашылады әдемі. Балалар ойынды көңілдене ойнайды.

Қорытынды: Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап, мадақтау.

Вариативтік компонент Қаңтар айы

Тақырыбы: «Дәрумендер» әңгімелесу (жапсыру). (Аузымызға не түсті, тісімізге не тиді?) ойын. **Мақсаты:** Балалардың тағамдар жөнінде түсініктерін қалыптастыру. Дәрумендер және олардың пайдасы туралы алғашқы түсінік беру; жемістер мен көкөністердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын ажырата білуге үйрету. Тыңдай және қарапайым ойын ережелерін орындай білу іскерліктерін дамыту.

Көрнекілігі: муляждар, картиналар

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, сұрақ-жауап, ойын

Билингвалдық компонент: жемістер-фрукты

Сабақ барысы: Әңгімелесу «Дәрумендер»

–Балалар, бізге қонаққа қуыршақ Әйгерім келіпті. Ол ауырып қалыпты. Дәрігер тексеріп, оған дәрумендер жетіспейтінін анықтапты. Дәрумендер дегеніміз не? –Дәрумендер-денсаулығымызға және сергек болуымызға көмектеседі. Егер тамақта дәрумендер жетіспесе, адамдар біздің қуыршағымыз сияқты ауырып, әлсіз болып қалады.

Қуыршақ:

-Мен дәрумендерді қайдан аламын?

-Біз дәрумендердің қайда екенін білемізгой! Қане, қуыршаққа айтайық . Көкөністерде ,жеміс-жидектерде.Егер жемістер мен көкөністер ұзақ уақыт сақталса, оларда дәрумендер азаяды.Ал қыста дәрумендерді қайдан аламыз?

Өзімізге пайдалы дәрумендерді көп жеуіміз керек.

(Аузымызға не түсті,тісімізге не тиді?) ойын.

Үстелге жемістер мен көкөністерді қойып, «Бұл не?» деп көрсетіп сұрайды.Содан соң жемістер мен көкөністерді кесектеп турап,балаларды жанына шақырып, көздерін жұмғызып,аузын ашуды сұрайды.Баладан «Аузыма не түсті,тісімізге не тиді?» деп сұрап,шанышқымен жемістер мен көкөністерді аузына салады.Бала аузына салынған заттың не екенін тауып айтады.Енді ортаға шыққан басқа баланы жанына шақырып, ойынды жалғастырады.Қажетті жағдай туса, педагог балаларға сыбырлап көмектеседі.

Қорытынды : Дәрумендер көкөністер мен жеміс-жидектерде болады.Балаларды мақтап,мадақтау.

Вариативтік компонент *Ақпан айы*

Тақырыбы: «Жемістер» туралы әңгімелесу (боямақпен жұмыс).

Мақсаты: Жемістермен таныстыру.Сурет салуға деген қызығушылығын қалыптастыру: логикалық ойлауын,есте сақтауын қалыптастыру.**Көрнекілігі:** жемістердің муляждары,суреттер.

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу,сұрақ-жауап,ойын,қорытынды.

Билингвалдық компонент: жеміс-фрукты .

Сабақбарысы: Әңгімелесу.

Балалар тақтадағы суреттерге назар аударайықшы ненің суреттерін көріп отырмыз?- Жемістердің.

-Дұрыс айтасыңдар.Жемістерді атайықшы?-

Алма,өрік,жүзім,алмұрт,шие.т.б

-Сендер жемісті жақсы көресіңдер ме?-Ия.Жемістерге жеке-жеке тоқталып өтеміз.

Мынау не?-Алма.

Алманың түсі қандай?-Сары,қызыл,жасыл.Алманың дәмі тәттіме

ашиыма? -Тәтті. Алманың пішіні қандай? -дөңгелек .

Мынау не? -Өрік. Өріктің түсі қандай? -Сары. Дәмі қандай ? -тәтті. Пішіні қандай? -сопақша, дөңгелек. Мынау не? -Жүзім. Түсі қандай? -

Қызыл, жасыл. Дәмі қандай? -Тәтті. Пішіні қандай? -Дөңгелек, сопақша болып келеді.

Мынау не? -Алмұрт. Түсі қандай? -Сары, жасыл. Пішіні қандай? -Сопақша. Дәмі қандай? -тәтті. «Алманың » суретін салу (баямақпен). Балаларға ең бірінші шеңбердің суретін салып үйренетіндерін түсіндіреді. Балалар үлгіге қарап тапсырманы ұқыпты, таза орындайтын боламыз.

«Дәмін татып, не екенін тауып көр» танымдық ойын.

Жемістерді жуып бөліктерге бөліп, балаларға көздерін жұмуды ұсынып, кезекпен жемістердің бөліктерін балалардың ауыздарына салады.

—Сенің аузыңдағы не? -Алма ма, әлде алмұрт па? Тауып көр.

—Жемістерді міндетті түрде жуып жеу керек. Кір қолмен жемістерді ұстауға болмайды. Ойын 2-3 рет қайталанып ойналады.

Қорытынды: Жемістерге нелер жататынын білді. Балдардың жасаған жұмыстарын бағалау.

Вариативтік компонент Ақпан айы

Тақырыбы: «Ағаштар неге ашуланды?» әңгіме.

Мақсаты: Балаларды Б.Соқпақбаевтың «Ағаштар неге ашуланды?» әңгімесімен таныстыра отырып, ағаштар және олардың пайдасы туралы жан-жақты дамыту. Балалардың дүниетанымын кеңейту, табиғатты қорғай білуге тәрбиелеу.

Көрнекілігі: кітап, суреттер, дәптермен жұмыс

Әдіс-тәсілі: әңгіме, сұрақ-жауап

Билингвалдық компонент: ағаш-дереве

Сабақ барысы: Педагог төмендегі өлең жолдарын қайталайды.

Мейірімді жүрекпен

Бөлісемін бақытты

Ақ ниетпен шын тілеп Ізгі істерді жақұтты.

Шеңбер бойына тұрып, өлең жолдарын қайталап, қимылдар жасайды.

Әңгіме.

—Бүгінгі оқу іс-әрекетінде жазушы Б.Соқпақбаевтың «Ағаштар неге ашуланды?» әңгімесін оқып, мазмұнымен танысамыз.

Әңгімені оқып беру. Сұрақ-жауап арқылы әңгіменің мазмұнын ашу.

–Оқылған әңгімеде жылдың қай мезгілі туралы айтылған? -Көктем.
–Алмабек не отырғызды? -Тал екті.
-Алмабектің сыныптастары отырғызған ағаштарды қалай күтті? -
Суғарды.

–Алмабек отырғызған ағаштарын күтті ме?

-Жоқ, күтпеді.

–Алмабек жолдастарымен қайда барды?

-Өзенге шомылуға.

–Алмабек нене шыңғырды?

-Қорықты.

–Алмабектің істеген қылықтары туралы не ойлайсыңдар?

-Дұрыс емес.

Сергіту сәті

Тербеледі ағаштар,

Алдымыздан жел еседі.

Кіп-кішкентай ағаштар,

Үп-үлкен боп өседі. Қимылдар жасайды.

Дәптермен жұмыс.

Суретке қарап әңгіме құрастыр. Ойларын айтады. Балалардан әңгіменің мазмұнын сұрау. Дидактикалық ойын «Жапырағына қарай ажырат»

Қорытынды: Әңгіменің мазмұнын білді. Ағаштардың адам өміріне пайдасы бар екенін түсінді. Табиғатты қорғайық.

Вариативтік компонент Ақпан айы

Тақырыбы: «Ағаштар ұйықтай ма?» (жылжымалы папка театры).

Мақсаты: Өсімдіктер туралы түсіндіру. Сөздік қорын дамыту мен дыбыстарды айтуға баулу. Еңбексүйгіштікке табиғатты аялауға тәрбиелеу.

Көрнекілігі: Суреттер, атрибуты.

Әдіс-тәсілі: түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап.

Билингвалдық компонент: емен-дуб.

Сабақтың барысы: Балалар бүгін сендер «Ағаштар ұйықтай ма?» ертегісін жылжымалы папка арқылы сахналап бересіңдер.

Балалар ертегіні мұқият тыңдап, сахналап береді.

Инжу-емен ағашы болып айтамыз.

Балалар -Даяна орманды жақсы көреді екен.

Мерей- Каусар қызымыз болады.

Көркем-емен ағашы болып әңгімелеседі.

Көркем еменнен не сұрайды.

–Қабығы.

Тақпақ айтамыз.

Тербеледі ағаштар

Алдымнан жел еседі.

Кіп-кішкентай ағаштар,

Үп-үлкен боп өседі.

Балалар өлеңге сәйкес қимылдар жасайды.

Дидактикалық ойын «Қай ағаштың жапырағы?»

Қорытынды: Балалар өзіне берілген тапсырманы орындауды білді.

Тақпақты ретімен орындап қимыл жасауды түсінді.

Вариативтік компонент Ақпан айы

Тақырыбы: «Түймедақ» туралы әңгімелесу (жапсыру).

Мақсаты: Өсімдіктер әлемімен таныстыруды жалғастыру. Өсімдіктер әлемі туралы түсініктерін кеңейту; өсімдіктерді күтіп-баптауға үйрету, бөліктерден гүл құрастыруға, бөліктерге желім жағып оларды параққа жабыстыра білуге үйрету. Табиғаттың әсемдігін тамашалай білуге үйрету.

Көрнекілігі: суреттер, картиналар, желім, қайшы, ақ парақ.

Әдіс-тәсілі: өсімдіктер туралы әңгімелесу, сұрақ-жауап, ойын.

Билингвалдық компонент: гүл-цветок.

Сабақтың барысы: Балалар бүгін біз түймегүл туралы әңгімелесеміз.

Барлығымыз тақтаға суреттерге назар аударайықшы.

Балалар мынау қандай гүл? -Түймедақ. Дұрыс айтасыңдар балалар. Біз бүгін түймегүл гүлімен танысатын боламыз. Түймедақ өте әдемі гүл.

Түймедақтың түсі қандай? -Ақ. Түймедақтың ортасы сары болады екен.

Гүлдің бөліктерін атайықшы? -Олардың сабақтары, жапырақтары, гүлі және тамыры бар. Балалар күлтешесі ақ болады екен. Олардың өзіндік хош иісі бар.

–Қане бәріміз иіскеп көрейікші. Не деген хош иіс?!

Дайын бейнеленген гүлдің күлтешелерін, сабақтарын

жапырақтарын, ортасындағы сары түсті дөңгелекті қойып желіммен жұмыс жасайтын боламыз.

Барлығымыз тақтадағы үлгіге қарап тапсырманы орындаймыз. Гүлдерді біз қайда егеміз? -Баубақшада, үйде егеміз. Гүлдер үйге сән беріп тұрады.

Дидактикалық ойын : «Гүл жинау» балалар ойынды көңілдене ойнайды.

Қорытынды: Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап, мадақтау.

Вариативтік компонент Наурыз айы

Тақырыбы: «Көктемгі гүлдер» әңгімелесу (трафарет)

Мақсаты: Көктемдегі табиғат ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту. Көктем мезгілі туралы жалпы түсініктерін бекіту. Ақыл-ойын дамыту; сұраққа толық жауап беруді, үйретуді жалғастыру. Табиғаттың сұлулығын көре білуге тәрбиелеу

Көрнекілігі: суреттер, картиналар. слайд.

Әдіс-тәсілі: көктемгі гүлдер туралы әңгімелесу, сұрақ-жауап, ойын, қорытынды.

Билингвалдық компонент: бақбақ-одуванчик бәйшешек-подснежник

Сабақтың барысы: «Көктем гүлдері» тақырыбында әңгімелесу. «Не жоқ?» ойыны.

—Қазір жылдың қай мезгілі? (Көктем).

—Дұрыс айтасыңдар, көктем мезгілі. Біз апта бойы көктем мезгілінің табиғатын далаға, серуенге шығып бақылаған, тамашалаған болатынбыз. Фотосуреттерге аударып, ондағы қардың еріп су болып аққаны, ағаштардың бүршік жарғаны жайлы балалардан сұрау.

—Балалар, сендер көктемгі табиғат ерекшеліктерінен нені байқадыңдар?

—Балалар неліктен қар ериді? (Күн жылы).

—Көктемде ағаштарда не пайда болады? (Бүршік).

—Бүршіктердің түсі қандай? (Жасыл). Ал ағаштың ше? (Қоңыр).

—Міне көрдіңдер ме, көктем айында жер беті құлпырып өзгеше бір ерекшелікте болады. Күн жылынып, қар ериді. Жылы жақтан құстар ұшып келеді, тіпті жер беті жап-жасыл болып, қар астынан шыққан гүлдер-бәйшешектер жерге көрік беріп тұрады.

—Көктемгі гүлдерді атайықшы? —Бақбақ гүл, бәйшешек.

—Балалар бүгін біз Трафарет сұлбасымен бақбақ гүлінің суретін салатын боламыз.

Сұқсаусағымызды боямаққа батырып нүкте арқылы гүлдің сурет саламыз. Барлығымыз тақтадағы үлгіге қарап тапсырманы таза, ұқыпты орындайтын боламыз.

Қорытынды: Балалардың жұмыстарын бағалау, мақтау, мадақтау.

Вариативтік компонент Наурыз айы

Тақырыбы: «Саңырауқұлақ» туралы әңгімелесу (боямақпен жұмыс).

Мақсаты: Өсімдіктер әлемімен таныстыруды

жалғастыру. Саңырауқұлақтармен таныстыруды жалғастыру; заттың пішінін, түсін ажыратуға үйрету; заттың атын атағанда толық жауап беруге үйрету. Оның денсаулыққа тигізер пайдасын түсіндіру, улы болатынын түсіндіру.

Көрнекілігі: суреттер, муляждар.

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, түсіндіру, сұрақ-жауап.

Билингвалдық компонент: саңырауқұлақ-грибы

Сабақтың барысы: Саңырауқұлақ туралы әңгімелесу.

–Балалар саңырауқұлақтың муляждарына қарайықшы. Бұл саңырауқұлақтар. Саңырауқұлақ қай кезде пайда болады? –Көктем мезгілінде. Көктем мезгілінде жауын жауып болғаннан кейін саңырауқұлақтар қаптап шығады. Саңырауқұлақтың көптеген түрлері бар екен. Оның арасында улы саңырауқұлақтар бар. Біз улы саңырауқұлақтан сақтануымыз керек. Саңырауқұлақтардың көптеген түстері бар. Түстерін атайықшы? Балалардың жауаптары ;қызыл, сары, қоңыр, ақ. Жейтін саңырауқұлақты 4-5 рет жақсылап жууымыз керек. Саңырауқұлақты ауызға салуға болмайды. Қолымызды тазалап жууымыз керек. Педагог балаларға алдын ала салынған дайын саңырауқұлақтың суретін үлестіріп береді. Балалар езілген дайын ақ бояуға саусақтарын малып саңырауқұлақтың қызыл қалпақшасына ақ дақтар салады. Сурет салып болғаннан кейін қолымызды жуамыз.

Сергіту сәті

Бала-бала-балақан,

Қане қайсы алақан.

Саусақтарың әйбат,

Былай-былай ойнат. Балалар саусақ қимыл қозғалыстар жасайды. Балалар бүгінгі сабақ сендерге ұнады ма? Несімен ұнады? **Қорытынды:** Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап , мадақтау.

Вариативтік компонент Наурыз айы

Тақырыбы: «Гүлдер» (қайшымен жұмыс)

Мақсаты: Көктем гүлдерімен таныстыру. Көктем гүлдерімен және олардың түрлерімен таныстырып, салыстыра білуге үйрету. Ұсақ қол қимылдарын дамыту. Желімен жұмыс жасау іскерлігін дамыту.

Көрнекілігі: гүлдердің суреттері, желім, қайшы, аққағаз.

Әдіс-тәсілі: әңгімелесу, түсіндіру, сұрақ-жауап, ойын, желімен, қайшымен жұмыс жасау.

Билингвалдық компонент: гүл-цвeтoк.

Сабақтың барысы: Жылулық шеңбері. «Қол ұстасып тұрайық, шаттық шеңбер құрайық!» Әңгімелесу.

Тақтадағы көктем гүлдерінің суреттерін көрсете отырып, балалармен әңгімелеседі.

—Қандай көктем гүлдерін білесіңдер? —Бақбақ, бәйшешек, қызғалдақ
Гүлдердің түстері қандай болады? —Сары қызыл, ақ. Мүмкіндік болса, бақбақ гүлін балаларға ұстатып, иіскетіп, өз әсерлерімен бөлісуін сұрауға болады.

—Гүлдің иісі қандай екен? Хош иісті. Ал осы гүлдер не үшін керек деп ойлайсыңдар? Адамдар гүлдерді не үшін өсіреді?

—Бақбақ гүлі сары болады да, бірте-бірте ақшақардай үлгілдеп, аппақ болып үрлесек болды ұшып кетеді.

Ж.Кәрбозиннің «Бақбақ» өлеңін оқу

Үлбіреген бақбақ,

Үлгілдеген аппақ.

Үф-десем, бақбақ,

Ұшасың ғой қаптап. Балалар бүгін біз бәйшешектің суретін жапсыратын боламыз. Барлығымыз тақтадағы үлгіге қарап тапсырманы орындайтын боламыз. Сендердің алдарыңда қиылған бәйшешектің сұлбасы бар, ақпараққа желім арқылы жапсырады. Іске сәт балалар.

«Не артық?» дидактикалық ойын.

Гүлдердің суретінің ішіне бірнеше бөтен заттардың суреттерін де қосып қояды. Балалар жинауы тиіс. Кім көп гүл жинаса, сол жеңіске жетеді. Ойын 2-3 рет қайталанып ойналады.

Қорытынды: Балалар көктемгі гүлдерді атай білді. Жұмыстарын бағалау.

Наурыз айы.

Тақырыбы: «Ақ бидай» ертегісі.

Мақсаты: Ертегілердің ерекшеліктері туралы түсініктерін кеңейту. Ертегі кейіпкерлерінің жағымды, жағымсыз қасиеттерін көруге, олардың іс — әрекеттерін бағалауға үйрету. Дәнді дақылдар және бақша өсімдіктері туралы айту.

Көрнекілігі: Бидайдың суреттері, бидай.

Әдіс-тәсілі: ертегінің мазмұнын түсіндіру, сұрақ-жауап, қорытынды.

Билингвалдық компонент: бидай- пшеница.

Сабақтың барысы: Жылулық шеңбер «Ақ бидай дәндері» Балалар

педагогпен бірге шеңберге тұрады. Педагог балаларға өздерін «бидай дәндері» деп сезінуді сұрайды. Ұнтаспадан ақырын жәй әуен ойналып тұрады.

Балалар педагогтың айтуы бойынша қимыл жасайды.

-Балалар сендер ертегі тыңдағанды жақсы көресіңдер ме?

-Балалар Ия.

Қандай ертегілерді білесіңдер? -Түлкі мен қырғауыл, шортан балық, алтын балық т.б.

Балалар мен сендерге жұмбақ жасырамын.

Ұзын мұртты сарылар, қойынында наны бар Бұл не? (Бидай).

Дұрыс айтасыңдар балалар. Балалар мен сендерге «Ақ бидай» ертегісін оқып беремін, ертегіні мұқият тыңдап отырамыз.

Ерте заманда бидай өз бетімен өседі екен. Бір жылы қатты қуанишылық болады. Күннің оттай ыстық аптабынан, ылғалдың тапшылығынан өсімдік сұмдық тарығады. Сол бір кезде тіршілік үшін жанталасқан өсімдік атаулы Ақ бидайды жан-жағынан қаумалай, тұс-тұсынан алқымға ала бастайды. Тамыры мықтылары Бидай өсіп тұрған жердің астындағы суды тартып алады. Оның маңындағы корегін жырып әкетіп жатады. Кейбір бойшаң бұталар күннің көзіне қасақана тұрып алып, жарық түсірмей бағады. Сөйтіп, Ақ бидайдың жағдайы күннен-күнге нашарлай бастайды. Ақырында, өлер халге жетеді. Сосын ол олай-былай жүгіріп, жортып өткен әр қилы аңдардан жәрдем сұрайды. Үстінен әрлі-берлі қалықтап ұшып өткен үлкен-кіші құстарға да жалбарынады. Бірақ оның өтінішіне, мұңзарына ешқайсысы құлақ аса қоймады. Енді өлдім ғой деген сәтте Ақ бидайға садақ асынған, қолында найзасы бар аң, аулап жүрген адам кезігеді. Бидай байқұс көзінің жасын төгіп тұрып, адамға мұңын шағады, мүшкіл халін бастан-аяқ баяндап береді. Адам біраз ойланып тұрып ақырында, бидайдың өтінішін қабыл алады. Садағын жерге қойып, найзасын бұтаға сүйей салады да, білегін сыбанып жіберіп, бірден іске кіріседі. Ақ бидайдың айналасындағы жауыз шөптердің бәрін қолымен жұлып отап, тып-типыл қылады. Олардың бидайға ауыз салып жатқан арам тамырларын найзасының ұшымен қопарып тастайды. Сосын біраз жердегі ағып жатқан бұлаққа барып, тақиясын толтырып су әкеледі. Әлсіреп қалған Ақ бидай мөлдір суға қанып, өзінің көзін құртқалы тұс-тұсынан анталап келіп қалған жауыннан құтылғаннан кейін бой түзеп, құлпырып сала береді. Адам да ауық-ауық келіп-кетіп, Ақ бидайға қамқор болып жүреді. Қаскөй шөптер мен тікендерді. Бидайдың маңына жолатпай, мезгіл-мезгіл суарып тұрады. Содан күзге салым Бидай сарғайып

піседі. Баданадай бар дәнін, бір түйірін шашау шығармай Адамға тарту етеді. Адам сыйға алған дәнін бір күз, бір қыс сақтайды. Көктем шыққаннан кейін ақылы мен білігінің арқасында үйшігінің алдындағы тегістеу жерді қопсытып, соған әлгі дәндерді сеуіп тастайды. Жаз бойы арам шөптерді жұлып, уағында суарады, баптап тұрады. Ақырында, еңбегі заяға кетпей, күзде Адам дән сепкен жерінен бір дорба бидай алады. Келесі жылы – бір қап, сосын – он қап, сөйте-сөйте-мың гап алады. Адам мен Ақ бидайдың ажырамас достастығы есте жоқ ерте заманда осылай басталған екен. Балалар сендерге ертегі ұнады ма?

Қорытынды: Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап, мадақтау.

Вариятивтік компонент . Сәуір айы.

Тақырыбы: «Дала гүлдері» туралы (жұмбақтар)

Мақсаты: Дала гүлдері туралы түсініктерін кеңейту. Дала гүлдеріне қандай гүлдер жататынын айту. Дала гүлдердің пайдасы.

Көрнекілігі: дала гүлдерінің суреттері.

Әдіс-тәсілі: сұрақ-жауап әңгімелеу, ойын.

Билингвалдық компонент: дала гүлдері-

Сабақтың барысы: Жұмбақ .

Адамдардың бәрі қызығады, ұстай берсең сәні бұзылады. Бұл не?

Балалардың жауаптары (гүл).

Әңгімелесу.

Балалар тақтадағы суреттерге назар аударайықшы. Қандай гүлдерді көріп отырсыңдар, дала гүлдерін. Дұрыс айтасыңдар балалар. Осы дала гүлдеріне жеке-жеке тоқталып өтеміз.

-Мынау қандай гүл? -Түймедақ гүлі. -Түсі қандай? -Ақ,

Келесі гүлге қарайықшы. Мынау қандай гүл? –Қызғалдақ. Түсі қандай? -

Қызыл. –Мынау қандай гүл? Роза гүл. Түсі қандай? -Қызыл. Гүлдеріміздің өзіне тән хош иістері бар. Балалар гүлдер адамдарға хош иіс сыйлайды. Өзіне тән хош иістері бар. бір сөзбен не деп атаймыз. Дала гүлдері деп аталады.

Балалар мен сендерге жұмбақ жасайрамын.

Дидактикалық ойын «Не өзгерді?»

Тақтаға түрлі-түсті гүлдің түрлері бейнеленген суреттер қойылады. Балалар олардың қойылған орнын анықтап қарап алып, содан кейін көздерін жұмады. Педагог екі-үш гүлдің екі-үшеуінің орнын ауыстырып қояды. Балалар көздерін ашып тақтада не өзгергенін атаулары қажет. Педагог балалардың назарын Қарлығаштың жіберген хатына аударады.

Сергіту сәті

Біз доспыз гүлдермен,

Текке оны жұлмаймыз,

Той күні бір-бірлеп,

Анамызға сыйлаймыз.Балалар өлеңге сәйкес қимылдар жасайды.

Қорытынды: *Дала гүлдерін атай білді.Түстерін ажырата білді.Сабаққа белсене қатысқан балаларды мақтап,мадақтау.*

Вариятивтік компонент . Сәуір айы.

Тақырыбы: «Арпа сеуіп үйренеміз» (тәжірибе жасау)

Мақсаты: *Арпа сеуіп үйрету.Зерттеу,тәжірибе жасау қорытындысын шығару. Өзіне ,өзінің мүмкіншілігі мен күшіне сенуіне жағдай жасау, белсенділігін арттыру,өзін және өзінің еңбегін бағалауға дағдыландыру.*

Көрнекілігі: *арпаның өсіп тұрған суреті.*

Қажетті –құрал жабдықтар: *үш жәшік:біреуінің ішіне топырақ салынған,екеуі бос,әр бала санына жететіндей қағаздан жасалған стақан,үлкен қасықтар,ішіне арпаның дәнегі салынған тәрелке.*

Әдіс-тәсілі: *сөздік,сұрақ-жауап әңгімелесу.*

Билингвалдық компонент: *арпа-ячмен*

Сабақтың барысы:*Тәрбиеші балаларды шаттық шеңберіне шақырады.Балалар шаттық шеңберін құрып,өздеріне таныс өлең жолдарын айтады. –Балалар ,біз бүгін арпа себеміз.Арпа өскен соң онымен біз құстарды тамақтандырамыз.Міне,мынау- арпаның дәнегі.Арпаны көшет арқылы отырғыза алмаймыз.Оны тек себуге ғана болады.Біз арпаны сепкенде жай ғана сеуіп қана қоймаймыз,біріншіден зерттеу жүргіземіз, екіншіден бақылаймыз.Ол үшін сендер алдыларыңа алжапқыштарыңды киіп алыңдар. Балалар алжапқыштарын тағады.*

–Сендердің алдарыңдағы екі ыдыста арпаның дәнегі жатыр.Екі ыдыстағы арпаның дәнегінен қандай өзгерістер байқалады.Енді құрғақ дәнді қолдарыңа алып,оның екі жақ ұшына назар аударыңдар.

–Бірінші тәрелкедегі арпаның дәні құрғақ,екіншісі суға салынған.

–Енді құрғақ дәнді қолдарыңа алып,оның екі жақ.Қалай ойлайсыңдар,суда тұрған арпа қатты ма жұмсақ па.

–Не себепті суға салынды?

-Арпаның отырғызбас бұрын не істейміз?

-Дұрыс айтасыңдар, бәрің бері жақында жәшіктегі топырақтан стақандарыңа кішкене ғана топырақ салыңдар.Балалар екі орталыққа

бөлінеді. Стақандарға топырақ саламыз.

–Енді бірінші орталықтың балалары құрғақ арпаны, екінші орталықтың балалары сулы арпаны алып топыраққа шаншу арқылы себеміз де үстін топырақпен жабамыз. Сеуіп болғаннан кейін екі жәшікке салып қоямыз. Бірінші орталықтағы балалар құрғақ арпаны екінші орталықтағы балалар судағы арпаны сеуіп, үстіне тағы да топырақ салады да өздеріне көрсетілген бос жәшікке салады. Суғарамыз.

Арпа тез өсіп шығу үшін не істейміз? Дұрыс айтасыңдар, құрғатпай суғарып тұрамыз. Және әркім өзінің сепкен арпасын бақылайды. Педагог балалардан бүгінгі жиыннан алған әсерлерін, көңіл күйлерін, немен айналысқандарын, не үйренгендерін сұрайды.

Қорытынды: Өсімдіктердің де дәннен өсіп шығатындығын, бірінші шөптің шығатынын, онан кейін жемісінің пайда болатынын білді. Арпаның дәннен өсетіндігін жемісінің қалай пайда болатындығын түсінді.

Вариятивтік компонент . Сәуір айы.

Тақырбы: «Ағаштар жайлы жұмбақтар» (суреттер көру)

Мақсаты: Балаларды өсімдіктер әлемімен таныстыру. Ағаштар және оны құрлысы туралы түсінік беру; заттарды бөліп алу, оларды топтарға біріктіру іскерліктерін бекіту, сөйлеу де баланың «бір» , «көп» деген сөздерді орынды қолдануға үйрету. Балаларды табиғатпен таныстыру арқылы көрнекі әсерлері және көрнекі-бейнелі ойлаудың қарапайым түрлерін дамыту.

Көрнекілігі: ағаштардың суреттері

Әдіс-тәсілі: сөздік, сұрақ-жауап әңгімелесу.

Билингвалдық компонент: ағаш-дереве.

Сабақтың барысы: Ағаш туралы әңгімелесу.

Педагог балаларға түрлі ағаштардың суретін көрсетіп, серуен кезінде көрген мағлұматтарын естеріне түсіріп, әңгімелеседі. Ағаштар ауаны тазартып тұрады және жазда күннен, ыстықтан қорған, көлеңке болады. Оларды қорғау керек. –Ағаш-биік

өсімдік. Ағаштың жапырағы, бұтақтары және діңі бар. Ал оның тамыры жердің астында, тереңде жатады, сондықтан көрінбейді. Ағаштар тірі олар дем алады, көректенеді, өсіп-өнеді. Күзде ағаштардың жабырақтары сарғайып түсіп қалады. Балалар серуенге шыққанымызды біз нені бақылаймыз? Ағаштарды. Біздің балабақшаның айналасында көптеген ағаштар, шыршалар бар екен. Бі ағаштарды сындырмауымыз керек. Оларға

күтім жасау.Балалар ағаштардың қандай пайдасы бар.Маған кім айтып береді.Мерей келегой ағаш бізге не үшін керек?Біз ағашты үйге пайдаланамыз,тағы не пайдаланамыз,Күнделікті тұрмыста қолданатын заттар ағаштардан жасалады.Дұрыс айтасың отырағой.Балалар көрдіңдерме біздің бақшаның айналасындағы ағаштарымыз өте әдемі болып тұр. Біз күн ыстық болған жағдайды ағаштың көлеңкесін паналаймыз.Балалар барлығымыз алдарымыздағы суреттерге қарап назар аударамыз.Сендер қандай суреттер көріп отырсыңдар.Ақниет ағаштардың суреттері.Ағаштардың көптеген түрлері бар екен.Хансұлтан ағаштардың аттарын атап берші?
(емен,қарағай,шырша,терек)т.Жарайсында балалар.Балалар ойын ойнағыларың келе ме?

Сергіту сәті

Тербеледі ағаштар ,

Алдымнан жел еседі.

Кіп-кішкентай ағаштар ,

Үп-үлкен боп өседі.

Балалар өлеңге сәйкес қимылдар жасайды. «Ағашты тап » ойыны. «Бір,екі, үш еменді(қайыңды,шыршаны,т.б) тап» деген команда бойынша аталған ағашқа жүгіріп барып,оны құшақтайды.Ойын қайталанып ойналады.

Қорытынды: Ағаштар табиғаттың-бір бөлішегі.

Вариятивтік компонент . Сәуір айы.

Тақырбы:«Алма» ертегісін әңгімелеу

.Мақсаты:Ертегілердің ерекшеліктері туралы түсініктерін кеңейту.ертегі жанрымен таныстыруды жалғастыру.Ертегі кейіпкерлерінің жағымды,жағымсыз қасиеттерін көруге олардың іс-әрекеттерін бағалауға үйрету.

Көрнекілігі: ертегі кітап. Қоян, кірпі, аю, қарға киімдері.

Әдіс-тәсілі:ертегінің мазмұнын тыңдау,сұрақ-жауап .

Билингвалдық компонент: алма-яблоко

Сабақтың барысы:

Тақпақ

Мен алмамын алмамын

Таңдай жұтар бал дәмім

Мен жүзіммін жүзіммін

Моншақ болып тізілдім.

Мен өрікпін өрікпін

Табиғатқа көрікпін

Балалар не туралы тақпақ айттым?

-Жемістердің бізге қандай пайдасыбар?

-Сендер тағы қандай жемістерді білесіңдер?
-Қандай жемістерді жақсы көресіңдер?
-Жемістерді жумай жеуге болама?
-Балалар сендер алманы жақсы көресіңдерме?
Мен сендерге «Алма» ертегісін айтып беремін.
-Сендерге ертегі ұнадыма?
Алманы не көрді бірінші?
-Оны не үзіп берді?
-Не қазып алды алманы?
-Олар неге таласты?
-Оларды кім татуластырды?
-Осы ертегіні сахналап шығамыз.

«Қонжықты қуантайық!» ойыны.

Педагог балаларға қонжықтың қонаққа келгенін айтады. Қонжықты мадақтап бал, тәтті тосап, жемістер берейік, тіпті онымен жасырынбақ ойнайық. Балалар кезектесіп қонжыққа бал жейсің бе?

Қонжығым тосап, алма ше? т.б. Педагог балаларға қонжықтың жылы сөздер айтса екен деп тосап отырғанын айтады. Ойыншықпен сөйлескенде әртүрлі жылы сөздер айту керек, мысалы: «Кішкентай қонжығым мен саған дәмді алма бергім келеді, «Мен саған компот қайнаттым.» т.б. Содан кейін балалар қонжықпен жасырынбақ ойнады. Қонжық жасырынады, ал балалар оны іздеп табады.

Вариятивтік компонент . Мамыр айы.

Тақырбы: «Гүлдер» (суретпен әңгіме)

Мақсаты: Гүлдердің түрлерімен таныстыру. Бақша гүлдерімен таныстыру. Өсімдіктерді күту ережелерімен таныстыру. Гүлдерді күтіп-баптауға тәрбиелеу.

Көрнекілігі: гүлдер, суреттер.

Әдіс-тәсілі: Әңгімелесу, сұрақ-жауап, ойын, қорытынды.

Билингвалдық компонент: Гүл-цветок.

Сабақтың барысы: Гүлдер туралы әңгімелесу.

Балалар тақтадағы гүлдерге назар аударайықшы, Қандай гүлдерді көріп отырсыңдар.

Осы гүлдерге тоқталып өтеміз.

–Мынау қандай гүл? –Түймедақ гүлі. Гүлдің түсі қандай? Ақ. Түймедақтың күлтешелері ұзындау жіңішке болып келеді. Өзіне тән хош иісі бар.

-Мынау қандай гүл? –Қызғалдақ гүлші. Дұрыс айтасыңдар балалар. Ерте көктемде гүлдітін қызғалдақ гүлі. Қызғалдақ өте әлсіз

болады, қызғалдақтың түсі қандай? –Қызыл. Өзіне тән хош иісті гүл.
–Мынау қандай гүл? Раушан гүлі. Түсі қандай-қызыл, Хош иісті гүл.
Балалар гүлдер қайда өседі? –Баубақшада, алқаптарда, үйде өседі. Біз гүлдерді
жұлмауымыз керек гүлдерді күтіп-баптауымыз керек. Арнайы гүлге
қараушы Бағбан аталарымыз бар. Сол аталарымыздың арқасында гүлдеріміз
әдемі болып өседі.

Сергіту сәті
Бала , бала, балақан,
Қане қайсы алақан .
Саусақтарың әйбат,
Былай-былай ойнат. Балалар өлеңге сәйкес қимылдар жасайды.
«Гүл жинау» ойыны түстеріне қарай жинайды балалар. Балалар ойынды
көңілдене ойнайды
С.Қалиев «Гүл» өлеңі. Жаттау.
Үйде тұрып өсетін,
Әкеп гүлдің көшетін.
Топырақты салдым да,
Отырғыздым қалбырға. Мына өлеңді жаттап аламыз.
Қорытынды: Гүлдер бізге қуаныш сыйлайды. Гүлдерді жұлуга
болмайтынын түсінді

Вариятивтік компонент . Мамыр айы.

Тақырбы: «Қызанақ» (Мүсіндеу)

Мақсаты: Балалрады көкөністермен таныстыруды
жалғастыру. Көкөністермен таныстыруды жалғастыру және табиғи
шырынның пайдасы туралы мағлұмат беру: екі бөліктен пішіні әртүрлі
затты мүсіндеуге үйрету. Дөңгелек затты мүсіндеу дағдыларын дамыту.

Көрнекілігі: қызанақтың суреті.

Әдіс-тәсілі: Әңгімелесу, сұрақ-жауап, ойын, қорытынды.

Билингвалдық компонент: қызанақ-помидор.

Сабақтың барысы: Қызанақ туралы әңгімелесу. Педагог балаларға Сәуле
әжесі «бақша отырғызуға» көмектесуді ұсынады. Балалар бақшаны
қазып, тұқым сеуіп, суарып жатқан сияқты қимыл-қозғалыстар жасайды.

–Қызанақ, сәбіз, орамжапырақ, жуа осы көкөністер қайда өседі? –

Баубақшада. Дұрыс айтасыңдар балалар.

–Сендер бақшаға неге отырғыздыңдар?

–Кім қиярдың тұқымын септі?

-Үлкендер бақшаны немен қазды?

-Ал топырақты немен қопсытты?

Педагог гүл өсіретін қыш құмыраны пайдалана отырып, топырақты қалай қопсытатынын міндетті түрде көрсетуі керек.

–Бақшаны немен суарды?

-Күрек,тырма кетпен темірден жасалған,бұндай заттармен кесіп алмай,байқап жұмыс істеген жөн.Соныме бірге осындай құралдарды жерге тастай салу өте қауіпті. Балалар бүгін біз ермексازдан қызанақты мүсіндейтін боламыз. –Қызанақта көптеген дәрумендер бар,ол балаларды ауырмай өсуіне көмектеседі.Қызанақтан өте дәмді де,пайдалы томат шырынын жасауға болады. (Мүмкіндік болса,балаларға томат шырынын беруге болады). –Балалар қызыл және жасыл ермексازдан қызанақты мүсіндейді–Ермексазды алақанның ортасына салып домалақтап қызанақты мүсіндейді. –Балалар ермексазды есіп,созу арқылы таяқша жасап,екіге бөлігін қосады. Ойын «Дәміне қарай ажырат» Балалардың көздері жұмулы күйде дәмін татып көріп,қызанақ немесе қияр екенін ажыратады.Қиярда қызанақ сияқты бақшада өседі.Қиярдың түсі қандай ?-Жасыл -Қане бәріміз қиярды ұстап көрейікші.Ол қандай?-Тікенегі бар,өзі бұжыр .Ойын екі-үш рет қайталанып ойналады.

Қорытынды: Қызанақты мүсіндей жасай алды.Көкөністер туралы түсінді.Балалардың жасаған жұмыстарын бағалау,мақтап,мадақтау.

Вариятивтік компонент . Мамыр айы.

Тақырыбы: Дидактикалық ойын « Жасыл қияр» (Боямақпен жұмыс).

Мақсаты:Балаларды көкөністермен таныстыруды жалғастыру.Қиярмен таныстыру,сөздік қорын кеңейту,қағазға салынған дайын бейнені боямақпен бояу іскерлігін дамыту.

Көрнекілігі: қиярдың суреті,муляждар.

Әдіс-тәсілі: Әңгімелесу,сұрақ-жауап,ойын,қорытынды.

Билингвалдықкомпонент: қияр-огурец.

Сабақтыңбарысы: Қияр туралы әңгімелесу.

–Балалар біз қиярды білеміз бе?-Ия. Қиярдың түсі қандай болады?-Жасыл Мен сендерге «Көкөністер достығы»ертегісін оқып беремін.

Ертегіні мұқият тыңдаймыз балалар. Алдын ала балаларға үстел үсті театры арқылы ертегінің басталуын естеріне түсіру.Міне көкөністер сол баяғы даудан кейін кикілжіңсіз тату болып,бір-бірімен сыйластыққа өмір сүріпті.Жаздың ортасында бақшаға тышқан пайда болыпты.Күнде ертеңгісін көкөністер: «Не деген аянышты!»-деп шуласып

қалатын.Шынымен де олардың ренжитін жөні бар.Өйткені,тышқан түнде,бәрі ұйқыда жатқан кезде,енді өсіп келе жатқан қиярлардың ішінен күнде біреуін сабағынан үзіп алды.Бір күні кешке бақшадағы көкөністер ақылдасып,қиярларды жасыруды шешті.Олар өздерінің жапырақтарымен,өсіп тұрған шөптерімен қиярларды жасырды.Таңертеңгісін көкөністер қатты қуанды,өйткені қиярлардың бәрі аман-есен орнында екенін көрді.Яғни,тышқан оларды тауып ала алмады.Достық көмектесті. —Балалар

көңілдене «Жасыл қияр » ойынын ойнап алайық.

Балалар шеңбер бойымен айнала жүреді.Ал шеңбердің ортасындағы орындықта тышқан ұйықтаған болып отырады.Балалар төмендегі өлең жолдарын айтады.

Қияр,қияр,қиярлар,Алысқа кетіп қалмаңдар.Ұйықтап жатыр дәу тышқан,Оятып қане алмаңдар.Ойын екі-үш рет қайталанып ойналады.

Балалар бүгін біз қиярдың суретін салатын боламыз. Барлығымыз тақтадағы үлгіге қарап тапсырманы ұқыпты,таза орындайтын боламыз.Сендердің алдарыңда дайын бейнеленген қиярдың суреті бар, сендер жасыл түсті боямақпен бояйтын боларсыңдар .Балалар жұмысымызды бастаймыз.Іске сәт балалар.

Қорытынды :Көкөністер денсаулыққа өте пайдалы.Балалардың жұмыстарын бағалау.

Вариативтік компонент Мамыр айы.

Тақырбы: «Заты мен аты» (Өлең шумақтары)

Мақсаты: Балаларды бау-бақшада өсетін жеміс-жидек,көкөністерді өлең шумақтары мен қызықты суреттер арқылы таныта отырып,балалардың сөздік қорын байытуға,дұрыс сөйлеуге,өсімдіктердің пайдалану ерекшеліктерін ажыратуға үйрету.

Көрнекілігі: жемістер мен көкөністердің қызықты суреттері

Әдіс-тәсілі: Әңгімелесу,суреттер көру,сұрақ-жауап,ойын,қорытынды.

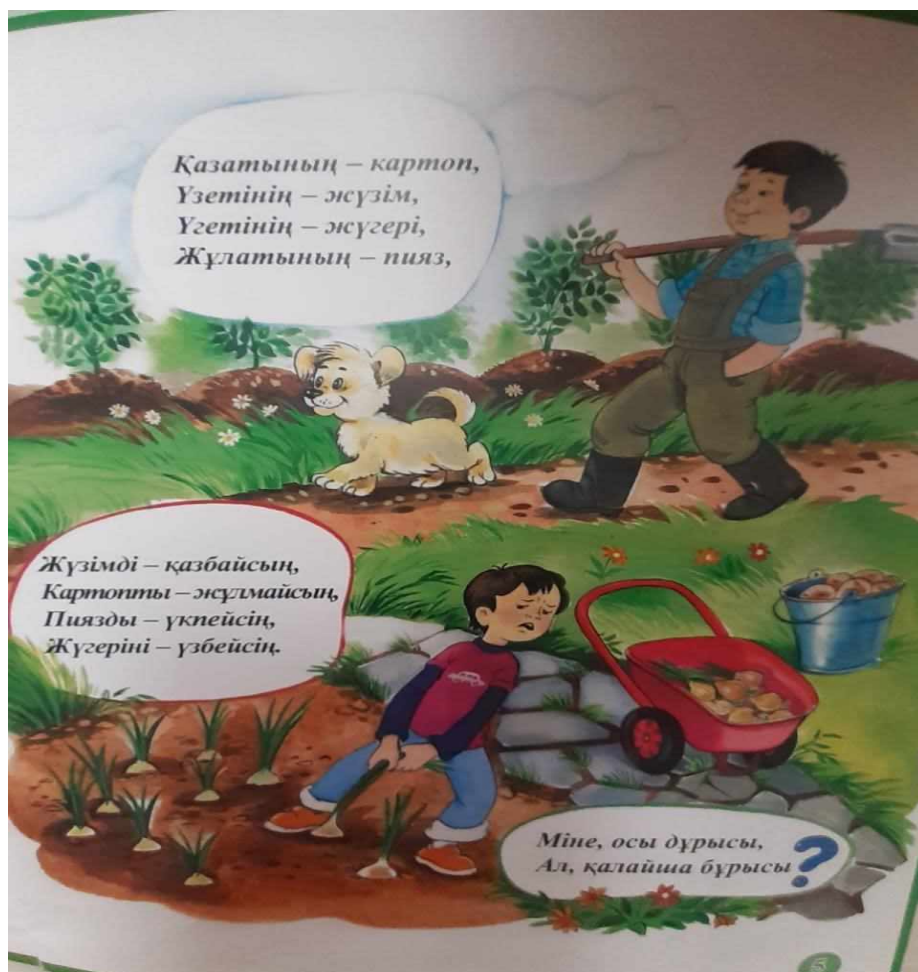
Билингвалдық компонент: қияр-огурец,шие-вишня,

Сабақтыңбарысы: Балалар бүгін біз қызық-қызық суреттерді көріп ,қызықтаймыз.Мұқият болыңдар .

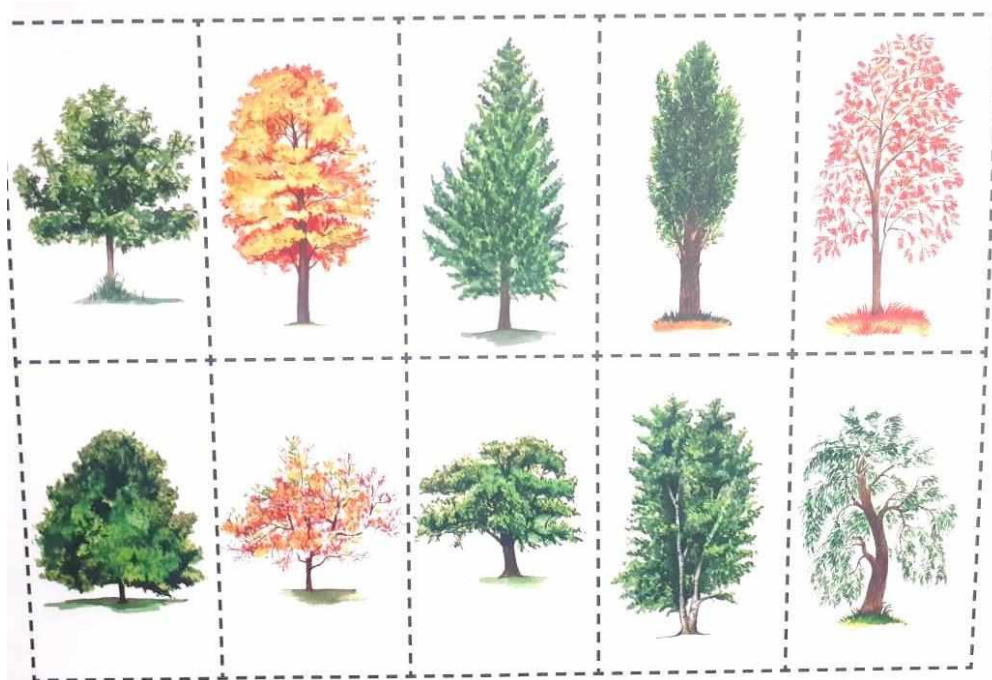

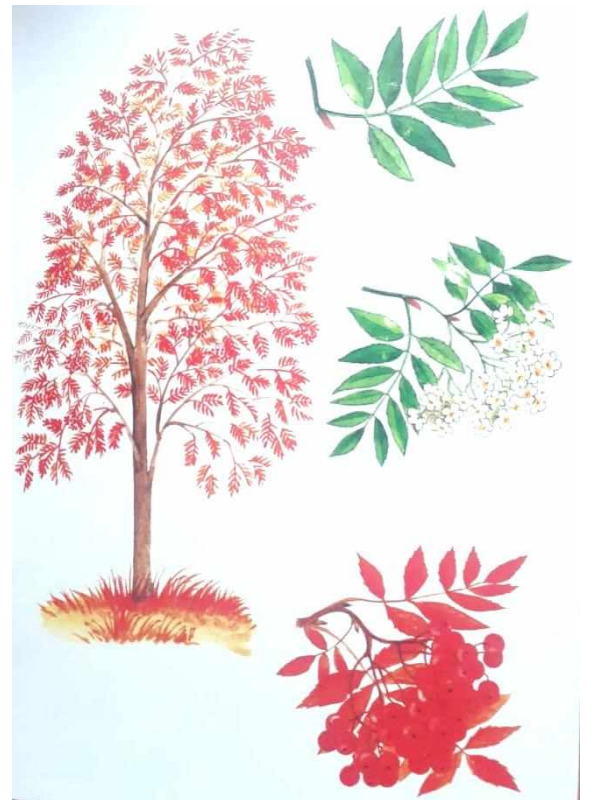
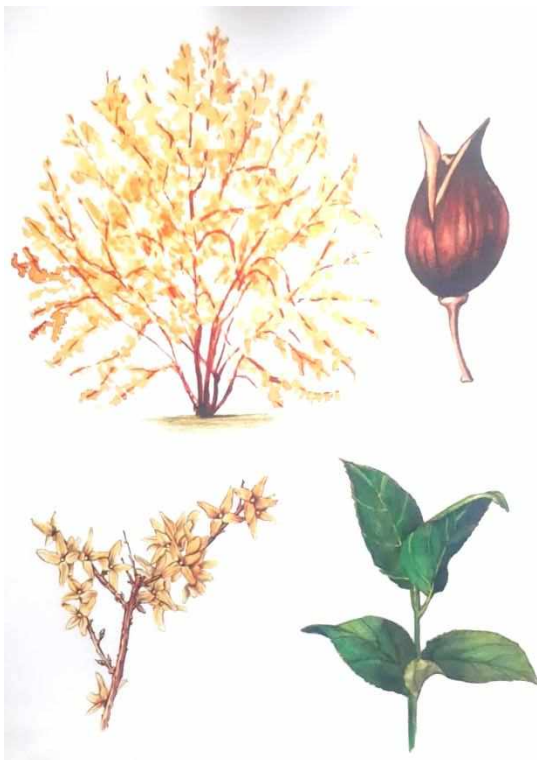

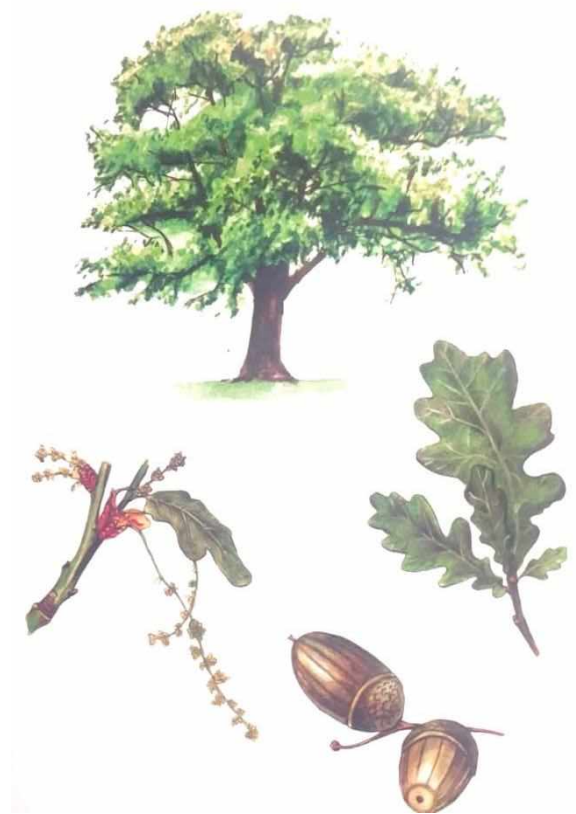
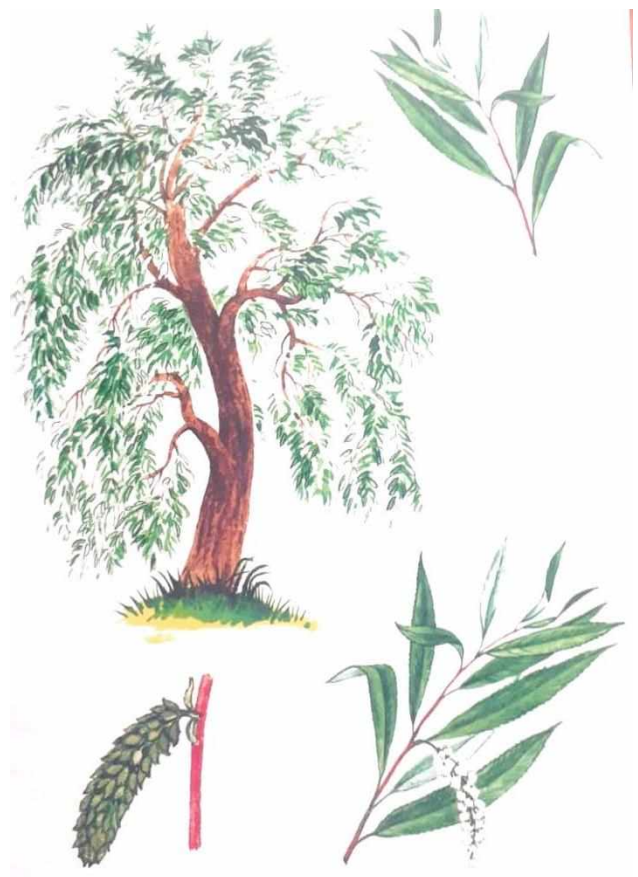

Ағаш түрлері

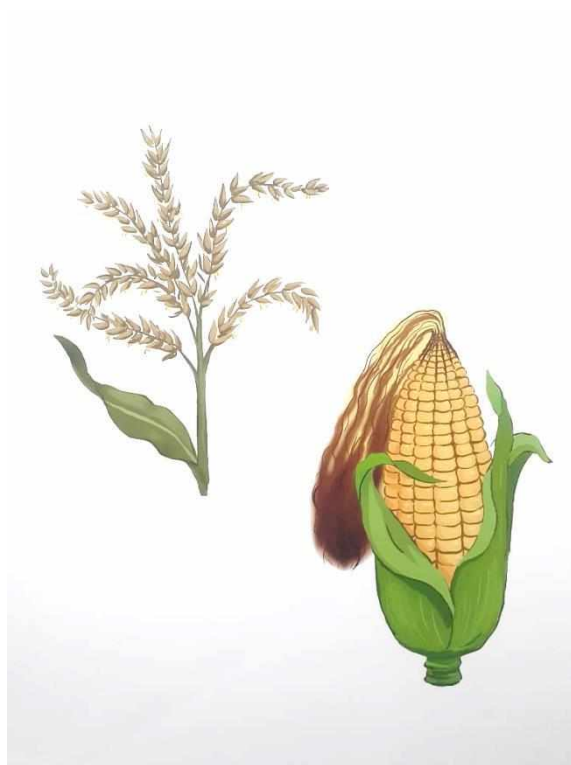

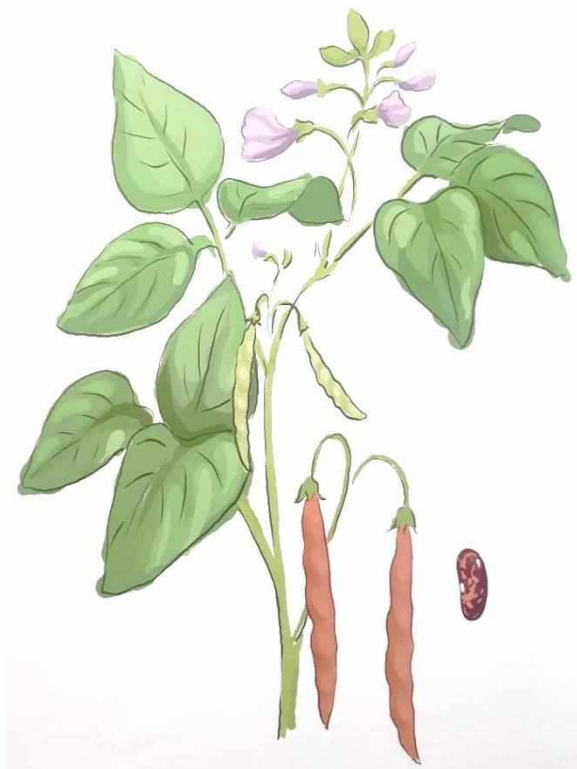
Дала гүлдері

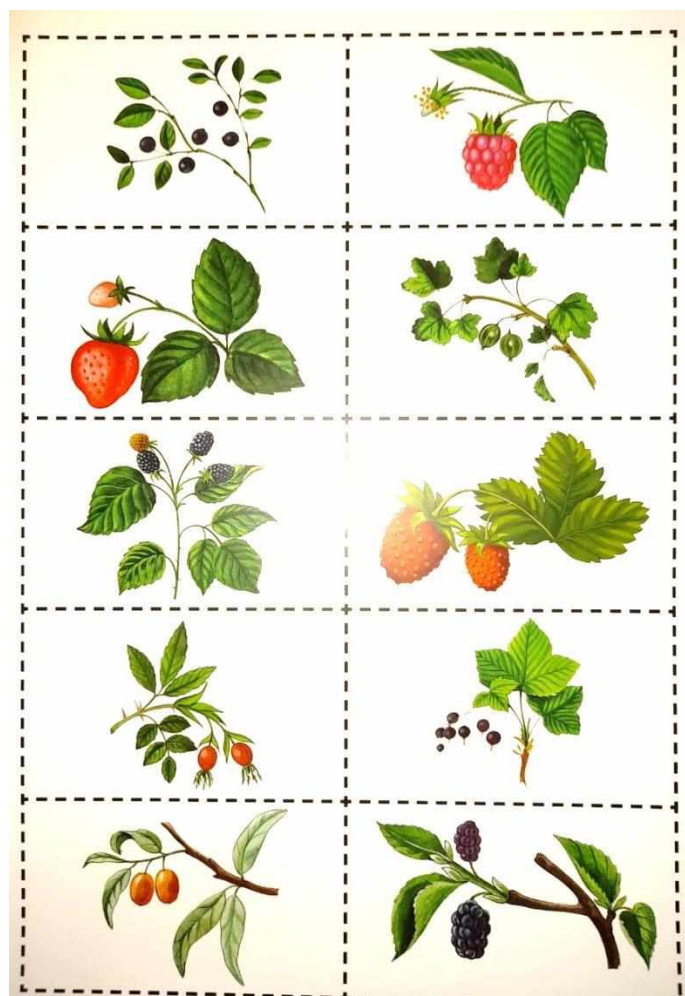

Дәнді дақылдар

Жидектер

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазан № 604 бұйрығы
2. « Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасын бекіту туралы » Қазақстан Республикасы Білім мен ғылым министрінің м.а 2016 жылғы № 499 бұйрығы
3. Қазақстан Республикасы «ГҮЛСТАН» ЖШС «Өсімдіктер әлемі» оқу әдістемелік кешені дидактикалық материалдары, плакаттар, боямақтар, әңгімелер, жарнамалары

«Назерке» бөбекжай балабақшасы

Бекітемін:

«Назерке» бб меңгерушісі:

А.Аманжолова

Вариативтік компонент

« Кішкентай зерттеушілер»

Ересек « Нұршашу» тобы

2021-2022 оқу жылы

Вариативтік компонент

Ай аттары	Тақырыптары	Саны
Қыркүйек	1. Табиғат кереметі. 2. Заттың атын табайық. 3. «Бөлме өсімдіктері мен дәрілік өсімдіктерді ажырат» 4. «Күнбағыстан май алу»	1 1 1 1
Қазан	1. Тұқымына қарай ағашын тап 2. Ауымызға не түсті, тісімізге не тиді. 3 «Жүмістер мен көкөністер» 4. Дәмін ажырат.	1 1 1 1
Қараша	1. Шешуін тап 2. Дөңгелек, шаршы, үшбұрыш ойыны 3. Іздестіру ойыны 4. Ойыншықтар қайда жасырынды.	1 1 1 1
Желтоқсан	1. Ғажайып дорба ойыны. 2. Жүзеді батып кетеді 3. Ойыншықтарды жасыр 4. Мен пісірдім.	1 1 1 1
Қаңтар	1. «Қырау». 2. Жеңіл ауыр 3. Еридi ерімейдi 4.» Шатырдағы сүңгі мұзды» бақылау	1 1 1 1
Ақпан	1 « Қар лақтыру» 2. « Мұз судан жеңіл» 3. «Қардың ерігенін» бақылау 4. Түрлі –түсті мұздар	1 1 1 1
Наурыз	1 Ауыр-жеңіл 2. «Ауаға зерттеу жасау» 3. «Таза ауа»	1 1 1
Сәуір	1. «Күн - барлық тіршілік көзі» 2. Май мен су. 3. «Ауаға зерттеу жасаймыз» 4. Бояуларды араластыру	1 1 1 1
Мамыр	1. Жүзеді-батып кетеді 2. Еритіндер мен ерімейтіндер 3. Сабынды көпіршіктер 4. Гупкамен ойын	1 1 1 1

Қыркүйек: 07. 09. 2021

Тақырыбы: Табиғат кереметі.

Мақсаты: Балаларға табиғат бөліктерінің қызметі алатын орын ерекшелігі қасиеті жайлы ұғындыру, таныстыру

Барысы: Балалар табиғат бөліктері салынған үлестірмелі материалдарды таңдап алып, солардың атынан сөйлеп олардың не істей алатыны жөнінде сөйлейді.

Күн не береді? «жылу, жарық, күн энергиясын береді »

Жел не істейді? «соғады, бұлттарды көшіреді»

Шөптер не істейді? «шығады, өседі, көгереді»

Гүлдер не істейді? «өседі, ашылады сэр береді»

Табиғат адамнан қандай көмек күтеді? Аялағанды қамқорлықты сүюді күтеді.

Ойын. Тақырыбы: Жыл мезгілдері.

Мақсаты: Балаларға табиғат бөліктерінің жыл мезгіліндегі өзгерістерін ажырата білуге баулу.

Көрнекі құралдар: Табиғат бөліктерінің суреті салынған картон қағаз, «бұлт, күн, жел, шөп, гүл»

Күтілетін нәтиже: Балалар табиғаттағы өзгерістерді ажырата білді.

Қыркүйек: 14. 09. 2021ж

Тақырыбы: Заттың атын табайық.

Мақсаты: Балалардың сипап ұстап сезу арқылы сезімдерін дамыту.

Керкті құралдар: (жүн, мақта, қалам, шыны құты, моншақтар, қағаз, орамал т. б заттар).

Ойын: «Ғажайып дорба»

Мақсаты: Балалардың танымдық қабілетін дамыту заттардың атауын атай білуге баулу.

Ойын барасы: Дорбаның ішінде керекті заттар болады, балалар қолдарын дорбаға салып қолына ұстаған заттардың атауын дұрыс атау керек. Әр бала кемінде үш төрт заттың атауын айту керек.

Күтілетін нәтиже: Балалар дорбаның ішіндегі заттардың атауын атай білді

Қыркүйек: 21. 09. 2021ж

Тақырыбы: «Бөлме өсімдіктері мен дәрілік өсімдіктерді ажырат»

Мақсаты: Бөлмеде өсетін өсімдіктер мен дәрілік өсімдіктерді бір-бірінен ажырата білу, қандай мақсатта өсірілетін анықтау.

Көрнекі құралдар: Бөлме гүлдері алоэ, бұғы мүйіз, геран, фикус, лимон ағашы, мята т. б. өсімдіктерінің суреттері.

Ойын: «қайсысы өсімдік, қайсысы гүл»

Мақсаты: Өсімдік пен гүлді ажырата білуге дағдыландыру.

Барысы: Үстінде бөлме гүлдері мен өсімдіктерінің суреті қойылады (аралас).

Тақтаға екі баланы шығарып бөлме өсімдіктерін сұрау, бірінші бала бөлме гүлін, екіншісі өсімдіктердің суретін көрсетеді.

Ойын осылай жалғаса береді

Күтілетін нәтиже: балалар бөлме гүлдерін және дәрілік өсімдіктерді ажырата алды.

Қыркүйек: 28. 09. 2021ж

Тақырыбы: «Күнбағыстан май алу»

Мақсаты: Күнбағыс кішкентай, күн сияқты әдемі, пайдалы өсімдік. Оның дәні өте дәмді екен, дәнінен май шығаруға болатындығына көз жеткізу, байқау, зерттеу.

Керекті құралдар: пісте дәндері, ақ парақ, қатты зат т.б.

Барысы: Тәрбиеші балаларға күнбағысты таныстырады. Күнбағыс тек қана ашық сары түсті күлтесі бар гүл ғана емес, оның өте дәмді дәндері бар. Егер дәндерін қуырса, ол тіпті дәмдірек болады.

Тәжірбие жасау: Балалар пісте дәндерін шағып аламыз. Кәне балалар, пістені шағамыз, дәндерін қағаз бетіне қоямыз, қойдыңдар ма? Қойсаңдар қағаз бетіндегі дәндерді қатты затпен жаншымыз.

Жаншып болсаңдар, дәндерді бір шетіне сырамыз, мұқият қараңдаршы не байқадыңдар?

Тәрбиеші: Ақ парақтың май болғанын байқадыңдар ма?

Балалар: Ия парақ май, қайдан май болды?

Көрдiңдер ме, күнбағыс дәнін жаншысаң май пайда болады екен.

Демек күнбағыс дәнінен май алуға болатына көз жеткіздік.

Күтілетін нәтиже: Балалар зертеу жасай алды, пістеден май алуға болатынына көз жеткізді.

Қазан айы. 05. 10. 2021 ж

Тақырыбы: «Тұқымына қарай ағашын тап»

Мақсаты: балалардың аңғарымпаздығын тани білу қабілетін дамыту.

Керекті құралдар: Таныс ағаштың суреттері, бұталары, жапырақтары, жемістері.

Қаратал, шырша, терек.

Барысы: Ағаштардың суреттері әр жерге қойылған, ағаштардың тұқымдары, жапырақтары балаларға таратып беріледі. Балалар бытырап ойнап жүреді.

Берілген белгі бойынша, қолында қай ағашт жапырағы немесе тұқымы болса, бала соған жүгіріп барады. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады.

Ойын соңында басқа ағаштар мен бұтақтардың айырмашылықтары айтылады. Бұтақтардың, жапырақтардың, тұқымдардың түсі мен құрлысы, көлемі бүрлердің түстерін айтып, ажырату.

Күтілетін нәтиже: балалар ойынды зейін қойып ойнады, ағаштарды ажырата білді.

Қазан айы 12. 10 . 2021 ж

Тақырыбы: « Аузымызға не түсті, тісімізге не тиді ?»

Мақсаты: Балалардың аузына түскен заттың не екенін білуге, дәмін сезіп тауып айтуға үйрету.

Керекті құралдар: ыдыс, көкөністер мен жемістер, шанышқы, орамал.

Ойын: «Дәмін ажырат»

Мақсаты: Тісіне тиген заттың дәмін ажыратып айтуға үйрету.

Барысы: Үлкен ыдысқа көкөністер мен жемістерді кесектеп турап аламыз, балаларды бір бірлеп шақырып, орамалмен көздерін байлап, енді аузыңды аш деп, шанышқымен жеміс немесе көкөністің түйірін аузына салу.

Бала тісіне тиген затты шайнап не екенін дәмінен ажыратып айта алу керек.

Бұл ойын тәрбиеші көмегімен ойналады. Балаларды бір бірлеп шақырып, кезектесіп ойналады.

Күтілетін нәтиже: балалар көкөніс пен жемістің дәмін ажырата алды.

Қазан айы 19. 10 . 2021 ж

Тақырыбы: «Жемістер мен көкөністер»

Мақсаты: Балалардың сипап сезу қабілетін арттыру.

Ойын: «Жемістер мен көкөністер»

Мақсаты: Балалар қолмен ұстап сезу арқылы көкөністер мен жемістерді ажыратып атап ненің қайда өсетінін айтып беру, олардың пайдасы туралы ұғымын қалыптастыру.

Керекті құралдар: Кәрзеңкедегі жемістер мен көкөністер, ағаштың суреті және орамал.

Ойын барысы: Балаларды шеңбер бойы отырғызып, ортаға ойнайтын баланы шақыру, оның көзін орамалмен байлау. Бала кәрзеңкедегі жеміс немесе көкөністі алып атап оның қайда өсетінін суретке қойю. Жеміс болса ағаш басына, көкөніс болса жерге қоя оның пайдасы туралы немесе тақағын айтып беруі шарт. Ойын осылай жалғаса береді. Қателеспеген бала жеңіске жетеді

Күтілетін нәтиже: Балалар жеміс пен көкөністің қайда өсетінін, аттарын атай білді

Қазан айы 26. 10 . 2021 ж

Тақырыбы: «Дәмін ажырат»

Мақсаты: Шекер мен тұздың қасиетін білу. Оларды суға салғанда судың дәмі өзгередіне көз жеткізу. Дәмін сезе білуге үйрету, тәжірбие жасауға жаттықтыру.

Ойын: Шекер мен тұзға зерттеу жасау.

Мақсаты: Дәмін сезе білуге үйрету, тәжірбие жасауға жаттықтыру.

Керекті құралдар: 3 бакал, тұз, шекер, қасық, су.

Барысы: Балаларды зерттеу жасауға ұйымдастыру, үш суы бар ыдыс дайындау әр балаға және тұз, шекер. Бірінші ыдыстағы сулардың дәмін қасықтың көмегімен көреміз. Сулардың дәмі жоқ таза су, екінші ыдысқа қасықпен шекер саламыз және араластырамыз дәмін көреміз.

Тәрбиеші: Дәмі қандай?

Балалар: дәмі тәтті

Тәрбиеші: демек шекер тәтті судың тәтті дәмін келтірді.

Тәрбиеші: Ал енді үшінші ыдыстағы суға тұз саламыз, араластырамыз, дәмін көреміз.

Балалар: дәмі ащы

Тәрбиеші: демек тұз ащы судың дәмін өзгертті.

Қортынды: балалар бүгін біз тұзға, шекерге зерттеу жасап дәмін ажыраттық

Күтілетін нәтиже: Балалар тұз бен шекердің дәмін ажыратып, зерттеу жасауға қызығушылығы артты.

Қараша 02 . 11.2021 жыл.

Тақырыбы: «Шешуін тап»

Мақсаты: Шапшандыққа, ұшқыр ойлауға, заттарды бәр-біріне ұқсата білуге үйрету.

Керекті құралдар: Доп, заттардың суреттері.

Барысы: Балалар шеңбер бойлап жүреді, тәрбиеші ортада доп ұстап тұрады және сурет көрсетеді. Көрсеткен заттардың неге ұқсайтынын табуды ұсынады. Алдымен жасыл дөңгелекті ортаға қояды. Содан кейін дөңгелектің неге ұқсайтынын ойлап жауап беруін сұрайды. Допты кімге лақтырса, сол бала тез жауап беру керек.

Мысалы: алма, тәрелке, құрсау, қызанақ,

Жауабы: Дөңгелекке ұқсайды.

Тәрбиеші. Сопақша неге ұқсайды?

Жауабы: Қияр, сәбіз, алмұрт, т.б.

Ойын осылай жалғаса береді.

Күтілетін нәтиже: балалар ұшқыр ойлап жауап бере алды.

Қараша 09. 11.2021 жыл.

Тақырыбы: «Дөңгелек, шаршы, үшбұрыш» ойыны

Мақсаты: Балаларды пішіндердің түсін, пішінін ажырата білуге тәрбиелеу, сипап сезіп тану қабілетін меңгерту.

Үлестірмелі материалдар: геометриялық пішіндер.

Барысы: Үстелдің үстіне геометриялық пішіндер қойылады. Балаларға көк түсті дөңгелекті көрсетіп,

Тәрбиеші: Бұл не?

Балалар: Дөңгелек

Дөңгелек түсі қандай?

Балалар: Көк

Тәрбиеші: Жарайсыңдар. Сендер не көрдіңдер дөңгелек

Балалар: Дөңгелек

Тәрбиеші: дөңгелек екенін қайдан білдіңдер, дөңгелектің сыртын саусақпен жүргізіп көрейік, алақанға салып дөңгелету, сипап көру, дөңгелектің кедергісі жоқ, домалайды көз жеткізу. Дәл осы сияқты үшбұрышты зерттеу. Үшбұрыштың түсі сары, ол домаламайды, оның үш бұрышы бар, ол неге ұқсайды?

Балалар: үйдің шатырына ұқсайды және пирамидаға, ол домаламайды

Тәрбиеші: Үшбұрышты сипап көру, домалату, үшбұрыш екеніне көз жеткізу.

Келесі шаршы пішініне зерттеу жасау. Шаршы түсі қызыл, оның төрт бұрышы бар, домаламайды, шаршы терезеге, теледидарға, топтағы сағатқа ұқсайды.

Ойын: «кім жылдам»

Мақсаты: Сұраққа тез дұрыс жауап беру.

Ортада тәрбиеші үшбұрыш неге ұқсайды деп допты бір балаға лақтырады

Бала пирамидаға ұқсайды деп жауап беріп, допты қайта апайға лақтырады, Тәрбиеші шаршы деп допты келесі балаға лақтырады, бала теледидар деп допты қайтарады, дөңгелек дегенде, алма,анар деп допты қайтарады. Осылай ойын жалғасады.

Күтілетін нәтиже: Балалар пішінді ажыратып, заттарға ұқсата білді.

Қараша 16. 11.2021 жыл.

Тақырыбы: Іздестіру ойыны «Суреттегіні» тап

Мақсаты.Балалардың ойлау қабілетін дамыту. Заттарды сипатына қарай табуға үйрету.

Керекті құралдар: әр түрлі ойыншықтар дол, қуыршақ,кубик

Барысы: Тәрбиеші үстелдің үстіндегі ойыншықтардың ішінен біреуін суреттейді. Мысалы: Өзі дөңгелек қарбызға ұқсаған, бір орында тұрмайды, домалайды да жүреді,көңілді балаларға қуаныш сыйлайды.

Мен қандай ойыншық туралы айттым кім айтады

Бала: Ортаға шығып қолына допты алып көрсетеді.

Балалр ойынға кезектесіп шығады.

Ойын осылай жалғасады.

Күтілетін нәтиже: Балалар сипатқа қарай ойланып таба білді.

Қараша 23. 11.2021 жыл.

Тақырыбы: Ойыншықтар қайда жасырынды.

Мақсаты: балалардың аңғарымпаздығын,ізденушілігін дамыту, кеңістікті бағдарлауды үйрету.

Керекті құралар: Әртүрлі ойыншықтар.

Ойын барысы: Тәрбиеші Мына ойыншықтар жасырынбақ ойнағысы келетінін хабарлайды.Балалардан көздерін жұмуды өтінеді.

Балалар : Көздерін жұмады.

Солкезде ойыншықтарды әр жерге тығып қояды. Мысалы (Ойыншықтар жихаздың артына немесе астына жасырынбақ, соны тауып көрейік

Күшік шкафтың артына тығылса,мысық үстелдің астына жасырынады.

Қонжық туибочканың артына тығылса, көжек керуеттіңастына жасырынады.

Баладан ойыншықтың қайдан алғанын сұрау. Ойын осылай жалғаса береді

Ойын: «Кім қайдан не тапты» ойынын ойнау

Мақсаты: балалардың аңғарымпаздығын,ізденушілігін дамыту, кеңістікті бағдарлауды үйрету.

Күтілетін нәтиже: Балалар ойын кезінде кеңістікті бағдарлай алды.

Желтоқсан 07. 12.2021 жыл.

Тақырыбы: «Ғажайып дорба ойыны».

Мақсаты: Балалардың сипап сезу, сипаттап беру қабілетін арттыру.

Көрнекі құралдар: Дорба, әр түрлі кез келген ойыншықтар және орамал.

Алдын ала жүргізілген жұмыс. Тәрбиеші дорбаға түрлі кез келген ойыншықтарды салады.

Ойын барысы: Тәрбиеші ойыншық салынған дорбашаны балаларға көрсетеді, ойынға қатысам деген бала шығады,. Көзі жұмулы, дорбаға қолын салып, бір ойыншықты алады. Алған ойыншықты сипап атын атайды және ол жұмсақ па немесе қатты ма ажыратып айтып беруі керек.

Яғны бұл-кубик, қатты ойыншық және түсін, көлемін сипаттап беру керек.

Мысалы: жұмсақ ойыншық, тегіс, бұжыр деген сияқты сипаттама беру керек.

Ойын осылай жалғаса береді.

Күтілетін нәтиже: Балалар сипап сезу арқылы ойыншықтарды атын атап, қатты, жұмсақ екенін ажырата алды.

Желтоқсан 14. 12.2021 жыл.

Тақырыбы: «Жүзеді- батып кетеді»

Мақсаты: Суда қалқып жүретін және батып кететін нәрселермен тәжірбие жасау. Суға бату, қалықтап жүзу ұғымдарын қалыптастыру.

Көргекі құралдар: Үлкен ыдыстағы су, ойыншықтар, тастар, тиын, жапырақтар, тығын, шарлар, пласмасса гулдер, мата, мақта, мұз кесектері.

Барысы: Үш-төрт жастағы балаларға сумен өз бетімен тәжірбие жасауға мүмкәндік беру керек, бұл балалардың мотивациясын дамытады. Балалар сумен ойнауды ұнатады. Олар өз бетінше қай заттың қалқып шығуын, қай заттың батып кететінін анықтай алды. Балалар сол заттарды суға салып қаз байқағандарын айтады. Өздерінің жеңіл деген ойыншықтарын муға салып ары қарай бақылайды (қарындаш, мата, жапырық, тастарды) суға салып бататынын немесе қалықтап тұратынына көз жеткізеді, анықтайды. Ойын балаларға қатты ұнады.

Күтілетін нәтиже: Балалар таныс заттарының суға бататыны немесе қалықтап тұратынын анықтады.

Желтоқсан 21. 12.2021 жыл.

Тақырыбы: «Ойыншықтарды жасыр»

Мақсаты: Құмның арасынан затты қолмен ұстап сезу арқылы табуға, құмның ылғал немесе құрғақ екенін ажырата білуге үйрету.

Көрнекі құралдар: Құмы бар жәшік, әртүрлі ойыншықтар.

Барысы: Балаларды ойынға ұйымдастыру, балаларға құмы бар жәшікті көрсетіп, мұнда қандай ойыншықтар бар екенін білгілрің келе ме?

Тәрбиеші: Балалар мына жәшіктегі құмға ойыншықты көрінбейтіндей етіп жасырайық. Ия жасырып қойдық.

Енді біз құмның арасынан ойыншықтарды іздейміз. Балалар неше ойыншық тапқанын, құмның арасы ылғал ма? , әлде құрғақ па екенін сезіп ажыратып айту керек. Егер құм ылғал болса , ойыншықтың сыртына құм жабысады. Ал құм құрғақ болса құм жабыспайды сусылдап тұрады. Құм ылғал кезінде тығыз болады, ойыншықты көрінбейтіне көз жеткіздік.

Күтілетін нәтиже: Балалар құмның ылғал немесе құрғақ екенін ажырата білді.

Желтоқсан 28. 12.2021 жыл.

Тақырыбы: «Мен пісірдім»

Мақсаты: Балаларға құм ылғал кезінде түрлі пішіндер, заттар жасауға болатынын, құрғақ кезінде құм сусып тұратынын түсіндіру.

Көрнекі құралдар: Құм салынған жәшік, пілпс-масса қалыптар, құмға арналған қалыптар, күркішелер.

Барысы: Балаларды ойынға ұйымдастыру. Құмды бірінші бақылау , құрғақ болса су құйып ылғалдату. Балаларға ылғал құмнан өз қалаулары бойынша торт, нан, бөлке нан, күлше, тоқаш жасау. Бұл үшін неше түрлі пішін қалбырларды пайдалану, ылғал құмды пішіндерге салып, нығыздап салып тегістеу, сосын төңкеру сонда өзіне ұнаған пішін пайда болады, бала өзі пісіргендей қуанады. Балалар ылғал құмнан неше түрлі нан , ін, алақанға салып құрт жасауға болатынын түсінеді.

Күтілетін нәтиже: Балалар ылғал құмнан неше түрлі нан , ін, алақанға салып құрт жасауға болатынын түсінеді.

Қаңтар: 04. 01.2022 жыл.

Тақырыбы: «Қырау»

Мақсаты: Балаларды табиғаттың сұлулығын сезінуге тәрбиелеу.

Барысы: Тәрбиеші қыс мезгілінде таза ауаға шығып , қырау жамылған ағаштарды бақылап, міндетті түрде балалардың назарын қырыу жамылған ағаштардың әдемілігіне аудару. Қараңдаршы балалар айналаға қараңдар қандай әдемі ағаштар ғажап патшалыққа тап болғандаймыз, ағаштар бейне бір әсем көйлек кигендей, сипаттау.

- Мұнда кімдер өмір сүреді?

- Ағаштарлы кім қатырып тастады?

-Қайсы ағаш ерекше ұнады?

Балалар: Ағаштардағы қырауды мұқият қарап шығады. Қырыу жамылған ағаштың бұтағындағы қырауды алақандарына салып ұстау, қарау , бақылау . Бақылау: Нәтижесін айту. Қырау ерип суға айналады.

Тәрбиеші: Ия, балалар Қырау – бұл да су , судың буы.Қырау қар сияқты, судың қатқан түрі.

Балалармен серуен әсерімен бөлісу, ғажайып ағаш және ғажап патшалық жайлы әңгіме құрастыру.

Күтілетін нәтиже: Балалар қырау – бұл да су , судың буы.Қырау қар сияқты, судың қатқан түрі екенін білді.

Қаңтар:11.01.2022 жыл.

Тақырыбы: «Жеңіл ауыр»

Мақсаты: Балаларға заттың жеңіл –ауыр деген ұғымын түсіндіру, ойнату арқылы көз жеткізу.

Керекті құралдар:доп және үрілген шар,сигнал беретін ысқырық.

Шарты:Ойынды ойын алаңында немесе кеңірек жерде өткізуге болады.

Барысы: Балалар екі командаға бөлінеді.

1 командадағы балаға үлкен шар

2 командадағы балаға доп беріледі

Сигнал берілгенде екі командадағы бала да допты , шарды белгіленген межеге дейін домалатады.

Нәтижесінде доп домалатқан бала межеге бұрын жетеді.

Зерттеу: Не себепті шар межеге жете алмады? Себебі шар жеңіл , ал доп ауыр. Доп жерге домалайды,ал шар болса ауаға ұша береді, себебі шар жеңіл екеніне көз жеткіздік. Екеуін бірдей екі алақанға салып салмақтау, көз жеткізу.

Күтілетін нәтиже: Балалар доп жерге домалайды,ал шар болса ауаға ұша береді, себебі шар жеңіл екеніне көз жеткізді.

Қаңтар: 18. 01.2022 жыл.

Тақырыбы: «Еридi -ерiмейдi»

Мақсаты:Балалардың шекер мен құмның еритiнiн, ерiмейтiнiне көз жеткiзу.

Ол екеуi де бiр-бiрiне ұқсайтын сусымалы зат, қасиеттерi әр түрлi екенiн тәжiрбие жасау арқылы анықтау.

Көрнекiлiгi:Әр бiр балаға екi стакан су, екi қасық, шекер , құм.

Барысы: Үстөлге отырып тәрбиешiнiң тапсырмасы бойынша iске кiрiсу керек. Бiрiншi қасықты қолға алып бiрiншi стакандағы суға шекер саламыз, шекер сусымалы зат, қасықпен араластырамыз. Екiншi қасықты алып екiншi стаканға қышыр құмды саламыз оны да араластырамыз.

Ендi бiрiншi стакандағы суды байқаймыз, араластырамыз суда еш нәрсе жоқ, шекер ерiп кеткенiн байқадық, қасықпен судың дәмiн көрдiк, су тәттi. Демек шекер суда еридi , судың дәмiн өзгертедi. Ал құмды бақылайық , құмды қасық пен араластырғанда суда құмның сол күйiнде тұрғанын көрдiк. Демек құм суда ерiмейдi.

Күтілетін нәтиже: Балалар екі бірдей сусымалы заттардың, шекердің суда еритініне, құмның суда ерімейтініне тәжірибе арқылы көз жеткізді.

Қаңтар: 25. 01.2022жыл.

Тақырыбы: «Шатырдағы сүңгі мұз»

Мақсаты: Шатырдағы сүңгі мұзға бақылау жүргізу.

Ауа райы жылығанда шатырдағы мұздағы тамшыларды қадағалау.

Тәрбиеші: Балалар қарандаршы мына мұзда не болып жатыр?

Тамшы қайдан пайда болды?

Қане тыныштық сақтап, тамшылардың қалай дыбыс шығаратынын тыңдап көрейік.

Әр бала сүңгі мұзды қолғаппен ұстап көруә керек.

Мұз қандай тегіс пе?

Бүдірлі ме?

Мөлдір ме? Жоқ әлде мөлдір емес пе? Зертеп көрейік?

Балалардың жауаптары: мұздан тамшылар төіен тамып жатыр. Тамыш тамғанда сырт-сырт деп дыбыс шығады қызық.

Мұз мөлдір шишаға ұқсайды. Қолға ұстасаң суланып кетеді.

Мұздың пішіні сәбізге ұқсай екен.

Күтілетін нәтиже: Балалар сүңгі мұз мөлдір шишаға ,пішіні сәбізге ұқсайтынын білді.

Ақпан: 01. 02.2022жыл.

Тақырыбы: « Қар лақтыру»

Мақсаты: Балаларға қарды таныстыру. Қарды қолиен ұстап умаждап біріктіріп дөңгелек пішін жасап көруге болатынын, қарды нығыздауға болатынына көз жеткізу.

Көрнекілігі: Балалардың қолғабы болуы керек жіне қар.

Барысы: Бұл ойын қыс мезгілінде, серуен кезінде ойналады.

Жұмбақ жасыру: Шанамен зулап желетін

Шанғы, коньки тебетін,

Аққала жасап ойнайтын

Айтыңдаршы балалар

Қай мезгіл деп ойлайсың

Балалар: (Қыс)

Тәрбиеші: Әрине қыс, балалар қыстың қандай ерекшелігі болады?

Балалар: Қыста күн суытады, сулар мұз болып қатады, қар жауады.

Тәрбиеші: Ия балалар қыста қар жауады, ердеше бүгін сендермен қарға бақылыу жасаймыз. Қарға бақылау жасау үшін қайда барамыз?

Балалар: Серуенге барамыз.

Тәрбиеші: Ендеше серуенге дайындалайық, жылы сырт киімімізді , қолғабымызды киіп серуенге дайындаламыз.

Балаларды қармен таныстырып, оның түсін айтып, қардың мұздай екеніне көз жеткізу. Қарды қолмен ұстауға ұстауға болмайтынын айтып ұғындыру.

Қарды тек қолғап киіп ұстау керек екенін түсіндіру.

Қарды алақанға салып бір-бірімен біріктіру, умаждап дөңгелек және сопақша пішінге келтіруге болатынына көз жеткізу.

Балалардан қар туралы тақпақ сұрау.

Қар жамылды бақтарым

Қырытым да, сайым да

Тағыпты қыс ақ қарын

Үкі етіп талдарға

Ойын: «Қар лақтыру»

Балалар екі командаға бөлініп, бірінші қарды умаждап дөңгелек пішіндер жасап алады, белгі берілгенде қар лақтырысып ойнайды.

Күтілетін нәтиже: Қар суық, қолмен ұстауға болмайды, қарды нығыздап пішін шығаруға болатын білді.

Ақпан: 08. 02.2022жыл.

Тақырыбы: «Мұз судан жеңіл»

Мақсаты: Мұзға тәжірбие жасауды жалғастыру. Мұзды стакандағы суға салып бақылау.

Керекті құралдар: Әр балаға бір стакан су, кесек мұз.

Түсіндірме: Бұл зертеу ойынын кез келген мезгілде ойнауға болады. Мұзды алдын ала тоңазытқышта дайындап алуға болады. Ал қыз мезгілінде алдын ала саяжайға әзірлеп қоюға болады, бұл ойын тартымды болады.

Барысы: Балалар мынау кешегі немесе алдын ала тоңазытқышқа дайындап қойған мұз кесектері.

Алдарындағы стакандағы суларыңа кесек мұзда салыңдар.

Бақылаймыз, ал шаршы мұзды стаканға салсақ, судағы шаршы мұзға не болды?

-Ол батты ма,

-Жүзді ме?

-Мүмкін еріп кететін шығар?

Балалар мұзды мұқият бақылаймыз, не байқадыңдар айта отырамыз.

Балалар: Мұз суда жүзді

Тәрбиеші: Демек мұз судан жеңіл екен, әліде мұзды бақылай түсейік, не байқадыңдар?

Балалар; Мұз кішірейіп барады, сәлден соң, екінші бала апай менің мұзым еріп жоқ болып кетті –деп жауап берді.

Тәрбиеші: Міне балалар бүгін біз мұздың суық жерде көлемін сақтап, бөлме температурасында немесе суда еріп кететініне, мұздың судан жеңіл екеніне көз жеткіздік

Күтілетін нәтиже: мұздың суық жерде көлемін сақтап, бөлме температурасында немесе суда еріп кететініне, мұздың судан жеңіл екенін білді

Ақпан: 15. 02.2022жыл.

Тақырыбы: « Қардың ерігенін бақылау»

Мақсаты: Серуен кезінде қардың ұлпасын бақылауды ұсыну. Олардың әдемілігіне бір-біріне ұқсамайтынына назар аудару.

Көрнекілігі: Қардың немесе қыраудың ұлпасы және лупа

Түсіндірме: Бұл ойын қар жауып тұрған кезде сәтті болады. Қар жаумасада қыраудың ұлпасын бақылауға да болады.

Барысы : Балаларды қысқы серуенге дайындау: Жылы сыртқы киімдерін ұқыпты киінулеріне назар аудару, міндетті түрде қолғап болуы шарт.

Серуен кезінде табиғаттың сұлулығын тамашалау, ақ ұлпа қарды, ағаш бұтағына сән беріп тұрған қырауларға назарларын аудару, тамашалату.

Тәрбиеші: Балалар қолдарыңа бір дана қар немесе қыраудың ұлпасын қондырыңдар.

__Қарды алақанымызға қондырсақ не болады?

__Балалар: қар ериді

__ Тәрбиеші мүмкіндігінше ұлпа қарды лупа арқылы көруді ұсыну.

Ұсыныс; Қар ұлпаларының әсемдігін есте сақтау, қар ұлпаларын қағаздан жасауға болады. Қар ұлпаларын қағаздан жасап үйрету.

Күтілетін нәтиже: Балалар, қар ұлпаларын қағаздан жасауға болатынын білді.

Ақпан: 22. 02.2022 жыл.

Тақырыбы: «Түрлі-түсті мұздар»

Мақсаты: Балалармен суды түрлі түстерге бояп, қардың арасына көму, түрлі түсті мұздар жасау, мұздың да түсін өзгертуге болатынына көз жеткізу.

Керекті құралдар: Түрлі түсті бояулар, пласмасса стакандар.

Барысы: Балалармен алдын ала суға зерттеу жүргізу. Бояуды өздерінің қалағн түсіне қылқаламды малыу. Бояуды стакандағы суға малып, судың түсінің өзгеретініне көз жеткізу. Серуенге шыққанда, әлгі боялған суды сыртқа алып шығу. Боялған суы бар стакандарды тасалау жерге қойып, үстін қармен көміп, белгі жасап кету. Келесі күні серуенге шыққанда, әлгі стакандағы сулардың нәтижесін бақылау.

Стакандағы су мұз болып қатқан, мұзымыз түрлі –түсті болып тұр екеніне көз жеткізді.

Балаларға түрлі түсті мұздар керемет әсер қалдырды.

Күтілетін нәтиже: Балалар аязда су қататынына көз жеткізді.

Наурыз. 01 . 03 . 2022ж

Тақырыбы: «Ауыр – жеңіл»

Мақсаты: Балаларды табиғи заттардың қасиетімен таныстыру.

Олардың ауыр-жеңілін суға батып-батпайтынына тәжірбие арқылы көз жеткізу.

Керекті құралдар: Тас, құм, ағаш кесінділері, жапырақтар, ыдыстағы су.

Барысы: Ыдыстағы су әр балаға немесе екеу ара болсада болады. Тәжірбие жасауға табиғи материал тас, құм, ағаш кесінділері, жапырақтар, парақты алсақта болады.

Үлкен суы бар ыдысқа алдын ала әзірлеп қойған заттарды саламыз.

Әрқайсысын салғанда зерттеп бақылаймыз. Бірінші ағаш кесінділерін салып көрейік.

Тәрбиеші: Балалар қараңдар ағаш суға баттыма? Әлде қалқып батпай тұр ма?

Балалар: Ағаш суға батпады, бетінде қалқып тұр.

Тәрбиеші: Демек ағаш жеңіл суға батпайды екен. Ал енді тасты суға салып көрейік, бақылайық. НЕ байқадыңдар?

Балалар: Тас суға батып кетті, тас ауыр екен.

Тәжірбие жасаған кезде, әр затты салып бақылау керек.

Күтілетін нәтиже: Балалар табиғи заттардың қасиетімен танысып, ауыр-жеңіл екенін білді.

Наурыз. 15 . 03 . 2022ж

Тақырыбы: Ауаға зерттеу жасау»

Мақсаты: Балалардың су, ауа туалы білімдерін бекіту. Бақылау, талдау.

Қортындылау тәжірбие арқылы дағды мен біліктерін жетілдіру.

Керекті құралдар: ір балаға түтікше, бір стакан су, айна.

Барысы:

Тәрбиеші: Балалар еке саусағымызбен мұрнымызды қысып тесігін жабамыз. Дем алдыңдар ма?

Балалар: Жоқ, ауа жетпеді.

Тәрбиеші: Ия балалар ауа жетпей дем алалмай қалдық. Біз ауасыз дем ала алмаймыз. Енді тәжірбиені жалғастырамыз, алдымыздағы түтікшені алып аузымызға салып, алақанымызға үрлеп көрейік.

Не сездәңдер? Ауа көзге көрінбейді, қолға ұстай алмаймыз. Ауаны біз тне сезбейміз.

Балалар: Алақанымызға салқын ауа тиіп жатыр

Тәрбиеші: Ал енді түтікшені стакандағы суға салып үрлеп көрейікші не байқадыңдар?

Балалар: Ауа судың бетіне бұрқылдап қайнап шығып жатыр.

Тәрбиеші: Көрдiңдер ме? балалар бiз ауаның жеңiл екенiне өз жеткiздiк.

Күтiлетiн нәтиже: балалар бiз ауаның жеңiл екенiне өз жеткiздi.

Наурыз. 29 . 03 . 2022ж

Тақырыбы: «Таза ауа»

Мақсаты: Адамның тыныс алу үшiн таза ауаның керектiгiне көз жеткiзу.

Адам оттегi бар ауаны жұтады.Көмiр қышқыл газы, жағымсыз иiстер қажет еместiгiне тәжiрбие арқылы көз жеткiзу.

Керектi құралдар: Иiс су.

Балалар шеңбер болып тұрады.

Тәрбиешi балаларға көздерiңдi жұмыңдар деп тапсырма бередi.

Балалар: көздерiн жұмады.

Тәрбиешi орта.ға тұрып иiссуды ауаға шашады.

Балалар: Көздерiн ашады, ауаның бұзылғанына көздерi жетедi, тыныстары тарылады,жағымсыз иiстi қаламайды.

Тәрбиешi: Бұл жағдайда не iстеу керек?

Балалар: Таза ауа керектiгiн сезедi

Тәрбиешi: Ия дұрыс айтасыңдар , бiзге тыныс алуға таза ауа керек, ол үшiн терезенi ашып желдетемiз керек.

Ұсыныс: Балаларға бөлмеде таза ауа болу үшiн , бөлме гүлдерiн көбiрк өсiру керектiгiн ұғындыру.

Күтiлетiн нәтиже: Балалар адамның тыныс алуына таза ауаның керектiгiн сезiндi

Сәуiр. 05. 04 . 2022ж

Тақырыбы: «Күн –барлық тiршiлiк көзi»

Мақсаты:Балалардың күн ,су ауаның тiршiлiктегi маңызы мен құндылығы, адамға пайдасы туралы бiлiмдерiн бекiту, тәжiрбие арқылы бақылау.

Керектi құралдар: екi түбектегi гүл

Тәжiрбие балалар тәрбиешiен бiрге екi түбекке гүл отырғызады.

Бiрiншi түбектегi гүлдi жарық жерге немесе терезенiң алдына қояды.

Ал екiншi түбектегi гүлдi қараңғы бөлмеге қояды.

Бiр аптадан соң әлгi түбектегi гүлдердi бақылайды. Жарық бөлмедегi гүл жайқалып өсiп тұрады. Ал қараңғы бөлмедегi гүлдiң жапырағы сарғайып қалыпты. Демек ауа жоқ, қараңғы жерде тiршiлiк болмайтынына көз жеткiздiк.

Күтiлетiн нәтиже: Ауа жоқ, қараңғы жерде тiршiлiк болмайтынына көз жеткiздiк.

Сәуір. 12 . 04 . 2022ж

Тақырыбы: « Ауаға зерттеу жасаймыз»

Мақсаты: Балалардың су, ауа туралы білімдерін бекіту.Бақылау, талдау, қортындылау тәжірбиелері арқылы дағды мен іскерліктерін жетілдіру.

Көрнекі құралдар: Әр балалға түтікше,бір стакан су, айна

Барысы: Балалар екі саусағымызбен мұрнымыздың тесігін жабамыз

Тәрбиеші: Демаласындар ма?

Балалар: Жоқ, ауа жетпейді

Тәрбиеші : Ия балалар ауа жетпей, дем алалмай қалдық . Енді түтікшені алып алақанымызға үрлейік, не сездіңдер? Ауа көзге көрінбейді, қолға ұстай алмаймыз. Ауаны біз тек сеземіз

Тәрбиеші: алақанға үрлейік не сездіңдер?не байқадыңдар?

Балалар: Алақанымызға салқын ауа тиіп жатыр.

Тәрбиеші: Ия біз оны сезіп тұрмыз.

Тәрбиеші. Ал енді түтікшені стакандағы суға батырып үрлеп көрейікші не байқадыңдар?

Балалар: Ауа судың бетіне бұрқылдап шығып жатыр.

Тәрбиеші: Ия ауа судың бетіне шығып жатыр, өйткені ауа жеңіл.

Күтілетін нәтиже: Тәжірбие арқылы балалар судың жеңіл екеніне көз жеткізді.

Сәуір. 19 .04 . 2022ж

Тақырыбы: « Май мен су»

Мақсаты: Балалар май мен суды араластыра отырып,сұйықтың бір-біріне қалай әсер ететінін байқайды. Көргендерін сипаттай отырып, олар өз бетімен «ерігіш емес», «тығыз», «жабысқсқ», «қалқиды» деген ұғымдарды меңгереді. Май мен судың араласпайтынына көз жеткізеді.Бұл сабақта өз тәжірбиелерін жасай отырып, бақылаулардан қортынды шығарады. Ал бұл болашақтағы танымдық әрекеттің, алғашқы сатысы болып табылады.

Көрнекі құралдар:Әр балаға стакан су, пепетка, ыдыстағы сұйық май.

Барысы: Балаларға майды, суды мұқият қарауды ескерту.

Су туралы әңгімелесу : Су мөлдір таза сұйық зат, су түссіз,суда пішін болмайды.

Енді май туралы; Ал енді біз бүгін тәжірбиені май мен сумен жасаймыздеп хабарлау және май құйылған, су құйылған стакандарды бақылап қарау.

Тәрбиеші: Май мен судың ұқсастығы бар ма?

Балалар: ия ол екеуіде сұйық, су мөлдір ал май жылтыр қолға жұғады

Тәрбиеші: Мен қазір су мен майды бөтелкеге құямын және қақпағын нығыздап жабамын. Сосын бөтелкені балаларға берін бақылату.

Тәрбиеші:Май мен су араласты ма?

Балалар: май мен су араласпайды май судың бетіне қалықтап тұр.

Тәрбиеші: Демек май жеңіл де су ауыр, біз бұған тәжірбие арқылы көз жеткіздік

Күтілетін нәтиже: май мен су араласпайды май судың бетіне қалықтап тұр.

Сәуір. 26 . 04 . 2022ж

Тақырыбы: « Бояуларды араластыру»

Мақсаты: Бұл сабақта балалар судың көмегімен түстерді өзгертуге болатынына көз жеткізеді. Балалар екі түсті қосып үшінші түстің шығуын аңғарады.(Мысалы көк түс пен сары түсті қоссаң жасыл шығады)

Балалар барлық түстерді қосу арқылы: қанық немесе ашық түстерді су қосу арқылы жасауға болатындығын меңгереді.

Керекті құралдар: Газет,түтіе, пипет,массадан жасалған стакан,бояуды араластыруға арналған түтікше немесе таяқшалар, су құйылған құмыра.

Дайындық: Стөл немесе еденге газет төсеу. Балаларға өздерінің қалаулары бойынша бір түсті екінші түске қосып үшінші түс шығаруға болатынына көз жеткізу, мүмкіндік беру.

Зерттеу барысы: Балалар біз бүгін ғажап зерттеу жасағалы отырмыз, өйткені түстерді қосып басқа түс шығарамыз.

Бояудың орнына гуаш бояуын пайдалануға болады.

Балаларға көк түспен сары түсті қосуды тапсыру нәтижесін күту,

Бояуларды араластыруға үлкен ыдыс пайдаланған жөн.

Балалар түстерді бір біріне қосса басқа түс шығатынына көз жеткізді.

Күтілетін нәтиже: Балалар түстерді бір біріне қосса басқа түс шығатынына көз жеткізді.

Мамыр. 03 . 05 . 2022ж

Тақырыбы: Жүзеді батып кереді.

Мақсаты.Балаларды суда қалқып жүрген немесе батып кететін заттармен тәжірбие жасау, суға бату,қалқыу туралы қарапайым ұғымдармен таныстыру. Өртүрлі пішіндегі, көлемдегі заттарды салыстыра отырып тәжірбие жасайды және не өзгеріс болғанын баяндап береді.

Керекті құралдар: Су құйылылған үлкен ыдыс (шара немесе тазик) сумен ойынға арналған ойыншықтар.

Тәжірбие жасауға арналған заттар: тығын, қағаз, жапырақтар, пласмасса, темір , тиындар,шарлар,тастар, мұз кесектері,қауырсындар, гупка және т.б.

Тәжірбие барысы:

Үш –төрт жастағы балалар сумн ойнауды ұнатады, оларға өз бетімен сумен ойнауға мүмкіндік беру керек, олардың сенсорлық дағдылары дамиды.

Ал төтр-бес жастағы балалар тәжірбие жасауға қызығып тұрады. Оларға алдарындағы су толы ыдысқа тәжірбие жасауға арналған заттарды саламыз мысалы(тығын, қағаз, жапырақтар, пласмасса, темір , тиындар,шарлар,тастар, мұз кесектері,қауырсындар, гупка).Балалар өз бетімен қай заттың өз бетімен қалықтап шығын, қай заттың суға батып кететінін айыра алуы керек.

Балалар заттарды судан шығарып суға батып кететін заттарды бөлек, суда қалқып тұратын заттарды бөлек ыдысқа салады, айырып айтып береді.

Күтілетін нәтиже: Балалар суға бататын және судың бетінде қалықтап тұратын заттарды айырып айтып береді.

Мамыр. 10 . 05 . 2022ж

Тақырыбы: Еритіндер мен ерімейтіндер.

Мақсаты: Балалар кейбір заттардың суда еритінін, кейбір заттың ерімейтінін тәжірбилер арқылы аңғарады. Бұл тәжірбиеде сонымен қатар тағам түрлерінің қасиеттерімен танысады.

Керекті құралдар: Әр балаға су толы үш стакандар, тұз, шақпақ қант , құм, газет, қалам араластыру үшін қасықтар, бос ыдыстар.

Тәжірбие барысы: Газет жайып, шағын топпен жұмыс істеу қажет.

Үш стакан су құямыз, тәжірбие жасау үшін азық-түлік көп болса өте жақсы болады. Әр балаға араластыру үшін қасық береміз. Азық-түліктер тұз, қант, құм.

Бірінші суы бар стаканға тұзды салып көреміз, араластырамыз.

Тәрбиеші: Балалар сендер тұзда көріп тұрсыңдар ма? Тұз қайда кетті?

Қасықтарыңмен судың дәмін татып көрелік.

Балалар: тұз еріп жоқ болды. су ащы

Тәрбиеші: Демек тұз сула еріп, судың дәмін өзгертеді екен. Енді ары қарай тәжірбиемізді жалғастырамыз. Құм мен қантқа тәжірбие жасайық.

Құмды суға салып араластырғанда құм ерімеді, сол қалпында қалды.

Ал қант суда еріп кетті , судың дәмін өзгертті. Су тәтті болды.

Демек тұз бен қант суда еріп, судың дәмін өзгертті, ал құм суда ерімеді сол қалпында қалды.

Күтілетін нәтиже: тұз бен қант суда еріп, судың дәмін өзгертті, ал құм суда ерімеді сол қалпында қалды

Мамыр. 17 . 05 . 2022ж

Тақырыбы: Сабынды көпіршіктер.

Бұл тәжірбие үйде ата-аналармен бірге жасауға қолайлы. Сабынды көпіршіктердің жасау жолдарын ата-аналарға беруге болады.

Мақсаты: Балалар нақты тәжірбие арқылы заттардың физикалық қасиеттерімен танысады. Кейбір физикалық және химиялық қасиеттерді таныстыруда сабын көпіршіктерінің маңызы зор.

Қажетті құралдар: Сумен ойнау үшін үстел және табақ, екі литр пласмасса бөтелке, су құйылған құмыра, кеселер, қайшылар, түтікшелер, сұйық сабын.

Барысы: Балаларға ешқандай нұсқау берместен, қалай көпіршіу шығаратынын бақылаймыз. Балаларға сұрақ қоямыз:

Мұнда не болып жатыр?

Көпіршіктердің түсі қандай?

Көпіршіктер жарылса не болады?
Егер жерге түссе неболады?
Екі дос бірбіріне көпіршіктерді үрлесе екеуі бірігеді ме?
Топпен бірге осылар туралы талқылып әңгімелесу.
Бұл ойын балаларға өте қызықты.
Көпіршіктермен би билеу ойынын ойнау. Музиканы қосыу.
Көпіршіктердің қалай қозғалыс жасауын бақылау. Солармен бірге қозғалу.

Күтілетін нәтиже: Көпіршіктердің қайдан пайда болатынын білді.

Мамыр. 24 . 05 . 2022ж

Тақырыбы: Гупкамен ойын.

Мақсаты: Балалар бұл сабақта судың салмағы болатынын түсінеді, сулы гупка құрғақ гупкадан ауыр болатынын тәжірибие жасап көз жеткізу және ұғындыру. Өлшеу бұл математикалық ұғым. Бұл сабақта балалар өлшеу туралы мағлымат алады.

Қажетті құралдар: газет, бір құмыра су, бірдей көлемдегі гупкалар, аспаздық немес дәрігерлік тараздар.

Дайындық:

Үстел үстіне газет төсейміз

Су тұрған үстелдің қасына таразыны қоямыз

Сабақ барысы: Бірнеше баланы су тұрған үстелдің қасына жинап, таразы не үшін қажет екендігін сұраймыз. Мына құрғақ гупканы таразы үстіне қойып көрейікші, қандай өзгеріс болады екен?

Ал енді сулы гупканы қойып көрейік.

Енді қай гупка ауыр? Құрғақ гупка ауыр ма, сулы гупка ауыр ма?

Неліктен олай?

Әрине сулы гупканың ауыр екендігін байқадық. Демек суда салмақ болатынын байқадық және гупканың суды сіңіріп алатынына көз жеткіздік.

Күтілетін нәтиже: суда салмақ болатынын байқадық және гупканың суды сіңіріп алатынына көз жеткіздік.

«Назерке» бөбекжай балабақшасы

Бекітемін:

«Назерке» бб меңгерушісі:

А.Аманжолова

**Вариативтік компонент
Ертегілер елінде
«Нұршашу» Ересек топ
2021-2022 оқу жылы**

«Ертегілер елінде»

2021-2022ж

№	Тақырыптары	Сағат саны	Күні
1	Тақырыбы: «Бір үзім нан » ертегісі Мақсаты: Балалардың ойлау қабілетін арттырып,создің қорын молайту . Сөйлеу мәдениетін қалыптастыру . Адам өміріндегі ең маңызды ас нан екенін ұғындыру . Тіл байлығын дамыту .	1	01.09.2021ж
2	Тақырыбы: «Жыл басына таласқан хайуанаттар» Мақсаты Ертегіні айта отырып рөлмен ойнау, диалог сөздерді мәнеріне келтіре айта білуге, ойын арқылы есте сақтау қабілеттерін дамыту және сөздік қорларын молайтып, байланыстыра сөйлеуге үйрету. Ертегі мазмұны арқылы еңбек сүйгіштікке, адал достыққа тәрбиелей отырып жаңа технологияны игерту	1	08.09.2021
3	Тақырыбы: « Құмырсқаның қанағаты » ертегісі Мақсаты : Халық ауыз әдебиетінің үлгілерін пайдалана отырып, ауыз бірлікке,ұйымшылдыққа,қанағатшыл болуға ,жақсы қасиеттерді үйренуге тәрбиелеу; тілдерін,ойлау қабілеттерін дамыту;	1	15.09.2021ж
4	Тақырыбы: « Шегіртке мен құмырсқа » мысал өлең Мақсаты: . Балалардың тіл байлығын, сөздік қорын байыту, өз ойын еркін жеткізіп, салыстыруға үйрету; еңбекшіл болуға, өзгелерді тыңдай білуге, тиянақтылыққа тәрбиелеу;	1	22.09.2021ж
5	Тақырыбы: «Адасқан құмырсқа» ертегісі Мақсаты: Таныс сюжеттер бойынша ертегілерді драмалау, достық қарым-қатынас және өзара көмек көрсету дағдыларын қалыптастыру	1	29.09.2021ж
6	Тақырыбы :«Түлкі мен торғай» ертегісі Мақсаты: Ертегінің мазмұнын әңгімелеу, ойлау қабілетін, сөздік қорын, мәнерлеп сөйлеу дағдыларын арттыру. Достыққа, ұйымшылдыққа, бауырмалдыққа тәрбиелеу, жағымды және жағымсыз әрекеттерді сезіне білуге, шындыққа, әділеттілікке тәрбиелеу, еңбекті бағалай білуге, сүйуге, еңбекқорлыққа тәрбиелеу	1	06.10 .2021ж
7	Тақырыбы: « Күшік пен мысық » ертегісі Мақсаты: Балаларды ертегіні рөлдерге бөліп айтуға, сөздерді буынға бөлуге үйрету. Дауыс көркемділігін дамыту балаларды үй жануарларын қорғай білуге тәрбиелеу.	1	13.10.2021ж
8	Тақырыбы: «Қарлығаштың құйрығы неге айыр?» Мақсаты: Балаларға ертегіні көңілді қабылдауға үйрету, сахналап беруге талпындыру, кейіпкердің мінез-құлқын сезіндіру,есте сақтау қабілеттерін қалыптастыру	1	20.10.2021ж
9	Тақырыбы: « Қанатты барыс» туралы аңыз Мақсаты: Тәуелсіз еліміздің болашағы - жас ұрпақтар бойына Отанға деген сүйіспеншіліктерін арттырып, туған жері мен елін сүйуге оны қорғай білуге тәрбиелеу	1	27.10.2021ж
10	Тақырыбы: «Мақта қыз бен мысық » ертегісі Мақсаты: Ертегіні мазмұнының әңгімелеуге, диалог сөздерді мәнеріне келтіре айта білуге үйрету,есте сақтау қабілеттерін қалыптастыру.Балалардың көркем әдебиетке деген қызығушылығын арттыру. Тақырыбы: «Қарлығаш пен дәуіт» ертегісі	1	03.11.2021ж

11	Мақсаты:Ертегіні тыңдата отырып, қарлығаштың адамға дос құс екенін, дәуіттің адалдығын балаларға түсіндіру.Балаларды бір-біріне көмектесуге, қиналған кезде жәрдем беруге үйрету ойнату Тақырыбы: «Түлкі, қойшы, аю » ертегісі.	1	10.11.2021ж
12	Мақсаты: Ертегіні түсіндіру барысында балалардың тіл байлықтарын, есте сақтау қабілеттерін дамыту, қалыптастыру. Балаларды халық ауыз әдебиетіне деген қызығушылығын арттыру Тақырыбы: «Түлкі мен қырғауыл» ертегісі.	1	17.11.2021ж
13	Мақсаты: Балаларға білетін ертегілерін еске түсіру арқылы тіл байлығын дамыту, дауыс ырғағын келтіре отырып, рольдерге бөліп ойнату Тақырыбы: «Алтын сақа » ертегісі	1	24.11.2021ж
14	Мақсаты: .Қазақ ертегілеріне қызығушылығын арттыру, қиындықты ақылмен, тапқырлықпен жеңе білуге тәрбиелеу.тапқырлыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу Тақырыбы: «Ұр тоқпақ » ертегісі	1	08.12.2021ж
15	Мақсаты: Балалардың сөйлеу тілін, сөздік қорын, шығармашылық қабілеттерін арттыра отырып, байланыстырып сөйлеу дағдыларын жетілдіру. Халқымыздың тұрмыс – салтын, әдет- ғұрпын, нанымын, дүние танушылық көзқарасын сақтауға, жат әдеттен аулақ болуға, адал еңбек етуге тәрбиелеу. Тақырыбы: «Ақылды етікші» ертегісі	1	15.12.2021ж
16	Мақсаты: Ертегінің мазмұнын түсіну, сұрақтарға жауап беру арқылы өз ойларын жеткізе білу, көркем әдеби тілде сөйлеуге, үлкенді құрметтеуге тәрбиелеу Тақырыбы: «Кім күшті?» ертегісі	1	22.12.2021ж
17	Мақсаты: Балаларға таныс ертегілерді еске түсіріп бекіту. Ертегілер арқылы балаларды байланыстырып сөйлеуге үйрету,кейіпкердің қарапайым әрекетін бағалауға,оларды әңгімелеуге, қойылған сұраққа толық сөйлемдермен жауап беруге баулу. Тақырыбы: «Жыл мезгілдері » ертегісі	1	29.12.2021ж
18	Мақсаты : Балаларды жыл мезгілдерімен таныстыра отырып, жыл мезгілдерінің ерекшеліктері жайлы түсіндіру Тақырыбы: «Алма» ертегісі	1	05.01.2022ж
19	Мақсаты: Балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін тереңдету , сөздік қорларын байыту.Өз қалауымен , тәжірибіесіне сүйене отырып,ертегіні саханалай білуге үйрету. Балалардың әдеби шығармаға деген қызығушылығын дамыту. Балаларды ауыз біршілікке , татулыққа тәрбиелеу	1	12.01.2022ж
20	Тақырыбы: «Ай неге жалаңаш қалды?» ертегісі Мақсаты: Балалардың ай туралы түсінігін кеңейту.Ой-қиялын дамыту Тақырыбы: «Алтын балта » ертегісі	1	19.01.2022ж
21	Мақсаты: Ертегілер туралы білімдерін толықтыра отырып, оқыған ертегідегі ойды түсіне білуге және баланың қиялының дамуына, еңбексүйгіштікке, адал болуға тәрбиелеу Тақырыбы: «Әтеш пен тоты » ертегісі	1	26.01.2022ж

22	Мақсаты: Ертегінің мазмұнын түсіну, өз түсінігімен әңгімелеу барысында сөздік қорын молайту, сөйлеуге дағдыландыру. Құстар жайлы білімін кеңейту Тақырыбы: «Қысқы баспана» ертегісі	1	02.02.2022ж
23	Мақсаты: Балаларды оқылған ертегілер мазмұнын тәрбиешінің көмегімен өз беттерімен жүйелі түрде мәнерлі етіп, мазмұнын өзгертпей әңгімелей білуге, байланыстыра сөйлеуге, мінез-құлық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету Тақырыбы: «Нан қайдан шығады?» ертегі	1	09.02.2022ж
24	Мақсаты: Балаларға бидайдан нанның қалай дайындалатынын түсіндіре отырып, дастарханға жеткенше адамдардың еңбегімен және ақыл-ой белсенділігін арттырып, мақал-мәтелдер арқылы сөздік қорын дамыту Тақырыбы: «Бәсеке Бәйге» халық ертегісі	1	16.02.2022ж
25	Мақсаты: Ертегіні сахналау. Театрландырылған әрекетті меңгеру, әдеби кейіпкерлерді адамгершілік ережелері мен түсініктері тұрғысынан бағалауды үйрету. Тақырыбы: «Дос іздеген Бота» ертегісі	1	23.02.2022ж
26	Мақсаты: «Дос» және «достық» деген ұғымды терең жеткізе отырып, достық сезімін қалыптастыру мақсатында бір-бірін сыйлауға, қадірлей білуге тәрбиелеу Тақырыбы: «Алдаркөсе мен бай» ертегісі	1	02.03.2022ж
27	Мақсаты: Ертегі тыңдау қабілеттерін қалыптастыру, сөздік қорын байланыстырып сөйлеу, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Қайырымдылыққа, адамгершілік қасиеттерге тәрбиелеу Тақырыбы: Қожанасыр туралы әңгімелер.	1	09.03.2022ж
28	Мақсаты: Қожанасыр туралы түсінік беру. Қожанасыр туралы әңгімелермен таныстыру, түсініктерін кеңейту. Рольге бөліп орындау арқылы адамгершілік, еңбек сүйгіштік, ізденімпаздық, тапқырлық қасиеттерін дамыту Тақырыбы: «Сауысқан мен көкек» ертегісі	1	16.03.2022ж
29	Мақсаты: Балаларды ертегінің мазмұнымен таныстыру, Туған жерін қастерлеуге, адамгершілікке, білімділікке тәрбиелеу Тақырыбы: Ы.Алтынсариннің Тазша бала ертегісі	1	30.03.2022
30	Мақсаты: Балаларды ойлау, пайымдау қабілеттерін дамыту, сөйлеу шеберлігіне, ой ұшқырлығына баулу, жамандықтан аулақ болып, адамгершілікке тәрбиелеу Тақырыбы: «Ақымақ қасқыр» ертегісі	1	06.04.2022ж
31	Мақсаты: Балаларға ертегіні оқып беріп, ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін көре білуге, өз ойларын жеткізе білуге баулу; ертегі арқылы жануарларға қамқор болуға тәрбиелеу	1	13.04.2022ж
32	Тақырыбы: «Арыстан мен тышқан» ертегісі Мақсаты: Балаларға ертегіні оқып таныстыру арқылы, ойлау қабілеттерін дамыту; ертегінің мазмұнын түсініп, басты кейіпкерлердің мінез-құлқына баға бере отырып, өз ойларын жеткізе білу, сол түсініктерін кейіпкерлендіру арқылы көрсете білуге дағдыландыру, бір-біріне қамқор болуға, адалдыққа, шыншылдыққа Тақырыбы: «Мақтаншақ бақа» ертегісі Мақсаты: . Ертегі мазмұнын толық білуге үйрету.	1	20.04.2022ж

33	Балалардың тілін, ой-қиялын, сөздік қорын дамыту. Достық қарым-қатынасқа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Тақырыбы: «Жақсылық пен жамандық»	1	27.04.2022ж
34	Мақсаты: Жақсы мен жаман әдет-қылықтарды ажыратуды, адамгершілікке, жаман әдеттерден аулақ болуға үйрету Тақырыбы: «Түлкі мен тырна» ертегісі	1	04.05.21ж
35	Мақсаты: Айтылған ертегінің мазмұнын, дауыс ырғағына келтіре отырып, дұрыс айтуға жаттықтыру. Тіл байлығын дамыту, сөздік қорларын молайту. Қиын кезде достарына көмектесе білуге тәрбиелеуге үйрету.	1	11.05.2022ж
36	Тақырыбы: Ерте, ерте, ертеде... Мақсаты: Өткен ертегілерді суреттер бойынша еске түсіріп, ертегі жанрының ерекшелігін, мазмұнын айтып жеткізу. Балалардың ойлауиялдау, есте сақтау қабілеттерін дамыта отырып кішіпейілділікке, мейірімділікке, қамқорлық жасауға тәрбиелеу	1	18.05.2022ж
Барлығы:		36 сағат	

Күні: 01.09.2021ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: «Бір үзім нан» ертегісі

Мақсаты: Нанның адам үшін маңыздылығы, нанның бидайдан жасалатынын, оның дастарханға үлкен еңбек нәтижесінде келетінін, дихандардың еңбегін бағалай білуге, нанды қадірлеуге, қастерлеуге тәрбиелеу. Балалардың ойлау қабілетін арттырып, сөздің қорын молайту

Адамгершілікке, кішіпейілдікке еңбекке тәрбиелеу.

Оқу іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушы Ұйымдастырушы-ізденушілік	Ән: «Қазақы дастарханым» Балалар ән қалай аталады? Дастархан сәні, ең қадірлі асты білесіңдер ме? Олай болса, «Нан- береке бастауы» демекші нан туралы тақпақтар кім біледі? Айналаға алақанмен, жылулықты шашайық. Тыныс алып, күлімсіреп, Нан туралы ертегіні тыңдайық Ертегіміздің тақырыбы «Бір үзім нан» Баяғы бір заманда бай мен кедей көрші өмір сүріпті. Олардың араздығы сондай, бірін-бірі көргісі келмейді екен. Байдың үйі кең, әдемі болыпты. Іші толған-алтын мен күміс. Ал кедейдің үйі ағаштан жасалған, төбесін бұтамен жапқан қора екен. Алтын мен күміс түгілі, нанын эзер тауып жепті. Егін егіп, оны суарып, күтіп, орып, өз күнін өзі көріпті. Бір жылы көктемде алапат су тасқыны болады. Бай алтынын көтеріп ағаштың басына шығып кетеді. Ал кедей болса, бір көмеш нанын қойнына салып, ол да ағаштың басына көтеріледі. Су тасқыны он бес күнге созылады. Бір күн қарны ашқан бай кедейге: - Әй, кедей, сен мына бір кесек алтынды ал да, маған бір үзім нан бер, дейді. - Жоқ, алтының өзіңе, нан бере алмаймын, - деп жауап береді кедей. Екінші күні бай кедейден тағы да нан сұрайды. - Алтынымның жартысын берейін, - дейді ол бұл жолы. - Жоқ, бере алмаймын, - деп бұл жолы да кедей келіспейді. Ақыры аштан өліп бара жатқан соң шыдамай, бай бір үзім нанға барлық алтынын айырбастайтынын айтады. Кедей бәрібір көнбейді. Бойынан күші кеткен бай басы айналып, суға құлап кетеді. Ал, келесі күні су тоқтап, кедей ағаштың басынан түседі. Халықтың: «Алтын, күміс – тас екен, арпа, бидай – ас екен» дейтіні орай айтылғаны екен. Сергіту сәті Нан қоқымын шашпаймыз Жерге түссе баспаймыз Теріп алып қастерлеп,	«Қазақы дастарханым» нан Еліміздің құдіретін асырып тұрған Менің де, сенің де, Оның да мерейін үстем қып тұрған Ол—нан! Нан – ардақты адал ас, Кәрі -жас одан аттамас Нандай жоқ қой асыл дән, Жеп үйренген жасыңнан Дастарханнан нан кетсе, Береке кетер асыңнан Ертегі тыңдауға қызығушылығын танытады

Жетекші жөндеуші	Торғайларға береміз Енді топ болып ертегіні құрастырайық. Ертегі мазмұнын ретімен құрастырып, баяндап береді Ертегі не деп аталады? Байдың үйі қандай еді? Кедейдің үйі қандай? Ертегіде бай неден өлді? -Ал, кедей неге алтынға нанды айырбастамады? -Неге балалар , алтын күміс тас екен ,арпа -бидай -ас екен дейді? Бұдан шығатын қорытынды не? Балалар көңілді, бақытты өмір сүруіміз үшін дастарханға келетін бір түйір нанға қаншама адамның еңбегі сіңетінін мына сурет бойынша кім әңгімелеп береді? Нан туралы мақал-мәтел білесіңдер ме? Мына тыйым сөздерді біле жүрейік 1.Нанды бір қолмен үзуге болмайды 2. Нанды төңкеріп қоюға болмайды 3.Нанды аяқ астына тастама 4.Нанды сатып алғанда таза дорбаға сал Балалар, «Егер менен әлемдегі ең асыл не» дей қалса, бөгелместен «Нан» деп жауап берер едім Өйткені,нан әлемнің жарығы күннен нұр алады, адамға күннің нұрын құяды – деген екен Сондықтанда диханшы еңбегін бағалап ,нанды қадірлеп, қастерлеуді естен шығармайық	Қиылған пішіндер арқылы ертегіні ретімен құрастырады «Бір үзім нан » бай өте бақуатты Өте кедей тұрған ішерге тамағы жоқ Өйткені бір үзім нан көптеген адамдардың өмірін сақтап қалады Хормен: Нанды кім қорлайды, Аштықтан сол сорлайды Сурет бойынша нанның келу жолын әңгімелейді - Нан болса ән де болады - Тістем нанның қадірін, ашыққанда білесің -Дастарханында наны жоқтың Тамағының дәмі жоқ
------------------------------------	--	---

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Ас атасы нанды қадірлеуді, еңбекті бағалауды

Түсінеді: пішіндер арқылы ертегіні құрастыра отырып, ертегі мазмұнын айтады

Қолданады: нан туралы тақпақ, мақал –мәтел, тыйым сөздерді біледі, ертегі мазмұнын өз ойымен айтып жеткізеді

Күні:08.09.2021ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: «Жыл басына таласқан хайуанаттар» ертегісі

Мақсаты Ертегіні айта отырып рөлмен ойнау, диалог сөздерді мәнеріне келтіре айта білуге, ойын арқылы есте сақтау қабілеттерін дамыту және сөздік қорларын молайтып, байланыстыра сөйлеуге үйрету. Ертегі мазмұны арқылы еңбек сүйгіштікке, адал достыққа тәрбиелей отырып жаңа технологияны игерту

Қажетті құралдар: қуыршақ театрын көрсету

Оқу іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушы Ұйымдастырушы-ізденушілік	Шеңбер құрып: Қол алысып қане біз, Достасайық бәріміз «Жақсы сөз жарым ырыс»-дейді дана халқымыз, ендеше бір –бірімізге жақсы тілектер айтайық. - Балалар, біз бүгін ертегілер еліне саяхатқа шығамыз Мен сендерге ертегілерден үзінді оқимын, сендер қай ертегі екенін тауып аласыңдар Дидактикалық ойын: «Ойлан тап» Шарты:тәрбиеші балалар білетін шығармаларынан үзінді оқиды, балалар қай шығарма екенін тауып айтады. 1.-Бір күні тышқан нан дүкеніне кірді. Сөреде жаңа піскен сап сары бөлкелер үйіліп тұр екен. 2.-Қарға-қарға! Досым қарғажан, маған көмек бере гөр. Балапандарымды жылан жегелі жатыр-деп зарлады. 3.-Шырылдауық шегіртке, Көгалды, қуып гөлайттап. Тамаша, балалар, ертегілерді жақсы біледі екенсіңдер - Олай болса, мына бейнефильмді көрейік Ең ерте заманда хайуандар жылдың басы болуға таласыпты. Сонда жылқы айтыпты: — Мен алысты жақын қыламын. Күшімді көреді, сүтімді ішеді, қылыма шейін арқан, жіп еседі. Адамға менен пайдалы мал жоқ, жыл ағасы мен боламын, – дейді. Түйе айтады: - Сен адамның жұмысын қылсаң, сұлы, шөп асайтын тамағың үшін құл болдың, міне, мен сен көтере алмайтын ауырды көтеріп, неше айшылық алыс жерлерге барамын. Аш болдым деп, арпа, сұлы сұрамаймын. Көде болса, көде, жусан болса, жусан, не кез келсе, соны қорек етіп, табылса, су ішіп, табылмаса, шөлде де жолға жүре беремін. Жыл басы болу маған лайық. Сиыр айтады: — Адам егін ексе, менімен егеді, сүтімді ішеді, құрт-май істейді, жыл басы болу маған лайық. Қой айтады: Мен болмасам, қазақ үйін немен жабар еді. Жүнімді алып, киіз басады, жабағымнан киім тігеді, арқан, жіп еседі. Сүтімнен құрт-май алады, шаруаға менен пайдалыларың жоқ. Ит айтады:	Достығымыз берік, деніміз сау болсын! Ойынға деген қызығушылығы оянады. «Нан қайдан шығады» ертегісі «Қарлығашпен дәуіт» ертегісі. А. Құнанбаевтың «Шегіртке мен құмырсқа» мысалы «Жыл басына таласқан хайуанаттар» ертегісін тыңдайды

	— Мен болмасам, сендердің көбінді не ұрлап, не қасқыр жеп тауысар еді. Мен сендердің баршаларыңның бақташыңмын, дұшпан көрінсе, үріп, абалап, иеме хабар беремін. Тауық айтады: — Мен болмасам, кісі ерте жұмысына бармай, ұйықтап қалар еді. Мен ерте тұрып, таң атты деп шақырып, хабар айтамын. Кеш болса, жатар мезгіл болды деп, тағы шақырамын. Тышқан не айтарын білмей тұрады да бір түрлі қулық ойлап, жиылған көпке айтады: — Бұл таластан еш нәрсе өнбес, жылды қарап тұралық та кім бұрын көрсе, сол жыл басы болсын. Өзгелері қарап тұрғанда, түйе өзінің бойына сеніп: «Менен бұрын кім көреді?», – деп, тышқанның сөзін қостайды. Бөрі қарасып тұрады. Біраздан соң тышқан жорғалап, түйенің өркешіне шығып отырады. Көп хайуан таласып: «Біз көреміз, біз көреміз», –деп тұрғанда, ең биікте отырған тышқанды көріп, еш нәрсе демепті. Ертегіде жыл басы не болды? -неліктен тышқан, жыл басы болды? -Ал, неліктен басқа хайуанаттар жыл басы бола алмады? -Иә, балалар шешімді дұрыс қабылдау керек екен Сөздік жұмыс: Жаңа түйе жылқыға: сені бұлақ суымен суару керек, жабағымда пайдалы –деді.Бұлақ-мөлдір, жер астынан шығатын таза су.Жабағы- көктемде қырқып алынатын түйе мен қойдың жүні. Сергіту сәті: Саусақтарым бір-бірімен амандасайық, Саусақтардан гүл ашайық, Саусақтарды ашып-жұмып, А-Ә,Г-Ғ, Ү-Ұ, Н-Ң, К-Қ, О-Ө Дыбыстарды дұрыс айтайы «Мақал сөздің мәйегі»-демекші енді мақалды аяқта ойынын ойнайық. 1.Жылқы - малдың патшасы.... 2.Сиырдың сүті..... 3.Төлден мал өседі,...	«Жыл басына таласқан хайуанаттар» ертегісі Тышқан болды Тышқан сабырлы, ақылды, шешімді дұрыс қабылдады. Басқа хайуанаттар ақылға емес өздерінің денесіне, күшіне сеніп асықпай жүріп жыл басы бола алмады. Қимылмен көрсетеді түйе — малдың қасқасы тілінде шыбықтан тал
--	---	--

Күні: 15.09.2021ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: « Құмырсқаның қанағаты » ертегісі

Мақсаты : Халық ауыз әдебиетінің үлгілерін пайдалана отырып, ауыз бірлікке, ұйымшылдыққа, қанағатшыл болуға, жақсы қасиеттерді үйренуге тәрбиелеу; тілдерін, ойлау қабілеттерін дамыту;

Көрнекілігі: сюжетті суреттер

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушы Ұйымдастырушы-ізденушілік	Балалар, менің жұмбағым бар. Шешуге дайынсыңдар ма? Жұмбақ 1. Бір балуан, өзі күшті қайраты мол, Өзінен үлкен затты көтерер ол. Мейлі қыр, мейлі жота, мейлі төбе, Қайқаңдап аса берер бәрінен ол. 2. Елек-елек тарым бар, Көтере алсаң бәрін ал. Балалар, қанағат деген ұғымды қалай түсінесіңдер? Қанағат сөзін айқанда сендерге қандай ой келеді? Ендеше, «Құмырсқаның қанағаты» ертегісін тыңдауға шақырамын. Құмырсқа жер шарында кеңінен таралған. Денесі бас көкірек және құрсақтан тұрады. Көкірек бөлімі жіңішке, онда үш жұп аяқтары бар, құрсақ бөлімінде шаншары мен улы бездері жақсы дамыған. Құмырсқалар көбіне топталып арнайы илеу жасап, тіршілік етеді. Әрбір илеуде аталық, аналық, жұмысшы құмырсқалар болады. Құмырсқадан алынатын дәрілер буын ауруларын, қант диабетін емдеуде, қан қысымын реттеуде қолданылады. Құмырсқа азығын жазда жинайды. Құмырсқа қанағаты Ертеде бір оқымысты болыпты. Ол барлық халықтың, жан-жануардың, жәндік, өсімдіктің тілін түгел біледі екен. Бір күні ғұлама бақ ішінде келе жатып, құмырсқаның илеуіне тап болады. Қарап тұрған біреуі жоқ: бір тобы індерін кеңейтіп жатыр, бір тобы нән құртты сүйретіп келеді, енді біреулері күзет қорықта жүр, ал ана біреуі басқа илеуден ұшырасқан құмырсқамен алысып жатыр. Өлгі адам бір құмырсқаны ұстап алады да: – Сенің басың неге үлкен? – деп сұрайды. – Ақылым көп. – Құйрығың неге үлкен? – Қайратым көп. Өзімнен қырық есе ауыр жүкті көтере аламын. Қайратымды құйрығыма	Жұмбақтың шешуі: құмырсқа құмырсқаның илеуі Қанағат-барға риза болу, үнемдей білу, жоққа шыдау қарын тойғызады ең асыл қасиет Ертегіні тыңдайды

Жетекші жөндеуші	жинамасам, ауыр жүкті көтергенде, тоңқалаң асар едім, - дейді Құмырсқа: – Ал сенің ішің неге жіңішке? – Қанағатым көп. – Жарайды, - деді оқымысты. – Ақылың мен қайратыңның көп екеніне көзім жетіп тұр. Енді қанағатыңның қандай екенін білейін. Егер саған бидайдың бір дәнін берсем, қаншаға жеткізер едің? – Бір жылға жеткізер едім, – депті құмырсқа. – Оқымысты құмырсқаны сауытқа салып, қасына бидайдың бір дәнін қояды. Бір жыл өткен соң сауытты алып қараса, құмырсқа бір қырынан бүк түсіп, қимылсыз жатыр екен. Қасында бидай дәнінің жартысы қалыпты. Әрі–беріден кейін бірте–бірте мұртын, аяғын қимылдатады да, құмырсқа орнынан тұрады. – «Бір дән маған бір жылға жетеді» деп едің. Жыл өтті, ал сен дәннің жартысын ғана жепсің. Оның қалай? – деп сұрады оқымысты. – Иә ... ол дәнді бір жылда жеп бітірсем, қазір менің халім әлде қайда жақсы болған болар еді. Бірақ сен бір жылдан кейін мені босатуды ұмытып кетсең, онда мен бостан–босқа аштан өлген болар едім. Сол себепті бір жыл бойы жарты дәнді қанағат қылдым, – деп жауап береді құмырсқа. – Егер босатуды ұмытып кетсем, қалған жарты дәнді қанша уақытқа жеткізген болар едің? – Төрт-бес жылға жеткізген болар едім, –депті құмырсқа. Сергіту сәті Ұзын мұртты құмырсқа Келе жатты жұмысқа Допты алып қолыма Қойдым оның жолына Оң жағына қарады Сол жағына қарады Тау екен деп ойлады Мақал- мәтел: « Қанағат қарын тойғызар » Құмырсқа қандай? Не істейді? Құмырсқа неге жатады?	еңбекқор, үнемшіл Еңбектенеді, тынымсыз қозғалыста жүреді Жәндікке
------------------------------------	--	---

Күтілетін нәтиже

Жаңғыртады: ертегі арқылы бірлікке, ұйымшылдыққа, қанағатшыл болуға, жақсы қасиеттерді үйренуді

Түсінеді: Құмырсқа туралы түсінік қалыптасты

Қолданады: еңбек, қанағат туралы мақалдарды есте сақтап айтуды, сұраққа

Күні: 22.09.2021ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: «Ертегілер елінде»

Тақырыбы: « Шегіртке мен құмырсқа » мысал өлең

Мақсаты: Балалардың тіл байлығын, сөздік қорын байыту, өз ойын еркін жеткізіп, салыстыруға үйрету; еңбекшіл болуға, өзгелерді тыңдай білуге, тиянақтылыққа тәрбиелеу;

Көрнекілігі: А.Құнанбаев, И.В.Крыловтың суреттері, атрибуттар

Оқу іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушы	2. Қызығушылықты ояту. - Балалар қандай жыл мезгілдерін білесіңдер? - Жаз дегенде көз алдарыңа нелер елестейді? - Күз дегенде ше? - Енді осы айтылған жыл мезгіліне байланысты сөйлем құрастырайық. Көктем:	Сұрақтарға толық жауап береді
Ұйымдастырушы-ізденушілік	Қыс: Жаз: Күз: Ой шақыру. Жұмбақтар шешу 1. Ат басты, Арқар мүйізді. Бөрі кеуделі, Бөкен санды 2. Ине бел, қылқа мойын, қара батыр, Қара тауды арқалап бара жатыр. - Енді осы шегіртке мен құмырсқа туралы не білеміз? - Бүгін осындай кейіпкерлермен орыс жазушысы И.Крыловтың мысалында танысамыз. - Мысалды аударған қазақ халқының ақыны, жазушы А.Құнанбаев «Шегіртке мен құмырсқа » Шырылдауық шегіртке Ыршып жүріп ән салған. Көгалды қуып гөлайттап, Қызықпен жүріп жазды алған. Жаздыгүнгі жапырақтың Бірінде тамақ, бірінде үй, Жапырақ кетті, жаз кетті, Күз болған соң кетті күй. Жылы жаз жоқ, тамақ жоқ, Өкінгеннен не пайда? Суыққа тоңған, қарны ашқан Ойын қайда, ән қайда? Оныменен тұрмады,	табиғат оянады, егін егіледі; аяз, суық, боран; жазғы демалыс, жасыл табиғат, жеміс-жидек егін, жеміс піседі, ағаш, шөп қурайды Шегіртке Құмырсқа далада тіршілік ететін жәндік Мысал өлеңді қызыға тыңдайды

Жетекші жөндеуші	Қар көрінді, қыс болды. Сауықшыл сорлы бүкшиді, Тым-ақ қиын іс болды. Секіру қайда, сүрініп, Қабағын қайғы жабады. Саламда жатып дән жиған Құмырсқаны іздеп табады. Селкілдеп келіп жығылды, Аяғына бас ұра: = Қарағым, жылыт, тамақ бер, Жаз шыққанша асыра! Мұның, жаным, сөз емес, Жаз өтерін білмеп пе ең? Жаның үшін еш шаруа Ала жаздай қылмап па ең? Мен өзіндей шаруашыл, Жұмсақ илеу үйлі ме? Көгалды қуып, ән салып, Өлеңнен қолым тиді ме? Қайтсін, қолы тимепті, Өлеңші, әнші есіл ер! Ала жаздай ән салсаң, Селкілде де, билей бер! Венн диаграммасын салып, шегіртке мен құмырсқаның дара, ортақ қасиеттерін айтады Мадақтау, қорытындылау	Суретке қарап, шегіртке мен құмырсқаның ұқсас жақтарын айтады
------------------------------------	--	--

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: ертегі арқылы еңбексүйгіштікке, жалқаулықтан аулақ болуға

Түсінеді: Құмырсқаның еңбекқор екенін

Қолданады: рольге бөлініп ойнайды, дауысын, қимыл іс-әрекетін орындайды

Көрнекілігі: үстел-үсті театры,

Оқу іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушы	-Балалар қазір жылдың қандай мезгілі? -Күз айларын атаңдаршы балалар? -Күздің тағы қандай ерекшеліктерін білесіңдер? -Балалар аулаға шыққан кезде жоғарыдан, төменнен нелерді байқайсыңдар	Сұрақтарға жауап береді Аспаннан құстардың ұшқанын, жерден адамдар, жануарлар жәндіктерді көреміз
Ұйымдастырушы-ізденушілік	Бұлар табиғаттың бізге берген сыйы, екен балалар. Мен сіздерге жұмбақ жасырғым келіп тұр, кім жауабын тез айтады? Жұмбақ : Қиналып көтеріп,өзінен ауырды. Жорғалапкетеді,жүкшідей кәдімгі. Балалар,бүгін біз «Адасқан құмырсқа» ертегісімен танысатын боламыз Баяғыда бір құмырсқа өзінің бауырластарына өкпелеп,өз илеуінде тобынан бөлініп, сол маңдағы ара, қоңыз секілді жәндіктермен дос болыпты. Жем іздеп шыққан құмырсқа жол үстінен бір дән тауып алыпты. Жалғыз өзі әрі-бері әуреленіп, дәнді орнынан қозғалта алмапты. Сонан соң көмек сұрау үшін әлгі қанатты достарын іздейді.Бір уақытта гүлден-гүлге қонып, шырын жинап жүрген араға жолығады— Досым, бір дән тауып алып едім, жалғыз өзім көтере алмағаным. Маған көмектесіп жіберші, — деп өтінеді. — Көрмей тұрсың ба, мен де жұмыс істеп жатырмын ғой, — деп, ара көнбей қойыпты. Солайы солай ғой, мейлі деп, құмырсқа әрі жүріп кетіпті. Ол енді қоңызды тауып алады.Ол мән-жайды айтып, көмек сұрапты.— Сен үшін өз еңбегімді еш қыла алмаймын, — деп, қоңыз ызындап ұшып кете барады.Достарынан күдер үзген құмырсқа мұңайып қайтып келе жатады. Жолда өзінің илеулестерімен ұшырасып қалады. Олар мұның түрін көріп:— Не істеп жүрсің? — деп, жөнін сұрайды.Жалғыз құмырсқа өзінің басынан кешкенін айтып береді: — Жалғыздық деген сол, — деп, илеулестері жұбатады да құмырсқаның дәнін көтерісіп, әрі алып кетеді. Құмырсқа үйіріне қайта қосылады. «Жаңа достың қадірі ескі досқа жетпейді» деген екен	Құмырсқа

Жетекші жөндеуші	сонда бір кәрі құмырсқа. Дидактикалық ойын: «Құмырсқаның илеуіне жолды тап» «Досы көпті , жау алмайды» “Әрқашан тілектес, досыңа көмектес” деген мақал осыдан қалған екен Ертегі қалай аталады? -Құмырсқаға бал ара мен қоңыз көмек көрсетті ме? -Құмырсқа қандай жәндік? -Көрдiңдер ме,балалар,құмырсқаның өз илеуіндегі достары бір-біріне көмек көрсетіп,осындай ауыр сәтте қиындықты бірге жеңіп шықты. Ендеше, сендер де, балалар,бір-бірлеріңе мейірімді,қайырымды болып өсулерің керек.	Сызба арқылы құмырсқаның илеуін табады Мақалдың мазмұнын түсініп , есте сақтайды Жоқ Еңбекқор, қанағатшыл
------------------------------------	--	---

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: әңгіменің мазмұнын түсініп айтуды ;

Түсінеді: өз ойларын еркін айта білуі;

Қолданады: адамгершілік,мейірімді қасиеттерді бойларына сіңіріп, көмектесу арқылы бір-біріне жақсылық жасай алатынын біледі

Күні: 06.10.2021ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: «Ертегілер елінде»

Тақырыбы: «Түлкі мен торғай» ертегісі

Мақсаты: Ертегінің мазмұнын әңгімелеу, ойлау қабілетін, сөздік қорын, мәнерлеп сөйлеу дағдыларын арттыру. Достыққа, ұйымшылдыққа, бауырмалдыққа тәрбиелеу, жағымды және жағымсыз әрекеттерді сезіне білуге, шындыққа, әділеттілікке тәрбиелеу, еңбекті бағалай білуге, сүйуге, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.

Көрнекілігі: ертегі кейіпкерлері бейнелері

Мақал - мәтелдер, жаңылтпаш, жұмбақтар.

Оқу іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық козғаушы	Ерте, ерте, ертегі, Ертегі сыр шертеді, Ертегіні жақсы айтқан бала Мақсат – мұратына жетеді. Балалардың қызығушылығын ояту арқылы, «Миға шабуыл» стратегиясы; Балалардан ертегі тыңдағанды жақсы көресіңдер ме? Түлкі туралы қандай ертегілерді білеміз? Балалар бұрын естіген түлкі туралы хикаяларды атап береді.	Балалар тыңдайды «Түлкі мен тырна», «Түлкі мен ешкі», «Түлкі мен құмыра» ертегілері.
Ұйымдастырушы-ізденушілік	«Ойлан, тап» стратегиясы; Кел, балалар, ойнайық, Ойнайық та, ойлайық, Қандай жұмбақ болса да, Шешпей оны қоймайық. 1. Өзі айлакер, қу. Жүрген жері айқайда шу. 2 Алдайды, арбайды, Қуланады, сұлуланады Ертегінің тақырыбына көңіл аударамын «Түлкі мен торғай» сөзі қандай дауыс ырғағымен, қандай көңіл - күймен айтылатынына назар аударамын. «Түлкі мен торғай» Торғай мен тышқан дос болыпты. Екеуі бірігіп егін егіпті. Тышқан жерді аяғымен қазып, торғай тұмсығымен шоқып, дән сеуіпті. Егін өте жақсы шығады. Торғай мен тышқан бітік өскен бидайды жинап алып, тең бөлісе бастайды. Бір бидай артылып қалады. Соны қайсысы аларын білмей, ақыры жанжал басталады. Торғай тұмсығымен шоқып, тышқан тырнағымен тырналай оқылап, бір-бірімен ұзақ төбелеседі. Маңайында арашалайтын ешкім болмаған соң, бір кезде шаршап барып тоқтайды. Ақыры өздерінің билеріне барып жүгінбек болады. Алдымен тышқандар биіне келеді. Тышқандар биі: — Бұл бидайды тышқан алуға тиіс. Өйткені тышқанның күші көп. Ол тырнағымен жер жыртып, ұртымен бидай септі, – дейді.	Жауабы: Түлкі Қимылмен көрсетеді Суретке қарап, ортақ қасиеті мен ұқсастықтарын табады Түлкі айлалы аң, айлалы аңға айла пайдалан

Жетекші жөндеуші	Бұған торғай келіспеген соң, тышқан екеуі торғайлар биіне келеді. Торғайлар биі: — Бұл бидай торғайдікі. Себебі торғай егінге түскен барлық құртты құртқан. Күнде үстінде ұшып жүріп, егінді күзеткен, – дейді. Бұған да келісе алмаған соң, торғай мен тышқан далада қой бағып жүрген бір шалға барады. Шал дәнді алып, екеуіне тең бөліп береді. Бұған торғай да, тышқан да разы болып, өз жөндеріне кетеді. Сергіту сәті: Торғай, торғай, торғайсың, Жақын келіп, қонғайсың, Шашқан нанды шоқысаң, Сонда суықтан тоңбайсың. Түлкі, түлкі қутыңдайсың, Айналаңнан тың тыңдайсың, Қулығыңды асырсаңда, Қасқырдан сен құтылмайсың. «Венн диаграммасы» - стратегиясы. Суретпен жұмыс, түлкі мен торғайды салыстыру арқылы, ортақ қасиеттері - мен, ұқсастықтарын, айырмашылықтарын айтқызу. «Кубизм»- стратегиясы. Кубиктің әр қырларына тапсырмалар берілген. Кубикті тастау арқылы, тап - сырманы орындау. Жаңылтпашты жаңылмай айт. Түлкі айлалы аң, айлалы аңға айла пайдалан. Мақалды жалғастыр. Еңбектің наны тәтті,..... 2) Досы көпті жау алмайды,..... Жабайы жануарларды ата. Қарама - қарсы сөздерді тап.(Антоним). Еңбекқор – Батыр- Көп - Үлкен Сұрақтар: - Түлкі не істеді? Оның жасаған әрекеті қандай? Ал, торғайдың әрекеті туралы не айтар едіңдер? Досына солай етуге бола ма? Қайсысына аяушылық білдіруге болады?	Жалқаудың жаны тәтті Ақылы көпті дау алмайды түлкі, аю, арыстан, қасқыр, жолбарыс жалқау қорқақ аз кіші ертегіге қатысты сұрақтарға жауап береді
------------------------------------	--	---

Күтілетін нәтиже:

Жанғыртады: еңбекті бағалай білуді, сүйуді, еңбекқорлыққа, ертегінің мазмұнын әңгімелеуді

Түсінеді: жағымды және жағымсыз әрекеттерді

Қолданады: ертегі мазмұнын мәнерлеп айтуды, берілген түрлі тапсырмаларды қызығушылықпен орындауды

Күні: 13.10.2021ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: «Ертегілер елінде»

Тақырыбы: « Күшік пен мысық » ертегісі

Мақсаты: Балаларды ертегіні рөлдерге бөліп айтуға, сөздерді буынға бөлуге үйрету.

Дауыс көркемділігін дамыту балаларды үй жануарларын қорғай білуге тәрбиелеу.

Көрнекілігі: Күшік пен мысықтың құрастырма суреті /пазл/,

Оқу іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушы	Балалар асықтарды таңдап алып отыра қойыңдар. Құрастырманы құрастырып ненің суреті шыққанын табайықшы. -Ал сендердің үйлерінде мысық пен күшік бар ма? -Сендер мысық пен күшіктеріңе не бересіңдер, олар қандай тамақ жейді? -Ал сендердің күшіктерің қандай дыбыс шығарады? Демонстрациялық құралмен жұмыс Тақтаға күшік пен мысықтың суреті ілінеді. -Балалар, сендер ненің суретін көріп тұрсыңдар? -Күшіктің анасын қалай атаймыз? -Ит деген сөз неше буыннан тұрады. -Балалар дауысты дыбыс жеке бір буынды құрайды. -Ал мысықтың баласын марғау деп атаймыз. -Марғау сөзі неше буынға бөлінеді? -	Түрлі асық таңдап топқа бөлініп отырады. Күшік пен мысықты құрастырады./Пазл/ Үйінде бар балалар айтады. -Мен мысығымна сүт беремін.Ал күшігім етті жақсы көреді. -Мен өзімнің мысығымның дауысын саламын. Ол «мияу-мияу» деп дыбыстайды. Менің күшігім «әуп-әуп» деп үреді. -Күшік пен мысықтың суретін көріп отырмыз. -Күшіктің анасын ит деп атаймыз. -Ит-сөзі бір ғана буыннан тұрады. Қолдарын шапалақтау арқылы көрсетеді. Балалар марғау деп қайталайды. -Марғау сөзі екі

Ұйымдастырушы-ізденушілік	Енді осы күшік пен мысыққа ат қойындаршы. -Ақтөс пен мамық сөздері неше буыннан тұрады? Ал, мына кубикпен ойнай отырып суретті атап буынға бөлеміз -Қазір күшік пен мысық әңгімесін мәнерлеп оқып беремін. «Күшік пен мысық» -Қарны ашқан күшік қаңғып жүріп тауда қасқырға кезігеді. -Ей, күшік мен сені жеймін,-дейді қасқыр. - Қой, жеме мені әуелі тойдыр, сонан соң жейсің –дейді күшік. -Жарайды, жүр, соңымнан қалмай жүре бер,-дейді қасқыр. Екеуі бір топ сиырды көреді. -Күшік, менің көздерім, құлақтарым, аузым, құйрығым қандай?-дейді қасқыр. -Көздерің қып-қызыл, екі құлағың жымыған, ауызың арандай ашылған, құйрығың жас шыбықтай майысып тұр. Қасқыр: -Енді маған қара,-деп бұзаудың тамағына жабысып өлтіріп, күшікті де тойғызады, өзі де тояды. -Күшік, енді сені жемеймін. Сау бол!-деп кетіп қалады. Іші пысқан күшік мысыққа кездеседі. -Мысық мен сені жеймін,-дейді. -Мені тойдыр күшік. - Жарайды, менімен бірге жүр,-дейді күшік. Екеуі бір топ жылқыны көреді. -Мысық маған қара, құлағым, көзім, құйрығым қандай? Көзің бозарып, құлағың сылпиып, құйрығың салпақтап тұр. Күшік: -Қара маған не қыларымды?-деп жылқыға жабыса кетеді. Жылқы маңдайынан бір тебеді. Күшік сол арада ұшып түседі. Сонда мысық: -Әй, мақтаншак, әліңе қара, сен қасқыр бола алмайсың,-дейді. Ертегі мазмұнын сұрау. -Балалар сендерге ертегі ұнады ма? -Ертегі кейіпкерлерін атап беріндерші? -Күшік келе жатып неге жолығады? -Қасқыр не дейді? -Күшік не дейді?	буынға бөлінеді. -Күшікті «Ақтөс» деп ал мысықты «Мамық» деп атаймыз. -Ақ-төс, ма-мық сөздері екі буыннан тұрады. Балалар ертегіні көңіл қойып тыңдайды. иә, ұнады. -күшік, мысық, бұзау, жылқы, қасқыр. қасқырға -сені жеймін дейді. -жеме алдымен
---	--	--

Жетекші жөндеуші	-Екеуі келе жатып нелерді көреді? -қасқыр нені жейді? -Тойған қасқыр күшікке не дейді? -Іші пысқан күшік неге жолығады? -Мысыққа не дейді? -Мысық не дейді? -Күшік жолда нелерді көреді? -Жылқыға күшіктің шамасы келе ме? -Міне, балалар, «әлің білмеген әлек» деген осыдан қалған екен. -Енді осы ертегіні рөлдерге бөліп сахналайық. Сергіту сәті: Керіледі мысық, Көзін жаймен қысып, Жүгіреді күшік, Аула ішін кезіп. Билингвальды компонент: күшік- щенок-, мысық-кот Марғау- мысықтың баласы. Дидактикалық ойын: «Ертегі кейіпкерлерін тауып олардың қай ертегіден екенін тап?» Ойын шарты: ертегі кейіпкерлерін қандай ертегіде кездесетінін айту. Балалар сендер қандай ертегі сахналадыңдар? -Ертегідегі кейіпкерлерді атаңдаршы? Балаларды мадақтап, қорытындылау	тойдыр дейді. -сиырларды көреді. -бұзауды жейді. -кете бер сені жемеймін дейді. -Мысыққа сені жеймін дейді. -мені тойдыр –дейді. -жылқыларды көреді. -жоқ шамасы келмейді. Балалар рөлдерге бөліп сахналайды. Өлең мазмұнына сәйкес қимылдар жасайды. Балалар қайталайды. ертегі кейіпкерлерінің қандай ертегіден екенін табады. Күшік пен мысық ертегісін. -Қасқыр, күшік мысық, жылқы.
------------------------------------	--	--

Күтілетін нәтиже:

Жанғыртады: Ертегіні сахналап, ертегі кейіпкерлері атауларын буынға бөлуді.

Түсінеді: Ертегі мазмұнын, бір буында бір дауысты дыбыс болатынын.

Қолданады : Жануарлардың дауыс ырғағын келтіріп, олардың жүрістерін сала білу дағдыларын.

Күні: 20.10.2021ж

Білім саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: «Қарлығаштың құйрығы неге айыр?» ертегісі

Мақсаты: Балаларға ертегіні көңілді қабылдауға үйрету, сахналап беруге талпындыру, кейіпкердің мінез-құлқын сезіндіру, есте сақтау қабілеттерін қалыптастыру.

Әдістері: сұрақ-жауап,

сахналық көрініс, машықтық іс-әрекет

Көрнекілігі:ертегі суреттері,

Іс-әрекет кезеңі	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушылық	Балалар, ертегілер еліне саяхат жасауға дайынсыздар ма?!. Ертегі арқылы жақсы мен жаманды, ақымақ пен дананы айырып, армандауға, қиялдауға үйренсек, ой-өрісіміз де кеңеймек. Бүгін біздер халықтың асыл қазынасы ертегілер еліне саяхат жасамақпыз. «Кім тапқыр?» ойынын ойнату. Әр ертегіден суреттерге қарап, ертегіні жалғастырып айту керек.	Ертегі елінде жақсыдан үйреніп, жаманнан аулақ боламыз деп, ертегілер еліне баруға көңіл күйлерін білдіреді
Ұйымдастырушылық ізденіс	«Қарлығаштың құйрығы неге айыр?» ертегісін тыңдау. Күндердің бір күні Жылан жер жүзіндегі жанды мен жансыздарға мынадай арыз айтады: — Мені Тәңірім сендердің бәріңнен кем жаратыпты. Аяқ-қолым жоқ. Басымды көтере алмай, жер бауырлап қалдым. Не жеп, не қоярымды да білмеймін. Сендердің бәрің бір бүтін тілдісіңдер, ал мен айыр тілдімін. Ойлап отырсам, жанды мен жансыздың ішіндегі сорлысы мен екенмін. Маған ешқайсының жәрдем еткілерің келмейді. «Сен қасіретті көп тарттың, ондайлар әрдайым әділ келеді, сен барлығымызға патша да бола аласың» деп, сөзбен болса да жұбатып кетпейсіңдер, – деп, ол екі көзінен қанды жасын сорғалатып, ағыл-тегіл жылайды. Жанды-жансыздың барлығы жыланға аяныш білдіріп, өкпесін орынды көреді, «қарасың деп шықпайтын, қара қылды қақ жарған, ақ жүрек ақылшымыз болар» десіп, өздеріне патша етіп сайлайды. Жыл артынан жыл, күн артынан күн өтіп жатады. Күндердің күнінде Жыланекең: «Бүкіл әлемге патша болып, барлық билікті өз қолыма алсам, бұдан да жақсы тұрар едім. Көзіме көрінген тамақты ішпей, дүниедегі жандылардың ең тәтті қандысын жер едім», – деп қиялдайды. Қан дәмін айыра алатындарды шақыртады. Қос қанатын делдитіп, аяқтарын шілтитіп, қуарып	Суреттер арқылы ертегілерді атап, ертегіні айтады Ертегіні тыңдайды

Шіркей, тұмсығын едірейтіп Маса, патшаның көңілін табам деушілердің бәрі келеді. Патша осылардың ішінен Шіркей мен Масаға:

— Жер жүзін аралап, өсімдіктердің дәмін татып, жанды-жансыздың қанын сорып қайтыңдар, тек бұлар ғана емес, қаттыдан тастың, жұмсақтан топырақтың да дәмін алыңдар. Дүниедегі ең тәтті зат бұдан былай менің тамағым болатындай етіндер, – деп, уақыт кесіп, бүкіл әлемді шарлатып жібереді. Күн артынан күн өтіп, патшаның кесіп берген мезгілі де жетеді. Шіркей әлсіздігінен жел болса, шөптің түбіне қашып тығылып, тымықта ыңылдап ән салғансып жүріп, кешігіп қалады. Ал Маса өсімдік пен жандылардың ең тәттісін біліп алып, патшасына қарай әуелей ұшып, әндетіп келе жатқанда, Қарлығаш кез болады.

— Иә, Маса досым, патшамызға ең тәтті тамақ іздеп кетті деп естіп едік, таптың ба? Маса Қарлығашты менсінбей, сұрағына жауап қатпай, зулай жөнеледі.

— Ә, ә, түсіндім, түсіндім! Жолың болып, іздегеніңді тапқан екенсің, достым... Азаматсың өзің! Сенің ептілігіңді, еш нәрседен тайынбайтын бір беттілігіңді білгемін. Осы қасиетіңді енді барлық қанаттыларға айта жүретін боламыз, – деп, Қарлығаш Масадан сыр тарта, мадақтай сөйлейді. Бұл мақтауға Масаның есі шыға мастанып:

— Патшамыздың тамағына кімді тапқанымды білесің бе?

— Е, Маса досым, мен не білуші едім? Сізден денемнің үлкендігі болмаса, ақылым аз емес пе?! Сіз патшаның ақылшысысыз. Кәне, төрем, айтыңызшы, ардақты патшамыздың тамағына кімді таптыңыз? Маса еліре түсіп:

Дүниеде патшамызға лайықты ең тәтті тамақ адам қаны екен. «Һм... Адам сияқты ақылды да айлалы жан домаланған сілімтік жарымжанға жем болып қала ма» деп, қарлығаш бір амал ойлайды.

— Менің ақылымның қысқалығы осы емес пе, Маса төрем! Адамның қаны тәтті дегеніңізге сенер-сенбесімді білмей келем. «Дүниеде тәтті қанды тауып, дәмін татқанның тіліне алтын мөр түсіп қалады» деп, шешем көп айтушы еді. Кәне, тіліңізді шығарып, мөріңізді көрсетіңізші! Алтын мөрге көз салғанның өзі біз үшін үлкен бір медеу ғой. Бұл мақтауға елірген ессіз Маса:

— Көрсен, көре ғой, байғұс! – деп, тілін ұсынады. Қарлығаш шап беріп, Масаның тілін жұлып алғанда, ол сөйлей алмай, ыз-ыз етіп, патшасы Жыланға қарай ұша жөнеледі. «Қош, тілің жұлынды. Аузыңа құм құйылды. Адамның қанының тәттілігін енді қалай түсіндірер екенсің?» деген оймен Қарлығаш артынан ұшады. Маса бірдемелерді айтқысы келіп,

Жетекші-жөндеуші	ыз-ыз етіп зар қағады. Бірақ еш нәрсені түсіндіре алмайды Жыланға. — Мұның тілі аузынан түсіп қалған ба, немесе жынданған ба? Мынаның не деп тұрғанын түсінгендерің бар ма? – деп, Жылан тұрғандарға қарайды. — Өте түсінікті, патшам! – дейді Қарлығаш сонда. — Түн көрмей кетейін, бірдеңе ұқсам, кәне, түсінсең айтшы, не деп тұр? — Ызындап ұшып жүріп, бүкіл әлемді араладым. Бірақ неше түрлі өсімдікті өзі өсіріп шығарған топырақтан басқа еш нәрсені таппадым, - дейді патшам! Тілі сөйлеуге жарамаса да құлағы сау Маса мұны естігенде, жаны шығып кете жаздайды. Ол ызындап кеп, Қарлығашқа екі-үш рет тиіседі де Жыланның алдына барып жылап жібереді. — Ә, ә, мұның тіліне бір пәле қылған сен екенсің ғой, – деп, Жылан Қарлығашқа атылып кеп кетеді. Қарлығаш ұша жөнеледі. Жылан ұша жөнелген Қарлығаштың құйрығын ғана тістеп қалады. Жылан содан былай топырақ жалап, ал Маса ызылдап қалады. Адам жыланды көрсе өлтіріп, басын езетін болады. Қарлығаш жыланнан қорқып, адамды дос тұтып, үйдің төбесіне ұя салады, бірақ оның құйрығы кем, екі айырық, болып қалады. - Ертегілер елі сендерге ұнады ма? - Біз тамашалаған ертегі қалай аталады? - Ертегідегі қай кейіпкер ұнады? -Айдаһар қандай? -Маса не істеді? - Қарлығаштың құйрығы неге айыр болған? - Бұл ертегіде қарлығаш қандай екен? - Сендер де сол қарлығаш сияқты мейірімді, батыл болғыларың келеді ме? - Бұл ертегіден біз не үйрендік? Дұрыс айтасыңдар балалар, кіп - кішкентай қарлығаш өзінен қанша үлкен айдаһардан қорықпай оған қарсы шығып, зұлымдықты болдырмай жеңіп шықты. Сендер де, әрқашан бір - біріне көмектесіңдер, бір - бірлеріңді ренжітпесіңдер, үлкендерге жақсылық жасай біліңдер. - Мен сендерді ертегі қалашығына шақырамын, өздеріңе ұнаған ұсақ ойыншықтармен «Ертегі елін» жасандар Балаларды мадақтап қорытындылау	Қарлығаштың құйрығы неге айыр?» бала, қарлығаш, айдаһар қатігез Сұрақтарға толық жауап беруге тырысады. Ертегі қалашығына барып, ермексазбен өздеріңе ұнаған ертегі кейіпкерлерін мүсіндейді
--------------------------------	--	---

Күтілетін нәтиже

Жаңғыртады: ертегілерді есте сақтап, баяндап беруді

Түсінеді: суреттерге қарап, қандай ертегі екенін айтып, баяндайды

Қолданады: ермексазбен өздеріңе ұнаған ертегі кейіпкерлерін мүсіндеп, ертегіні айтуды

Күні: 27.10.2021ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: «Қанатты барыс» туралы аңыз

Мақсаты: Тәуелсіз еліміздің болашағы - жас ұрпақтар бойына Отанға деген сүйіспеншіліктерін арттырып, туған жері мен елін сүйуге оны қорғай білуге тәрбиелеу
Көрнекілігі: «Қанатты барыс» мультфильмін тамашалау

Іс-әрекет кезеңі	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушы Ұйымдастырушы ізденушілік	Қазақстан Республикасының әнұраны орындалады. Балалар, сендер қандай ән орындадыңдар? Дұрыс айтасыңдар, әрбір республиканың өз ерекшелігін білдіретін әнұраны, туы, елтаңбасы болады. Үлкен мерекелерде туымыз биікке көтеріліп, әнұранымыз орындалады. Рәміздерді үлкен де, кіші де құрметтеп жоғары ұстауы тиіс. Сондай –ақ, елтаңба мен туды әрқашан қастерлеуге тиіссіңдер. Қазақстан республикасының рәміздері туралы кім тақпақ біледі? Балалар, сендерге «Қанатты барыс» туралы мультфильмін тамашалауға шақырамын. Мультфильм сендерге ұнады ма? Бұл мультфильмнен нені түсіндіңдер? -Кішкентай Сауранды кімге тапсырады? -- Сауранға әкесі не тағады? Ол қандай болып өседі? Әкесінің тілегін орындады ма? Балалар, барыс туралы сендерге айтып өтейін. Барыс- биік тауда мекендейтін ерекше сымбатты жыртқыш аң. Ол өте айлакер, күшті, әрі шапшаң. Сондықтан да оны батыллықтың символы ретінде көрсеткен. Отан деген сөзді қалай түсінесіңдер? -Біздің Отанымыздың астанасы қай қала? Ия, дұрыс айтасыңдар, -Ел бөбегі бүлдіршін жас баламыз, Астанамыз Астана – бас қаламыз. Балалар, Қазақстан республикасының ел басшысы	Қазақстан республикасының әнұраны орындалды. Көк туымыз бетінде, Қыран бүркіт қанатты Сол қырандай еркіндеп, Біз өсеміз талапты. Елтаңбасы елімнің Неткен әйбат әдемі Тұнығындай көңілдің Ортада аспан әлемі Отан дегеніміз үйім, туған жерім Балалар мультфильмді тамашалайды. Балалардың жауаптары Отан дегеніміз үйім, туған жерім Астана қаласы Н.Ә.Назарбаев атамыз Шықты тарап ой-данадан, Бер қарады жұлдыз беті,

Жетекші-жөндеуші	кім? Елбасы туралы кім тақпақ біледі? Отан туралы мақал -мәтел айтайық Отан туралы кім тақпақ айтады? Балалар, біздің Қазақстан тәуелсіз көп ұлтты мемлекет. Еліміздің келешек тағдыры Қазақстан ертеңі өз қолдарында Сондықтанда сендер әдепті, тәртіпті, білімді болу міндеттерің . Сендер тәуелсіз елімізге қандай тілек білдірер едіңдер? Орағың өткір болса, Қарың талмайды Отаның берік болса Жауың алмайды Сау болыңыздар?	Өзі қалап, сайлап алған, Елімнің бар президенті Отан- оттан да ыстық. Отан –елдің анасы Ел- ердің анасы Туған елдей ел болмас, Туған жердей жер болмас Азаматқа лайық Отанымның ұлымын Отанымды қорғайтын Азаматтың бірімін Отан деген –Атамекен Отан деген туған жер Отан –ана, Отан –үлкен, Қазақстан -туған ел Елімізде тыныштық болсын! Еліміз, бай,қуатты болсын!
--------------------------------	---	--

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Мультфильм көру арқылы өз Отанын сүюді , рәміздерін құрметтеуді ;

Түсінеді: сұрақтарға толық жауап береді

Қолданады: Аңызды өз түсінігімен әңгімелейді; Отан туралы тақпақтар, мақалдар айтады;

Көрнекілігі:ертегі суреттері

Іс-әрекет кезеңі	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушылық	Шаттық шеңбері Күндей жадырап, Айдай арайлап. Жұлдыздай жарқырап, Судай сөп-мөлдір таза көңілмен бүгінгі ертегімізді бастайық -Балалар қандай ертегілерді білесіңдер? -Ертегілер несімен ұнайды?	балалар жақсы көңіл күймен тілектерін білдіреді
Ұйымдастырушылық ізденіс	Бүгін біз Ы.Алтынсарин аталарыңның «Мақта қыз бен мысық»ертегісімен танысамыз Екеуі дос болып жүреді. Бір күні Мақта қыз үйін жинап жүрсе, бір мейіз тауып алады. Мысықты шақырады. Шақырады – келмейді, шақырады – келмейді, сосын «келмесең, келме», – деп, мейізді өзі жеп қояды. Жеп болған соң мысық келіп: – Неге шақырдың? – деп сұрайды. Мақта қыз айтпайды. Сосын мысық айтады: «Ендеше қатығыңды төгем», – дейді. Мақта қыз: «Мен құйрығыңды кесіп аламын», – дейді. Мысық қатықты төгеді. Мақта қыз мысықтың құйрығын кесіп алады. «Апа, апа, құйрығымды берші», – дейді. Сосын Мақта қыз: «Менің қатығымды төлеп бер», – дейді. Мысық сиырға барады. «Сиыр-сиыр, маған қатық берші», – дейді, сиыр айтады: «Менің қарным ашып тұр, маған жапырақ әкеліп бер», – дейді. Мысық ағашқа барып: «Ағаш, ағаш, жапырағыңды берші!» – дейді. Ағаш айтады: «Мен шөлдеп тұрмын, су әкелсең, жапырақ беремін», – дейді. Суға бара жатса, су әкеле жатқан қыздарды көріп:	Ертегіні тыңдайды

Жетекші-жөндеуші	«Қыздар, қыздар, маған су берші», – дейді. Қыздар: «Бізге сағыз әкеліп берсең, біз саған су береміз», – дейді. Мысық дүкенге барады. «Ай, дүкенші, маған сағыз берші», – дейді. Дүкенші: «Маған тұқым бер», – дейді. Мысық тауыққа барады: «Тауық, тауық, маған тұқым берші», – дейді. Тауықтар айтады: «Бізге дән әкеліп берсең, біз саған тұқым береміз», – дейді. Мысық: «Енді не қыламын», – деп бара жатса, бір ін қазып жатқан тышқанды көреді. Мысық тышқанды қорқытып: «Жаның барында айт, үйіңде не бар?», – дейді. Тышқан қорыққанынан: «Үйімде бір батпан тарым бар», – дейді. Мысық айтады: «Маған бір уыс тары бер», – дейді. Тышқан үйіне барып, бір уыс тары береді. Тарыны апарып тауыққа береді, тауық тұқым береді, тұқымды апарып дүкеншіге береді, дүкенші сағыз береді, сағызды апарып қыздарға береді, қыздар су береді, суды апарып ағашқа береді, ағаш жапырағын береді. Жапырақты апарып сиырға береді, сиыр қатық береді, қатықты апарып Мақта қызға береді. Мақта қыз мысықтың құйрығын береді. Балаларға ертегіні оқып беріп, түсінгендерін сұрау Ертегі кім жайында екен? -Ертегіде қандай кейіпкерлер бар? -Мақта қыз бен мысықтың бір-біріне жасағандары дұрыс па? Ертегіні суреттен көрсету Балалар сендер осы ертегіні рөлге кіріп ойнайсындар ма? Балалар ертегіні бастарына атрибуттарын киіп ойнайды. Сергіту сәті: Біз кішкентай баламыз Өсіп-өніп таламыз Күнге қарап табынып, Көкке қолды созамыз Қанат қағып ұшамыз Қарлығаштай самғаймыз бір отырып,бір тұрып Жаттығулар жасаймыз Балалармен жұмыс.»Мысықтың қатыққа жету жолын тап» Әр балаға үлестірмелі құралдар беріп,таратылады.Мысықтың қаттыққа жету жолын сызықтар арқылы қосамыз Жарайсындар.Енді барлығының сұрағандарын әкеліп беріп мысықтың құйрығын қайтарып	Сұрақтарға жауап береді Қимылмен көрсетеді Сызықтармен мысықтың қатыққа жету жолын сызып көрсетеді
--------------------------------	---	---

	алайық та Мақта қыз бен мысықты татуластырайық. Жұмбақ: Өзі жап-жас мұрты бар Ет пен сүтке ұмтылар Тастамайды жылы үйде Түкті тоны шұп-шұбар. -Балалар бүгін біз қандай ертегісімен таныстық? -Ертегі сендерге ұнады ма? Балаларды бағалау,мадақтау	мысық
--	---	-------

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: ертегі арқылы тапсырмаларды орындауды

Түсінеді: ертегі кейіпкерлерін ретімен атайды

Қолданады: Мысықтың қатыққа бару жолын сызбамен көрсетеді

Күні: 10.11.2021ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: «Қарлығаш пен дәуіт» ертегісі

Мақсаты: Ертегіні тыңдата отырып, қарлығаштың адамға дос құс екенін, дәуіттің адалдығын балаларға түсіндіру. Балаларды бір-біріне көмектесуге, қиналған кезде жәрдем беруге үйрету

Көрнекілігі: суреттер

Іс-әрекет кезеңі	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушы Ұйымдастырушы ізденушілік	Жұмбақ: -Қонып алып жарға қарқылдайды..... -Өзі жасыл, әрі батыр, ол не? -Өзі қара, бауыры ақ, ол не? -Шарлап келіп даланы Үйіме үйін салды? «Қарлығаш пен дәуіт» ертегісін оқып таныстыру -Қарлығаштың ұясы қайда орналасқан? - Жылан не үшін келді? -Қарлығаш қандай құсты көмекке шақырды? -Көкек не деді? - Қарға ше? -Дәуіт не істеді? Қарлығаш пен дәуіттің достығы қандай болды? Сергіту сәті Қане, қанат қағайық, қарлығаш боп ұшайық Ұшып-ұшып алайық, орнымызға қонайық Қарлығаш боп ұшайық, торғай болып қонайық Сауысқан боп секіріп, тоқылдақ боп шоқиық Дидактикалық ойын: «Ұшты-ұшты» ойыны Ойын шарты: Ұшатын затты айтқанда қол көтеру керек Тыйым сөздерді айт? Кім құстар туралы таупақ біледі? Кезек-кезек шөп әкеліп, Ұлпа жүнді көп әкеліп Таңдап алып қия жарды Қарлығаштар ұя салды Қарға , қарға, қарғалар, Қар үстінде жорғалар Боран соқса қар болар Бұтаға қонар қарғалар	Қарға дәуіт қарлығаш қарлығаш Ертегіні тыңдайды Жардың басына Балапандарын жеу үшін көкекке барды мен қонаққа барайын деп жатырмын деді, қарға үйленейін деп жатырмын деді дәуіт мені тез жеткіз деді Ойын шартын орындайды Құстың ұясын бұзба Құстың балапанына тиіспе! Құсқа тас лақтырма! Құстардың жұмртқасын жарма

	-Қарлығаш- адамға дос - Дәуіт – адал, достарына көмектеседі –Қиындықта достарына көмектесу керек Құстар -біздің досымыз құстар ағаш түбіндегі құрт –құмырсқалармен қоректенеді Сондықтанда құстарға қамқор болайық !	Балалар қайталайды
--	---	--------------------

Күтілетін нәтиже

Жаңғыртады: Құстарға қамқор болуды, бір-біріне мейірімді болуды;

Түсінеді: құстар туралы тақпақтар біледі;

Қолданады: құстарға қамқор болуды, құстар туралы тыйым сөздерді біледі

Күні: 17.11.2021ж

Білім саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: «Түлкі, қойшы, аю » ертегісі.

Мақсаты: Ертегіні түсіндіру барысында балалардың тіл байлықтарын, есте сақтау қабілеттерін дамыту, қалыптастыру. Балаларды халық ауыз әдебиетіне деген қызығушылығын арттыру

Көрнекілігі: Ертегі кейіпкерлері қуыршақ театры

Іс-әрекет кезеңі	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушылық Ұйымдастырушылық ізденіс	Балалар қазір біз «Түлкі, қойшы, аю» мультфильм тамашалап көрейік Бір қойшы қой бағып жүрсе, бір түлкіні бір аю қуып келеді екен. Түлкі бір тамға кіреді. Аю да тамға кіремін дегенде тар тесігіне кеудесі сыйып, бөксесі сыймай қалады. Ал, түлкі болса, басқа бір тесігінен жылт етіп шығып, айналып, есікке жақындайды. Есіктен не әрі, не бері шыға алмай ілініп жатқан аюды түлкі әжуалап, күліп кетеді. Оны қойшы көріп тұрады. Аю әрең дегенде қайта шығып, жан-жағына қарайды. Болған жайды бақылап тұрған қойшыны көреді. Қойшыға жақындап келіп, аю; - Е, қойшы сен не көрдің? – деп ақырады. Қойшы қорқып кетіп: - Ойбай, мен ештеңе көрген жоқпын деп жауап береді. Аю: - Жарайды. «Көргеніңді айтсаң өлесің» дейді де кетіп қалады. Қойшы қойларын айдап ауылына қайтады. Ауылына келген соң кездескен адамдардың бәріне айтады. Ауылдағы бала-шаға оқиғаны өлең қылып күліп жүреді. Осы өсекті естіген аю, ыза болып қойшыны іздейді. Қой бағып жүрген қойшыны тауып алады. - Ештеңе көрмедім, ешкімге айтпаймын деген уәдең	Балалар ертегіні тамашалауға қызығушылығын білдіреді Ертегіні тыңдайды

	кайда? Енді сөзіңде тұрмағаның үшін мен сені жеймін – деп ақырады. Қойшы жалынып: - Маған үш күн рұқсат бер, үй – ішіммен, ағайын-туыспен қоштасайын деп сұрайды. Аю: - Жарайды. Үш күнге рұқсат берейін деп кетіп қалады. Қойшы қоштаса бастайды. Қойшы екі күн үй-ішімен қоштасып, уәделескен күніне бір күн қалғанда далада істеген ісіне өкініп жылап отырады. Осы кезде қасына түлкі келеді. Түлкі: - Е, қойшым неге жылап отырсың? - Сенің кесіріңнен енді өлетін болдым,- деп жауап береді. Түлкі: - Е, үндеме саған көмектесейін. Аюдан құтылудың амалын табайын. Ал, енді маған ақылыма не бересің? – дейді. Қойшы: Қуанып кетеді де: - Ойбай, не қаласаң соны берейін – дейді. Түлкі: - Егер мен сені аюдан құтқарсам сен маған өзіңнің бір бүйрегінді бересің бе? - дейді. Қойшы қатты сасып, кипақтап, қиналып бірақ басқа амалы болмағандықтан. - Мейлі берейін. – деп келіседі. - Сонда түлкі қойшыға: - Аулыңа барып, демал ертең уәделескен жерге кел де, аюды күт. Аю келгенде анау жерде шаңды бұрқыратып мен жүрейін. Аю сұрап: Анау неткен шаң? – деп сонда сен: «Ол ханның баласы әйелі аюдың жүрегіне жерік болып, соны іздеп жүр» де аю қорыққанынан қашып кетер – дейді. Екеуі уәделесіп екі жаққа тарасады. Келесі күні қойшы уәделескен жеріне келеді. Осы кезде басы салбырап қойшы келе жатады. Аюда келеді. - Екеуі кездесе бергенде, аю алыстан бұрқырап шығып жатқан шаңды көреді. Аю: - Қойшым анау бұрқыраған не шаң? –деп сұрайды. Қойшы: - Е, ол ханның баласы ғой. Әйелі аюдың жүрегіне жерік болып, соны шарқ ұрып іздеп жүр дейді Аю қорқып кетеді де, қойшыны құшақтай алып: - Ойбай, қойшым онда мен тезірек қашайын. Тек сен мені	
--	---	--

Жетекші-жөндеуші	көргенінді айтпа, - деп қаша жөнеледі. Осы жайды алыстан бақылап тұрған түлкі, аю қаша жөнелісімен қойшының қасына жетіп келеді. - Түлкі қуланып қойшыға келіп: - Қойшым, мен саған көмектестім. Енді сен уәдеңде тұр. Маған бір бүйрегінді бересің. Қойшы қипақтап, жыламсырап, шапанының белбеуін шеше бастайды. Осы кезде үш күн бойы жөнді тамақ ішпеген, жөнді ұйықтай алмаған қойшының іші шұрылдайды. Бұл шұрылды естіп қалған түлкі құлағын тіге қойып, Түлкі: - О, не қыңсылаған? – деп сұрайды. Сол кезде қойшы: - Түнеу күні бір тазының күшігін жұтқан едім. Сол енді үлкен тазы болып, ішімнен шығайын деп, қыңсылап жатыр – дейді. Түлкі шошып кетіп: Ойбай, қойшым ендеше дос болайық! Тазы шығып кетпесін мен қашайын деп алды-артына қарамай қаша жөнеледі. Түлкіден қулық үйренген қойшы басына түскен ауыртпалықтан осылай құтылады. Қойшы қойларын айдап жайына кетеді. Сұрақтар –Ертегі сендерге ұнады ма? -Қой бағып жүрген қойшы нені көреді? - Түлкі аюға не деп кетеді? -Оны кім көреді? Аю қойшыға не ескертеді? -Қойшы уәдесінде Тұра ма? Аюдың жүрегіне «жерік» болу дегенді қалай түсінесіңдер? Қойшы қалай құтылады? Түлкінің қандай қылығын адамдарға ұқсатар едіңдер?- Аюды неге тенер едіңдер? Балаларды мадақтап, қорытындылау	Қойшы түлкіні қуып жүрген аюды көреді аюды мазақ етіп кетеді қойшы көреді ешкімге айтпауын ескертеді Ол ауылдағы адамдарға айтып қояды Түлкіні алдап құтылады қулығы ұқсайды Аңқау адамға ұқсайды
--------------------------------	--	---

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Ертегі мазмұнын түсініпжақсы, жаманды айыруды

Түсінеді: Түлкінің қу екенін, уәдеде тұру керектігін

Қолданады: сұраққа толық жауап береді , ертегі мазмұнын айтып береді

Күні: 24.11.2021ж

Білім саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: «Түлкі мен қырғауыл» ертегісі.

Мақсаты: Балаларға білетін ертегілерін еске түсіру арқылы тіл байлығын дамыту, дауыс ырғағын келтіре отырып, рольдерге бөліп ойнату. Балаларды тапқырлыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу

Көрнекілігі: суреттер

Іс-әрекет кезеңі	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушылық Ұйымдастырушылық ізденіс Жетекші-жөндеуші	Балалар қандай ертегі білесіңдер? Ертегі тыңдау ұнай ма? Ертегіміз «Түлкі мен қырғауыл» деп аталады Бір түлкі ағашты аралап келе жатып, ағаштың басында отырған қырғауылды көреді де жақындап келіп; -Сәлеметсіз бе, қырғауылым, халің қалай? -Жақсы өзің қалай? –дейді қырғауыл -Жерге түсіп, сөйлессеңіз қайтеді, құлағым естімейтін еді?- дейді -Жерге түсуге қорқамын, жерде әртүрлі аңдар баржеп қоюы мүмкін - дейді қырғауыл - Әй ,достым, қазіргі заман бұрынғы заман емес, жаңа ғана келдім, бұйрық шығыпты, біреуге біреу зорлық қылмасқа, қой мен қасқырбірге жүрсін, түлкі мен тауық бірге жүрсін деген, деп қу түлкі алдайды - Жақсы хабарыңыз бар екен, рахмет достым! Мына жақта бір иттер келе жатыр, оларға да хабарыңызды айтыңыз, естісін-- дейді қырғауыл Ит деген сөзді естіген түлкі қаша жөнеледі – Қырғауыл: - Қайда барасың;түлкім, бұйрықты ұмытып кеттің бе?-дейді Түлкі: - Кім біледі, бұйрықтыол естімегеншығар—дейді мінгірлеп -Ертегі қалай аталады? -Түлкінің қырғауылға айтқан сөздері рас па? -Қырғауыл түлкінің айтқан сөздеріне сенді ме? –«Ит» деген сөзді естіген соң, түлкі неге қаша жөнелді? - Түлкі қырғауылға не деді? Балаларды мадақтап, қорытындылау	Балалар білетін ертегілерін айтады Ертегіні тыңдайды Түлкі мен қырғауыл Оны жегісі келіп алдайды Қырғауыл сенбей , оны ит келе жатыр деп алдайды иттерден қорқады Олар естімеген шығар дейді

Күтілетін нәтиже:

Жанғыртады: бір бірін алдау жақсы қасиет емес екенін білуді

Түсінеді: Түлкінің өте қу аң екенін біледі

Қолданады: дауыс ырғағын салып, рольдерге бөлініп ойнайды

Күні 08.12.2021ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер еліне саяхат

Тақырыбы: «Алтын сақа» ертегісі

Мақсаты: Ертегінің мазмұнын түсіну, өз түсінігімен әңгімелеу барысында сөздік қорын молайту, сөйлеуге дағдыландыру. балалардың ақыл- ойын, сөз байлығын жетілдіру.

Қазақ ертегілеріне қызығушылығын арттыру, қиындықты ақылмен, тапқырлықпен және білуге тәрбиелеу.

Көрнекілігі: ертегі қиындыларын құрастыру

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушылық	Балаларға сақа туралы түсінік беру. Сақа – деген асықтардың ішіндегі үлгендеуі және ауырлауы себебі оған қорғасын құйылады, онымен асықтарды атып ұтуға болады. Ауыл балаларының сүйіп ойнайтын ойыны.	Балалар ертегіні қызығушылықпен тыңдайды
Ұйымдастырушы-ізденушілік	Ендеше, ертегіні тыңдайық Алтын сақа Өткен заманда бір бай болыпты, ол бір перзентке зар болыпты, зарыға жүріп перзентті болыпты. Бай бір күні жылқысын суара көлге келсе, көлдің ішінде бір қып-қызыл өкпе жүзіп жүр екен. Байдың айдап келген жылқылары көлдегі жүзіп жүрген өкпеден үркіп, суға жуымайды. Әлгі жерде бай жылқыларын қанша айдаса да, суға жаба алмайды. Сол кезде бай тұрып судағы жүзіп жүрген өкпені құрықпен түртіп көреді. Өкпе суға батып кетіп, әлден уақыттан соң жалмауыз кемпір болып судан шығады да, байдың жағасынан ала кетеді. Бай көзі алақандай болып, қорқып кетеді. Бай жалмауыз кемпірге: - Ат басындай алтын берейін, қоя бер, - дейді. Жалмауыз кемпір жібермейді. - Осы жылқыларымның бәрін берейін, қоя бер, - дейді. Кемпір көнбейді. Кемпірден сасып: - Енді не берейін? - дейді бай. Кемпір: - Жалғыз балаңды бер, жіберейін, - дейді. Бай жалғыз баласын бермек болады, кемпір байды қоя береді. Кемпір байға: - Балаңды қай жерде бересің? - дейді. Сонда бай: - Ертең көшемін, сонда баламның алтын сақасын жұртқа тастап кетейін, сен жұртта сол сақаның жанында отырасың, - дейді. Сонымен бай жалмауыз кемпірге уәдесін беріп, жылқыларын айдап кетіп қалады. Ертеңінде көшеді, жалғыз баласының алтын сақасын ұмыттырып жұртқа тастап кетеді. Ауыл жаңа қонысқа көшіп барады. Асық ойнайын десе, сақасы жоқ, бала алтын сақасын жоқтап, жылайды. Сонда әкесі: - Кеше көшіп жүргенде жұртта қалыпты. Барып	

алып келе ғой, - дейді. Бала бармақшы болады да, әкесінен:

- Өке, қандай тайға мініп барайын? - деп сұрайды.

Жылқышыдан сұрап мін, - дейді бай.

Жылқышы балаға:

Құрығыңды құлдыратып, жүгенінді сылдыратып, жылқыға бар.

Қай тай бетіңе қараса, соны мін, - дейді. Бала құрығын құлдыратып, жүгенін сылдыратып, жылқыға келсе, шеттегі бір қотыр тай балаға қарай қалады. Бала сол қотыр тайды ұстайды да, жүгендейді. Жүгендегенде тайдың қотыры жазылады. Үстіне тоқым салғанда, құнан болады. Үстіне ер салғанда, дөнен болады. Айылын тартқанда, бесті ат болады. Бала үстіне қарғып мінгенде, тұлпар болып, көзді ашып-жұмғанша жұртқа жетіп келеді. Жұртқа келсе, алтын сақасы ошақ басындағы тезек түбінде жатыр екен. Сақа жанында бір кемпір отыр екен. Бала кемпірге:

Шеше, анау жатқан сақамды алып берші! - дейді.

Сонда кемпір:

Шырағым, өзің түсіп ал. Кәріліктен отырсам - тұра алмаймын, тұрсам - отыра алмаймын, - дейді.

Сонда бала:

- Мен жастықтан түссем - міне алмаймын, мінсем - түсе алмаймын, - дейді. Сонда баланың тайы сақаның жанына жата қалады. Бала үзеңгіден аяғын суырмай, сақаны іліп алады. Тай тұра қашады. Жалмауыз кемпір тұра қуады. Бала қашып келеді. Өрі-бері қуып жете алмайтын болған соң кемпір бір тісін жұлып алып, атып жібергенде тайдың бір аяғын жұлып түсіреді. Тай үш аяғымен қашып, жеткізбейді. Кемпір тағы бір тісін жұлып лақтырғанда, тайдың тағы бір аяғы жұлынып түседі. Тай екі аяғымен шауып бара жатып, жолында бір бәйтерекке кез болады. Тай әлсірейін дейді. Терек жанына бара бергенде, бала тайынан секіріп түсіп, бәйтеректің басына шығып кетеді. Жалмауыз кемпір бәйтеректің түбін кешке дейін қазады. Бір кезде бір қызыл түлкі келеді де, кемпірге:

- Шеше, шаршаған екенсің, мен қаза тұрайын, сен ұйықтап демал, - дейді. Кемпір жатады. Түлкі тісті суға атады да, қазған шұқырды қайта бітеп, өзі кетіп қалады. Кемпір тұра келсе, тісі де жоқ, түлкі де жоқ. Кемпір тағы бір тісін суырып алып, кетпен қылып, бәйтеректі қаза береді. Бір уақытта тағы да бір түлкі келіп:

- Шеше, кетпеніңді маған бере тұр, сен шаршаған шығарсың, мен қазайын, - дейді. Сонда жалмауыз кемпір: - Сен кетпенімді алып қашып кетесің, - дейді. Сонда түлкі:
- Ол қырдың қызыл түлкісі, мен сайдың ақ

түлкісімін. Баяғыда бұл баланың әкесі аң аулап жүргенде мені қуып, соға жаздаған болатын. Сондықтан бұл балада менің кегім бар, - дейді. Жалмауыз кемпір түлкінің сөзіне сеніп, тағы да кетпенді түлкіге беріп, өзі ұйқыға кіріседі. Түлкі тағы да кетпенін суға лақтырып жібереді де, шұқырды бітеп, өзі қашып кетеді. Кемпір тұрса, тағы да кетпені де жоқ, түлкі де жоқ. «Алда, ойбай-ай, алдаған екен ғой» деп, тағы да бір тісін суырып кетпен қылып, бәйтеректің түбін қаза береді. Сонда кемпір аузын ашса, бір-ақ тісі қалыпты. Кемпір бәйтеректің түбін қаза-қаза құлатуға жаақындайды. Бір заманда баланың төбесінен бір топ қарға өтеді. бала қарғаға:

- Ау, қарғалар, қарғалар, қанатымен жорғалар. Жайлаудағы бес төбетіме хабар айта кет, мені жалмауыз кемпірден арашалап алсын, - дейді. Сонда қарғалар «қарқ-қарқ» етіп ұшып кетеді. Бір мезгілде үйректер төбеден ұшып өтеді, бала оларға да айтады. Олар да үндемей ұшып кете береді. Бір мезгілде бір қарлығаш бәйтеректің төбесінен әрлі-берлі ұшып жүреді де, баланың төбесіне келіп қонады. Бала қарлығашқа жылап тұрып, бұған да тапсырады. Бұрын бала қыстауындағы ұя салған қарлығаштың балапандарына тимей, бұларды жақсылап өсіріп, ұшырып жібереді екен. Сондықтан бала қарлығашпен дос екен. Сонымен, қарлығаш баланың төбеттеріне тапсырғанын айтып барады.

«Осындай пәлен жердегі бәйтеректің басында бала тұр, бәйтеректің түбін жалмауыз кемпір қазып жақындатқан, енді құлатуға таяу тұр», - дейді қарлығаш баланың төбеттеріне. Мұны естіген соң төбеттер шапқаннан шауып отырып, бәйтерекке келеді. Сол кезде бәйтерек те жерге құлайды. Баланың төбеттері, жалмауыз кемпірдің қолын қол, бұтын бұт қылып, жүн-жүнін шығарып, талап тастайды. Бала төбеттеріне кезек-кезек мініп, еліне аман-сау жетеді. Бала жалмауыздан аман-сау ққтылып келгеніне әке-шешесіне қатты қуанып, ел-жұртын жиып, үлкен той қылады. Бұдан былай неше күндер өткен соң, баяғы жалмауыз кемпірдің қызы құлаған бәйтеректің жанына келеді. Келсе, шешесінің жүн-жүні шығып, өліп қалғанын көреді. Кім өлтіргенін білу үшін сол жерде қарап жүрсе, иттердің ізі көрінеді. Мұнан соң қыз иттердің ізіне түсіп келе жатса, көп жылқыға кез болады. Енді ауыл жақын екенін біліп, ол жүріп келе жатады. Иттердің ізі тұп-тура байдың қотанына алып барады. Бұл кезде қотанға баяғы жалмауыз кемпірдің қызының келгенін біліп, бес төбет жалма-жан тұра ұмтылады, қыз кемпірдей емес, өте-күшті екен, бес төбетке бой бермейді. Сол арада бала, садақпен атып, қыздың көзін шығарады,

жалмауыз кемпірді
қарлығаш, иттер.

Жетекші-жөндеуші

садақпен екінші атқанда қызды өлтіреді.
Сөйтіп, жалмауыздан мәңгі құтылады.
Балалар, сендер бүгінгі оқу қызметіне белсенді қатыстыңдар.
Балалар кім айтады бала кімді жеңді?
Балаға көмекті нелер көрсетті? Ертегі қиындыларын құрастырып, ертегіні баяндайды

Күтілетін нәтиже

Жаңғыртады: жақсылық, жамандықты ажыратуды, жақсылық жасауды, жамандықтан аулақ болуды

Түсінеді: Қарлығаш туралы балалар өз ойын білдіреді

Қолданады: түрлі пішіндерден берілген ертегі қиындылары арқылы ертегіні баяндайды

Күні: 15.12.2021ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер еліне саяхат

Тақырыбы: «Ұр тоқпақ» ертегісі

Мақсаты: Балалардың сөйлеу тілін, сөздік қорын, шығармашылық қабілеттерін арттыра отырып, байланыстырып сөйлеу дағдыларын жетілдіру. Халқымыздың тұрмыс – салтын, әдет- ғұрпын, нанымын, дүние танушылық көзқарасын сақтауға, жат әдеттен аулақ болуға, адал еңбек етуге тәрбиелеу. Ой – өрісін, сөздік қорын, дүниетанымын, танымдық- шығармашылық қабілеттерін арттыру

Іс-әрекет кезеңдері

Мотивациялық-қозғаушылық

Ұйымдастырушы-ізденушілік

Тәрбиешінің іс-әрекеті

Ертегіні нақышына келтіре оқу; ертегідегі негізгі ойды ұғындыру;

Ұр тоқпақ

Бұрынғы өткен заманда бір шал мен кемпір болыпты. Шал мен кемпір кедей болып, тұзақ құрып күнін көреді екен. Бір күні шал тұзағын келіп қараса, бір қаз түсіп қалыпты. Шал қазды тұзақтан босатып алып, бауыздайын десе, қаз шалға айтыпты: -Мені сен босат! Менен не сұрасаң соны бір жылдан кейін ал, - дейді. Шал мақұл көріп, қазды босатып қоя береді. Үйіне келіп, жаңағыны айтса, кемпірі шалға ұрсады. Шал: Қой, сен түк білмейсің! - деп, сөзін тыңдамай, жүре береді. Бір жыл өтеді. Шал қазға бармақшы болады. Жүре-жүре бір жерге келсе, өңкей түйе жайылып жүр екен. Келіп түйешіден: Бұл кімнің түйесі? - десе: Бұл Қазбайдың түйесі, - дейді. «Бұл Қазбай - баяғы қаз екен», - деп шал ойланып тұрып, жүріп кетеді. Бір жерге келіп: Бұл кімнің қойы? - деп, қойшыдан сұрайды. Қойшы:- Бұл Қазбайдың қойы, - дейді. Шал жаңағы қойшы баладан: - Шырағым, Қазбайдың бұдан басқа несі бар? - дейді. Бала шалға: - Қазбайдың үш жақсы нәрсесі бар. Біреуі: «Піс, қазаным, піс!» - десе, әр түрлі тамақ пісіп шығады, енді біреуі: «Құс, есегім құс!» десе, есегі алтын құсады, тағы біреуі: «Ұр, тоқпағым, ұр!» десе, адамдарды ұра береді, - дейді.Мақұл, - деп шал жүріп кетеді. Шал Қазбайдың аулына келеді. Қазбай шалды күтіп алады. Шал Қазбайдан «Піс қазаным» сұрайды. Қазбай сұрағанын береді. Шал алып үйіне келе жатса, бір жерде асық ойнап жатқан балалар шалға: -

Балалардың іс-әрекеті

Ертегіні қызығушылықпен тыңдайды

**Жетекші-
жөндеуші**

Ата, асқа түсіңіз! - дейді. Шал асқа түседі. Үйге кіріп бара жатып, шал балаларға: - Шырақтарым! «Піс, қазаным, піс!» демендер, - дейді. Шал үйге кіріп кеткен соң балалар тыңдасын ба: «Піс, қазаным, піс!» деп шулап қоя береді. Сүйдегенде, әр түрлі тамақ пісіп, даяр болады. Балалар қазанды айырбастап, алып қояды. Шал шығып қазанды үйіне алып барып: «Піс, қазаным, піс!» - десе, еш нәрсе піспейді. Шал қазанды алып, Қазбайдың үйіне қайта келеді.

Қазбайға: - Бұдан еш нәрсе шықпады, - дейді. Қазбай қазанды алып: «Піс, қазаным, піс!» десе еш нәрсе шықпайды. Қазбай қазанды алып, шалға есекті беріп жібереді. Шал есекті алып үйіне қайтады. Жолда келе жатса, балалар шалға: - Ата, асқа түсіңіз! - дейді. Шал асты тастағысы келмей, есектен түседі. Үйге кіріп бара жатып балаларға: - Шырақтарым! «Құс, есегім, құс!» демендер, - дейді. Балалар: - Мақұл! - дейді. Шал үйге кіріп кеткен соң ақ балалар: «Құс, есегім, құс» десе, есек алтын құсады. Балалар есекті айырбастап, орнына басқа есек қояды. Шал есекті алып үйіне кетеді. Кемпір: - Қаздан барып алып келгенің осы ма? - дейді. Шал есекке: «Құс есегім, құс!» десе, есек еш нәрсе құспайды. Шал есекті алып, Қазбайға тағы қайта келеді. - Есектен еш нәрсе шықпайды, - дейді. Қазбай есекті алып: «Құс, есегім, алтын құс» десе, еш нәрсе құспайды. Шалға Қазбай «Ұр тоқпағын» береді. Шал «Ұр тоқпақты» алып келе жатса, баяғы жерде тағы да балалар жүр екен. Балалар шалға: Ата, асқа түсіңіз! - дейді.

Шал үйге кіріп бара жатып: - Шырақтарым! «Ұр, тоқпағым, ұр!» демендер, - дейді. Шал үйге кіріп кеткен соң, дәндеген балалар:

«Ұр, тоқпағым, ұр!» - дейді. Тоқпақ балалардың әрқайсысын, ал кеп ұр! Ұрып жүр, ұрып жүр...

Балалар тоқпаққа жалынады:

«Ойбай, «Піс қазаныңды», «Құс есегіңді, берейік!» - дейді. Шал шығып келе жатып, естіп қояды.

Шал келіп:

- «Піс қазанды», «Құс есекті» бересіңдер ме? - дейді. Балалар: - Мақұл! Әкеліп береміз! - дейді. Шал «Ұр тоқпақты»

Сұрақтарға жауап береді

Тұрмысы нашар
«Піс, қазаным, піс»
«Құс, есегім, құс»
«Ұр, тоқпағым, ұр»
Сұрақтарға жауап береді

қойғызады. Балалар «Піс қазанды», «Құс есекті» әкеліп береді. Шал «Піс қазанды», «Құс есекті», «Ұр тоқпақты» алып, үйіне келеді. Сөйтіп, мұратына жетеді. Егер сендер де ертегідегі шал сияқты тұзақ құрған болсаңдар. Ол тұзақтарыңа қаз түссе не істер едіңдер? Бірден тұзақтан босатып, бауыздайсыңдар ма, әлде қаздың өтінішін орындап мұраттарыңа жетесіңдер ме? -Шал мен кемпірдің жағдайлары қандай болған? - Қазбайдың жақсы үш нәрсесін ата. Шалдың тұзағына не түседі? Ертегідегі балалардың әрекеті дұрыс деп ойлайсыңдар ма? мадақтап бағалау.

Күтілетін нәтиже

Жаңғыртады: Ертегі кейіпкерлерінің іс-әрекетін өз ойларымен жеткізе білуі

Түсінеді: Көптеген халық ертегілерін біледі

Қолданады Ертегі кейіпкерлерінің іс-әрекетін өз ойларымен жеткізеді :

Көрнекілігі: етікші мен байдың суреттері

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық – қозғаушылық	Балалар шаттық шеңберіне тұрып, тілектер айтады. -Балалар, бүгін біз «Ақылды етікші» ертегісімен танысамыз. Ертегіні мәнерлеп, нақышына келтіріп оқып беру.	бір – біріне жақсы тілектер айтады.
Ұйымдастырушы-ізденушілік	Ақылды етікші Бұрынғы өткен заманда бір патша болған екен. Оның әрбір тәртібін халқы екі етпей уақытымен орындап тұрады екен. Бір күні бұл патша: «Менің әрқашан халық пайдасына еткен әмірім орнына нақпа-нақ келіп тұрады және халқым да мені жақсы көреді. Сондықтан да мен олардың пайдасын ойлаймын. Енді мен осы халқыма зиянды бір әмір таратайын. Халқым тыңдап, орнына келтірер ме екен? Жоқ, келтірмес пе екен?» - деп ойлап уәзірлеріне: -Халыққа тегіс хабарландырыңдар: «Ешкім басына пайда қылмасын!» - деп, әмір қылады. Бұдан соң уәзір-лер бұл әмірді халыққа естіртіп болып, патшаға: -Халқыңыз әміріңізді нақпа-нақ айтқаныңыздай орнына келтіретін болды, - дейді. Патша уәзірлеріне еш жауап айтпайды. Түн болған соң үстіне бөтен, ескі киім киіп, әмірінің қалай орындалғанын көру үшін көшеде жүрсе, шеттегі бір үйде шам жанып тұр екен. Патша қайыр сұраған кісі болып, шам жанып тұрған үйге келсе, үйдің ішінде бір етікші етік тігіп отыр екен. Етікші қайыршыны көріп тұра келіп, бір кішкене нан береді. Сонда қайыршы: -Сен патшаның әмірін тұтпаған не қылған адамсың? «Ешкім басына пайда қылмасын және шам да жақпасын», - дегені қайда? - дейді. Сонда етікші: «Сенің онда не жұмы-сың бар? Сондай әмір қылып отыр-ған патша да ақымақ. Себебі, мен жарлы адаммын. Күнде төрт теңге пайда қыламын да, төрт теңге зиян қыламын. Міне, мен сонымен күн көріп отырмын. Патша ақылды болса, осыны білер еді», - дейді. Патша бұған жауап қайтармастан үйіне келеді де, ақылды төрт уәзірін шақырып алып: Сіздерді басқалар-дан ақылы көп деп, өзіме уәзір қылып едім. Енді менің сіздерден сұрайтын сауалым бар. Күніне төрт сом пайда, төрт сом зиян қыламын. Сол пайдам мен зияным не? Үш күн ішінде соны табындар.	Ертегіні қызығушылықпен тыңдайды

Жетекші-жөндеуші	Таба алма-саңдар, бастарыңды аламын! Өздерің таппасаңдар да табатын кісі тапсаңдар, жазадан құтыласыңдар! - депті. Уәзірлер үш күннің ішінде өздері де шеше алмай және табатын кісі де таба алмаған соң, енді патшаға көрінбей, қашпақшы болып жүргенде, баяғы етікші уәзірлерге келіп: -Мен патшаның сұраған сауалын тапсам, сіздер маған не берер едіңіздер? - дейді. Уәзірлер төрт мың ділда бермекші болады. Етікші уәзірлерден төрт мың ділданы санап алып, олармен бірге патшаға барады да: -Тақсыр, мен етік тігіп, әр күні төрт сом пайда, төрт сом зиян қылам. Ол былай: бір сомды қарызға беремін. Бір сомды ескі қарызымды төлеуге беремін, бір сомды құдыққа тастаймын, бір сомды әйеліммен екеуімізге жұмсаймын, - депті. Сонда патша: -Әйеліңмен екеуіңе жұмсалған ақшаға бәріміз де түсінеміз, қалған үш сомның жұмсалған орнын анықтап түсіндір, - депті. Бұл сөзге етікші былайша жауап қайырыпты: -«Бір сомды қарызға беремін», - дегенім: «Қартайғанда өзімді асырар», - деп балама беремін. «Бір сомды ескі қарызыма беремін» - дегенім: өзімді жасымда асыраған кәрі әкем мен шешеме беремін. «Енді бір сомды құдыққа тастаймын» - дегенім: күйеуіне тұрмай, қайтып келіп отырған қызым бар, соған беремін дегенім, - депті. Сонда патша: «Бұл етікші ақылды адам екен», - деп, өзіне уәзір қылған екен. Сұрақ – жауап арқылы ертегі мазмұны не жайлы екенін білу. -Ертегі қалай аталады? -Ертегі ұнады ма? -Ертегіде қандай кейіпкерлер бар?? Балаларды мадақтап, қорытындылау	- Ақылды етікші. -Ұнады. -Бай, уәзірлер, етікші. .
--------------------------------	---	--

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: ертегінің мазмұнын.

Түсінеді: үлкенді құрметтеуді.

Қолданады: көркем әдеби тілде сөйлеуді.

Күні: 29.12.2021ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: «Ертегілер елінде»

Тақырыбы: «Кім күшті» ертегісі

Мақсаты: Балаларға таныс ертегілерді еске түсіріп бекіту. Ертегілер арқылы балаларды байланыстырып сөйлеуге үйрету, кейіпкердің қарапайым әрекетін бағалауға, оларды әңгімелеуге, қойылған сұраққа толық сөйлемдермен жауап беруге баулу.

Көрнекіліктер: суреттер,

дидактикалық ойын

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық – қозғаушылық Ұйымдастырушы-ізденушілік	Тәрбиеші : -Балалар, көктемнің жылы күніндей мына жүрек арқылы бір-бірімізге жылы тілектер тілейік . -Ал,балалар,біз жылуымызды бір-бірімізге бердік,көктем өз жылуын бізге беріп жатыр. Жұмбақ Су ағып сай саладан, Тасып өзен толады. Құстар кеп ән салып. Айтыңдаршы балалар, Бұл қай кезде болады Балалар, көктемде қандай өзгерістер болады ? Көктем мезгілінің айларын атаңдар? Көктемде не ояна бастайды? Көктемде бірінші гүлдейтін гүл? Құстардың тіршілігі қандай болады? т.б.сұрақтар қойып әңгімелеу. -Балалар, біздің топқа бір құс ұшып келген сияқты. Ол қандай құс? Қырғауыл қай ертегіден келді? Қырғауыл, сен біздің балабақшамызға не үшін ұшып келдің? Қырғауыл: Балалар, дүниеде кім күшті екенін білгім келіп тұр. Сендер маған көмектесіңдер ме? Ендеше, «Кім күшті» ертегісін тыңдайық	-мен саған көктемнің күнін тілеймін ! - әдемі гүлін тілеймін ! - мен саған шуақты түнін тілеймін! жылы күнін тілеймін -әрқашан жолын болсын! арайлы таңын тілемін! қуаныш мол болсын ! ақ мол болсын ! аспан ашық болсын ! дастарқан мол болсын! Көктем мезгілінде болады. Күн жылынады Қар ериді . - Құстар ұшып келеді. - Ағаштар бүршік жарады. Жер көктейді. Мал өріске шығады . Адамдар жайлауға көшеді . Жайлауда мал бағады,ойын-сауық құрады,ойын ойнайды. қырғауыл Кім күшті ертегісінен

Жетекші-жөндеуші	Ерте, ерте, ерте екен, Ешкі жүні бөрте екен, Қырғауылы қызыл екен Қырғауылы қырқылдап, Алшая келіп қоныпты, Шаты айырылып қалыпты Қисая жатып қырғауыл,- сонда мұздан сұрапты Мұз, мұз, сен неден күшті болды? -Мен күшті болсам бауырымды жаңбырға тестіrmес едім Жаңбыр, жаңбыр, сен неден күшті болдың? -Мен күшті болсам, жерге жұтқызар ма едім -Жер, жер сен неден күшті болдың? -Мен күшті болсам, көк шөпке бауырымды жұлдырмас едім -Көк шөп, көк шөп, сен неден күшті болдың? -Мен күшті болсам көк тоқтыға мойнымнан жұлдыртпас едім -Көк тоқты, көк тоқты, сен неден күшті күшті болдың? - Мен күшті болсам көк шұнақ қасқырға жұлқытпас едім -Көк қасқыр, көк қасқыр, сен неден күшті болдың? -Мен күшті болсам, көк мылтыққа атқызбас па едім -Көк мылтық, көк мылтық, сен неден күшті болдың? -Мен күшті болсам, қоңыр шолақ тышқанға білтемді қидырмас едім. -Тышқан, тышқан, сен неден күшті болдың? -Мен күшті болсам, құмырсқаға інімд алдырмас едім Құмырсқа, құмырсқа, сен неден күшті болдың? -Алты батпан ауырды арқалаған күштімін, жеті батпан ауырды желкелегенкүштімін,- деген екен құмырсқа Сергіту сәті: Сонымен балалар ең күшті кім екен? Бүгін не туралы әңгімелестік ,біз қандай болуымыз керек? Бір-бірімізге не істеу керекпіз? Белсенді қатысқан балаларды мадақтап, бағалау..	Иә, көмектесеміз. Құмырсқа. еңбекқор болуды көмектесуіміз крек
--------------------------------	--	---

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: ертегі арқылы еңбекқор болуды

Түсінеді: ертегі желісімен ертегі кейіпкерлерін айтады

Қолданады: рольдерге бөліп ойнайды, сөздерді анық айтады

Күні: 05.01.2022ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: «Ертегілер елінде»

Тақырыбы: «Жыл мезгілдері» ертегісі

Мақсаты: Балаларды жыл мезгілдерімен таныстыра отырып, жыл мезгілдерінің ерекшеліктері жайлы түсіндіру.

Көрнекілігі: Жыл мезгілдерінің суреттері, жыл мезгілдеріне сай киімдердің суреттері, гүлдер.

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
	Үлкенге де сіз Кішіге де сіз Баршаңызға құрметпен Бас иеміз біз. Топқа бөлу. Балалар арнайы қалташа ішінен топ атауларын алады. Сол бойынша Жұмбақбай атаның жұмбағын шешу арқылы топқа бөлінеді. Үй тапсырмасы. «Сұрақ-жауап» әдісі арқылы 1.Қандай ағаш түрлерін білесіңдер? 2. өсімдіктердің бізге қандай пайдасы бар? Ой қозғау. Жұмбақ жасыру арқылы жаңа тақырыпты ашу. Шанамен зырлап желетін Шаңғы, коньки тебетін Аққала жасап ойнайтын Қай мезгіл деп ойлайсың? (қыс) Балалардың жауаптары тыңдалған соң, слайдтан қыс суреті шығады. Қыс мезгілін орыс,ағылшын тілдерінде атату Бұлтты айдай желдеткен Нөсерлеткен селдеткен Шалшық кешіп ойнайтын Қай мезгіл деп ойлайсың? (көктем) Слайдтан көктем суреті шығады. Орыс,ағылшын тілдерінде атату. Қойының толы жеміске Көк майсалы егісте Көбелек қуып ойнайтын Қай мезгіл деп ойлайсың? (жаз) Слайдтан жаз мезгілінің суреті шығады. Орыс, ағылшын тілдерінде атату. Жиып-теріп болатын Қамбаға астық толатын Қызыл қырман ойнайтын Қай мезгіл деп ойлайсың? (күз) Слайдтан күз мезгілінің суреті шығады. Орыс, ағылшын тілдерінде атату. «Текше» ойыны Әр топтан екі оқушыдан шығады. Қолдарына жыл мезгілдерінің суреті бар текше беріледі. Балалар сол текшені лақтыру арқылы тура келген мезгілге қатысты сұрақтарға жауап береді. 1.қай мезгіл? 2. айларын ата 3.ауа-райының өзгешеліктері қандай? 4. сол мезгілде ойналатын ойын түрлерін ата «Енші»әдісі. Балаларға жыл мезгілдеріне арналған суреттер беріледі. Сол сурет қай мезгіл еншісінде болса сол мезгілге жапсырады. Слайд Текше Сергіту сәті. «Ауа райы» ойыны Дидактикалық ойын «жыл мезгілі бөлігін тап» Балалар шашылып жатқан бөліктерден мезгіл құрастырады. «суретті аяқта» ойыны 1топ-қолшатырдың 2топ-гүлді мезгілге қатысты өз қалауымен сурет салу	

Күні: 12 .01.2022ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: «Ертегілер елінде»

Тақырыбы: «Алма» ертегісі

Мақсаты: Балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін тереңдету , сөздік қорларын байыту. Өз қалауымен , тәжірибіесіне сүйене отырып, ертегіні саханалай білуге үйрету. Балалардың әдеби шығармаға деген қызығушылығын дамыту. Балаларды ауыз біршіліке , татулыққа тәрбиелеу.

Көрнекілігі: суреттер , теледидар, бақ пен бақша көрінісі, слайд.

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-Қозғаушы	-Балалар ,тілек шеңберіне тұрамыз Қазір күз мезгілі болғандықтан, күзге деген жақсы тілегімізді білдірейікші. Әр бала өзіне тиісті көкөністермен жемістерді қолдарына алып, күзге деген жылы лебіздерің білдіреді: -Бүгін, біз көкөністер мен жемістер туралы әңгімелесеміз. Кәзір жылдың қай мезгілі? - Күз мезгілінде неше ай бар? Олар қалай аталады? Күз мезгілінде дастарханымыз жеміс пен көкөністерге толып кетеді. Олар дәрумендерге өте бай. Сондықтан, күнделікті дәрумендерді жеп тұруымыз керек. Жемістер мен көкөністерді көп жеген баланың дені сау, ақылды болып өседі. Оларды жегенде жуып ,тазалап жеуіміз керек. Дәрумендер дастарханымызға келіп жеткенше оған үлкен еңбек етіледі. Мысалы мына жеміс ағашын, көктемде отырғызамыз. Оны жаз бойы баптап су құйып ,күтеміз. Бірнеше жылдан кейін жеміс ағашы күзде өз жемісін адамдарға береді. -Балалар, мынау –картоп. Оны көктемде жерге отырғызамыз. Бірнеше күннен кейін, жер бетіне сабағы шығады. Жаз бойы еңбек еткеннің нәтежесінде ,күзде бір түйір картоп ,бірнеше түйірге айналып, пісіп жетіледі. Жетілген картопты пайдаланамыз. Біздің қамбамыз астыққа, көкөніс пен жеміске толтырған күз мезгіліне өз ризашылығымызды білдірейік	Бәрі бірге Қайырымды күз, тіл үйіретін жемістерің мен көкөністерің үшін саған рахмет! балалар тілектерін білдіреді қып-қызыл алмаң үшін саған рахмет! жап-жасыл алмұртың үшін саған рахмет! сап-сары асқабағың үшін саған рахмет! мен ұнататын апельсин үшін саған рахмет! тіл үйіретін қауының үшін саған рахмет! қышқыл лимоның үшін саған рахмет! қып-қызыл қызанағың үшін саған рахмет! жап-жасыл қиярың үшін саған рахмет! Қайырымды күз, мөп-мөлдір жүзімің үшін

Ұйымдастырушы-ізденушілік	Тақпақтар кім айтады ? Алма туралы ертегі Қоңыр күз мезгілі еді. Ағаштың жапырақтары түсіп, тек жабайы алма ағашының басында жалғыз алма қалыпты. Осы кезде орман аралап жүрген Қоян алманы байқап қалады. Оны қалай алуға болады? Алма өте биікте — се-кіріп жете алмайсың! Шырша бұтағында отырған қарға қоян қылығына сырттай күліп отырды. — Қарқ-қарқ! Оны көрген қоян: — Қарға, Қарға! Маған алманы үзіп алып берші! — дейді. Қарға ағаш басына ұшып барып, алманы үзіп алады. Бірақ алманы тұм-сығымен қармап ұстай алмай, жерге түсіріп алады. Рақмет, саған, Қарға! — деді де Қоян алманы жерден көтермек болды. Ал жерге түскен алма жаны бардай, дыбыс шығарып, қозғалып жүгіре жөнелді. — Бұл қалай? Қорқып кеткен Қоян ағаш алмасының түбінде ұйықтап жатқан кірпінің тікеніне құлағанын түсініп: — Кірпі, кірпі! Токта, тоқта! — деп айғайлады. — Менің алмамды қайда алып бара жатырсың? Кірпі кідірместен: ~ Бұл — менің алмам! Ол төбеден құлады, ал мен болсам оны ұстап алдым. Қоян да қояр емес! — Алмамды қайтарып бер. Оны тауып алған мен! Таласып жатқан Қоян мен Кірпіге Қарға қосылады. — Босқа таласасыңдар, алма менікі! Мен оны өзім үшін үзіп алғанмын! -деді ол өтірік-шынын араластыра. Олар бір-бірімен түсінісе алмай, алманы әрі тартып, бері тартып, орман .~: айғайдан у-шу болып кетеді. Сол кезде қорбаңбай Аю келіп қалады. — Бұл не деген айғай-шу! Мазамды алдыңдар ғой! Бәрі оған жақындап: — Сен, Аю, біздің ормандағы ең үлкен, әрі ең ақылдысың. Сондықтан бізге алманың кімдікі екенін	саған рақмет! Қыркүйек,қазан,қараша Мен алмамын ,алмамын. Балдай тәті бар дәмім. Мен алмұртпын,алмұртпын. Аузындамын бар жұтттың. Мен, жүзіммін,жүзіммін, Жүзден бір боп түзілдім. Балалар тыңдайды
---	---	--

Жетекші-жөндеуші	айтып берші? — деп аюға оқиғаның қалай болғанын баяндап, төрелігін сұрайды. Аю сәл ойланып, сұрады: — Алманы кім тапты? — Мен! — деді Қоян. — Ал, алманы кім үзіп алды? — Мен! — деп қарқ етті Қарға. — Жақсы. Кім оны ұстап алды? — Мен ұстап алдым! — деді Кірпі. — Мінекей, бәрің де дұрыс айтасыңдар, өйткені әрқайсыларың алманы алу үшін еңбектендіңдер! Алма бәріңдікі! — Мұнда бір алма ғой! — деді Кірпі, Қоян, Қарға түк түсінбей. — Бұл алманы теңдей бөліңдер. Әрқайсың бір-бір бөлігін алыңдар! — деді аю. Мұны естіп бәрі қуанып кетті: — Бағанадан бері біз бостан-босқа таласқан екенбіз ғой! Кірпі алманы төрт бөлікке бөледі. Қоянға бір бөлігін беріп: — Бұл саған, Қоян — сен алманы бірінші көрдің! Екінші бөлігін Қарғаға беріп: — Бұл саған, Қарға — сен алманы үзіп алдың! Үшінші бөлігін Кірпі аузына салып: — Бұл маған, өйткені алманы ұстап алған — мен! Кірпі Аюға төртінші бөлігін беріп: — Бұл саған, Аю! — Маған, не үшін? — деп таңқалды Аю. — Сен бізге ақыл айтып, татуластырдың! — деді ол, риза кейіппен. Әрқайсы өзіне берілген алманың бөлігін жеп риза болды, өйткені Аю ешкімді ренжітпей дұрыс, әділ шешім шығарған еді. Ойын: «Өз орныңды тап». Шарты: музыкалық әуенмен бастарына көкөністер мен жемістердің суреті бейнеленген бас киімдер киген балалар әр түрлі қозғалыстар жасап, ойнап жүреді. Әуен тоқтаған кезде, көкөністер бақшаға, ал жемістер баққа барып орналасуы керек. Сергіту сәті: «Алтын күз» әні орындалады	Ойын шартымен танысып, ойынды қызыға ойнайды Бірге қайталайды «Алтын күз» әнін орындайды
--------------------------------	---	---

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: жыл мезгілдері туралы білімдерін тереңдетуді, сөздік қорларын байытуды

Түсінеді: Көкөніс пен жемістердің ажыратады

Қолданады: тақпақтар айтады, жыл мезгілі туралы өз ойын жеткізе

Күні: 19.01.2022ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: «Ертегілер елінде»

Тақырыбы: «Ай неге жалаңаш қалды?» ертегісі

Мақсаты: Ай туралы түсінік беру. Балалардың логикалық ойлауын дамыту

Көрнекілігі: суреттер

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы	Балалар жұмбақ шешуге дайынсыңдар ма? Ендеше, тыңдайық Жұмбақ 1.Күндіз әйнегі сынады, Түнде орнында тұрады 2.Кейде орта, кейде толы бір тегене, Көрінер кейде күндіз, күнде түнде Бетіне ақ шоқыдан перде тартқан, Балалар, ойлап қара, бұл немене? Ай - жердің серігі. Ай Жерді айнала қозғалып жүреді. Ай жерге ең жақын аспан денесі. Ай мен жұлдыз болмаса, қараңғы түнде адамдар адасар еді Бүгінгі тыңдайтын ертегіміз	Жұмбақ шешуге қызығушылық танытады
Ұйымдастырушы ізденушілік	Ай неге жалаңаш қалды?- деп аталады Бірде ай өзіне көйлек тіктіріп алмақ болыпты. Тігінші айдың бой тұрқын өлшеп алады да көйлекті пішіп, тігуге кіріседі. Уәделескен шағында Ай көйлегін алуға келсе, көйлегі әрі тар, әрі қысқа болып шығыпты. - Иә, мен қателескен екем, - дейді тігінші. Сөйтіп, көйлекті қайта пішіп, қайта тіге бастайды. Уәделескен мерзім жақындап, Ай көйлегін алуға тігіншіге тағы келеді. Бұл жолы да көйлегі шақ келмей, қысқа болып қалыпты. Иә, тағы да дұрыс өлшемеген екем ғой, - дейді. Айдың толыса беретініне түсінбеген тігінші. Сонымен қайта өлшеп, қайта пішіп, қайтадан тігуге кіріседі. Ай тағы да көйлегін алуға келе жатады. Тігінші киіз үйдің түтігінен асқанда келе жатқан топ-толық өзі тіккен көйлектен екі есе үлкен . Айды көреді. Не істерін білмей, сасқалақтап тігінші басы ауған жаққа қаша жөнеледі. Ай ары іздеп, бері іздеп тігіншіні таба алмай қалады. Сол себепті, Ай көйлексіз жалаңаш қалыпты. Айға қатысты мақал үйренейік -Толған айды қолмен бұлғамайды -Ай мен күн әлемге бірдей -Жаңа айда жақсылық -Батыр ортақ, ер ортақ Күн ортақ, ай ортақ – Ай өзіне не тіктірмек болды? - Неге айдың көйлегі тар, қысқа болып қалды? - Неге тігінші айды көріп қаша жөнелді?	Жұмбақтың жауабы: Ай Ай Ертегі тыңдаймыз
		Мақалдарды қайталайды
		Көйлек Өйткені, ай күннен күнге толыса

Жетекші-жөндеуші	- Ай неге көйлексіз жалаңаш қалды? Балаларды мадақтап, қорытындылау	бастады Көйлегі тағы сыймай қалды Өйткені ай дөңгелек болды
-------------------------	---	---

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: ай туралы түсінік алуды

Түсінеді: айдың күннен күнге толатынын

Қолданады: ертегі мазмұнын түсініп, өз ойымен айтады, жұмбақ шешеді, сұраққа толық жауап береді

Күні: 26.01.2022ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: «Алтын балта» ертегісі

Мақсаты: Ертегілер туралы білімдерін толықтыра отырып, оқыған ертегідегі ойды түсіне білуге және баланың қиялының дамуына, еңбексүйгіштікке, адал болуға тәрбиелеу

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушылық	Слайдтан көріністер көрсетіледі. 1. Әр көріністі салыстырып, сұрақтар қойылады. - Суретте екі баланың бір - бірінен айырмашылығы қандай? Неліктен?. - Еңбекқор бала бақшасын қалай күтуде? - Бақшаға өскен арам шөптерді жұлуда. - Жалқау баланың бақшасының жағдайы қандай? - Табиғаттың құбылысына балалардың іс - әрекеттері қандай? Әр баланың көңіл - күйі қандай?. - Балалар орманға демалуға бара жатыр.. Жалқау баланың жағдайы не болды? - Соңғы суреттен жалқау бала қайсы?	- Сол жақтағы суретте еңбекқор бала, оң жақтағы бала кер жалқау бала Бақшаға өскен арам шөптерді жұлуда. Бақшада арам шөптер қаптап өскен. Бақшасы күтусіз қалған. - Еңбекқор бала шаттануда. Жалқау бала үйіне тығылуда Еңбекқор бала көңілді, ән салуда Ол өзеннің ортасына қойылған ағаштан өте алмауда. - Еңбекқор бала.
Ұйымдастырушы-ізденушілік	Оны қалай таныдыңдар? Ол өзгерді ме? Оның өзгеруіне көмектескен, жалқаулыққа мойымауға көмектескен кім? «Алтын балта». Ертегісін тыңдауға қалай қарайсыңдар? Ертеде бай мен кедей көрші болады.Кедей диірменге барса, байдың балтасын сұрап алады.Бір күнікедей диірменге барып балтасын ағып жатқан диірменге түсіріп алады. Ол диірменшіге балтамды алып бер дейді. Ол қолын диірменге салып бір алтын балтаны алып шығады. Ол кедейден «Мынау ма сенің балтаң?» деп сұрайды. Кедей «Жоқ, бұл менің балтам емес»- дейді.Диірменші екінші рет қолын салғанда ,күміс балтаны алып шығады. Ол кедейден «Мынау ма сенің балтаң?» деп сұрайды. Кедей «Жоқ, бұл менің балтам емес»- дейді Сонда диірменші үшінші рет қолын салғанда ағаш балтаны алып шығады . Ол кедейден «Мынау ма сенің балтаң?» деп сұрайды Сонда кедей «Ия, осы менің балтам» дейді. Сонда диірменші «Пейілің таза адам екенсің,	Үн таспадан естиді

Жетекші жөндеуші	сондықтан мына алтын балтаны ал!» - дейді Ол үйіне барып, не болғанын айтып береді.Балтаны ағып жатқан диірменге қалай түсіріп алғанын айтады.Бай кедейдің айтқанының бәрін қайталап істейді. Ол балтасын суға түсіріп, диірменшіге балтамды алып бер дейді.Сонда диірменші алтын балтаны алып шығады.Ол байдан « Мынау ма сенің балтаң?» деп сұрайды Сонда бай «Менің балтам!» - дейдіДиірменші оған «Өтірік айтпа,мынау сенің балтаң емес!» - деп өзінің ағаш балтасын береді . Сұраққа жауап береді. 1. Кедейдің суға түсіріп алған балтасы қандай еді? 2. Балта қайда барып түсті? 3. Диірменші не істеді, қандай балталар ұсынды? 4. Диірменші қартқа неліктен алтын балта берді? 5. Бай не істеді, байдың істеген ісі дұрыс па? . 6.Өмірде алтын балтаның болуы мүмкін бе? 7. Ертегі қалай аяқталды? Өтірікке қатысты қандай мақал-мәтел білесіңдер? Балаларды мадақтап, қорытындылау	Балалардың жауаптары тыңдалады Өтірік өрге баспайды Өтірік айтқан жерге көп тұрма. Өтірікшінің сөзіне нанба
------------------------------------	---	--

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Еңбексүйгіштікке, адалдыққа, жақсы қасиеттерін бойға сіңіре білуді

Түсінеді: ертегіден өзіне ұнаған кейіпкерлерін атайды

Қолданады: Сурет бойынша әңгімелейді, сұраққа толық жауап береді

Күні: 26.01.2022ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: «Алтын балта» ертегісі

Мақсаты: Ертегілер туралы білімдерін толықтыра отырып, оқыған ертегідегі ойды түсіне білуге және баланың қиялының дамуына, еңбексүйгіштікке, адал болуға тәрбиелеу

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушылық	Слайдтан көріністер көрсетіледі. 1. Әр көріністі салыстырып, сұрақтар қойылады. - Суретте екі баланың бір - бірінен айырмашылығы қандай? Неліктен?. - Еңбекқор бала бақшасын қалай күтуде? - Бақшаға өскен арам шөптерді жұлуда. - Жалқау баланың бақшасының жағдайы қандай? - Табиғаттың құбылысына балалардың іс - әрекеттері қандай? Әр баланың көңіл - күйі қандай?. - Балалар орманға демалуға бара жатыр.. Жалқау баланың жағдайы не болды?	- Сол жақтағы суретте еңбекқор бала, оң жақтағы бала кер жалқау бала Бақшаға өскен арам шөптерді жұлуда. Бақшада арам шөптер қаптап өскен. Бақшасы күтусіз қалған.
Ұйымдастырушы –ізденушілік	- Соңғы суреттен жалқау бала қайсы? Оны қалай таныдыңдар? Ол өзгерді ме? Оның өзгеруіне көмектескен, жалқаулыққа мойымауға көмектескен кім? «Алтын балта». Ертегісін тыңдауға қалай қарайсыңдар? Ертеде бай мен кедей көрші болады.Кедей диірменге барса, байдың балтасын сұрап алады.Бір күнікедей диірменге барып балтасын ағып жатқан диірменге түсіріп алады. Ол диірменшіге балтамды алып бер дейді. Ол қолын диірменге салып бір алтын балтаны алып шығады. Ол кедейден « Мынау ма сенің балтаң?» деп сұрайды. Кедей «Жоқ, бұл менің балтам емес»- дейді.Диірменші екінші рет қолын салғанда ,күміс балтаны алып шығады. Ол кедейден « Мынау ма сенің балтаң?» деп сұрайды. Кедей «Жоқ, бұл менің балтам емес»- дейді Сонда диірменші үшінші рет қолын салғанда ағаш балтаны алып шығады . Ол кедейден « Мынау ма сенің балтаң?» деп сұрайды Сонда кедей «Ия, осы менің балтам» дейді. Сонда диірменші «Пейілің таза адам екенсің, сондықтан мына алтын балтаны	- Еңбекқор бала шаттануда. Жалқау бала үйіне тығылуда Еңбекқор бала көңілді, ән салуда Ол өзеннің ортасына қойылған ағаштан өте алмауда. - Еңбекқор бала. Үн таспадан естиді

Жетекші жөндеуші	ал!» - дейді Ол үйіне барып, не болғанын айтып береді.Балтаны ағып жатқан диірменге қалай түсіріп алғанын айтады.Бай кедейдің айтқанының бәрін қайталап істейді. Ол балтасын суға түсіріп, диірменшіге балтамды алып бер дейді.Сонда диірменші алтын балтаны алып шығады.Ол байдан « Мынау ма сенің балтаң?» деп сұрайды Сонда бай «Менің балтам!» - дейдіДиірменші оған «Өтірік айтпа,мынау сенің балтаң емес!» - деп өзінің ағаш балтасын береді Сұраққа жауап береді. 1. Кедейдің суға түсіріп алған балтасы қандай еді? 2. Балта қайда барып түсті? 3. Диірменші не істеді, қандай балталар ұсынды? 4. Диірменші қартқа неліктен алтын балта берді? 5. Бай не істеді, байдың істеген ісі дұрыс па? . 6.Өмірде алтын балтаның болуы мүмкін бе? 7. Ертегі қалай аяқталды? Өтірікке қатысты қандай мақал-мәтел білесіңдер? Балаларды мадақтап, қорытындылау	Балалардың жауаптары тыңдалады Өтірік өрге баспайды Өтірік айтқан жерге көп тұрма. Өтірікшінің сөзіне нанба
------------------------------------	--	--

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Еңбексүйгіштікке, адалдыққа, жақсы қасиеттерін бойға сіңіре білуді

Түсінеді: ертегіден өзіне ұнаған кейіпкерлерін атайды

Қолданады: Сурет бойынша әңгімелейді, сұраққа толық жауап береді

Күні: 02.02.2022ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер еліне саяхат

Тақырыбы: «Әтеш пен тоты» ертегісі

Мақсаты: Ертегінің мазмұнын түсіну, өз түсінігімен әңгімелеу барысында сөздік қорын молайту, сөйлеуге дағдыландыру. Құстар жайлы білімін кеңейту.

Сөздік жұмыс: Қораз, тотықұс.

**Іс-әрекет
кезендері**

**Мотивациялық-
қозғаушылық**

Тәрбиешінің іс-әрекеті

Жұмбақ жасыру.

Бұрап қойған сағаттай,

Айқайлайды таң атпай.

(әтеш)

**Балалардың іс-
әрекеті**

Жұмбақтың
жауабы: әтеш

**Ұйымдастырушы-
ізденушілік**

Ертегі оқу: "Әтеш пен тоты"

Ерте, ерте, ертеде ешкі құйрығы келтеде,
аң мен құстардың ішіндегі ең әдемісі,
сымбаттысы әтеш болыпты.

Сондықтан ол өте тәкаппар екен. Жүріп
тұрса да маңғазданып, сылаңдай басады
екен. Қоқыраяды да жүреді. Бірде-бір
аңмен не құспен сөйлеспейді. Жалғыз
серігі Тотықұс болыпты. Тоты байғұстың
үстінде жөні түзу киімі де жоқ екен. Бір
күні тоты әлгі кербез әтешке келіп:

Досым мен бүгін қонаққа бармақ едім.
Жөнді киімімде жоқ. Мына түріммен
қалай барамын. Мені сенің досың деп
білетін ел мазақтайды ғой. Маған
үстіндегі әдемі киімді бере тұршы, -деп
қиыла жалыныпты. Әтеш досының сөзіне
сеніп, үстіндегі әдемі киімдерінің бәрін
шешіп беріпті. Сөйтіп тотықұс жасанып
тұрып киініп алды да, қай мезгілде
келетінін айтады.

Егер мен кешіксем, дауыстап шақыр,
дауысыңды естейін – дейді. Сөйтіп,
Тотықұс әсем киініп тойға кетеді. Бірақ ол
қайтып оралмайды әтеш ол естісін деп
үсті-үстіне шақырады. Ешқандай хабар
болмайды.

Содан күні бүгінге дейін әтеш тотықұспен
әдемі киімін іздеп, таң атысымен, күн
батқанға дейін айқайлап шақыра береді
екен.

Ертегіні мұхият
қызығушылықпен
тыңдады

Сергіту жаттығуы.

Қанатытымды жазамын,

Жоғары-төмен қағамын.

Биік көкте ойналып,

Жұлдыздай жылдам ағамын.

?

Блингвизм: Өтеш-петух, тоты-папугай

Боямақ бояйық.

Балаларды үш топқа бөліп, үлестірмелі материалдар тарату.

Ойын: "Ұшты-ұшты"

Мақсаты: баланы тез ойнатуға және ұшатын немесе ұшпайтын затты ажырата білуге үйрету.

Шарты: ұшатын заттарды тез анықтап, екі қолын жоғары көтеру керек.

Мысалы:

Ұшты, ұшты қарға ұшты!

Ұшты, ұшты қалам ұшты!

Ұшты, ұшты кітап ұшты!

Ұшты, ұшты сауысқан ұшты!

**Жетекші-
жөндеуші**

Балалар, сендерге бүгінгі оқу қызмет ұнады ма?

Ертегі не жайлы айтылды?

Құстарға қандай қамқорлық жасауға болады?

Өтеш қандай құспен достасыпты?

Тоты өтешке берген сөзінде тұрды ма?

Өтеш неге таң атысымен айқайлап қыра береді ек екен?

Үй құстарына нелер жатады?

Құстар немен қоректенеді?

Құстардың пайдасы бар ма?

Құстардың баласы қалай аталады?

Құстар қалай пайда болады?

Олар тірі туады ма, әлде жұмыртқа басады ма ?

Жарайсыңдар!

Балалар, сендер бүгінгі оқу іс-әрекетке белсенді қатыстыңдар

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Ертегінің мазмұнын білуді

Түсінеді: Құстар жайлы мағлұматты және суретпен жұмыс жасауды.

Қолданады: ертегі мазмұнын айтып береді

Орысша, қазақша сөздіктерді қайталады.

Суретпен жұмыс жасады.

Ойынға қызығушылықпен түгел ойнады

Сұрақтарға жауап береді

тотықұспен достасты. Жок тұрған жоқ.

Өйткені, ол тотыға берген киімін іздеп айқайлап шақыра береді

Өтеш, тауық, күркетауық, балапан.

Құрт-құмырсқа, жем, дән тб
Балапан
жұмыртқадан

Күні: 09.02.2022ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: « Қысқы баспана» ертегісі

Мақсаты: Балаларды оқылған ертегілер мазмұнын тәрбиешінің көмегімен өз беттерімен жүйелі түрде мәнерлі етіп, мазмұнын өзгертпей әңгімелей білуге, байланыстыра сөйлеуге, мінез-құлық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету

Көрнекілігі: ертегі кейіпкерлерінің ойыншықтары

Іс-әрекет кезеңі	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық - қозғаушы	Балалар, қараңдаршы біздің топқа қандай әдемі шар ұшып келеді. Қызық, бұл шарды бізге кім жіберді екен? Қараңдаршы, қандай сиқырлы шар?! Бұл шарда байланған хат пен таяқша бар екен. Бұл хаттың мазмұнымен танысайық. Ертегі атай сендерге тапсырма мен ертегі жіберіпті. Балалар, экран бетіне таяқшаны сермесем, сендерге ертегілерден көрініс көрсетеді. Ал, сендер сол ертегіні тауып атын атайсыңдар. «Жыл мезгілдері», «Жыл басына таласқан хайуанаттар», «Ақымақ қасқыр» ертегілерінен суреттер көрсетіледі. Жарайсыңдар, балалар, сендер дұрыс таптыңдар. Ендеше, жұмбақтар жасырамын. 1. Еріксе, құйрығымен ойнайды Зеріксе, ұйқыға бір қанбайды? 2. Қызыл бұжыр айдары бар, Қоқиланған айбары бар Ендеше, сендерді «Қысқы баспана» ертегісімен таныстырамын. Ертеде Бұқа, қошқар, әтеш, мысық - бәрі орманды мекен етіпті. Жазда орман іші қандай көңілді! Бұқа мен қошқар шөпке кенеледі. Мысық тышқан аулайды. Әтеш жидек теріп, құрттарды шоқып жейді. Шошқа ағаштың тамыры мен жаңғағын жеп тамақ қылады. Бұл достар осылай рақат өмір сүреді. Жаз өтіп, күз болады. Орман іші суыта түседі. Бәрінен бұрын қыс қамын Бұқа ойлай бастайды. Ол қошқарға келіп: - Кел, достым, қыс қамын істейік, баспана жасайық, - дейді. Жарайды, құп болады, - деді қошқар. Бұқа мен қошқар шошқаға келіп: - Жүр қорсылдағым, үй салайық, - дейді. Шошқа да келісе кетеді, үшеуі келе жатып, мысыққа кездеседі. - Амансың ба, мысықбай! Жүр бізбен бірге, қыс қамын жасап, үй салайық! Мысық та, әтеш те келісе кетеді. Бұлар орман ішінен ыңғайлы жер табады. Бәрі бірлесіп жылы үй салады. Қыстық отын, жейтін тамақтарын да жинап алады. Қыс та келді. Қыс суық болғанымен, қыстық баспанасы бар достарға жылы көрінеді. Бұқа мен қошқар үйге төселгентай еденде жатады. Шошқа	Шарға таңырқай қарап, ондағы хат пен таяқшаны білуге қызығушылығы артады. Сиқырлы таяқша көрсеткен ертегі кейіпкерлерін балалар табуға тырысады. Мысық Әтеш Ертегіні тыңдайды. Қимылмен көрсетеді. Сұрақтарға жауап береді. Бірге қайталап жаттайды.
Ұйымдастырушы - ізденушілік		
Жетекші-		

жөндеуші	тақтай еденнің астына жайғасады.Мысық пеш үстінде пырылдап ,әтеш сырғауылға қонақтайды.Достар уайымсыз өмір сүре береді Орман кезіп жүрген аш қасқырлар жаңа салынған үйді көреді. Қасқырдың ішінде батылдау біреуі: Бауырларым, мен барып, бұл үйде кімдер тұрып жатқанынбіліп келейін. Егер кешіксем, көмекке келіндер,-дейді. Қасқыр үйге кіріп келгенде, көзі бірден қошқарға түседі.Қасқырды көріп, зәресі ұшқан қошқар: - Мә-ә-ә!. Мә-ә-ә!. Мә-ә-ә!- деп маңырап қоя береді Әтеш қасқырды көріп, қанатын қағып: -Ку-ка-реку! – деп шақырады.ММысық пеш үстіненсекіріп түсіп: -Мияу! -Мияу! – деп мияулай бастайды Бұқа жүгіріп келіп,қасқырдың бүйіріне мүйізін қадап қалып - Мө-ө! -Мө-ө! -Мө-ө! – деп мөңіреп жібереді Шошқа еденнің астынан атып шығып,қаһарлана қорс-қорс етіп: -Хрю! -Хрю -Хрю -Қайсыңды жейін?- дейді қасқыр Әрең қашып құтылып,зытып келе жатып, жолдастарына: -Ой, бауырларым, қашыңдар!- деп айқай салады. Қасқырлардың есі шығып, тым-тырақай қаша жөнеледі Сергіту сәті: Озып кетсең егерде, Қуана бер ,қуана Ұстап алмай қоймайық. Кел, қошақан екеуміз Қуаласпақ ойнайық Орманда қандай аңдар өмір сүреді? Олар күзде не тұрғызды? Олардың үйлеріне нелер келді? Қасқырлар неден қорықты? Бұқа, қошқар, әтеш, мысық қандай достар? Балалар бұлар қандай жануарларға жатады? Ендеше; мақал жаттайық «Береке түбі- бірлікте». Балалар, олардың достықтарының белгісі ретінде үй салып берейік	Балалар үйдің суретін салады
----------	---	------------------------------

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Ормандағы аңдардың қысқы тіршілігін ұғынуды

Түсінеді: Жануарлардың дауысын ажырата біледі

Қолданады: ертегі кейіпкерлерінің ойыншықтары арқылы ертегіні құрастырып, айтып береді

Күні: 16.02.2022ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: «Нан қайдан шығады?» ертегі

Мақсаты: Балаларға көрнекі құралдарды пайдалана отырып, ертегінің мазмұнын түсіндіру.

Нанның адам еңбегімен келетінін, оған көп күш жұмсалатынын түсіндіру.

Балаларға нанды қастерлеу керектігін түсіндіре келе, адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.

Көрнекіліктері: нанның түрлері, бидай, комбайн, диірменнің суреттері.

Жаңа сөздер: наубайхана, наубайшы, диірменші, қауыз, диқан.

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушылық	Балалар мен сендермен өтілген оқу қызметтерімізден өтілген ертегілермен танысқанымызды еске түсіріп жіберейікші Сендер сол ертегілерді атап, мына суреттерден сол кейіпкерлерді тауып тақтаға іле қойыңдаршы	Балалар өтілген оқу қызметтері бойынша суреттерден өздеріне таныс ертегіні таңдап алып, тақтаға шеңбер айналасына
Ұйымдастырушылық ізденушілік	-Ал енді, балалар, тағы да ертегі тыңдағыларың келеді ме? Мен сендерді керемет ертегімен таныстырғалы тұрмын ертегіні тыңдамас бұрын мен сендерге жұмбақ жасырамын	Орналастырады
	Ұзын мұртты сарылар, Наның содан алынар Нан қайдан шығады? ертегісі авторы Мұхаметжан Етекбаев Бір күні Тышқан нан дүкеніне кірді. Сөреге жаңа піскен сап - сары бөлкелер үйіліп тұр екен. Піскен нан иісіне қызыққан Тышқан тұмсығын жыбыр - жыбыр тартты. Төмендегі бір бөлкені кеміре бастады. Осы кезде күзетші келіп қалды. Тышқан зып беріп, тысқа атып шықты. Бірақ алысқа ұзамады. «Апырай, қайдан келді екен осыншама нан. Біліп алып шыққан жеріне кірсем, ә!» - деп қызығып кетті. Тесіктен сақтана сығалады. - Нан, нан, сен қайдан келдің? - деді сыбырлап. - Сатушыдан сұра, - деді нан. Тышқан сатушыға келді. - Сатушы, сатушы, нан қайдан келеді? - Наубайшыдан сұра, - деді сатушы. Тышқан тымпындап наубайханаға келді. Мұнда көп адам нан пісіріп жатыр екен. - Нан қайдан келеді? - деді бір наубайшыға келіп. - Диірменшіден сұра, - деді наубайшы. Тышқан диірменшіге келді. Диірмен тасы тынымсыз шыр көбелек айналады. Екі адам үн тартып тұр. Ұн төгіліп аққан бұлақша құйылып жатыр. Көзді	Бидай Ертегіні суреттер арқылы көре отырып тыңдайды

	ашып - жұмғанша қап - қап ұн пайда болады. Тышқан иненің көзіндей танауын тыржиып, тандана қарап тұрды да: - Диірменші, диірменші, нан қайдан келеді - деп сұрады. - Комбайншыдан сұра, - деді қырманшы қарт. Тышқан далада егін орып жүрген комбайншыға келді. Қалың егін теңіздей толқиды. Комбайн тоқтар емес, ілгерілеп барады. Сабанын бір бөлек, топанын бір бөлек шығарып тастайды. Торсықтай ақ бидайды астауына құйып алып барады. Тышқан шіңкілдеп: - Комбайншы, комбайншы, нан қайдан келеді? - деп сұрады. - Көктемде тракторшы жер жыртады, тұқым себуші тұқым себеді. Егіншілер оны күтіп баптайды. Көп еңбек сіңіреді. Міне, қалың астық - сол көп еңбектің жемісі. Нан еңбек арқылы табылады, - деді комбайншы. - Ой, мұның азап қой. Мен шалқайып жатып - ақ таба беремін, - деп қутың - қутың етті Тышқан.- Әне, Мысық келе жатыр, - деді комбайншы. Сол - ақ екен Тышқан бір ескі інге зып берді. Наубайхана - нан пісіретін, нан жабатын орын. Наубайшы - наубайханада нан пісіретін адам. Диірмен - дәнді дақылдарды тартып, ұн шығаратын кәсіпорын. Комбайн - әр алуан дақылдарды жинап, бастыруға арналған машина. Сергіту сәті Шаршағанда ырғалып, Бидайға ұксап дем алам Қанатымды бір қағып, Бидай болып жайқалам Балалар, диқан сөзін қалай түсінесіңдер? Диқан - егін шаруашылығымен айналысатын адам. -Диқан көктемде егістікке егін - бидай, қарабидай, арпа, жүгері, сұлы, т.б. егеді. Оны жаздай күтіп-баптайды. Күзде егіс даласында бидайды комбайнмен орады, жинайды, бастырады. Жүк машинасымен тасиды. Қырманға әкеліп, тазалап, кептіреді. Сонан соң элеваторға жібереді. Элеватор бидай сақтайтын қойма, онда бидайды көп жылдар бойы сақтауға болады, Одан диірменге жібереді. Диірменшілер ұн тартады. (Элеватор, диірменнің суреттері көрсетіледі). Ұнды наубайхана жөнелтеді. Наубайханада наубайшылар әртүрлі нан пісіреді. Ыстық нан, ұн дүкендерге түседі. Дүкеннен нанды, ұнды сатып аламыз. Анамыз ұннан бауырсақ, шелпек, нан, тоқаш, т.б. пісіреді. Енді осы ертегіні рольдерге бөлініп, сахналап көрейік,- деп балаларды рольге бөледі Жарайсыңдар балалар, нанға байланысты мақалдар және тыйым сөздерді кім біледі?	Жаңа сөздермен танысады Қимылмен көрсетеді Сюжетті рөлді ойын ретінде сахналайды Ас атасы -нан Нан бар жерде ән бар. Жердің сәні – егін . Ексең егін, Ішерсің тегін Нанды бір қолмен
--	--	--

Жетекші-жөндеуші	Тышқанды қандай сұрақ мазалады? Нан қайдан келеді? Тышқан сұрағына жауап ала алды ма? - «Нан - байлық, нан - береке» деп халқымыз бекер айтпаған. Міне, көрдіңдер ме? Қаншама адам еңбек етеді екен. Сондықтан дастарқанға зор еңбекпен келген нан тағамдарын қастерлеуіміз керек.	үзбе. Нанды жерге тастама Наннан аттама Ыстық нанның қайдан келгенін білгісі келді Ретімен айтады
--------------------------------	--	--

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: нанның қайдан шығатынын білуді

Түсінеді: үлкендердің еңбегін бағалау керектігін

Қолданады: ролге бөлініп сахналайды, мақал, тыйым сөздерді біледі

Күні: 23.02.2022ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: «Бәсеке Бәйге» халық ертегісі

Мақсаты: Ертегіні сахналау. Театрландырылған әрекетті меңгеру, әдеби кейіпкерлерді адамгершілік ережелері мен түсініктері тұрғысынан бағалауды үйрету.

Көрнекілігі: кейіпкер қуыршақтар

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық - қозғаушылық Ұйымдастырушылық ізденушілік	Балалар, сендерге жұмбақ жасырғым келіп отыр. Жұмбақ 1. Екі айнасы бар Екі найзасы бар Төрт жалтырмағы бар Бір шыбыртқысы бар Ол не? 2. Мінсең жалдей жүйткіді Көңілің таудай өседі Алып ұшар алысқа Ер қанаты деседі Шешуін кім табады? Бүгін балалар сендерге сиыр мен жылқы туралы Бәсеке бәйге ертегісін айтып берейін Ерте, ерте, ертеде кәдімгі сиыр елден жүйрік болыпты. Жүйрік болғанда да төрт аяқтының ешқайсысына жеткізбейді екен. Бірақ тым мақтаншақ болғанға ұқсайды. Күндердің бір күнінде сиыр арғымаққа жолығады. Сиырда шаруасы жоқ арғымақ өз бетінше шөбін жеп, жайыла береді. Сиыр арғымақтың сөзін елемегеніне намыстанып: -Менің кім екенімді білесің бе?- дейді танауы делдиіп: -Мен жер бетіндегі ең жүйрік сиырмын! – деп мақтанады -Жақсы жүйрік болсаң бола бер,- дейді арғымақ қарсы келмей - Мен сенен де жүйрікпін – дейді мақтаншақ сиыр -Нанбасаң жарысайық! Жарысқа аң патшасы арыстанның өзі төреші болады. Жарысатын қашықтық белгіленеді. Екеуі мәре сызығына келіп тұрады. Белгі бергенде ауаны мол жұтып, танауы делдиген сиыр, құйрығын көкке шаншып алып, ә дегенде алға шыға жөнеледі. Сиырды өкшелеп арғымақ та келе жатады. Жарыс қазаққа созылады, ақырында шөлдерін басып, сәл тынығуға болатын бұлаққа жақындайды. Арсытан бұлақтың қайда екенін көрсету үшін жол бойына суырды тұрғызып өояды. Бірінші болып жеткен сиыр суырға -Суыр сасық, су қайда?- дейді Сиырдың мына дөрекі сөзіне суыр қатты өкпелеп	Жұмбақты тыңдайды Жауабы : сиыр Шешуі: жылқы Ертегіні тыңдайды

	қалады. Содан оған бұлақтың орнына лай суды көрсетеді. Сиыр сасық суды ішіп алып, зымырай жөнеледі. Көп кешікпей арғымақ та жетеді -Суыр сұңқар, суды қайдан ішуге болады?-деп сұрайды Ертегіні тындап тамашалайды Таныс ертегіні ролдерге бөліп сахналайды Ойынға қатысады. Суыр оған мөлдіреген бұлақты көрсетеді. Өзі мөлдір, өзі салқын бұлақ суына қанып алған арғымақтың бойына ерекше күш бітіп, құстай ұшып, зымырайды. Лай су ішкен сиырдың күші азайып, аяғы тәлтіректей бастайды. Ал арғымақ болса сиырды басып озып, көмбеге бірінші жетеді. Сөйтіп, мақтаншақ дөрекі сиырдың жолы болмайды. Сол кезден бастап, ең жүйрік жануар атынан айырылады. Жай ғана шалғында жайылып жүретін болады Балалар ертегі ұнады ма? Ендеше сендерге сұрағым бар? -Сиыр неге мақтаншақ болыпты? -Сиыр неге жолығады? -Жылқы сиырға не дейді? --- Сиыр жылқыға қандай талап қояды? -Оларға қандай аң төрелік етеді? -Суыр неге сиырға лай суды көрсетті? -Жылқыға қандай суды көрсетті? Қалай ойлайсындар егер сиыр да салқын, таза суды ішкенде қайсысы бірінші мәреге жетер еді? Сергіту сәті: «Боз жорға» Ертегі сендерге түсінікті болса, ертегіні ролдерге бөліп сахналап көрейікші Балалар сиыр, жылқы туралы кім тапқақтар Жылқы туралы Құлдыр-құлдыр құлыншақ, Тынымсыз бір ұрыншақ Ұршықтай боп бұлтылдап Жұмыр жоның жылтылдап Балалар жылқыға байланысты қандай қазақтың ұлттық ойындарын білесіңдер? Балалар қазақ халқы жылқы малын жоғары бағалаған Оның қымызы өте құнарлы, қылы арқан, оны жіп ескенде өте мықты болған. Жылқы — ердің қанаты деп атайды Ал, сиыр сүтімен, айранымен, ірімшігімен, құртымен ерекшеленеді. Бұлар үй жануарына жатады. Төрт түлікке қатысты қандай тыйым сөздерді	Балалардың жауаптары Ертегіні сахналайды Қимылмен билейді Ыстық- ыстық сүт ішсең Дәмі кетпес таңдайдан Бой жадырап кенеттен Буы шығар маңдайдан Малды бақсаң, сиыр бақ Сүт кетпейді шарадан «Көкпар », «теңге алу», «аударыспақ», «қыз қуу» Малды жекіп ұрсуға болмайды Малды аяқпен тебуге болмайды
--	---	---

Жетекші – жөндеуші	білесіңдер? Өзін - өзі мақтау мен өзін- өзі дәріптеу — адамды ақымақ көрсетеді. Сондықтанда өзіңді өзің мақтама, бірақ бар күшіңмен мақтауға лайық әрекет жасауға тырыс деп бүгінгі қызметімді қорытындылаймын	Мал қораның ішінде не сыртында ысқырмайды Қатарларының әрекетіне өз пікірлерін айтады
----------------------------------	--	---

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: таныс кейіпкерлер бойынша қойылымдарды сахналауды

Түсінеді: өзін-өзі мақтау дұрыс еместігін

Қолданады: өз ойын айта алады, басқалардың пікірін тыңдайды.

Көрнекілігі: теледидар, суреттер

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық -қозғаушылық Балалар сендерге Қадыр Мырза Әли ағамыздың «Екі дос» өлеңін оқып берейін Шекіссек те екеуміз, Үйге жылап қайтпаймыз. Сөзімізге бекембіз, Анамызға айтпаймыз. Естімесе өздері, Айтып қанша қажеті? Біліп қойса біздерді Ойнатпайды бір жеті. -Балалар, біз бір-бірімізбен қандай болуымыз керек? - Ал балалар сендер өмірдегі сырды, бөлісетін, әркез қасымызда бірге ойнайтын, көмектесетін, қиын кезде қастарыңнан табылатын кім? -Жарайсыңдар, ол- «дос». Дос дегеніміз- арқа сүйер адамың. Балалар айтыңдаршы сендердің достарың бар ма? -Демек, досты ешқашан сатпау керек, бірге күліп, бірге ойнау керек, сыйлап қадірлей білу керек. Балалар сендерге ертегі тыңдау ұнай ма? Ұйымдастырушылық ізденушілік - Ендеше сендерге «Дос іздеген Бота» деген ертегіні тамашалайық. - «Ерте, ерте, ертеде боталы түйе болыпты. Ол өзінің жібек жүнді сүйкімді баласына мейрімділікті, адалдықты үйретіпті. Мөлдір көзді бота ақылды болып өседі. Бір күні анасы: -Боташым, мен саған жақсы дастан басқасының бәрін бердім. Енді тура өзің сияқты дос тап. Доссыз өмір қиын, әрі қызық емес,-дейді. Бота өзіне ұқсайтын жалт-жұлт еткен жүні бар, жағымды үні бар дос іздеп шығады. Жайылып жүрген құлынды көріп: -Бө-ө-ө, мен дос іздеп жүрмін деп бота боздайды. -Иh-h-һи, кел екеуміз дос болайық,-деп құлын кісінейді. -Жоқ, сен сияқты дос емес – дейді бота күлімдеп. -Мүмкін бұзау болар,-деп құлын ботаны шығарып салады. Сөйтіп бота боздап: бұзауға,қодыққа, қозыға, күшікке, мысыққа әтешке, қарғаға, бақаға, аяғында араға келеді.- деп боздайды. Бота араға келіп: -Бө-ө-ө, мен дос іздеп жүрмін.	Өлеңді тыңдап,бір-бірінің алақандарын қысады - дос балалардың жауабы ертегіні тыңдауға қызығушылығын білдіреді	

	-З-з-з-зз,-кел, екеуміз дос болайық,- деп ара ызылдап қуа жөнеледі. Бота арадан зорға қашып құтылады. Басы салбырап, шаршап бота өз анасына келеді. Анасы: -Дос таптың ба?-деп сұрайды. -Жоқ анашым, сенбесеңіз көктегі күннен сұраңыз. Тура мен сияқты ешкім жоқ екен,- дейді. Анасы жымыып: -Өзің сияқты дегенім, адалдығыңды айтқам, боташым. Досты жан тазалығымен таңдау керек, - деді. Бота қуанып , адал достары құлынды, бұзауды, қодықты, қозыны, күшікті, мысықты, әтешті, қарғаны, бақаны ертіп келеді. Ал араны сабырсыздығы үшін қоспаған екен» Ертегінің мазмұны бойынша сұрақтар: - Ертегі ұнады ма? - Түйе ботаны қалай тәрбиеледі? - Бота өзіне не іздеді? - Ол өзіне қандай достар тапты? - Араны неге дос қылмады. Сөздік жұмыс: бота, бұзау, құлын қозы, қарға, әтеш, бақа, ара. · -Кім достық туралы мақалдар біледі? - Ойын: «Досыңа көмектес» Шарты: кубиктерді бірінен соң бірі жерге қойып арасы 30 см, екі топқа бөлініп, кубиктердің үстімен жүріп өту керек. Кубиктерден өтіп келе жатқан екі жақтың балалары бір-бірін құлатпай қолдарынан ұстап өтеді. - Жарайсыңдар балалар, енді кім «дос» туралы тақпақ біледі - Жағдайларды шешу: 1. Топта екі бала ойыншыққа таласып төбелесіп қалса, сен не істер едің? 2. Досың ойнап жүріп құлап, бір жерін ауыртып алады, сен не істейсің? 3. Саған анаң үш ойыншық машина сатып алып берді, сол ойыншықты сен балабақшаға алып келдің, достарың сенімен бірге ойнауын өтінді, сен не істейсің? Сергіту сәті:	Балалардың жауаптары «Жүз ақшаң болғанша, Жүз досың болсын» «Доссыз адам, Тұзсыз тағам» Ойын 2-3 рет ойналады Достық керек өмірде, Ашық сырлы көңілде. Дос жолдасың болмаса, Өмір сүру жеңіл ме?» Досыңды дос деп санасан, Дос көңілін қалдырма. Досыңды сыйлап, Дұшпаныңа, еш сырынды асырма. балалардың жауаптары қимылмен
--	---	--

Жетекші-жөндеуші	Досым, досым жан досым, Неге сонша шаршадың. Кане ұста қолымнан, Секір, секір, секірші, Бір серігіп аларсың! - Жарайсыңдар балалар енді досымызды қуанту үшін сыйлық ретінде досымызға сурет саламыз- Балалар біздер бүгін қандай ертегімен таныстық? - Достық туралы мақалмен қорытындыласақ Досы барда жау алмайды. Достықты сатпайды, Аққуды атпайды. Жүз теңгең болғанша, Жүз досың болсын Міне, балалар, достық туралы мақалдарды әрдайым есте ұстаңдар . Мадақтау,қорытындылау	көрсетеді балалар суреттерін салып достарына сыйлайды Дос іздеген бота
--------------------------------	---	---

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: ертегі кейіпкерлерінің мінез-құлқын, аттарын ажырата алуды

Түсінеді: ертегіні мазмұнын, байланыстыра сөйлеуді , сөздерді толық, дыбыстарды анық айтуды

Қолданады: Қиын кезде бір - біріне көмекке келуді біледі , сұрақтарға толық жауап береді, рөлдерге бөлініп ойнайды.

Күні: 09.03.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі: «Ертегілер елінде»

Тақырыбы: «Алдаркөсе мен бай» ертегісі

Мақсаты: Көркем шығарманың мазмұнын зейін қойып тыңдауға үйрету. Халық ауыз әдебиетінің туындыларын түсіне білуге қызығушылығын арттыру. Ертегі тыңдау қабілеттерін қалыптастыру, сөздік қорын, байланыстырып сөйлеу, есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту. Қайырымдылыққа, адамгершілік қасиеттерге тәрбиелеу.

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешілердің іс-әрекеттері	Балалардың іс-әрекеттері
Мотивациялық Қозғаушылық	Ой қозғау «Ертегілер әлемі» өлеңін жіберіп балаларға тыңдату. Балалар, өлең не туралы? Ертегі туралы. Дұрыс айтасындар, ертегі туралы екен. Ал сендер қандай ертегілерді білесіңдер, есімізге түсіріп көрейікші? Слайдтан ертегілер көрсету. - Бұл ертегіде қандай кейіпкерлер бар? - Ал бұл ертегіден біз нені ұғындық, қандай қасиеттерді бойымызға сіңірдік? Ішке жүгіріп жаршы бала кіреді: - тыңдаңыздар, тыңдаңыздар, әлемде бір қызық болыпты. Біреу бір ақымақ байдың тоны мен астындағы атын алдап алып кетіпті. - Балалар, сендер білесіңдер ме кім екенін, кім туралы айтып тұрғанын. - Ал білмесеңдер мен сендерге бір жұмбақ жасырайын. Мүмкін содан кейін естеріңе түсер. Әлсіздерді жақтайды, Сараңдарды алдайды Шайтанды да алдады Білесіңдер ме? - Алдарды -Дұрыс айтасындар, бұл Алдар көсе. Алдаркөсенің әкесі бай адамдар алдап кете беріпті. Әкесі өте аңқау, сенгіш, қолы ашық адам болған екен. Ашынған әкесі Алладан ұл тілепті.Өйткен оның баласы болмаған екен Сөйтіп жүргенде ұлды болып, баланың атын Алдар деп қойыпты «Менің байларда кеткен өшімді алып берсе екен» деп тілепті Шындығында Алдар өскенде байлардың қарапайым адамдарға жасағанқиянатын көріп, оларды алдаудың жолын қарастырыпты. Ол есейе келе оған сақал мұрт шықпапты Сол себепті Алдар атына «көсе» деген атты қосып, Алдаркөсе атаныпты Алдар көсе әлсіздерді жақтаушы, ел үстінен күн	әнді тыңдайды Тырна мен түлкінің достығы бірге болуды. Алдарды Алдар туралы түсінік алады

	көруге машықтанған жемқор саудагерлер мен дүмше молдаларды, сараң байларды аямай алдап соғып, келеке етуші болған. - Балалар бүгінгі оқу қызметімізде «Алдаркөсе мен бай» ертегісін тыңдаймыз - Ал сендер ертегі көргілерің келе ме? - Ендеше, жаршы бала, сен де бізбен бірге отырып тамашалауға қалай қарайсың <i>Аудио-вудиозапись көріп тыңдау.</i> Ал, балалар енді осы ертегіні тыңдайық. -Балалар, ертегі кім туралы? - Алдаркөсе қандай адам? - Алдаркөсе келе жатып кімге кездеседі - Байды қандай адам деп ойлайсыңдар? - Бай Алдарға не деді? - Сен, немене тоңған жоқсың ба, үстіндегі тоның шұрық – тесік? -Алдар көсе не деп жауап берді? - Тоңсаң, сен тоңған шығарсың? Менің тонымды киген кісі үнемі қыз-қыз қайнап жүреді дейді. Бір тесіктен кірген суық екінші тесіктен шығып кетеді. Ал жылу менің бойымда қалады. Байдың үстіндегі киімі қандай? - Алдаркөсенің киімі қандай еді? Оның арманы не болатын? Ол арманына жетті ме? Белингвистикалық компонент: Тон-шуба, тымақ- ,шұрық-тесік - дырявый Кәнеки ,балалар біраз отырып қалған болармыз, бойымызды сергітіп алайық. Сергіту сәті: Мен Алдармын, Алдармын, Сақалыңды талдармын. Сақал түгіл, мұртта жоқ, Мендей қулық елде жоқ. Мен көсемін, көсемін Сусыз жерде өсемін Өтірікті бөсемін Сондықтанда көсемін. . - Балалар, қалай бір сергіп қалдық па. Енді орындарыңа отыра қойыңдар. - Балалар бүгінгі тақырыбымызға байланысты (байлық, жомарттық, сараңдық) туралы мақал-мәтелдер айтайықшы, кәне кім біледі?	Иә, көргіміз келеді. балалар ертегіні көріп, тыңдайды Алдаркөсе қу,мейірімді, ақкөңіл байға сараң, жалқау, алыпсатар Сұрақтарға жауап берді - Байдың үстінде қалың тон, басында түлкі тымақ, астында жүйрік ат. - Алдаркөсенің үстінде шұрық-тесік тон, басында жұқа телпек, астына мінгені арық ат. Байдың қалың тоңын алдап өзіне алу. Оның арманы орындалды Барлығы бірге айтады 1. Бай аузында семіз сөз.
--	---	--

Жетекші жөндеуші	Ойын: «Кім тапқыр?» -Балалар бүгінгі ертегі сендерге ұнады ма, егер ұнаса қорытындылап жіберейік. - Балалар, қазіргі таңда бай да ,жарлы да жоқ. Адамдардың бәрі сауатты, білімді. Бәрі бір-бірімен дос-бауыр. Ендеше, «Дос болайық бәріміз» өлең жолдарымен бүгінгі оқу-қызметімізді аяқтайық. Дос болайық бәріміз, Жарасып тұр сәніміз, Тыныштықты сақтаймыз Атсын күліп таңымыз	2. Қасекенінді қабағыңнан танимын, Сараң екенінді табағыңнан танимын. 3. Қолы ашықтың, жолы ашық. 4. Бай – балпаң келер, Жарлы – жалаң келер. 5. Сараңның қолы қалтырауық. Достық туралы шумақтарды бірге айтады
--------------------------------	--	---

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Жақсы мен жаманды ажырата білуді; Алдардан жомарттықты , ақылдылықты үйренуді,

Түсінеді: байдың сараң, жалқау, алып -сатар екенін;

Қолданады: Алдар көсенің мультфильмдерін біледі, түсінеді; мақал-мәтелді қайталап айтады

Күні: 16.03.2022ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: Қожанасыр туралы әңгімелер.

Мақсаты: Қожанасыр туралы түсінік беру. Қожанасыр туралы әңгімелермен таныстыру, түсініктерін кеңейту. Рольге бөліп орындау арқылы адамгершілік, еңбек сүйгіштік, ізденімпаздық, тапқырлық қасиеттерін дамыту.

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушылық Ұйымдастырушы-ізденушілік	Ұнтаспадан күлкі естіледі -Балалар біз бүгін күлкі әлеміне аттанамыз. Біз Алдар көсе мен Қожанасырдың қызықты әңгімелерін естігенде еріксіз күлеміз. Қожанасыр кім? Қожанасыр адам бойындағы жаман қасиеттерін әшкере етіп, дәл тауып, шешен сөздерімен жеткізген. Оның әңгімелері адамды күлдіріп қана қоймайды, жақсы мен жаманды ажыратуға тәрбиелейді Қожанасыр. Ендеше, балалар бүгін Қожанасырдың қызықты хикаяларын оқып беремін «Көлігі, серігі есегі» Күндердің бір күні Қожанасырға әкесі есекті суарып келуді тапсырады. Оған Қожанасыр: – Жоқ, бара алмаймын, – депті. – Ие, неге? – Ернім жарылып кетіпті, – деп жауап беріпті Қожанасыр. Әкесі ашуланып: – Есекті суаруға еріннің қандай қажеттігі бар? – деп жекіпті. Сонда Қожанасыр: – Есек су ішіп тұрған кезде мен «ішт-ішт» деп ысқырып тұруым керек емес пе? – депті. «Қожанасыр мен би» Бір бидің сиыры Қожанасырдың еккен егінін жеп қойыпты. Қожанасыр бидің өзіне барып: – Биеке-ау, бөтен біреудің сиыры екінші біреудің еккен егінін жеп тауысса, оның үкімі не болады? – депті. Би үлкен сары тысты кітабын қолына алып, ашып көріп: – Сиырдың иесі шарифат жолы бойынша желінген егіннің құнын төлейді, – депті. – Олай болса, сіз егіннің құнын төлеңіз, сиыр сіздікі де, егін біздікі, – депті алақанын жайып. – Иә, солай деңіз! – деп ойланып тұрып, қолындағы сары түсті кітапты былай қоя беріп,	Ұнтаспадан күлкі үнін есітіп, балалар қуанышқа бөленеді Қожанасыр туралы түсінік алады Әңгімелерін тыңдайды

Жетекші-жөндеуші	басқа бір кітапты алып бетін аша беріпті. Сонда Қожанасыр: – Ашпай-ақ қойыңыз, тақсыр би, сіздің сиырыңыз менің егінімді жегенше, қолыңыздағы көк кітапты жесе, анағұрлым тәуір болатын еді,— депті. «Қожанасырдың есегі» Күндердің күнінде жоғалып кеткен есегін іздеп жүрсе, алдынан бір құрдасы жолығыпты. Қожанасыр: – Менің есегімді көрдің бе? – деп жоқ қарап жүргенін айтыпты. – Ия, көрдім. Есегің мынау бір қаладағы мешітке сопылық міндетін өтеп жүр, - депті. Қожанасыр: – Дұрыс, дұрыс, мен де оған жастайынан құлағынан сыбырлап «сопы боларсың» деуші едім,— деп Қожанасыр есегін қайтып іздемей құрдасымен бірге кете беріпті. «Қожанасыр мен баласы» Қожанасырдың баласы құдық басында отырып нан жепті де, құдыққа нанын түсіріп алып, айқайлап жылай беріпті. Үйден жүгіріп шыққан Қожанасыр: – О, не болды, не болды? – депті. Баласы солқылдап жылап: – Наным құдыққа түсіп кетті,— дейді. Қожанасыр құдықтың түбіне үңіліп, суға түскен өзінің суретін көреді де ашуланып: – Жас баланың нанын тартып алып жегенше, өле қалсаң болмай ма? – деп жерді бір теуіп, жүре беріпті Балалар біз дәл тауып айтылған сөздерін тыңдап күліп алдық Енді бір сергіп алайық «Көңілді күн» әуені Қожанасыр мен Алдардың қандай ұқсастықтары бар, балалар? Екеуі де кедей болған қалық оларды жақсы көрген Алдар байларды жазалау үшін алдаған.Қожанасыр адамдарды алдамайды ол өзінің сөзімен, іс-әрекетімен халықты күлкіге бөлеген Балалар біз енді Қожанасыр мен Алдар көсені білетін болдық Тыңдағандарың үшін сендерге алғысым мол	Балалардың жауаптарыҚожанасыр ақкөңіл, ешкімге зияны жоқ, Алдар байларды алдап, қарапайым адамдармен бірге болған
--------------------------------	--	--

Күтілетін нәтиже:

Жанғыртады: Қожанасыр туралы түсінік алуды

Түсінеді: Жақсы мен жаман қасеттерді ажырата білуді

Қолданады: Алдаркөсе мен Қожанасырдың ұқсастықтарын ажытады, өз ойын жеткізеді

Күні: 30.03.2022ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: «Сауысқан мен көкек» ертегісі

Мақсаты: Балаларды ертегінің мазмұнымен таныстыру, құстарды қорғауға, қамқоршы болуға, құстардың тіршілігі мен пайдасы туралы түсінігін кеңейту

Көрнекілігі: суреттер

Іс-әрекет кездері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушылық Ұйымдастырушылық-ізденушілік	Шаттық шеңбері Жабырқауды білмейміз, Жалқаулықты сүймейміз. Біз талапты жас ұлан, Үлгі аламыз жақсыдан Балалар сендермен оқу қызметтерімізде өтілген ертегілермен танысқанымызды еске түсіріп алайықшы Ол үшін мына суреттерден ертегі кейіпкерлерін атап тақтаға іле қойыңдаршы Бүгінгі ертегі кейіпкерлеріне қатысты жұмбақ жасырамын 1.Қайталап атымды Ән салып айтамын Кез-келген ұяға Жұмыртқа саламын 2. Ала шапан кигені Сескенгіш болған соң Қыпылықтап жүреді Ол не? Сауысқан ала қанатты, ұзын құйрықты құс. Ол өте сақ. Денесінің көп бөлігі кара,, тек кеудесі ақ болады. Құрт-құмырсқа аздап шөп жейді Көкек орман құсы, түсі -сұр болады. Көкектің өзі ұя жасамайды.Басқа құстардың ұясына жұмыртқалап кетеді Көкек пайдалы құс. Көкек жұлдық құрттарды жейді Құстарға қатысты қандай тыйым сөздерді білесіңдер?. Сауысқан мен көкек Ертеде сауысқан мен көкек бір орманды мекендепті. Олар ұялары болмай, ағаштың бұтақтарын паналап күнелтіпті. Көкек күнде ерте тұрып алып: «ұя керек», «ұя керек», - деп, көршілерінің мазасын кетіреді. Бір күні сауысқан	Балалар шаттық шеңберін құрып, тілектерін білдіреді Суреттерден ертегі кейіпкерлерін тауып атап, тақтаға іледі Жұмбақтың шешуі: көкек сауықан сауысқан мен көкек туралы түсінік алады 1. Құстың ұясын бұзба, Жұмыртқасын жарма. 2. Жұмыртқасы мен балапаны бар ұяны бұзба. 3. Аққуды атпа.

Жетекші-жөндеуші	көршісіне: – Екеуіміз бірігіп бірік ұя істейік. Әуелі саған, содан кейін маған салармыз, - дейді. Көкек: – Менің ұя салатын қуатым да, құралым да жоқ. «Керек, керек» деп қақсай берсем, құстың бәрі ағайыным, көп болып көмектесіп, ұя салып берер, - деп келіспейді. Сауысқан көкектің көмегін күтпей-ақ, ұя салуға кірісті. Ұяның астына мамықтан төсек төседі. Ал көкектің «керек, керек» деп қақсай – қақсай даусы қарлығып, тілі сақау болды. Ол кейінгі жылдарда «керек» дегендегі «р» - ды айта алмай, «керек» деудің орнына «көлек, көлек» дейді. Сондықтан жұрт оны кекетіп «көкек» деп атайтын болды. Сол көкектің күні бүгінге дейін өзімдікі деген ұясы да, үйіші де жоқ. Сергіту сәті Бір, екі, үш Қане, қанат қағамыз Бір, екі, үш Құсқа ұқсап ұшамыз Бір, екі, үш Жинап алдық күш –Ертегіде қандай құстар болды? -Олардың несі болмады? Сауысқан көкекке қандай кеңес берді? Көкек не деп жауап береді? Сауысқан ұяны қалай салды? Көкекке не болды? Құстар-біздің досымыз. Құсты қорғап, қамқор болуымыз керек. Ендеше, сауысқан мен көкектің суретін бояйық Балаларды мадақтап, қорытындылау	Ертегіні тыңдайды Қимылмен көрсетеді Сауысқан мен көкек ұясы болмады Бірігіп ұя салайық деді Ұя салатын қуатым да, құралым да жоқ деді. Сауысқан ұясын берік салады ұясы да, үйіші де жоқ. құстарды бояйды
--------------------------------	--	---

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: сауысқан мен көкектің ерекшелігін білуді

Түсінеді: Тыйым сөздерді біледі

Қолданады: сауысқан мен көкекті салыстырады, ертегі мазмұнын өз сөзімен жеткізеді

Күні: 06.04.2022ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: Ы.Алтынсариннің Тазша бала ертегісі

Мақсаты: Балаларды ойлау, пайымдау қабілеттерін дамыту, сөйлеу шеберлігіне, ой ұшқырлығына баулу, жамандықтан аулақ болып, адамгершілікке тәрбиелеу.

Көрнекілігі: суреттер

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық- қозғаушылық	Шаттық шеңбері: Кешірімді боламыз, Жұлдыздай боп жанамыз. Кішіпейіл боламыз, Құстай қанат қағамыз. Балалар сендер Алдаркөсе мен Қожанасырды білесіңдер Алдаркөсе кім болған?	Бірге тілектерін білдіреді
Ұйымдастырушылық-ізденушілік	Қожанасыр туралы не білесіңдер? Ал, бүгін Тазша баламен тансатын боламыз. Тазша бала - қазақтың күлдіргі тұрмыс-салт ертегілеріндегі басты кейіпкер. Ол ақылды, алғыр, айналы, тапқыр, өжет жігіт ретінде суреттеледі. Өзі кедей болған байларды халық алдында күлкі, <u>мазақ</u> ететін кейіпкер болып табылады. Ендеше, Тазша бала ертегісін оқып берейін. Ерте заманда бір тазша баланың әке-шешесі өліп, жетім қалыпты. Күндерде бір күн тазша базарды аралап жүрсе, мұңайып отырған бір шалды көреді. Тазша шалдың қасына келіп отырады. Шал: – Не қылып жүрген баласың? – деп сұрайды. Сонда тазша: – Баласы жоққа бала болайын деп жүрмін, – дейді. Шал: – Ендеше, балам жоқ еді, маған бала бола ғой! – деп, тазшаны ертіп, үйіне алып келіпті. Бір күні шал тазшаға: – Анау көрінген ағаштың басында ақ сары деген құстың ұясы бар, сол ұяда құстың жұмыртқасы бар. Сен барып құсқа білдірмей, астынан бір жұмыртқасын алып келші, – дейді. Тазша: – Жарайды, – деп, жүгіріп барып, ағаштың	Алдаркөсе ку, мейірімді, ақкөңіл Қожанасыр өзінің сөзімен, іс-әрекетімен халықты күлкіге бөлеген Тазша туралы мәлімет алады Ертегіні тыңдайды

	бұтақтарын сылдыратпастан басына шығады да, құсқа білдірместен бір жұмыртқасын алып келіп, шал әкесіне береді. Сонда шал: – Енді жұмыртқаны апарып, құсқа білдірместен, ұясына салып келе қойшы, – депті. Тазша: – Жарайды, – деп жұмыртқаны апарып, құсқа білдірместен, ұяға салып келіпті. Сонда шал: – Жарайсың, балам! Қолыңнан іс келеді екен, – депті. Бір күні тазшаға өгей әке-шешесі: – Анау көрінген үйде өздері бай және өлгенше сараң бір шал мен кемпір бар. Үйіндегі мол тамақтан өздері де жарып жемейді, кісіге де нәр татырмайды және түнде жатқанда екеуі қаптағы құртын басына жастанып, қарындағы сары майын қойнына алып жатады. Солардың жұмысын табаным тесіліп, талай істесем де, жарытып ақы бермеді, ауыз толарлық тамақ та бермеді. Сонда көп ақым кетіп барады. Мені әке десең, оған кеткен ақым үшін сол қу, сараң шалдың қойнына тығып жатқан сары майын алып келші, – дейді. – Жарайды, – дейді де, тазша түнде жұрт ұйқтаған уақытта барып, кемпір мен шалдың үйіне кіріп, екеуінің аралығына жата қалып, кемпірдің даусына салып: «Әрі жат!» – деп, шалды шынтағымен бір түртіп, бір уақытта шалдың даусына салып: «Әрі жат!» – деп, кемпірді шынтағымен бір түртіп, ақырында сары майын алып жөнеліпті. Артынша, ұзамай-ақ майды жоқтап, шал шығыпты. Шалдың өзі де жасында бір қу тазша екен: «Пәленше шалдың асырап алған бір тазша баласы бар еді, сол алып кеткен шығар», – деп, орнынан тұра сала жүгіріп, тазшаға көрінбей, бір жағыменен оның үйіне бұрын жетіп, қолына бір шелек алып, тазша үйіне кіре бергенде, кемпірдің даусына салып, шелекті тазшаның қолына ұстата береді де: – Шырағым, майды маған бер де, мынау шелекпен бір шелек су әкеле ғой! – дейді. Аңқау тазша бөтен адам екенін аңғармай, майды беріп, шелекті ала сала жүгіріп, суға кете беріпті. Шелекпен суды алып келіп, шешесіне: – Мә, су! – деп, берсе, шешесі: – Мен саған су әкел дегенім жоқ! Май әкел	
--	--	--

	демедім бе? – дейді. Тазша алданғанын біліп: «Майдың иесі қу неме екен, майын өзі алып кеткен екен, мен де жетейін! Қайсымыз басым екенбіз?» – деп жүгіріп кете береді. Шалдың көзіне түспей, төтелеп барып, бұрын жетіп, басына бір ақ жаулықты орай салып, шалдың алдынан айқай салады: – Тілеуің құрғыр, шал, қайда кетіп едің?.. Қоралы қойыңды қасқыр қуып кетті. Жүгіріп жетіп, жылдамырақ қайырып, айдап кел! Болмаса, қасқыр қырып кетеді! – дейді. Тазшаның кемпір даусына салып, сөйлеген сөзіне шал нанып, қолындағы сары майды: – Ал, мынаны! – деп, лақтырып тастап, қойларын іздеп жүре беріпті. Тазша бала шалды алдап жіберіп, майды алып, үйіне келіпті. Манағы шал о жақ, бұ жаққа жүгіріп, қойдан дерек таба алмай, шаршап, сандалып, қайтып үйіне келіп қараса, қойлары ап-аман қорасында жатыр. Шал байғұс алданғанын енді біліп: «Қап! Өзім де жас уағымда осындай қулықты көп істеп едім, қартайғанда алдыма келгені ғой!» –деп, ерте тұра сала, тазшаның әкесіне айтыпты: – Сенің тазшаң менің бір қарын сары майымды алып кетті, майымды қайтарып бер! Болмаса, тазшаңды сөзсіз өлтіремін! – депті. Сонда тазшаның әкесі бұл шалға: – Мен майыңды көргенім жоқ! Егер анық тазшаның алғанын сезген болсаң, не қылсаң, о қыл, мен ара түспеймін, – депті. Майын алдырған шал қолына бір өткір балта алып, жұрттан жасырынып, көп қорымның арасына барып, бір тесілген қабірдің ішіне кіріп, жасырынып жатыпты. Бұл шалдың кемпірі еш нәрсе сезбеген кісі болып, манағы тазшаны шақырып алып: – Шырағым! Көп қорымда әкемнің моласы бар еді. Соған мына нанды апарып, құран оқып, жеп келе ғой, сенен басқа балаларға сенбеймін, – депті. Тазшаның ойына қапелімде еш нәрсе түспей: – Мақұл! –деп, нанды алып, кете беріпті. Молаға барып, құран оқып, нанды жеп отырғанда, көрдің тесігінен бір шал арбандап шыға келеді. Қолында балтасы бар. Кәдімгі аңдысып жүрген шалы екенін тазша тани кетеді. Тазша оңайлықпен өле қойсын ба? Шалдан бұрын қам қып, қолындағы балтасын жұлып алып, шалдың өзіне дүрсе қоя беріпті.	Балалардың жауаптары
--	--	-----------------------------

Жетекші-жөндеуші	Шал жалынып, әзер құтылыпты. Балалар ертегі ұнады ма? -Өтірік айту, алдау дұрыс па? - Тазша бала не үшін байды алдады? -Бай өзінің алданғанын қалай білді? Тазша баладан бай қалай құтылды? -Балалар өтірік туралы кім мақал біледі? Тазша бала байды алдағаны кедей әкесінің тілегін орындап еңбегінің қайтарымын алып берді	Өтірік өрге баспайды. Өтірікшінің сөзіне сенбе. Өтіріктің құйрығы бір-ақ тұтам
--------------------------------	---	---

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Тазша бала туралы түсінік алуды

Түсінеді: Өтірік айту, алдау дұрыс еместігін

Қолданады: Сұраққа толық жауап береді, ертегі мазмұнын өз түсінігімен жеткізеді

Күні:13.04.2022ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: «Ақымақ қасқыр» ертегісі

Мақсаты: Балаларға ертегіні оқып беріп, ертегі кейіпкерлерінің жағымды-жағымсыз қасиеттерін көре білуге, өз ойларын жеткізе білуге баулу; ертегі арқылы жануарларға қамқор болуға тәрбиелеу

Көрнекіліктер: суреттер

Іс-әрекет кезеңі	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушы Ұйымдастырушы ізденушілік	-Балалар, сендер қандай ертегілер білесіңдер? - Сендерге қандай ертегілер ұнайды? Қазір «Ақымақ қасқыр» ертегісімен танысамыз Ертегіні мәнерлеп оқу Өрісте жайылып жүрген көн қойдың ішінен бір арық саулық қой жалғыз бөлініп қала беріпті. Қалың шидің арасын бір қасқыр шыға келіп, -Е, жерік асым, қайдан жүрсің? Іздегенде мұндай кездестіре алмас едім, бұйырған дәмге сөз жоқ! Енді сені жеймін,- дейді Қой:- Жейтін болсаң, ажалым жеткен екен. Бірақ өзің де мал танығыш едің ғой, қарыны кампиған, бұты тыртыған, аузында бір тісі, іліп алар еті жоқ, тұла бойы шандыр мені қайтесің. Мені босат, қоралы қойға қайтайын, қозымды саған әкеліп тартайын. Жылы-жұмсақты сен жеменде кім жейді?- дейді «Жылы-жұмсақ» деген сөз Қасқырды қызықтырады. Қойды босатып қоя береді. Қасқыр жұтынып, қойдың бағланын күтеді. Қой да жоқ, бағлан да жоқ. Қасқыр түңіледі. «Қой баласы момын ғой, алдауды білмеуші еді. Сірә; оны ешкі антұрған азғырған шығар. Барып көрейін» - деп жорта жөнеледі. Бір белеске шығып, төңірекке қараса, алдында қызылшаны күртілдеп шайнап бір ешкі жүр екен. Көп қой да, қойшы да алыста. «Іздегенім сен едің!» -деп қасқыр ешкіні бас салады. «Жанымды алып қалуға себеп болар ма екен» деген оймен ешкі мынаны айтады Атаң да анаң да жақсы еді. Қой тұрғанда олар ешкіні жеменуші еді. Мен қарапайым ешкі емеспін, тойда билеп торқа киген ешкімін!—деп судыратады-Ешкі билейді дегенді естіген емеспін. Ондай өнерің болса, көрсет!- дейді қасқыр. Ешкі:--Ендеше көз аудармай аяғыма қара да тұр, мен бір билеп көрсетейін,- дейді де, ешкі олай-бұлай секіріп жалт беріп, қойдың арсына кіріп кетеді. Сол арада қойшы да келіп, ешкі аман құтылады Сергіту сәті: Жарға шығып ойнайды Ойынға бір тоймайды Болса дағы сақалы, Секендеуді қоймайды	Балалардың жауаптары Балалар ертегімен танысады

Жетекші-жөндеуші	-Ертегі қалай аталады? Қой мен қасқырдың айырмашылығын кім атайды? -Ертегіде қасқыр қандай үй жануарына кездесті? -Қасқыр тағы да қандай үй жануарын жолықтырды? -Олар қасқырдан қалай құтылды? -Ертегі неге «Ақымақ қасқыр» деп аталған?	Қимылмен көрсетеді Қой- жуас, момын үй жануары қасқыр- жабайы азулы аң Балалардың жауаптары
-------------------------	--	--

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: ертегідегі қасқырдың ақымақтығын, қой мен ешкінің ақылдылығын білуді, жануарларға қамқор болуды

Түсінеді: ертегі кейіпкер дыбыстауын, қимылын көрсете біледі

Қолданады: ертегідегі жағымды-жағымсыз кейіпкерлерді ажырата алады

Күні: 20.04.2022ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: «Арыстан мен тышқан» ертегісі

Мақсаты: Балаларға ертегіні оқып таныстыру арқылы, ойлау қабілеттерін дамыту; ертегінің мазмұнын түсініп, басты кейіпкерлердің мінез-құлқына баға бере отырып, өз ойларын жеткізе білу, сол түсініктерін кейіпкерлендіру арқылы көрсете білуге дағдыландыру, бір-біріне қамқор болуға, адалдыққа, шыншылдыққа тәрбиелеу

Көрнекіліктер: арыстан мен тышқанның

суреттері, түрлі-түсті қарындаштар

Іс-әрекет кезеңі	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушы Ұйымдастырушы ізденушілік	Шаттық шеңбері: Біздің топта ұл-қыздар Тәту--тәтті ойнайды Дос көңілі әрқашан Тек жақсылық ойлайды Жұмбақ Айбарлы түсі бар Қанжардай сұсы бар Күжірейген жалды Білсең айт бұл аңды? Арыстан –азулы аң патшасы Тышқан – кішкентай кеміргіш Арыстан ашуланғанда күркітеген дыбыс шығарады Бүгін қызықты ертегі «Арыстан мен тышқан» деген ертегімен танысамыз Ағаш түбінде ұйықтап жатқанарыстан әлдебір сыбдырдан оянып кетеді. Көзін ашып қараса, дәл тұмсығының алдында бір тышқан тұр екен Тышқанды құйрығынан шап беріп ұстай алады. Тышқанның зәресі ұшып: -Қайырымды ете гөр, тақсыр,-дейді даусы дірілдеп, жалынып, Арыстан : -Ұйқымды неге бұздың?- дейді ызалы арыстан күркіреп - дейді –Рақым ет, тақсыр! Тамақ іздеп жүр едім. Жібере гөр, мен де бір кәдеңе жарармын- Түрің мынау, сен не жақсылық жасай аласың. Бойыңа қарап сөйлесеңші! – деп , Арыстан келекелеп күліп алады да, мейірімі түсіп, тышқанды жөніне қоя береді Күндердің күнінде орманға бір мерген келіп, арыстанның ақырған дауысын естиді. –Дауысына қарағанда, мынау арыстанның сирек кездесетін тұқымы секілді. Мұны ұстап алып, хайуанаттар бағына сатып жіберейін,- деп ойлайды аңшы. Көмекке дереу достарын шақырып, арыстан су ішетін суатқа тұзақ құрып қояды. Шөлдеген арыстан өзенге	Бір-біріне жақсы тілектерін білдіреді Арыстан Балалар ертегіні тыңдайды

Жетекші-жөндеуші	келе жатып, тұзаққа түсіп қалады. Әрі жұлқынып, бері жұлқынып, торға орала береді де, ақыры орнынан қозғала алмай қалады. Әбден шаршап, қалжырайды, қарны ашады. Осылайша дағдарып тұрғанда баяғы тышқан келіп, өткір тісімен тор жіптерін үзе бастайды. Көп уақыт өтпей Арыстанды босатып алады. —« Бір кәдеңе жарармын» дегенде, күліп едіңіз, тақсыр,- депті сонда тышқан,-Сіздің ақырған дауысыңызды естісімен-ақ көмекке жүгіріп келдім.Екі сөйлемейтініме көзіңіз жеткен шығар енді. Арыстан қатты ұялған екен Сергіту сәті Орманға біз барамыз, Ағаштарды аралап, Арыстан болып ақырып, Тышқанша біз жүреміз -Арыстан нені ұстап алды? -Тышқан не деді? -Арыстан тышқанды неге мазақтады? -Тышқан арыстанға қалай көмектесті? -Тышқан арыстанды не деп ұялтты? -Тышқанның тапқырлығы туралы өз ойларыңды білдіріп көріңдерші?	Бірге айтып, қимылмен көрсетеді Балалардың жауаптары
--------------------------------	--	--

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: балалар ертегі арқылы бір-біріне көмек беруді, тату болуды;

Түсінеді; арыстанның тышқанды менсінбегені дұрыс еместігін ; қиындық түскенде көмек беруді;

Қолданады: ертегі желісі бойынша рөлге біліп ойнайды, дауытарын келтіреді

Күні: 27.04.2022ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: « Ертегілер елінде»

Тақырыбы: «Мақтаншақ бақа» ертегісі

Мақсаты: Ертегі мазмұнын толық білуге үйрету.

Балалардың тілін, ой-қиялын, сөздік қорын дамыту. Достық қарым-қатынасқа, қамқорлыққа тәрбиелеу.

Көрнекілігі: суреттер

Іс-әрекет кезеңі	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық козғаушы Ұйымдастырушы ізденушілік	Жұмбақ: -Қонып алып жарға қарқылдайды..... -Өзі жасыл, әрі батыр, ол не? -Өзі қара, бауыры ақ, ол не? -Шарлап келіп даланы Үйіме үйін салды? «Қарлығаш пен дәуіт » ертегісін оқып таныстыру Қарлығаш жардың қуысына ұя салып, балапан шығарыпты. Анасы азық әкелуге кеткенде, балапандары шыдамсыздана күтумен болады екен. Бір күні қарлығаштың ұясына жылан өрмелеп бара жатады. Мұны көрген қарлығаш шыр-шыр етіп, балапандарына арашашы іздейді. Ұшып көкекке барады. Қарлығаш: «Көкек, маған көмек бере гөр, балапандарымды жылан жейін деп жатыр!» – дейді. - Бүркіт қонаққа шақырып еді, уақытым жоқ, – дейді көкек. Қарлығаш ұшып қарғаға келеді. – Қарғажан, маған көмек бере гөр. Балапандарымды жылан жегелі жатыр, – дейді жылап тұрып.- Қарға қарлығашқа бұрылып қарамастан: Мен үйленейін деп жатырмын, мазамды алма! – дейді маңғазданып. Қарлығаштың амалы таусылып, шырылдап ұшып келеді. Қарлығашқа дәуіт .- Улы жылан балапандарымды жұтпақшы болып, ұяма өрмелеп барады. -Олай болса, мені тезірек жеткіз, - дейді дәуіт. Қарлығаш қанатын тосады. Қарлығаш пен дәуіт көзді ашып-жұмғанша ұяға жетеді Дәуіт ұяға жетіп қалған жыланға тап береді. Жылан сылқ етіп жерге құлап түседі. Дәуіттің ерлігіне сүйсінген қарлығаш онымен айнымас дос болады. Содан бері талай заман өтсе де, қарлығаш пен дәуіт бір ұяда тұрып, бірге өмір сүретін болған екен. -Қарлығаштың ұясы қайда орналасқан? - Жылан не үшін келді?	Қарға дәуіт қарлығаш қарлығаш Ертегіні тыңдайды

Жетекші-жөндеуші	-Қарлығаш қандай құсты көмекке шақырды? -Көкек не деді? - Қарға ше? -Дәуіт не істеді? Қарлығаш пен дәуіттің достығы қандай болды? Сергіту сәті Қане, қанат қағайық, қарлығаш боп ұшайық Ұшып-ұшып алайық, орнымызға қонайық Қарлығаш боп ұшайық, торғай болып қонайық Сауысқан боп секіріп, тоқылдақ боп шоқиық Дидактикалық ойын: «Ұшты-ұшты» ойыны Ойын шарты: Ұшатын затты айтқанда қол көтеру керек Тыйым сөздерді айт? Кім құстар туралы таупақ біледі? Кезек-кезек шөп әкеліп, Ұлпа жүнді көп әкеліп Таңдап алып қия жарды Қарлығаштар ұя салды Қарға , қарға, қарғалар, Қар үстінде жорғалар Боран соқса қар болар Бұтаға қонар қарғалар -Қарлығаш- адамға дос - Дәуіт – адал,достарына көмектеседі –Қиындықта достарына көмектесу керек Құстар -біздің досымыз құстар ағаш түбіндегі құрт – құмырсқалармен қоректенеді Сондықтанда құстарға қамқор болайық !	Жардың басына Балапандарын жеу үшін көкекке .қарға Ойын шартын орындайды Құстың ұясын бұзба Құстың балапанына тиіспе! Құсқа тас лақтырма! Құстардың жұмртқасын жарма Балалар қайталайды
--------------------------------	---	--

Күтілетін нәтиже

Жаңғыртады: Кұстарға қамқор болуды, бір-біріне мейірімді болуды;

Түсінеді: құстар туралы тақпақтар біледі;

Қолданады: құстарға қамқор болуды, құстар туралы тыйым сөздерді біледі

Күні: 04.05.2022ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: «Жақсылық пен жамандық» ертегісі

Мақсаты: Жақсы мен жаман әдет-қылықтарды ажыратады, адамгершілікке, жаман әдеттерден аулақ болуға үйренеді Балалардың ой-өрісін кеңейту, тіл байлығын молайту

Көрнекілік: Аңдар

бейнеленген бас киім. Ұлттық киімдер.

Сөздік жұмыс: Қасиетті күн. Адыраспан, аластау, мейірбан, жақсылық, жамандық.

Іс-әрекет кезеңі	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушы	Тілек шеңбері: Шақырамын сендерді Балаларым кел бері Толтырайық шаттыққа, Дөңгеленген шеңберді Балалар біз қандай елде тұрамыз? -Қазақстан елі немен танымал? Кең байтақ жерімен, қонақ жайлысымен, дәстүрлерімен. Мақтаншақ, жақсылық, достық туралы қандай ертегілер білесіңдер? Жақсылық жамандық туралы қандай мақал білеміз, білмесек үйренейік	Балалар: Достарымның барлығын Сыйлап жақсы көремін Алақаным арқылы Жылуымды беремін Балалардың жауаптары Түлкі мен тырна, Алдар Көсе, Қуырмаш, Кемпірқосақ 1.-Жақсы туса ел ырысы. Жаңбыр жауса жер ырысы. 2.-Жақсы болса алғаның. Үйіңнен кісі кетпейді. 3-Жақсыдан үйрен. Жаманнан жирен
Ұйымдастырушы-ізденушілік	Ендеше, «Жақсылық пен жамандық» туралы ертегісін. тыңдандар Бұрынғы өткен заманда Жақсылық, Жамандық атты екі адам болыпты. Бір күні Жамандық жаяу жүріп келе жатса, артынан бір атты кісі жетіпті. Екеуі жөн сұрасып, қайда бара жатқанын білісіпті. Ол келген Жақсылық екен. Сонда Жамандық тұрып: – Жақсылық, сен мені артыңа мінгестіре кетші, – депті. Жақсылық: – Олай болса, сен қазір мына атқа мін де, біраз жер жүріп барып, түсіп, атыңды байла да, өзің жаяу кете бер. Содан соң мен жетіп, атпен біраз жерге жүріп, саған тағы байлап кетермін. Сөйтіп, баратын жерімізге кезек мініп жетейік. Екеуміз мінгесек, атқа қиын соғар, – депті. Содан соң Жамандық атқа мініп алып, сол	Балалар тыңдайды

	кеткеннен Жақсылықты есіне алмастан, кете беріпті. Жақсылық шаршап, арып-ашып, кешке жақын бір күркеге келеді. Ішіне кірсе, жан жоқ. Бірақ ортада бір үлкен қазан асулы тұр екен. «Айдалада қайнап тұрған не қылған тамақ? Дәм татайын», – деп, (бір саусағының ұшын батырып, дәм татады да, күрке төбесіне шығып жатады. Бір уақытта қасқыр, түлкі, арыстан – үшеуі келіп, күркеге кіріпті. Түлкі тамақты көре сала: – Ойбай, мына тамақтан біреу жепті! – деп, байбалам салады. Қасқыр мен арыстан екеуі: – Кім жеуші еді? Адам келетін жер ме, бұл жер? – деп кейіген соң, түлкі сөзді доғарып, үшеуі отырып тамақ ішіп, әңгімеге кіріседі. Арыстан, қасқыр, түлкі – үшеуі көрген-білгендерін айтысады. Арыстан мен қасқыр түлкіге: – Түлкі, сен не көрдің, не естіп, не білдің? – дейді. Сонда түлкі тұрып: – Мен бір жерден бір алтын көрдім. Пәлен деген байдың қыстауының қасындағы жаман қыстаудың ортасында, бір сүйем жердің астында жатқан бір құмыра алтынды күнде қарауылдап, қарап келемін, – дейді. Сонда қасқыр тұрып: Мен күнде пәлен деген байдың қойының арасында үлкен ала тоқтыны қарауылдап келемін. Себебі: ол байдың ауырып жатқан бойжеткен қызы бар, қандай ем қылса да жазылмайды және оның емін ешкім білмейді. Бірақ мен білемін: ол қызды жазатын ала тоқты. Ала тоқтыны сойып, өкпесін жегізсе, жазылады. Тағы да ол бай жар салған: «Кімде-кім осы қызымды емдеп жазса, соған осы қызымды беремін», – деп. Бірақ оның емін әлі ешкім тауып айтқан жоқ, тауып айта алмайды да, – дейді. Кезек келген соң, арыстан тұрып: – Мен де түнде барып, түген байдың жылқысының біреуін жеп келіп жүрмін. Ол бай мені еш уақытта ұстай алмайды және маған оның ешбір жылқысы қуып жете алмайды. Жететін бір-ақ тайы бар. Ол тай – пәлен тоғайдағы жылқының ішінде. Сол тайдан басқасынан мен құтылып кетемін және ол байдың жар салғаны бар: «Кімде-кім менің жылқымды жеп жүрген арыстанды ұстап берсе, соған бір үйір жылқымды беремін», – деп. Олар әңгімелерін аяқтап, ұйықтап қалады да, таңнан тұрып, бет-бетіне кетеді. Жақсылық олардың барлық әңгімелерін естіп алып, адам емдеуші боп, байдікіне келеді. Бай оның түріне қарап: «Осы емші шығар», – деп ойлап: – Жоғары шық! – дейді. Жақсылық отырған соң, бай: – Қызыма бал ашып бер! – дейді. Жақсылық:	
--	---	--

«Мақұл», – дейді де, қызды қарап:
– Баланы емдетпей, босқа қинапсыңдар ғой! Әкел анау үлкен ала тоқтыны. Мұның ауруы соның өкпесінде, – дейді. Бай дереу, қойшыларды жіберіп, тоқтыны алдыртады. Жақсылық қызға тоқтының өкпесін жегізіп, емдейді. Жазылған соң, қызды өзі алады. Бұдан кейін Жақсылық бағанағы жаман қыстауға келеді. Қораның ортасын бір сүйемдей қазса, бір құмыра алтын шығады. Оны алып, арыстанның айтқан жеріне барады.
Барса, бай бір арыстанды ұстай алмай жүр екен. Мұны білген соң Жақсылық байға:
– Мен сол арыстанды ұстап берсем, сен маған не бересің? – дейді.
Бай: – Егер ұстап берсең, саған бір үйір жылқы беремін, – дейді. Жақсылық:
«Жарар», – деп, тоғайдағы жылқылардың ішінен ала тайды ұстап алып, арыстанды күтіп тұрады.
Арыстан келіп, жылқыны алып қаша бергенде, Жақсылық әлгі ала таймен қуып жетіп, арыстанды ұрып жығып, байдың бір үйір жылқысын алып, келген жолына түседі. Неше ай, неше жылдар өткенде, бір күні бұған Жамандық келіпті.
Жақсылық Жамандыққа қараса, үсті-басында түк жоқ, қайыршы, дуана секілді екен. Ол Жақсылықты көріп:
– Жақсылықжан! Мен саған жамандық қыламын деп, мұндай күйге ұшырадым. Енді сен мені адам қыл. Сен бұл мал-мүліктерді қай жақтан таптың? – дейді. Сонда Жақсылық:
– Не де болса, адамзатсың ғой! Сен жамандық істегенмен, мен саған жақсылық істейін, – деп, өзінің бастан кешкен оқиғасын айтыпты. Содан соң тұрып:
– Пәлен төбеде бір үй бар. Сен қазір соған жет. Оның ішінде асулы бір қазан ет бар. Бірақ оның ішіндегі еттен тек бір саусағыңды батырып, дәмін көр де үйдің төбесіне шығып жат. Сонда түлкі, қасқыр, арыстан келеді. Сен олардың әңгімесін тыңдай бер. Олар кеткеннен кейін естіген сөздеріңді істесең, сен осындай боласың, – дейді. Жамандық:
«Жарайды,» – дейді де, баяғы күркеге барып кіреді. Жақсылық айтқандай, қазан толы ет асулы тұр екен, қызығып кетіп, шыдай алмай: «Мына бір жілігін жейінші» – деп, еттен жеп, сорпасынан да, бес-алты рет ұрттап алыпты. Сөйтіпті де, үйдің төбесіне шығып жатыпты. Бір уақытта түлкі, арыстан, қасқыр – үшеуі күркеге кіреді. Түлкі тамақты көре сала:
– Ойбай, мына еттің тоқпан жілігі жоқ, омыртқасы жоқ, сорпасы жоқ, біреу жепті! – дейді. Оған арыстан мен қасқыр:
– Кім жеуші еді? Бұл жерге адам келуші ме еді? –

Жетекші-жөндеуші	деп көнбейді. – Жоқ! Бір бәле бар! Мен түс көрейінші, – деп, түлкі жата қалыпты да, аздан соңқайта тұрып: – Осы күрке үстіне шығайықшы, сонда бір пәле бар секілді, – депті. Бұл сөзін қасқыр мен арыстан да мақұл көріп, түлкі төбеге шықса, Жамандық жатыр екен. Үшеуі Жамандықты бас салып жеп қойыпты. Сөйтіп, Жақсылық жақсылығынан өмір сүріп, мұрат-мақсатына жетіпті. Жамандық жамандығынан ит-құсқа жем болыпты 1. Балалар, еске түсірейікші ертегі қалай аталады? 2. Ертегідегі кейіпкерлердің қандай қасиеті бар? 3. Ертегі кейіпкерлері кім? 4. Жақсы адамға қандай қасиет тән? 5. Жаман адамға қандай қасиет тән? 6. Ертегіде не женді? -Жарайсындар балалар, көрдіңдер ме жақсы адамның бойында көптеген қасиеттер бар. Жақсы адам болу үшін біз үлкен кісілерден көп біліп үйренуіміз керек. 1.Балалар біз жақсы адам болып өсу үшін бойымызда қандай қасиет болуі тиіс? 2. Жұма қасиетті күн деп аталады, бұл апаларымыз не пісіреді? 3. Шелпек пісірген майдың иісі неден сақтайды? -Балалар қазақ халқымызда тағы да өте жақсы дәстүр бар. Бұл дәстүр жамандықтан сақтайды. Бұл адыраспанмен «Аластау» сөзін айту Алас-алас жамандықтан алас. Алас-алас тіл көзден алас. Алас-алас барлық пәледен алас. Алас-алас жамандықтан алас. Адыраспаның иісі жамандықтың бәрін қуып жібереді. Жамандық бізден алыс жүретін болады - Балалар сендер білесіндер ме киелі жеті сан туралы? Енді балалар бәріміз тату, жақсы адам болып өсейік.	Жақсылық пен жамандық жақсы мен жаман қасиеті бар. - Жақсы адам мен жаман адам, арыстан, түлкі, қасқыр, бай қыз. -Ақылды, жақсы, сабырлы, мықты. -өтірік айтатын,, мақтаншақ, сарандық. -Жақсылық. -Жақсылық, сүіспеншілік, адамгершілік. - Бұл күні ұрыспау керек, мешітке барып садаққа беруіміз керек, шелпек пісіру керек, мейірбан болу керек. -Жамандықтан.
--------------------------------	---	--

	Ал жақсы істеріміз үшін үлкен кісілерден бата алуға тырысайық. Дастарханнан дәм кетпесін Көңіліңнен сән кетпесін Ұрпақ ұлыс, ел аман бол, Өміріңнен мән кетпесін	Жеті қазына. -Жеті керемет. -Жеті ата. -Жеті жұт. -Аптада жеті күн -Әумин!
--	---	--

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Жақсы мен жаман әдет-қылықтарды ажыратуды ;

Түсінеді: жаман әдеттерден аулақ болуды

Қолданады: Қазақ халқына тән қасиеттерді біледі, өз ойын жеткізіп айтады

Күні: 11.05.2022ж

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білім көзі: Ертегілер елінде

Тақырыбы: «Түлкі мен тырна» ертегісі

Мақсаты: Айтылған ертегінің мазмұнын, дауыс ырғағына келтіре отырып, дұрыс айтуға жаттықтыру. Тіл байлығын дамыту, сөздік қорларын молайту. Қиын кезде достарына көмектесе білуге тәрбиелеуге үйрету.

Қолданылатын көрнекіліктер: түлкі, тырна, ертегі желісі бойынша суреттер.

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Ұйымдастырушы-ізденушілік	Балалар ертегілер әлеміне ұшатын кілеммен келеді. Жұмбақ жасыру До « Кім тапқыр» Мақсаты: Балалардың жылдамдығын тапқырлығын анықтау, ой-өрісін дамыту. Өзі қу, жүрген жері айғай да шу. Ол не ? (Түлкі) Жұмбақтың жауабы шешілген кезде сиқырлы сандықтан кітапты алып шығады Тәрбиеші балаларға «Түлкі мен тырна» ертегісін мәнерлеп оқып береді. - Ертегі қалай аталады? - Ертегі қандай сөздермен басталады? - Тырна не деп айтты? - Ал түлкі қалай жауып береді? - Тырна құтылатын қандай амал табады? -Ертегі қалай аяқталды? Сергіту сәті: “Түлкі, түлкі түлкішек” Жаңа сөздер: амал-шешім, құтылу-қашып кету, шыбық салыпты- соқты. Балаларға сөздердің мағыналарын түсіндіріледі. Дидактикалық ойын: «Әрекетерін ата» Мақсаты: Балаларды суретті қарай отырып істеген әрекеттері бойынша әңгіме құрату. Сурет бойынша әңгіме құрастыру, оларды сипаттау. Түлкі суреті қандай? Тырна суреті қандай? Балалардың жетістігін әңгімелеу	Балалар ертегілер еліне кілеммен ұшатындарына қуанады. Түлкі Балалар ертегіні мұқият тыңдайды. жетектеуші сұрақтар арқылы ертегіні айтып шығады. сергіу жаттығуларын жасайды. Балалар қайталап айтады. Балалар суретті, қимыл әрекеттері бойынша әңгіме құрайды. Мысалы: Түлкі жүгіріп келе жатыр. Тырна ұшып келеді. Тырна апанға кіреді. Түлкі қу, ақылды, батыл, әдемі, сұлу, түсі сарғыш. Ол орманда, далада өмір сүреді. Тырна ақылды, әдемі, түсі сұр. Балалар риза болады. нді қазады.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Балалар ертегі кейіпкерлерін біледі.

Түсініеді Түлкі, тырна, апан, амал сөздері туралы түсінігі бар.

Қолданады: Ойындарға қатысып, сұрақтарға жауап береді

Күні: 18.05.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі: «Ертегілер елінде»

Тақырыбы: «Ерте, ерте, ертеде» қайталау

Мақсаты: Ертегі әлеміне саяхат ұйымдастыру арқылы өткен ертегілерді еске түсіре отырып, ертегі жанрының ерекшеліктерін, мазмұнын айтып жеткізу; балалардың ойлау, қиялдау, есте сақтау қабілеттерін дамыту; ертегіге деген қызығушылығын арттыру; балаларды кішіпейілдікке, мейірімділікке, қамқорлыққа тәрбиелеу

Көрнекіліктер: өтілген

ертегілердің суреттері слайд, түрлі-түсті қарындаштар

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушылық Ұйымдастырушы - ізденушілік	Шаттық шеңбері: Жақсылықтан үйреніп, Боламыз біз жақсы адам Жалқаулықтан жиреніп, Үлгі аламыз жақсыдан -- Балалар бүгін ертегілер еліне саяхатқа шығамыз. Барғыларың келе ме? Ол үшін менің сұрағым бар. -Ертегілер әлемін қандай деп ойлайсындар? -Ертегілер елінде кімдер тұрады? - «Қарлығаш пен дәуіт» ертегісін жағымды жағымсыз кейіпкерлерді атандаршы? Ендеше, сиқырлы кілемшеге отырып, ғажайып та , сиқыры көп елге барамыз. Ыңғайланып отырып, көзімізді жұмамыз -Ұштық! (жайымен музыка ойналады) Көзімізді жұмып елестетейік Жоғарыда нұрын шашқан күн, астында сарқыраған өзен, көлдер, ағаштар баяу тербеліп, салқын самал соғып тұр. Ендеше, көзімізді ашайық Міне, ертегілер еліне де келіп жеттік Тосын сәт: ертегі ханшайымының дауысы естіледі –Саламатсындар ма, балалар?! Мен сендерді үнемі көріп,бақылап жүремін. Менің сендерге дайындаған тапсырмаларым бар 1.Слайдта боялмаған этеш пайда болады Ол көңілсіз мұңайып тұр. -Балалар, неге этеш көңілсіз, бұл қай ертегіден келген? Дұрыс айтасындар, ендеше этешті әдемі бояулармен бояп берейік Сергіту сәті: Этеш ерте оянды Жан-жағына қарады Шынықтырып денесін Қанаттарын қағады	Балалар бірге айтады Балалардың жауаптары Жағымды кейіпкер қарлығаш пен дәуіт, жағымсыз кейіпкер қарға, көкек, жылан Слайдтан ғажайып ертегілер елін көреді

Жетекші-жөндеуші	2.«Кім ойшыл» Шарты: Кез келген ертегіден үзінді оқимын.Сол ертегінің атынтауып, әрі қарай жалғастырып,айту керек...Жақсы хабарыңыз бар екен, рахмет достым! Мына жақтан иттер келе жатыр, оларға хабарыңызды айтыңыз,естісін... 3. «Кім білгір?» Шарты: Ертегі сурет арқылы бейнеленген, сол суреттегі ертегінің атын табу керек әр ертегілерден суреттер қойылады Ертегі ханшайымының дуысы естіледі Рахмет, балалар, кез келген ертгіні танып атап,сол ертегіге қатысты көріністер көрсеттіңіздер, ертегіні жалғастырып, айттыңыздар Менің де сіздерге дайындаған сыйым бар ол « Құйыршық» ертегісін тамашалату -Балалар, біз жыл бойында түрлі ертегілермен таныстық. Жақсылық пен жамандықты ажырата алатын болдық. Сендердің бойларыңан адалдық, әдептілік, жақсылық көрсем менің тілегімнің орындалғаны Қош, сау болыңдар	Әтеш пен тоы ертегісен, оның киімін тоты сұрап алып ,қайтармаған Балллар ойнап көрсетеді Ноутбуктан бояулар тауып ұқыпты бояйды Жауабы: «Түлкі мен қырғауыл» Ит дегенді естіген соң, түлкі алды-артына қарамастан қаша жөнелді.. деп ертегіні жалғастырады Ертегі суретіне қарап, қандай ертегі екенін табады Балалар мультфильмді тамашалайды
--------------------------------	--	--

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: өткен ертегілердің атын, кейіпкерлерін, іс-әрекеттерін еске түсіруді

Түсінеді: әрбір өткен ертегінің мазмұнын қайталайды

Қолданады: ертегідегі кейіпкерлердіңсөз мәнерін, қимыл-қозғалысын ойнап келтірді, суретті бояды

**« » бөбекжай балабақшасы вариативтік компонент
Ертегілер елінде
« » Мектепалды даярлық топ
2021-2022оқу жылы**

**« » бөбекжай балабақшасы вариативтік компонент
«Шынықсаң шымыр боласың»
« » Мектепалды даярлық топ
2021-2022оқу жылы**

«Шынықсаң шымыр боласың»

2021-2022 оқу жылы

№	Тақырыптары	Сағат саны	Күні
1	Тақырыбы: «Тепе-теңдік сақта» Мақсаты: Балалар тепе-теңдікті сақтап жүру қимылын қалыптастырады. Гимнастикалық орындық үстімен жүріп келе жатып кедергілерді атап өтуді меңгереді. Тепе-теңдік сақтауды үйренеді	1	02.09.2021ж
2	Тақырыбы: «Алысқа секір» Мақсаты: Доптарды асыра лақтыру, секіру, биіктікке секіру жаттығуларын үйренеді. Доптарды жоғары тура бағытта лақтырып қағып алу қимылдарына жаттығады.	1	09.09.2021ж
3	Тақырыбы: «Тапсырманы орында» Мақсаты: балалар белгі бойынша заттар арасымен жүру, жүгіру ептіліктерін қалыптастырады. Доппен ойналатынын жаттығуларын орындайды.	1	16.09.2021ж
4	Тақырыбы: «Сиқырлы доп» Мақсаты: Балалар ептіліктерін, допты қағып алу шапшаңдығын қалыптастырады. Доппен ойналатын ойын жаттығуларын орындайды. Денені тік ұстап тұзу бағытта жүруді үйренеді.	1	23.09.2021ж
5	Тақырыбы: «Кішкентай сарбаздар» Мақсаты: Балалар жүгіреді, секіру, доппен ойнау қимыл қозғалыстарын дамытады.	1	30.09.2021ж
6	Тақырыбы: «Құрсаудан өтіп шық» Мақсаты: ептілікке, шапшаңдыққа үйренеді	1	07.10.2021ж
7	Тақырыбы: «Доппен орындалатын ойындар»	1	14.10.2021ж

8	Мақсаты: ойынды ұйымшылдықпен ойнауды, жаттығуларды дұрыс орындауды жетілдіреді Тақырыбы: «Қырындап жүру» Мақсаты: Гимнастикалық орындық үстімен жүру жаттығуларын орындайды. Қос аяқпен секіру, допты кеуде тұсынан лақтыра біледі	1	21.10.2021ж
	Тақырыбы: «Жүгіру жаттығулары Мақсаты: Тізені кезек-кезек көтеріп жүру жаттығуларын үйренеді..Допты оң және сол қолымен еркін алып жүруге жаттығады.	1	28.10.2021ж
9	Тақырыбы: «Секіргіш қояндар» Мақсаты: Биіктіктен секіруді үйренеді. Төрттағандап еңбектеу жағдайында кедергілерге тимей өту жаттығуларын орындайды.	1	04.11.2021ж
10	Тақырыбы: «Аяқтың үшімен жүрейік» Мақсаты: Балалар аяқ ұшымен, өкшемен дұрыс жүре білуге жаттығады. 1,5 минутқа дейін жүгуруді орындайды ,секіру ептіліктерін қалыптасуын дамытады	1	11.11.2021ж
11	Тақырыбы: «Оң және сол қолмен допты лақтыру» Мақсаты: Балалар нысананы көздеп оң және сол қолмен допты лақтырады	1	18.11.2021ж
12	Тақырыбы: «Кедергілерден аттап жүру, жүгіру жаттығулары» Мақсаты: Балалар аяқ-қол қимылдарын дамытады; футбол ойын түрлерін ойнап жаттығады.	1	25.11.2021ж
13	Тақырыбы: «Кедергілердің үстінен төрттағандап еңбектеп өту» Мақсаты: Балалар еңбектеу, секіру қимыл қозғалыстарын дамытады. Тепе-теңдік сақтап жүруді жалғастырады	1	02.12.2021ж
14			

15	Тақырыбы: Аз қозғалмалы ойын: «Дауыс арқылы біл» Мақсаты: Ойын жаттығуларын дұрыс орындай білуге жаттығады.	1	09.12.2021ж
16	Тақырыбы: «Допты дұрыс бер» Мақсаты: Балалар доптарды лақтыру қимылдарын ширатады	1	23.12.2021ж
17	Тақырыбы: «Доппен, тепе-теңдік сақтап, секіріп ойналатын ойын жаттығулары» Мақсаты: Жаттығуларды орындай алады, ептілігін, шапшаңдығын дамытады	1	30.12 .2021ж
18	Тақырыбы: «Бір аяқтан екінші аяққа алға жылжи отырып секіру» Мақсаты: Секіру түрлерін үйренеді. Гимнастикалық орындық үстімен еңбектеуге допты соғып жанында алып жүруге жаттығады.	1	06.01.2022ж
19	Тақырыбы: «Ұлттық ойындар» Мақсаты: Ұлттық ойындарға деген қызығушылығы артады, ойын ережесін бұзбай ойнауға үйренеді	1	13.01.2022ж
20	Тақырыбы: Қозғалмалы ойын «Екі аяз» Мақсаты: балалар қимыл қозғалыстарын дамытады. Балалар батылдыққа, төзімділікке үйренеді	1	20.01.2022ж
21	Тақырыбы.Қозғалмалы ойын«Ақсерек-көксерек». жүгіру ойын жаттығулары. Мақсаты: Балалар шапшаңдыққа, ептілікке жаттығады және жүгіру ойын жаттығуларын дамытады; қоршаған ортада өздерін ұстауларын бекітеді.	1	27.01.2022ж
22	Тақырыбы: «Жануарлар әлеміне саяхат» Мақсаты: Балалар шапшаңдыққа, ептілікке жаттығады; жіптің астынан өту жаттығуларын үйренеді	1	03.02.2022ж

23	Тақырыбы: «Секіру жаттығулары» Мақсаты: Балалар шапшаңдыққа, ептілікке жаттығады	1	10.02.2022ж
24	Тақырыбы: «Қыс келді» Мақсаты: Балалар жүру жылдамдықтарын арттырады. Допты тізерлеп тұрып қос қолмен лақтыруды үйренеді.	1	17.02.2021ж
25	Тақырыбы: «Нағыз сарбаздар» Мақсаты: Балалар жүру жылдамдықтарын арттырады. Қапшықтарды қол күшін қолданып алысқа лақтыра алады.	1	24.02.2022ж
26	Тақырыбы: «Кәне, секірейік» Мақсаты: Балалар секіруге, допты лақтырып қағып алуға жаттығады.	1	03.03.2022ж
27	Тақырыбы: Қозғалмалы ойын «Футбол» Мақсаты: Қос аяқпен секіруді жетілдіреді. Дәлдеп лақтыруды дамытады	1	10.03.2022ж
28	Тақырыбы: «Түрлі түсті доптар әлемі» Мақсаты: Балалар бірі-біріне доп беру қимылдарын орындайды, еңбектеу кезінде денесін дұрыс ұстауды, қозғалтуды, тепе-теңдікті сақтап жүруді бекітеді.	1	17.03.2022ж
29	Тақырыбы: «Жылдам арыстандар» Мақсаты: балалар неғұрлым орнынан қатты итерілуді дамытады. Жылдамдыққа арналған жаттығуларды орындайды	1	31.03.2022ж
30	Тақырыбы: Ұлттық ойын «Тақия тастамақ» Мақсаты: Балалар ұлттық ойындарды ойнауды жетілдіреді.	1	07.04. 2022ж
31	Тақырыбы: «Қабырғаға доп лақтыр» Мақсаты: допты дұрыс лақтырып қайтадан қағып алуды жетілдіреді	1	14.04.2022ж

32	Тақырыбы: «Мені қуып жет!» Мақсаты: Балалар жүру әдістерін, қос аяқтап секірулерін жетілдіреді; ұйымшылдыққа, жылдамдыққа үйренеді	1	21 .04.2022ж
33	Тақырыбы: «Алысқа секір» Мақсаты:Балалар секірген кезде тұру және қону әдістерін уйренеді. Ептіліктерін дамытады	1	28.04.2022ж
34	Тақырыбы: «Ойын жаттығулары» Мақсаты: Балалардың жылдамдықтарын арттырады.Допты лақтыру жаттығуларын орындайды. Зейін қоюды, ептіліктіліктерін дамытады	1	05.05.2022ж
35	Тақырыбы: «Допты бір-біріне лақтыр» Мақсаты: денені тік ұстап допты жерге соғып бір-біріне лақтыруды дамытады.	1	12.05.2022ж
36	Тақырыбы: «Кішкентай футболшылар» Мақсаты: Балалар жүру әдістерін, қос аяқтап секірулерін жетілдіреді; ұйымшылдыққа, жылдамдыққа үйренеді	1	19.05.2022ж
	Барлығы:	36 сағат	

Ұйымдастырылған вариативтік компоненттің технологиялық картасы
Мектепалды даярлық топ

Күні: 02.09.2021ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент »

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Тепе-теңдік сақта»

Мақсаты: Балалар тепе-теңдікті сақтап жүру қимылын қалыптастырады. Гимнастикалық орындық үстімен жүріп келе жатып кедергілерді атап өтуді меңгереді. Тепе-теңдік сақтауды үйренеді

Құралдары: гимнастикалық орындықтар, фишкалар, арқан, ағаш аттар

Балалардың іс-әрекеті

Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу.

-Бүгінгі көңіл күйлерің қалай?

Ұсынылған жағдаятқа қатынасын көрсету

-Балалар белгі бойынша сап тізбекке тұрады.

Ұйымдастырушылық-ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, сап тізбектен шығып кетпеуді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығу-ларды орындау үшін екі қатарға бөлінуге нұсқау береді

Қозғалмалы ойын

Ұлттық ойындар ойнау

«Қыз –қуу»

Шартын түсіндіру

«Арқан тарту»

Бұл екі топқа бөлінген балалармен немесе екі баламен ойналады. Арқанның екі жағынан екі бала немесе екі топқа бөлінген балалар тартысады. Қай топ арқанды өз жағына тартып, алып, кесе сол топ жеңіске жетеді. Екі бала тартысқанда қай бала өзіне қарай арқанды тартып екінші баланы құлатса, құламаған бала жеңіске жетеді.

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады. Саптізбекте бір-бірден жүру (бірінен кейін бірі жүреді, бағытты сақтайды, саптізбектен шығып кетпеуге тырысады, «шашырап» жүреді және белгі бойынша саптізбекте өзінің орнын табады).

Жетекші –жөндеуші

-Ұйымдастырылған оқу қызметінің нәтижесін талдайды:

-Қандай жаттығулар жасадық?

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіру.

Балаларды мадақтау.

- Спорттық құрал-жабдықтарды жинауды ұсынады.

-Балаларға бір қатарға түзелуге белгі беріп, қорытындылау

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Тепе-теңдікті сақтап жүруді біледі

Түсінеді: Гимнастикалық орындық үстінен кедергілерден аттап жүруді

Қолданады: Ұлттық ойындарды біледі

Күні: 09.09.2021ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент »

Білім көзі: «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Алысқа секір»

Мақсаты: Доптарды асыра лақтыру, секіру, биіктікке секіру жаттығуларын үйренеді. Доптарды жоғары тура бағытта лақтырып қағып алу қимылдарына жаттығады.

Құралдары: доптар

Балалардың іс-әрекеті

Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Ұйымдастырушылық-ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау үшін екі қатарға бөлінуге нұсқау береді

Қозғалмалы ойын

Ақсерек-көксерек.

Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді, қолдарынан ұстап тұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам. 1-ші топ. Ойынды бастайды Ақсерек-ау ақ серек Бізден сізге кім керек. 2-ші Ақсерек –ау ақ серек

Сізден бізге(бала аты) керек Аты аталған бала келесі топқа дейін жүгіріп барып ортасынан ұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бір баланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылай жалғаса береді.

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады. Саптізбекте бір-бірден жүру (бірінен кейін бірі жүреді, бағытты сақтайды, саптізбектен шығып кетпеуге тырысады, «шашырап» жүреді және белгі бойынша саптізбекте өзінің орнын табады).

-Балалар қос аяқпен бір орнында тұрып биіктікке секіру жаттығуын жасап үйренеді.

-Балалар бөлмеде шашырап тұрады, допты жоғары лақтырып қағып алу жаттығуларын орындайды..

Жетекші -жөндеуші

-Қандай жаттығулар жасадық?

-Балалар бүгінгі ойындар ұнады ма?

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Секіру, доптарды асыра лақтыру жаттығуларын біледі

Түсінеді: Орнында тұрып, биіктікке секіруді. Екі аяқпен секіруді игереді

Қолданады: Допты лақтырып, қағып алу жаттығуларын біледі

Күні: 16.09.2021ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент »

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Тапсырманы орында»

Мақсаты: балалар белгі бойынша заттар арасымен жүру ,жүгіру ептіліктерін қалыптастырады. Доппен ойналатын ойын жаттығуларын орындайды.

Қ ұралдары: доптар,ленталар

Мотивациялық-қозғаушы

Балалардың іс-әрекеті

Кіріспе бөлім:

-Бүгінгі көңіл күйлерің қалай?

-Балалар белгі бойынша сап тізбекке тұрады.

Ұйымдастырушы- ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеуді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау

үшін екі қатарға бөлінуге нұсқау береді

Қозғалмалы ойын

«Тауық күрес»

Балалар екі топқа бөлінеді.Осы екі топтан екі бала шығып ,тек жалғыз аяғымен ақсаңдай жүріп,иықтарын қағып күреседі.Бұл күрес балалардың нық басып,орнықты жүруін жетілдіреді.Қайсысы сүрініп жығылса ,сол ұтылады.

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Белгі бойынша заттардың арасымен жүру және шашырап жүру, жүгіру жаттығуларын біледі

Түсінеді: Секіру жаттығуларды игереді

Қолданады: Доппен ойын жаттығуларын біледі

Күні: 23.09.2021ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент »

Білім көзі: «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Сиқырлы доп»

Мақсаты: Балалар ептіліктерін, допты қағып алу шапшаңдығын қалыптастырады. Доппен ойналатын ойын жаттығуларын орындайды. Денені тік ұстап түзу бағытта жүруді үйренеді.

Құралдары: доптар, гимнастикалық орындықтар, таяқшалар (аттар)

Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу.

Ұйымдастырушылық-ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау

үшін екі қатарға бөлінуге нұсқау береді

Таныс жаттығуларды атайды. Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді

дұрыс жасауларын қадағалау.

Қозғалмалы ойын

Ат жарыс

Бұл ойын екі командаға бөлініп ойналады. Ойын шарты: Балалар нұсқаушының «Алға»-деген белгісі бойынша, ат үстіндегі қимылын салып жарысады. Қай команда мәреге тез жетіп бітіреді. Сол команда жеңімпаз болады. Ат кескін бет пердесін тақымға қысып мәреге шауып жету.

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады. Саптізбекте бір-бірден жүру бірінен кейін бірі жүреді, бағытты сақтайды, саптізбектен шығып кетпеуге тырысады, «шашырап» жүреді және белгі бойынша саптізбекте өзінің орнын табады

Жүрудің әртүрлі қимылдарын жасап жүреді.

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Қандай ойындар ойнадық?

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Допты бір-біріне лақтыру жаттығуларын біледі

Түсінеді: Допты жоғары лақтыру, қабырғаға ұру, қағып алуды игереді

Қолданады : Орындық үстінде еңбектеу және тепе-теңдік жаттығуларын біледі

Күні: 30.09.2021ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент »

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: « Кішкентай сарбаздар»

Мақсаты: Балалар жүгіреді, секіру, доппен ойнау қимыл қозғалыстарын дамытады.

Қ ұралдары: түрлі-түсті ,үлкен-кішілі доптар,тастар,таяқ аттар

Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Балалар белгі бойынша сап тізбекке тұрады.

Ұйымдастырушылық-ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау

үшін екі қатарға бөлінуге нұсқау береді

Таныс жаттығуларды атайды. Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, көрнекті үлгісін береді.

дұрыс жасауларын қадағалау.

Қозғалмалы ойын

«Допты қуып жет»

Ойын мақсаты: балаларды шыдамды,сабырлы қалыпта берілген белгіні тыңдауға, тез жүгіруге,түсетерінің көлемін ажырата білуге баулу. Тәрбиеші доптарды себетке салып алып,балалардың алдына домалатып жібереді.Допты қуып жет деген белгі бойынша ,балалар допты ұстап алып тәрбиеші ұстап тұрған себетке салуы керек. түрлі-түсті ,үлкен-кішілі доптар.

Ойынды аяқтау.

Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Секіру және доппен ойнау жаттығуларын біледі

Түсінеді: Үздіксіз 1 минут жүгіруді игереді

Қолданады: Жүгіру,секіру жаттығуларын дұрыс орындауды біледі

Күні: 07.10.2021ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Құрсаудан өтіп шық»

Мақсаты: ептілікке, шапшаңдыққа үйренеді

Қ ұралдары: гимнастикалық таяқшалар, құрсаулар, доптар

Балалардың іс-әрекеті

Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу.

Ұйымдастырушылық-ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау үшін екі қатарға бөлінуге нұсқау береді

Таныс жаттығуларды атайды. Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді

Қозғалмалы ойын.

«Орындарына тұрындар»

Тәрбиеші белгісі бойынша: «Қашындар!» дегенде барлық ойыншылар жан-жаққа қашады.

Екінші бұйрықта: «Орындарына тез!»

Барлығы алдыңғы негізгі жағдайға қайта тұрып, алда тұрғанның иығына қолдарын қоюы керек.

Кім соңғы орын алса, сол ұтылады. Егер екі бағана ойнаса, онда ертерек реттеліп тұрған топ ұтады.

Дайындық. Барлық ойыншылар бір немесе екі қатарға бір-бірден сапқа тұрады және қолдарын алға созады, алдында тұрғандардың иығын қолының ұшымен сәл түртеді.

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Қандай жаттығулар жасадық?

-Өздеріне ұнаған ойындарды айтады

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Допты асыра лақтыру жаттығуын жасай біледі

Нені игеру керек: Құрсаудың ішімен түзу өту және жанымен өту жаттығуын игереді

Нені біледі: ойын шартын дұрыс орындап ойнайды

Күні: 14.10.2021ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі: «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Доппен орындалатын ойындар»

Мақсаты: ойынды ұйымшылдықпен ойнауды, жаттығуларды дұрыс орындауды жетілдіреді

Қ ұралдары: гимнастикалық таяқшалар, доптар

**Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы**

Кіріспе бөлім:

-Бүгінгі көңіл күйлерің қалай?

-Балалар белгі бойынша сап тізбекке тұрады.

Ұйымдастырушылық-ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау

үшін екі қатарға бөлінуге нұсқау береді

Таныс жаттығуларды атайды. Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, көрнекті үлгісін береді.

дұрыс жасауларын қадағалау.

Қозғалмалы ойын.

«Нысанаға тигіз»

Дайындық. Алаң ортасына сызық сызылады

Ойнаушылар екі топқа бөлінеді және бір саппен бірінін артынан бірі алаңның бір жағында тұрады. Алда тұрған саптың ойыншылары кішкентай доптарды алады.

Сап алдында мәре сызығы белгіленеді.

Мақсаты: Ойыншының анықталған белгісімен бірінші саптың ойыншылары күрзілерге доптарды лақтырады, оларды ұшырып түсіруге талпынады. Ұшырып түсірілген күрзілер саналады және қайта орнына қойылады. Допты лақтыратын балалар жүгіріп оларды алады және келесі команда ойыншыларына береді, ал өздері олардың артында сапқа тұрады Ойынды аяқтау.

Жетекші-жөндеуші

Балаларды мадақтау

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Допты асыра лақтыру жаттығуын жасай біледі

Түсінеді: Саптізбекте тоқтамай жүгіру жаттығуын игереді

Қолданады: секіру жаттығуларын орындай біледі

Күні: 21.10.2021ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Қырындап жүру»

Мақсаты: Гимнастикалық орындық үстімен жүру жаттығуларын орындайды. Қос аяқпен секіру, допты кеуде тұсынан лақтыра біледі

Құралдары: гимнастикалық таяқшалар, доптар, гимнастикалық орындық, жіптер

Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

-Балалар белгі бойынша сап тізбекке тұрады.

Ұйымдастырушылық-ізденушілік

Сап тізбекте бағытты қалай сақтауды, сап тізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жаттығуларды гимнастикалық таяқшалармен жасайды

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау

үшін үш қатарға бөлінуге нұсқау береді

Таныс жаттығуларды атайды. Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, көрнекті үлгісін береді.

дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

Қозғалмалы ойын.

Кішкене шарды өз жалаушаңа қарай домалат.

Бөлменің бір жағында сызық жүргізіледі, оның арғы жағында балалар тұрады. Ал бұған қарама-қарсы жақта 1-1,5м жерде әр түрлі түсті жалаушалар қойылады.

Нұсқаушы балаларға жалаушалардың түсіне сәйкес келетін екі-үш түсті кішкене шарларды таратып береді. Бұдан кейін кішкене шарлардың қандай түсті екенін көріп алуды ұсынады да сол түсті жалаушаның қасына тұрып, соған қарай шар домалатуды ұсынады. Балалардың барлығы шарларын домалатып болғаннан кейін, нұсқаушы енді оларды корзинаға салуын сұрайды, одан кейін қайтадан таратып береді, ойын қайта басталады.

Ойынды аяқтау.

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Жіптердің үстімен қос аяқтап секіру жаттығуын біледі

Түсінеді: Гимнастикалық орындық бойымен үстімен жанымен қырындап жүруді игереді

Қолданады: допты қос қолдап кеудеден лақтыру жаттығуларын орында.

Күні: 28.10.2021ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі: «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Жүгіру жаттығулары»

Мақсаты: Тізені кезек-кезек көтеріп жүру жаттығуларын үйренеді..Допты оң және сол қолымен еркін алып жүруге жаттығады.

Құралдары: ленталар, доптар, гимнастикалық орындық

Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу.

-Балалар белгі бойынша сап тізбекке тұрады..

Ұйымдастырушылық-ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жаттығуларды ленталарды жасайды

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау

үшін үш қатарға бөлінуге нұсқау береді

Таныс жаттығуларды атайды. Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді

Қозғалмалы ойын.

«Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық.»

Балалар бөлменің қабырғасына жағалай қойылған гимнастикалық орындықтарда тұрады. Бұл – үй төбесінде немесе ұяларда отырған шымшық торғайлардың балапандары. Шеткеректе мысық отырады, оның ролін балалардың біреуі орындайды. Нұсқаушы: «Шымшық торғайлар балапандары ұшты», - дейді. Шымшық торғайлар балапандары төбеден немесе ұялардан секіріп-секіріп түсіп, қанаттарын қағып, яғни қолдарын екі жағына созып, бөлменің ішінде жүгіріп жүреді. Бұл уақытта мысық ұйықтап отырады. Бірақ мысық тез ояна қалады, «мияу-мияу» деп керіліп алады да шымшық торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді.

Балалар қызықты ойын ойнап демалады

Жетекші- жөндеуші

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіреді.

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: тізені жоғары көтеріп жүруді біледі

Түсінеді: допты оң және сол қолымен алып жүруді игереді

Қолданады: үздіксіз жүгіруді дұрыс орындауға жаттығады

Күні: 04.11.2021ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Секіргіш қояндар»

Мақсаты: Биіктіктен секіруді үйренеді. Төрттағандап еңбектеу жағдайында кедергілерге тимей өту жаттығуларын орындайды.

Қ ұралдары: ,доптар,гимнастикалық орындық,күрсаулар

Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Балалар белгі бойынша сап тізбекке тұрады.

Ұйымдастырушылық -ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау

үшін екі қатарға бөлінуге нұсқау береді

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді

дұрыс жасауларын қадағалау.

Қозғалмалы ойын.

«Бақалар».

Бөлме ортасына үлкен күрсау қойылады. Балалардың бір тобы шеңберді жағалай тұрады, ал қалғандары бөлменің екінші бір жағына орналасқан орындықтарда отырады. Орындықтарда отырған балалармен бірге тәрбиеші мынадай өлең айтады:

Бақалар басы қалтаңдап,

Шоршиды жолда талтаңдап.

Бақ-бақ, бақ-бақ, бақ,

Жүгіреді талтаңдап.

Шеңберді жағалап дөңгеленіп тұрған балалар бақа сияқты секіреді. Өлең аяқталғаннан кейін, орындықта отырған балалар алақандарын соғады (бақаларды шошытады); бақалар шалшық суға – сызықтан секіреді де жүресінен отыра кетеді. Ойын қайталанған кезде, балалар рольдерімен алмасады

Балалар қызықты ойын ойнап демалады

Жетекші-жөндеуші

-Қандай жаттығулар жасадық?

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіру.

Балаларды мадақтау

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: кедергілер үстінен төрттағандап еңбектеп өту жаттығуларын игеруді

Түсінеді: Орындық үстінен тізені жартылай бүгіп секіріп түсу жаттығуын біледі

Қолданады: ойын шарттарын түсініп, қызығушылықпен орындайды

Күні: 11.11.2021ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: « Аяқтың үшімен жүрейік»

Мақсаты: Балалар аяқ ұшымен, өкшемен дұрыс жүре білуге жаттығады. 1,5 минутқа дейін жүгуруді орындайды ,секіру ептіліктерін қалыптасуын дамытады

Құралдар: Балалар санына қарай доптар

**Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы**

Кіріспе бөлім:

Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу.

-Балалар белгі бойынша сап тізбекке тұрады..

Ұйымдастырушы– ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау

үшін үш қатарға бөлінуге нұсқау береді Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

Қозғалмалы ойын.

«Кішкене өзен арқылы.»

Ойынға бір топ (6-8 адам) бала тартылады. Алаңда бір-бірінен 1,5-2 қашықтықта екі линия сызылады. Бұл – өзен.

Ойнаушылар сызықтың жанында – өзеннің жағасында тұрады. Олар өзеннен анық сызылған дөңгелектер арқылы аяғын суламай, тастан-тасқа секіріп өтуі керек. Дөңгелектердің арасының қашықтығы балалардың оларға бірінен-біріне секіре алатындай болуы керек. Өзеннен қатарынан екі-үш бала өтеді, ал қалғандары нұсқаушымен бірге оларды бақылап тұрады. Секіре алмай, аяғын сулап алғандары оны күнге кептіруге кетеді – орындыққа отырады. Ойын ары қарай келесі балалармен жалғасады

Балалар қызықты ойын ойнап демалады

Балалар секіру жаттығулырын ойын арқылы орындайды.

Балалар белгіні естіп бір қатарға түзеледі.

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің нәтижесін талдайды:

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: аяқ ұшымен, өкшемен дұрыс жүре білуге жаттығады. 1,5 минутқа дейін жүгуруді, секіруді

Түсінеді: секіріп түсу жаттығуын біледі

Қолданады ойынды ұйымшылдықпен орындайды, шартын түсініп ойнайды

Күні: 18.11.2021ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: Оң және сол қолмен допты лақтыру.

Мақсаты: Балалар нысананы көздеп оң және сол қолмен допты лақтырады.

Құралдар:

Доптар,,кеглилар

Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім: Саптізбек құрайды

Ұйымдастырушы– ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді. Белгіленіп тұрған шеңбер бойымен жүру, жүгіру жаттығуларын орындайды.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау шеңберге тұруға нұсқау береді

Таныс жаттығуларды атайды. Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді. дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

«Кегли көздеу»

Ойынды пластамассадан жасалған кеглилер қолданылады. Оларды бір-бірінен 10-15см қашықтықта орналастырады.

-Балалар орындықтарда отырады. Кезек-кезек келіп оң және сол қолымен кольцаға доп тигізіп жаттығады.

Балалар қызықты ойын ойнап демалады

Балалар белгіні естіп бір қатарға түзеледі.

Жетекші-жөндеуші

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіреді

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: оң және сол қолмен допты лақтыруды

Түсінеді: Жаттығуларды орындау тәсілдерін біледі

Қолданады: Нысананы оң және сол қолмен допты лақтырады

Күні: 25.11.2021ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент »

Білім көзі: «Шынықсаң шымыр боласың »

Тақырыбы: Кедергілерден аттап жүру, жүгіру жаттығулары.

Мақсаты: Балалар аяқ-қол қимылдарын дамытады; футбол ойын түрлерін ойнап жаттығады.

Құралдар: футбол добы, кегли

**Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы**

Кіріспе бөлім:

белгі бойынша сап тізбекке тұрады.

Ұйымдастырушы– ізденушілік

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау үшін екі қатарға бөлінуге нұсқау береді

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

Кедергілерден аттап жүру, жүгіру жаттығулары.

-Балалар саптізбекте тұрып кедергілерден аттап жүру және жүгіру жаттығуларын жасайды

-Үздіксіз 2минут жүгіреді

-Футбол ойынын ойнайды

Балалар ойын кезінде дұрыс ойнауға ,қақпаға көздеуге жаттығады.

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Сапта жүріп келе жатып үш қатарға бөлініп тұрады. Теңеседі .Балалар қолдарын тура бағытта алдыға қарай созады.

-Қолдарын жандарына созады

-Жаттығуларды жасайды

Балалар белгіні естіп бір қатарға түзеледі.

Жетекші –жөндеуші

- Бүгінгі ойындар мен тапсырмалар ұнады ма?

Спорттық құрал-жабдықтарды жинауды ұсынады.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Кедергілерден аттап жүру, жүгіру жаттығуларын орындауды

Түсінеді: спорт –денсаулыққа пайдалы екенін

Қолданады: ойынды қызығушылықпен орындайды, бір-біріне көмектеседі

Күні: 02.12.2021ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі: «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: Кедергілердің үстінен төрттағандап еңбектеп өту

Мақсаты: Балалар еңбектеу, секіру қимыл қозғалыстарын дамытады. Тепе-теңдік сақтап жүруді жалғастырады

Құралдар: кегли, гимнастикалық орындық, жалаушалар, мысық қалпағы

Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Белгі бойынша сап тізбекке тұрады.

Ұйымдастырушы–ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жаттығуды жалаушалармен жасау

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау

үшін екі қатарға бөлінуге нұсқау береді

. Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

Қозғалмалы ойын:

«Тышқан мен мысық»

Ойын мақсаты: балаларды шапшаң әрі шыдамды, ұйымшылдыққа үйрету. Ойын шарты: Бұл ойынға топ балалары бәрі тегіс қатыса алады. Балаларды (қақпа қалың) дөңгелене тұрғызып, ортаға санамақ арқылы тышқанмен мысық сайланады. Мысық тышқанды қуып ұстап алуы керек. Дөңгелене тұрған балалар тышқанды яғни мысықтан құтқару үшін, қақпадан тышқанды шығарып жіберіп мысықты шығармауға тырысады. Мысық тышқанды ұстау үшін шапшаңдық керек. Мысық тышқанды ұстап алса, ойынға келесі жаңа балалар қатыса отырып алмаса береді.

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады Саптізбекте бір-бірден жүру (бірінен кейін бірі жүреді, бағытты сақтайды)

Жетекші-жөндеуші

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіреді

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Кедергілердің үстінен төрттағандап еңбектеп өту

Түсінеді: Тепе-теңдік сақтап жүруді

Қолданады: шапшаң әрі шыдамды, ұйымшыл

Күні: 09.12.2021ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі: «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: Аз қозғалмалы ойын: «Дауыс арқылы біл»

Мақсаты: Ойын жаттығуларын дұрыс орындай білуге жаттығады.

Құралдар:

шариктар, доптар, жалаушалар

Балалардың іс-әрекеті

Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Балаларды жақсы көңіл күй сыйлау

Ұйымдастырушы– ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жаттығуды жалаушалармен жасау

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау

Үшін екі қатарға бөлінуге нұсқау береді

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау

Аз қозғалмалы ойын:

«Дауыс арқылы біл»

Дайындық.

Ойнаушылар шеңберге тұрады. Бір ойыншы шеңбердің ортасына тұрады және көзін жабады (көзді ормалмен не мойын орағышпен байлауға болады).

Ереже. «Біл, мен кім!» деген сөзді тек басқарушы көрсеткен бір ойыншы ғана айтады.

Барлық балалар шеңбер бойымен жүреді, ортасында көзі жабылған ойыншы болады.

Ойыншылар нұсқаушының артынан шеңбер бойымен жүреді, оның қозғалыстарын қайталап, содан кейін тоқтайды және былай деп айтады: «Біз аздап ойнадық, ал қазір біз шеңберге тұрдық, сен жұмбақты тап, кім сені шақырды, біл!» Нұсқаушы бір ойнаушыларды үнсіз көрсетеді, ол айқайлайды: «біл, мен кім!».

Көзі жабылған бала оны дауысы арқылы білуі қажет. Егер ол танып қойса сол ойыншы ойынды жүргізуші болады

Балалар қызықты ойын ойнап қуанады

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады. Саптізбекте бір-бірден жүру бірінен кейін бірі жүреді, бағытты сақтайды

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Ұйымдастырылған оқу қызметінің нәтижесін талдайды:

-Қандай жаттығулар жасадық?

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын айтады.

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Ойын жаттығуларын дұрыс орындай білуге жаттығады.

Түсінеді: жүгіру кезінде шыдамды болуды

Қолданады: ыммен түсініп, ойын шартын бұзбай ойнайды

Күні: 23.12.2021ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Допты дұрыс бер»

Мақсаты: Балалар доптарды лақтыру қимылдарын ширатады.

Құралдар:

доптар

Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:.

-Балалар белгі бойынша сап тізбекке тұрады.

Ұйымдастырушы— ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау үшін екі қатарға бөлінуге нұсқау береді

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетед

«Доптардың бастың үстімен берілуі»

Дайындық. Балалар 2 топтарға бөлінеді және бір-бірден бірі-біріне параллельді қатарға реттеледі. Қатардағы балалар қолдарын жан-жаққа керілген арақашықтықта орналасады.

Нұсқаушының белгісімен алда тұрған ойыншылар бастарының үстімен арта тұрған

ойыншыларға береді. Олар да осы тәсіл арқылы допты артта тұрғандарға береді.

Әрдайым қатардағы соңғы ойыншы допты алғаннан кейін өз қатарының сол жағымен жүгіріп,

бірінші болып тұрады да допты басының үстімен артқа береді. Ойынды бастаған бірінші бала

өз орнына айналып келгенше ойын жалғаса береді. Өз орнына келгесін, ол допты жоғары

көтеруі қажет

Бірінші болып жеткен команда жеңеді

Ойынды аяқтау

Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру,. Саптізбекте бір-бірден жүреді

Балалар белгіні естіп бір қатарға түзеледі.

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің нәтижесін талдау

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: доптарды бастың үстімен беруге жаттығулар жасауға үйретуді

Түсінеді: қимыл жаттығуларын дұрыс жасау керектігін

Қолданады: достықты, татулықты көрсетеді

Күні: 30.12.2021ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі: «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: Доппен, тепе-теңдік сақтап, секіріп ойналатын ойын жаттығулары

Мақсаты: Жаттығуларды орындай алады, ептілігін, шапшаңдығын дамытады

Құралдар:

Балалар санына қарай доптар

Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Балалар белгі бойынша сап тізбекке тұрады.

Ұйымдастырушы– ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау үшін үш қатарға бөлінуге нұсқау береді . Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

Доппен, тепе-теңдік сақтап, секіріп ойналатын ойын жаттығулары.

Допты жерге соғып жүру

Қос аяқпен секіру

Кеглиларды құлату

Кольцаға доп салу

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады

Жетекші- жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің нәтижесін талдайды:

-Қандай жаттығулар жасадық, ойын ұнады ма?

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Доппен, тепе-теңдік сақтап ойнауды

Түсінеді: епті, шапшаң болуды

Қолданады: Доппен, тепе-теңдік сақтап, секіріп ойнауды

Күні: 06.01.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі: «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: Бір аяқтан екінші аяққа алға жылжи отырып секіру

Мақсаты: Секіру түрлерін үйренеді. Гимнастикалық орындық үстімен еңбектеуге допты соғып жанында алып жүруге жаттығады.

Құралдар:

Балалар санына қарай доптар

Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу.

Ұйымдастырушы– ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау

үшін екі қатарға бөлінуге нұсқау береді

. Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

Қозғалмалы ойын

«Ала күшік»

Балалар бөлме ішінде жаймен әртүрлі бағытта жүреді.

Ысқырық естілген кезде жан-жаққа жүгіріп қашады. Сол кезде «ала күшік» оларды ұстап алуы керек. Ұсталған бала «ала күшік» болады

Санамақ арқылы балалар арасынан ала күшік таңдалады. Ысқырық бойынша күшік ойыншыларды ұстайды. Кімді күшік ұстап алса, сол күшік атанып басқа ойыншыларды ұстайды. Ойын шартталған уақытқа дейін созылмақ.

Ойын ережесі: 1. Ойын басқарушы сигналы бойынша басталып, аяқталады.

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің нәтижесін талдайды:

-Қандай жаттығулар жасадық?

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіру.

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Бір аяқтан екінші аяққа алға жылжи отырып секіруді

Түсінеді: : Секіру түрлерін біледі

Қолданады: ойынға қызығушылық танытып, ойын ережесін түсініп ойнайды

Күні: 13.01.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Ұлттық ойын»

Мақсаты: Ұлттық ойындарға деген қызығушылығы артады, ойын ережесін бұзбай ойнауға үйренеді

Құралдар:

доптар,кедергілер,арқан

Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу.

Ұйымдастырушы– ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау үшін үш қатарға бөлінуге нұсқау береді .

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді

Ұлттық ойын

«Арқан тарту»

Екі топқа бөлінген балалармен ойналады.Арқанды екі топқа бөлінген балалар тартысады Қай топ арқанды өз жағына тартып, алса сол топ жеңіске жетеді.

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұрады

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіреді.

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Ұлттық ойындарға деген қызығушылығын арттыруды

Түсінеді : ұлттық ойындарды атайды

Қолданады: достықпен, бірлік жеңетінін біледі,ұйымшылдық көрсетеді

Күні: 20.01.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: Қозғалмалы ойын «Екі аяз»

Мақсаты: балалар қимыл қозғалыстарын дамытады. Балалар батылдыққа, төзімділікке үйренеді

Құралдар:

доптар, құрсау

Балалардың іс-әрекеті Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу.

Денешынықтыру жаттығуларына қызығушылық тудырту үшін, спорт залдағы атрибуттарға көңіл бөледі.

Балалармен бірге жаттығулар орындайтын және ойнайтын ертегі кейіпкерін шақырады.

Ұйымдастырушы– ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығу-

ларды орындау үшін үш қатарға бөлінуге нұсқау береді.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

Қозғалмалы ойын

«Екі аяз»

Дайындық. Бөлмеде екі «үй» белгіленеді. Біреуінде барлық ойыншылар болады, тек екі «аяздан» басқалары, олар ортада тұрады.

Ереже. 1. «Бізге аяз қорқынышты емес!» деген сөздерден кейін ғана ойыншылар үйден жүгіріп шығады.

Аяздар сөйлейді: «Біз екі жас ағайындылармыз, ер жүректі екі аяз». Біреуі сөйлейді: «Мен аяз – қызыл мұрынды». Екіншісі: «Мен аяз – көк мұрынды». Және бірге: «Қайсыларының біреулерін жолға шығуға шешім қабылдайды?». Балалар барлығы бірге жауап береді: «Біз қорқытулардан қорықпаймыз және бізге аяз қорқынышты емес!».

Осыдан кейін ойнаушылар қарама-қарсы үйге жүгіреді. «Аяздар» колдарымен тиген ойыншылар «тоңазытылғандар»,

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады. Саптізбекте бір-бірден жүру (бірінен кейін бірі жүреді, бағытты сақтайды)

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің нәтижесін талдайды:

-Қандай жаттығулар жасадық?

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіреді.

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Қимыл-қозғалысын артыруды

Түсінеді: батыл, төзімді болуды

Қолданады: епті, белсенді ойнайды, өз жолдастарына көмектеседі

Күні: 27.01.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы.Қозғалмалы ойын «Ақсерек-көксерек». жүгіру ойын жаттығулары.

Мақсаты: Балалар шапшаңдыққа, ептілікке жаттығады және жүгіру ойын жаттығуларын дамытады; қоршаған ортада өздерін ұстауларын бекітеді.

Құралдар:

Балалар санына қарай доптар

**Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы**

Кіріспе бөлім:.

Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу.

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеуді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау үшін үш қатарға бөлінуге нұсқау береді

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

Қозғалмалы ойын

Ақсерек-көксерек. Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді, қолдарынан ұстап тұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам. 1-ші топ. Ойынды бастайды Ақсерек-ау ақ серек Бізден сізге кім керек. 2-ші Ақсерек –ау ақ серек

Сізден бізге (бала аты) керек

Аты аталған бала келесі топқа дейін жүгіріп барып ортасынан ұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бір баланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылай жалғаса береді.

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады.

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: жүгіру жаттығуларын дамытуды

Түсінеді: Қоршаған ортада өздерін ұстауларын

Қолданады: ұлттық ойындарды қызығушылықпен ойнайды

Күні: 03.02.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Жануарлар әлеміне саяхат»

Мақсаты: Балалар шапшаңдыққа, ептілікке жаттығады; жіптің астынан өту жаттығуларын үйренеді.

Құралдары: доптар, жіп, құм салынған қапшық

Балалардың іс-әрекеті

Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Балалар белгі бойынша сап тізбекке тұрады. Көтеріңкі көңіл күй сыйлау

Ұйымдастырушы-ізденушілік

Сап тізбекте бағытты қалай сақтауды, сап тізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау

үшін үш қатарға бөлінуге нұсқау береді. Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

.Қозғалмалы ойын

«Аюдың қылқанды орманында»

Дайындық. Барлық ойнаушылар алаңның бір жағында орналасады. Қарама-қарсы жақта сызық сызылады - «орман». Сызықтан 2-3 қадамнан кейін «аю апаны» орналасады..

Ереже. 1. Ұсталған ойыншыны апанға апарады. Ойын 3-5 ойыншы ұсталғаннан кейін аяқталады. Басына құм салынған қапшық қойып гимнастикалық орындық үстімен жүру жаттығуын орындайды

Ойнаушылар «аю апанына» жақын келеді және жидектерді және саңырауқұлақтарды жинауды еліктеп қозғала бастайды, барлығы бірге үкім етеді: «аюдың қылқанды орманында жидек саңырауқұлақтары аламын, ал аю отыр және бізге ырылдайды». Балалар соңғы сөздерін айтқанда, «аю» апанан ырылдап атып шығып біреуді ұстап алуға тырысады

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Сап тізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады. Сап тізбекте бірінен кейін бірі жүреді,

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің нәтижесін талдайды:

-Қандай жаттығулар жасадық, ойын ұнады ма?

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіреді.

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Заттар арасымен секріп жүруді білу

Түсінеді : биіктігі 40см жіп астынан өтуді

Қолданады: епті, жылдам, шапшаң қимыл көрсетеді

Күні: 10.02.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Секіру жаттығулары»

Мақсаты: Балалар шапшандыққа, ептілікке жаттығады

Құралдары: ленталар, доптар

Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Дене шынықтыру бөлмесіне келген балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу.

-Балалар белгі бойынша сап тізбекке тұрады.

Ұйымдастырушы-ізденушілік

Сап тізбекте бағытты қалай сақтауды, сап тізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау үшін үш қатарға бөлінуге нұсқау береді.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

Ойын жаттығуларды орындау.

Балалар екі топқа бөлініп жарысады

1. Допты нысанаға көздеу
2. Кедергілерден жүгіру
3. Гимнастикалық қабырғаға шығу
4. Допты соғып алып жүру

.Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің нәтижесін талдайды:

-Қандай жаттығулар жасадық?

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіру.

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: кедергілерден өтіп жүгіре алу

Түсінеді: доппен ойналатын ойын жаттығуларын игереді

Қолданады : секіру жаттығуларын біледі

Күні: 17.02.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Қыс келді»

Мақсаты: Балалар жүру жылдамдықтарын арттырады. Допты тізерлеп тұрып қос қолмен лақтыруды үйренеді

Қ ұралдары: ленталар, доптар

**Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы**

Кіріспе бөлім:

-Балалар белгі бойынша сап тізбекке тұрады.

Ұйымдастырушы-ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау үшін үш қатарға бөлінуге нұсқау береді

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді,

дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

Қозғалмалы ойын

«Торғайлар»

Дайындық. 4-6 диаметрлі шеңбер сызылады. Ойынды бастап жүргізетін ойыншы шеңбердің ортасында тұратын немесе отыратын «мысық» тағайындалады. Қалған ойыншылар «торғайлар» шеңбердің сыртында болады.

Ереже. 1. «Мысық» «торғайларды» тек шеңберде ғана ұстауы мүмкін.

Басқарушының белгісімен «торғайлар» шеңберге секіріп кіреді және шеңберден секіріп шығады. «Мысық» шеңберден секіріп шыға алмаған торғайды ұстап алуға тырысады. Ұсталған шеңберде ортасында отырады немесе сәл отырады. Мысық 3-4 «торғай» ұсталғаннан кейін ұсталмағандардан жаңа «мысық» таңдалады. «Мысықпен» ұсталған «торғайлар» қайта ойынға қосылады. Ойын қайта басынан басталады

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады.

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің нәтижесін талдайды:

-Қандай жаттығулар жасадық?

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіру.

Балаларды мадақтау.

- Спорттық құрал-жабдықтарды жинауды ұсынады.

-Балаларға бір қатарға түзелуге белгі беріп рахмет айтып қоштасу.

Ұйымдастырылған оқу қызметінің нәтижесі бойынша сұрақтарға жауап береді:

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: көлбеу тақтай үстімен жүруді біледі

Түсінеді : тізерлеп тұрып бір-біріне доп беруді

Қолданады: допты қос қолмен лақтыруды

Күні: 24.02.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: « Нағыз сарбаздар»

Мақсаты: Балалар жүру жылдамдықтарын арттырады. Қапшықтарды қол күшін қолданып алысқа лақтыра алады.

Қ ұралдары: құм салынған қапшықтар

Балалардың іс-әрекеті Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Дене шынықтыру бөлмесіне келген балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу.

-Бүгінгі көңіл күйлерің қалай?

-Балалар белгі бойынша сап тізбекке тұрады.

Ұйымдастырушы-ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеуді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау үшін екі қатарға бөлінуге нұсқау береді

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

Қозғалмалы ойын

«Қояндар бау-бақшада»

Дайындық. Екі сызық сызылады: 6-8м сыртқы диаметрі, 3-4м ішкі (біреуі біреуінде). Ойынды бастаушы – «күзетші» кіші шеңбер «бау-бақшаға» тұрады. Қалған ойыншылар «қояндар» үлкен шеңбер сыртында орналасады.

Ереже. 1. «Күзетші» «қояндарды» бау-бақшада да, үлкен шеңберде де ұстауы мүмкін.

Белгі берілгеннен кейін «қояндар» бір не екі аяқпен секіріп «бау-бақшаға» кіші шеңберге кіруге талпынады. «Күзетші» үлкен шеңбер сыртына шықпай, «қояндарды» ұстауға, яғни қолымен тиуге талпынады. Ұсталған «қояндар» шетке шығады.

3-5 «қоян» ұсталғаннан кейін жаңа «күзетші» тағайындалады және ойын қайта басынан басталады. Бірде бір ұсталмаған женеді

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады. Саптізбекте бірінен кейін бірі жүреді, тыныс алу жаттығуларын орындайды

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің нәтижесін талдайды:

-Қандай жаттығулар жасадық?

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіру.

Балаларды мадақтау.

- Спорттық құрал-жабдықтарды жинауды ұсынады.

-Балаларға бір қатарға түзелуге белгі беріп рахмет айтып қоштасу.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: секіру жаттығуларын;

Түсінеді: Құм салынған қапшықтарды алысқа лақтырып жаттығады

Қолданады : ойын жаттығуларын орындай біледі

Күні: 03.03.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : « Шынықсаң шымыр боласың »

Тақырыбы: « Көне, секірейік»

Мақсаты: Балалар секіруге, допты лақтырып қағып алуға жаттығады.

Құралдары: кеглилар, доптар

Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Дене шынықтыру бөлмесіне келген балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу.

-Балалар белгі бойынша сап тізбекке тұрады.

Ұйымдастырушы-ізденушілік

Сап тізбекте бағытты қалай сақтауды, сап тізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау үшін үш қатарға бөлінуге нұсқау береді

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

Ұлттық ойын

«Арқан тарту»

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Сап тізбекке бір-бірден, сапқа тұрып, тыныс алу жаттығуларын орындайды

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің нәтижесін талдайды:

-Қандай жаттығулар жасадық?

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіру.

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: секіру жаттығуларын біледі

Түсінеді: допты жоғары лақтырып қол шапалақтап қағып алуды игереді.

Қолданады : кедергілерден төрттағандап өтуді біледі.

Күні: 10.03.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: Қозғалмалы ойын«Футбол»

Мақсаты: Балалар жүру әдістерін, қос аяқтап секірулерін жетілдіреді; ұйымшылдыққа, жылдамдыққа үйренеді

Құралдар: доптар

Балалардың іс-әрекеті Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Дене шынықтыруды таза ауада өткізуді айту. Қатарға тұрғызу.

Ұйымдастырушы- ізденуші

Жүру жаттығуларын;

Жүгіру жаттығуларын орындайды.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау

үшін шеңберге тұруға нұсқау береді

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

Қозғалмалы ойын«Футбол»

.Белгіленген жерге дейін секіріп барады да, допты нысанаға тигізеді.

Таза ауада ойналатын жаттығуларды ойнайды

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Қатарға тұру, қатардан өзінің орнын табады.

Жетекші –жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Қандай жаттығулар жасадық, ойын қалай аталады ?

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіреді

Балаларды мадақтау.

- Спорттық құрал-жабдықтарды жинауды ұсынады.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Секірген кезде қолды белге қойып секіруді.

Түсінеді: нысананы дәлдеуді

Қолданады : шеңберге жылдам тұруды біледі

Күні: 17.03.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Түрлі түсті доптар әлемі»

Мақсаты: Балалар бірі-біріне доп беру қимылдарын орындайды, еңбектеу кезінде денесін дұрыс ұстауды, қозғалтуды, тепе-теңдікті сақтап жүруді бекітеді.

Құралдары: гимнастикалық орындық, құм салынған қапшықтар, доптар

Балалардың іс-әрекеті

Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

-Балалар белгі бойынша қатарға тұрады.

Ұйымдастырушы --ізденушілік

Саптізбекте бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау

Үшін екі қатарға бөлінуге нұсқау береді

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді..

Қозғалмалы ойын «Үкі»

Дайындық. Ойыншылар арасынан «Үкі» таңдалады. Ойыншылар – «Дала тышқандары» барлық зал қабырғаларында «інде» жайылады. Үкінің «Ұясы» ойын алаңының шетінде орналасады. «Үкі» өзінің ұясында.

Нұсқаушы «Күн!» деп айтады. Барлық тышқандар залдың ортасына жүгіріп шығады: жүгіреді, секіреді. «Үкі» ұясында ұйықтап отырады. «Түн!» деп айтқанда барлық тышқандар орындарында қатып қалады, ал «Үкі» оянады, аң аулауға шығады және ойыншылардың қайсысы қозғалғандығын бақылайды. Егер «Үкі» тышқандардың қозғалғандығын байқап қалса, оларды өз ұясына әкетеді. «Үкі» «Күн!» деген бұйрық бергенше тышқандарды аулайды. «Күн!» белгісі берілгенде «Үкі» өз ұясына ұшып кетеді. Ал ұсталмаған тышқандар «Түн!» деген белгі берілгенше жүгіреді. Ұяда 3-5 тышқан ұсталса, жаңа «Үкі» тағайындалады. Осылай бірнеше рет ойналады

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Жетекші – жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Балалар ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіреді

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: бір-біріне допты төменнен тура бағытта беруді білуді

Түсінеді: арқасына құм салынған қапшық қойып еңбектеуді

Қолданады: тепе-теңдікті сақтап жүруді біледі, ойынды қызығушылықпен ойнайды

Күні: 31.03.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Жылдам арыстандар»

Мақсаты: балалар неғұрлым орнынан қатты итерілуді дамытады. Жылдамдыққа арналған жаттығуларды орындайды

Балалардың іс-әрекеті

Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Балалармен таза ауаға шығу

Балалар белгі бойынша қатарға тұрады.

Ұйымдастырушы- ізденушілік

Қатарда бағытты қалай сақтауды, саптізбектен шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жүгіру , секіру жаттығуларын балалармен бірге жасау.

Шеңберді айнала жүріп аяққа,қолға өз бетінше жаттығу жасау.

Қозғалмалы ойын:«Кім ұстап алады?»

Шарты: Жылдамдыққа жүгіруді дамыту

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Жетекші- жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Ұйымдастырылған оқу қызметінің нәтижесін талдайды:

-Қандай жаттығулар жасадық?

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіреді

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: секірген кезде қолмен итерілу,жылдам жүгіруді

Түсінеді: жылдамдыққа арналған жаттығуларды бұлжытпай орындап шығуды.

Қолданады : ойын түрлерін біледі.

Күні: 07.04.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: Ұлттық ойын «Тақия тастамақ»

Мақсаты: Балалар ұлттық ойындарды ойнауды жетілдіреді.

Қ ұралдары: тақия

Балалардың іс-әрекеті

Кіріспе бөлім:

-Балалар белгі бойынша қатарға тұрады.

Ұйымдастырушы-ізденушілік

Қатарға бағытты қалай сақтауды, қатардан шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді, арақашықтықты сақтап тұрады.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау

үшін үш қатарға бөлінуге нұсқау береді

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

Ұлттық ойын

«Тақия тастамақ»

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің нәтижесін талдайды:

-Қандай жаттығулар жасадық, қандай ойын ойнадық?

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіру.

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: гимнастикалық сатыға өрмелеуді білуді

Түсінеді: тізесіне құм салынған қапшықты қысып секіруді

Қолданады: гимнастикалық орындық үстімен жүруді, ойын ережесін түсініп ойнайды

Күні: 14.04.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Қабырғаға доп лақтыр»

Мақсаты: допты дұрыс лақтырып қайтадан қағып алуды жетілдіреді

Құралдар; балалар санына қарай доптар

Балалардың іс-әрекеті

Кіріспе бөлім:

Балалармен таза ауаға шығу

-Балалар белгі бойынша қатарға тұрады.

Ұйымдастырушы- ізденушілік

Қатарда бағытты қалай сақтауды, қатардан шығып кетпеуді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жүгіру , секіру жаттығуларын жасау

Қозғалмалы ойын:

«Өз добыңды тауып ал»

- Балалар тәрбиешінің түсіндіріп көрсетуі бойынша жасайды.

-Балалар допты жерге соғып келе жатып допты қабырғаға лақтырып қайтадан ұстап алады

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру

Жетекші-жөндеуші

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіру.

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: допты жерге соғып қайтадан жылдам қығып алуды дамытуды

Түсінеді : доппен жүруді

Қолданады: доппен жасалатын жаттығуларды орындайды

Күні: 21.04. 2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Мені қуып жет!»

Мақсаты: Балалар жүру әдістерін, қос аяқтап секірулерін жетілдіреді; ұйымшылдыққа, жылдамдыққа үйренеді

Құралдар: Себет , доп, көлбеу тақтай

Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу.

-Балалар белгі бойынша қатарға тұрады.

Ұйымдастырушы--ізденушілік

Қатарда бағытты қалай сақтауды, қатардан шығып кетпеуді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау үшін екіқатарға бөлінуге нұсқау береді

Таныс жаттығуларды атайды. Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, көрнекті үлгісін береді.

дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді

Қозғалмалы ойын

Мені қуып жет!

Балалар әр түрі ойындар ойнайды.

балалар қарама-қарсы тұрып, 1 бала қашады, қарсы беттегі бала қуалайды.3-

4 рет қайталанады

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Жетекші- жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіру.

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Ойын кезінде бір-біріне болысуды

Түсінеді: Жүріп келе жатып бұрылуды

Қолданады : Ойын кезінде бір-біріне болысады, ойын шартын түсініп ойнайды

Күні: 28.04. 2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Алысқа секір»

Мақсаты:Балалар секірген кезде тұру және қону әдістерін үйренеді. Ептіліктерін дамытады

. Құралдар:Доға, доптар балалар санына қарай.

Балалардың іс-әрекеті

Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу.

-Балалар белгі бойынша қатарға тұрады.

Ұйымдастырушы-ізденушілік

Қатарда бағытты қалай сақтауды, қатардан шығып кетпеді, өзінің орнын таба білуді көрсетеді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау үшін екі қатарға бөлінуге нұсқау береді

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

Көз мөлшерін, мергендік қабілеттерін дамытуда ойнату

«Кегли көздеу»

Ойынды пластамасадан жасалған кеглилер қолданылады.Оларды бір-бірінен 10-15см қашықтықта орналастырады.

Балалар 1-1,5 м жерден бір-бір доптан домалатады.

Нұсқаушы балалардың қайсысының кеглиге тигізгенін белгілеп тұрады

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Қатарда бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады. Қатарда бір-бірден жүру бірінен кейін бірі жүреді, бағытты сақтайды,

Жетекші –жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Қандай жаттығулар жасадық, ойын ұнады ма?

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіру.

Балаларды мадақтау

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Ұзындыққа секірген кезде неғұрлым қатты итерілу қажет.

Түсінеді: Ептілікті, икемділікті дамытуды

Қолданады : Ұзындыққа секірген кезде жетістікке жетеді .

Күні: 05.05.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: « Ойын жаттығулары»

Мақсаты: балалардың жылдамдықтарын арттырады.Допты лақтыру жаттығуларын орындайды. Зейін қояды, ептіліктіліктерін дамытады

Құралдар: доптар

Балалардың іс-әрекеті

Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу.

-Балалар белгі бойынша қатарға тұрады

доптар

Ұйымдастырушы-ізденушілік

Жалпы дамытушы жаттығуларды орындау үшін екі қатар болып тұруға белгі береді.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді.

Жалпы дамытушы жаттығуларды дұрыс жасауларын қадағалау.

1. Эстафеталық жарыс

А) доппен секіру

Б) допты ортаға алып жүгіру;

В) кім жылдам?

Қимылды ойын

«Күміс алу»

Зейін қояды, ептілікті, координацияны дамыту.

Тынысалуды қалпына келтіру.Балаларға сапқа тұруға нұсқау беру.

Ойын ойнау

-Балалар ойын шартын түсініп ойнайды.

-Балалар бір қатарға сап- тізбекке тұрады.

Жетекші –жөндеуші

Бүгін не үйрендік?

Қандай жаттығу немесе әрекет ұнады.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Жылдамдыққа жүгірген кезде қолдың көмегін ұмытпау

Түсінеді : Допты дұрыс лақтыруды

Қолданады : Жүгірген кезде ара қашықтықты сақтап жүгіреді.

Күні: 12.05. 2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: «Допты бір-біріне лақтыр»

Мақсаты: денені тік ұстап допты жерге соғып бір-біріне лақтыруды дамытады.

Құралдар: доптар

Балалардың іс-әрекеті

Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

-Балалар белгі бойынша қатарға тұрады.

Ұйымдастырушы-ізденушілік

Қатармен шеңберді айнала адымдап жүреді.

Шеңбер бойымен айналып жүгіреді.

Жалпы дамытушылық жаттығуларды орындау

үшін шеңберше тұруға нұсқау береді

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, дұрыс жасауларын қадағалау.

Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсете.

Қозғалмалы ойын: « Қуаласпақ»

Ойын ережесі: балалардың арасынан бір бала таңдалады. Сол бала қалғанын қуалайды. Кімге қолы тиіп кетсе сол бала қуалайтын болады.

Балалар белгіні естіп бір қатарға түзеледі

Ойынды аяқтау.

Балаларға бір қатарға тұруға нұсқау беру.

Жетекші-жөндеуші

Іс – әрекетті қорытындылау

-Ұйымдастырылған оқу қызметінің нәтижесін талдайды:

-Қандай жаттығулар жасадық, ойын қалай аталады?

-Балалармен бірге ойнаған және жаттыққан қимыл қозғалыстарын еске түсіреді.

Балаларды мадақтау

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: Ойын шарттарын бұлжытпай орындау қажеттігін;

Түсінеді: неғұрлым жылдам қимылдауды

Қолданады: Ойынды өз бетінше ұйымдастырып, ойнай біледі

Күні: 19.05.2022ж

Білім беру саласы: «Вариативтік компонент»

Білім көзі : «Шынықсаң шымыр боласың»

Тақырыбы: « Кішкентай футболшылар»

Мақсаты: балалар футболға деген қызығушылықтары артады

Құралдар: футбол добы

Балалардың іс-әрекеті

Мотивациялық-қозғаушы

Кіріспе бөлім:

Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу.

-Балалар белгі бойынша сап тізбекке тұрады.

Ұйымдастырушы- ізденушілік

Сапқа тұрған кезде 1-2-ге бөліну. Шеңберді айнала жүру жаттығуларын орындау.

Жүгіру жаттығулар;

шеңбердің ішіне қарап жүгіру;

шеңбердің ішіне қарап жүгіру;

аяқты артқа сермеп жүгіру;

тізені көтеріп жүгіру;

Таныс жаттығуларды атайды. Жаттығуларды орындау тәсілдерін көрсетеді, көрнекті үлгісін береді.

дұрыс жасауларын қадағалау.

Қозғалмалы ойын: «Футбол»

Допты бір – біріне теуіп домалатып беру. Допты кедергілер арасынан алып жүру. Қақпаға бір баланы қойып допты тепкізу.

Балалар 2 топқа бөлініп ережеге сай ойнайды.

Балалар белгіні естіп бір қатарға түзеледі.

Жетекші-жөндеуші

Демалу жаттығуларын жасату.

Қортындылау. Белсенділерін атап өту.

Күтілетін нәтиже:

Жаңғыртады: допты тепкен кезде түзу тебуді;

Түсінеді : дәлдеп тебу қабілетін жетілдіру керектігін

Қолданады : допты кедергілер арасынан алып жүруді меңгереді